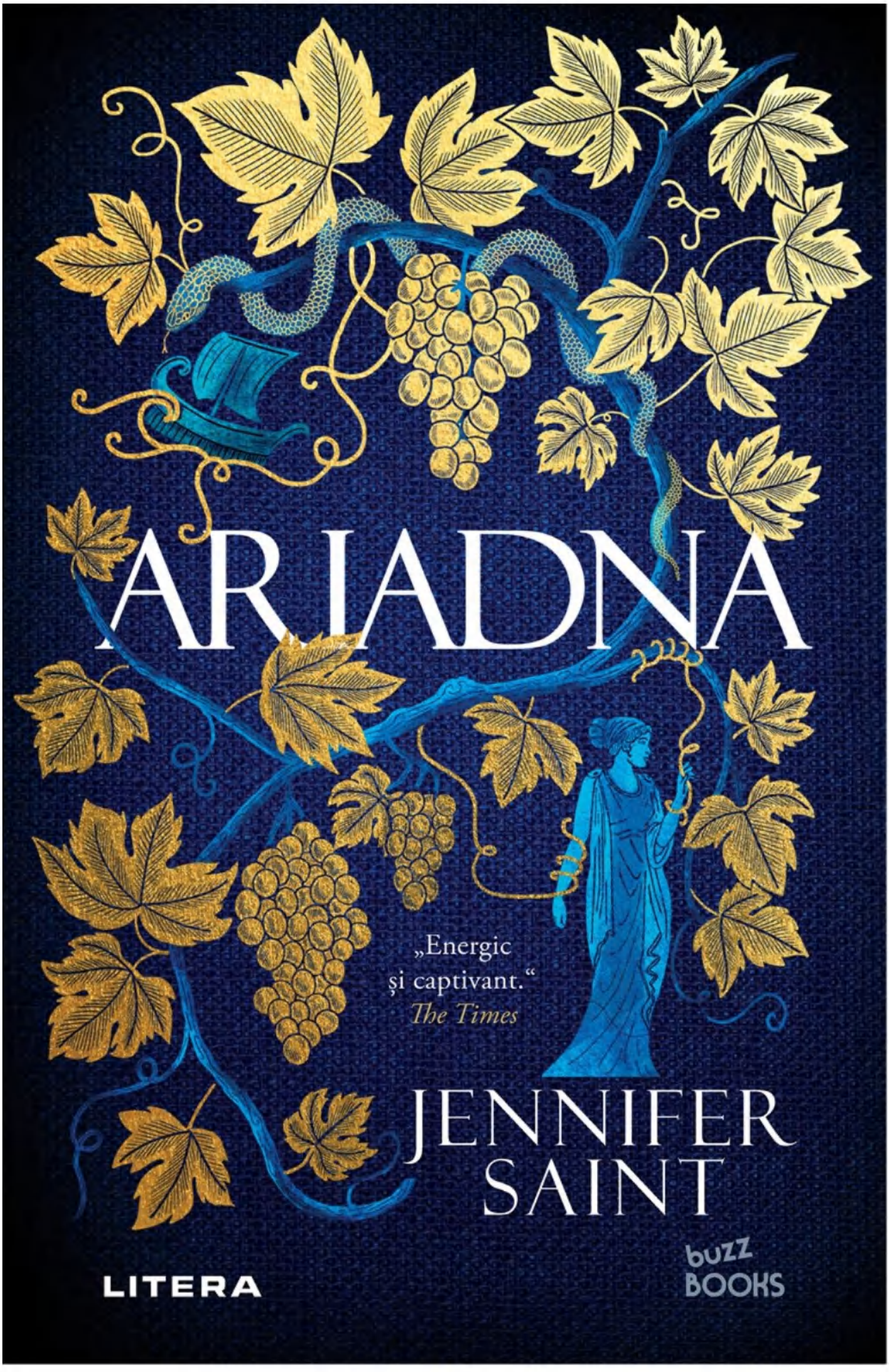
ARIADNA
„Energic
și captivant.“
The Times
JENNIFER
SAINT
LITERA
buzz
BOOKS

buzz
BOOKS

Cărțile despre care toată lumea vorbește!

O colecție cosmopolită, locul de întâlnire a celor mai noi
opere de ficțiune contemporană – romane aflate în topurile
internaționale, premiate, ecranizate sau în curs de ecranizare,
traduse în zeci de limbi – cărți provocatoare,
pe care abia aștepți să le citești

JENNIFER
SAINT

ARIADNA

Traducere din limba engleză și note
IRINA-MARINA BORȚOI

LITERA
București

Ariadne

Jennifer Saint

Copyright © 2021 Jennifer Saint

Jennifer Saint și-a declarat dreptul de a fi identificată drept autoarea acestei lucrări în conformitate cu Copyright, Designs and Patents Act 1998.

Ediție publicată pentru prima dată de WILDFIRE, un imprint al HEADLINE PUBLISHING GROUP

Design copertă: Micaela Alcaino pentru Headline Publishing Group

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Ariadna

Jennifer Saint

Copyright © 2022 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Mona Apa-Slujenco

Corectori: Cătălina Călinescu, Ionel Palade

Prepress copertă: Flori Zahiu-Popescu

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată

de Cristina Vidrașcu Sturza.

Pentru Ted și Joseph.
Sper că știți că visurile voastre chiar se pot împlini.

„Tu vei ajunge în portul lui Cecrops. În țara ta iarăși,
Și-n cetățuie urcat pe-ale orașului culmi,
Când povesti-vei trufaș cum ai dat minotaurul morții
În adâncul palat cu-ntortocheatele căi,
Să povestești și de mine lăsată pe-un țărm singuratic;
Din ale tale isprăvi nu s-ar cădea să lipsesc!“[1]

„Scrisoarea Ariadnei către Tezeu“, *Heroide*, Ovidiu

Ovidiu, *Arta iubirii*, Minerva, București, 1977, traducere și note de Maria-Valeria Petrescu

PROLOG

Dați-mi voie să vă spun povestea unui bărbat virtuos.

Bărbatul virtuos din poveste este regele Minos al Cretei, care a pornit un război cumplit împotriva Atenei. Războiul său a fost pedeapsa abătută asupra cetății pentru moartea fiului său, Androgeu. Acest mare atlet a obținut victoria la Jocurile Panatenaice ce aveau loc în oraș, însă a fost sfâșiat de un taur răzleț, pe un deal pustiu din Atena. Minos a considerat Atena vinovată de pierderea fiului său triumfător și s-a arătat însetat de pedepse sângeroase pentru faptul că nu i-au apărat băiatul de fiara sălbatică.

În drum spre a-și dezlănțui mânia asupra atenienilor, Minos s-a oprit să distrugă regatul Megarei, într-un spectacol al forței. Regele Megarei, Nisus, era nespus de celebru pentru faptul că era de neînvins, însă legenda sa nu i-a putut ține piept mărețului Minos, care i-a tuns șuvița stacojie de păr pe care se bizuia puterea lui Nisus. Lipsit de cârlionțul roșu ca sângele, nefericitul a fost ucis de Minos cuceritorul.

De unde a știut să-i tundă părul lui Nisus? Minos îmi povestea bucuros cum fiica regelui, frumoasa prințesă Scila, s-a îndrăgostit, sălbatic și orbește, de el. În timp ce-i murmura dulcile promisiuni la urechea ascultătoare, povestindu-i cum ar renunța bucuroasă la casă și familie în schimbul iubirii sale, a lăsat să-i scape cheia către distrugerea tatălui său.

Firește și pe bună dreptate, Minos a fost scârbit de lipsa ei de devotament fiesc, iar, odată ce regatul a căzut sub securea lui sângeroasă, a legat-o pe fata trăsnită de dragoste de dosul corabiei și a tras-o credincios în mormântul ei de ape, în vreme ce ea urla și își jelea naiva încredere în iubire.

Și-a trădat tatăl și regatul, mi-a povestit el, încă aprins de fierbințeala victoriei, la întoarcerea de la

înfrângerea Atenei. Și la ce i-ar fi fost vreodată de folos tatălui meu, regele Minos al Cretei, o fiică trădătoare?

PARTEA ÎNTÂI

I

Sunt Ariadna, prințesa Cretei, cu toate că povestea mea ne duce departe de țărmurile stâncoase ale ținutului meu părintesc. Tatălui meu, Minos, îi plăcea să-mi spună acea poveste, care arăta cum purtarea sa morală, curată ca lacrima, i-a adus Megara, supunerea Atenei și prilejul de a da un exemplu strălucit al judecății sale impecabile.

Poveștile spuneau că, în clipa în care s-a înecat, Scila s-a transformat într-o pasăre de mare. Departe de a fi eliberată de soarta-i crudă, a fost trimisă de îndată într-o hăituire nesfârșită de către vulturul vârstat cu stacojiu, hotărât să-și dobândească răzbunarea eternă. Mi-era ușor să cred în adevărul celor spuse, fiindcă zeilor le plăcea, într-adevăr, spectacolul îndelungat al durerii.

Însă când mă gândeam la Scila, mă gândeam la fata naivă și mult prea umană, chinuindu-se să respire în spuma valurilor stârnite în siajul corabiei tatălui meu. O vedeam în apele tumultuoase, împovărată nu numai de lanțurile de fier cu care o legase tatăl meu, ci și de adevărul îngrozitor că a sacrificat tot ce cunoștea pentru o iubire efemeră, trecătoare precum curcubeiele ce scânteiau printre stropii mării.

Truda sângeroasă a tatălui meu nu s-a limitat la Scila sau Nisus, știu asta. Atenei i-a pretins un preț înfiorător pentru pace. Zeus, conducătorul zeilor, atotputernic și feroce, aprecia forța muritorilor, așa că i-a oferit privilegiatului său Minos hatârul unei năpaste cumplite ce a cuprins Atena într-o furtună a bolii, agoniei, morții și durerii. Tânguielile trebuie că au umplut aerul în vreme ce mamele își priveau copiii cum se îmbolnăvesc și le mor în fața ochilor, soldații cum se prăvălesc pe câmpurile de luptă, iar cetatea cea măreață – care a descoperit că își trăgea măreția, la fel ca toate cetățile, numai din carnea omenească plăpândă – a început să se

scufunde sub trupurile neînsufleţite ce se adunau în urma năpastei aduse de tatăl meu. Nu au avut de ales şi i-au acceptat pretenţiile.

Nu bogăţia sau puterea Atenei şi-o dorea Minos însă. Ci un tribut – şapte fecioare ateniene şi şapte tineri atenieni aduşi în fiecare an, peste valuri, în Creta pentru a potoli apetitul monstruozităţii care ameninţase să-mi zdrobească familia sub povara ruşinii, însă care ne-a înălţat la statutul de legende. Creatura ale cărei mugete făceau podelele palatului să huruie şi să se cutremure când se apropia vremea hrănirii sale anuale, cu toate că era îngropată adânc sub pământ, în centrul unui labirint crepuscular atât de ameţitor, încât nimeni care intra nu şi-ar mai fi putut găsi la loc calea spre lumina zilei.

Un labirint de la care numai eu aveam cheia.

Un labirint care găzduia ceea ce era deopotrivă cea mai mare umilinţă şi cel mai mare avantaj al lui Minos.

Fratele meu, Minotaurul.

Când eram copilă, coridoarele întortocheate ale palatului din Knossos mi se păreau nespus de fascinante. Mă strecuram prin mulţimea de încăperi uluitoare, trecându-mi palma peste pereţii netezi şi roşii, în vreme ce cutreieram culoarele şerpuitoare. Degetele mele trasau conturul motivului *labrys* – securea cu două tăişuri săpată în piatră după piatră. Mai târziu, am aflat că, pentru Minos, *labrys* reprezenta puterea lui Zeus, folosită pentru a chema trăsnetele – un spectacol măreţ al dominaţiei. Mie, care alergam prin labirintul locuinţei mele, mi se părea că arată ca un fluture. Şi pe fluture mi-l închipuiam când ieşeam din coconul întunecat al interiorului palatului în întinderea glorioasă a curţii scăldate de soare. În centru strălucea un cerc uriaş şi lustruit, iar aici mi-am petrecut cele mai fericite ore ale tinereţii. Răsucindu-mă şi ţesând un dans ameţitor, făurind cu tălpile o tapiserie nevăzută pe ringul de dans: un miracol

sculptat din lemn, o realizare superbă a celebrului meșteșugar Dedal. Deși, firește, nu aceasta avea să fie cea mai cunoscută dintre creațiile sale.

Îl privisem cum construia ringul de dans; o fetiță înflăcărată, care îi dădea târcoale nerăbdătoare să fie gata, fără să apreciez că urmăream la lucru un inventator a cărui faimă avea să se răspândească în toată Grecia. Poate chiar și în lumea de dincolo de hotare, cu toate că nu știam mare lucru despre ea; de fapt, nu știam mai nimic despre ce se afla dincolo de zidurile palatului. Cu toate că au trecut mai bine de zece ani de atunci, când mi-l amintesc pe Dedal, văd un tânăr plin de energie și văpaia creativității. În timp ce îl urmăream cum lucrează, mi-a povestit cum a deprins meșteșugul călătorind dintr-un loc în altul, până când măiestria sa extraordinară i-a atras atenția tatălui meu, care l-a convins să rămână într-un singur loc. Dedal fusese peste tot, așa mi se părea, iar eu mă agățam de fiecare cuvințel al său când îmi descria deșerturile Egiptului, pline de nisip dogoritor, sau Regatul Iliriei și Regatul Nubian, meleaguri imposibil de îndepărtate. Puteam să privesc corăbiile cum părăsesc țărmurile cretane, cu catargele și pânzele construite sub supravegherea atentă a lui Dedal, însă puteam doar să-mi închipui cum ar fi fost să traversez marea pe una dintre ele și să simt scândurile pârâind sub tălpi, în vreme ce valurile șuierau și se izbeau de laturile vasului.

Palatul nostru era plin de creațiile lui Dedal. Statuile pe care le sculpta el păreau atât de pline de viață că erau legate de pereți cu câte un lanț, de teamă să nu se îndepărteze din proprie inițiativă. Lanțurile subțiri din aur, împletite cu măreție de maestru, străluceau la gâtul și încheieturile mamei mele. Într-o zi, remarcându-mi privirea plină de jind, mi-a prezentat un pandantiv micuț din aur care să fie doar al meu: două albine încolăcite laolaltă în jurul unei bucăți minuscule de fagure. Sclipea în lumina soarelui, atât de intens și de frumos lustruit, încât mă gândeam că, în arșița aceea,

stropii mărunți de miere se vor topi și vor începe să curgă.

– Pentru tine, Ariadna.

Mereu îmi vorbea cu seriozitate, ceea ce mie îmi plăcea.

Nu mă simțeam ca o copilă enervantă, o fată care nu avea să comande niciodată o flotă de corăbii și nici să cucerească vreun regat, așadar, fără cine știe ce folos sau interes pentru Minos. Dacă Dedal îmi făcea doar pe plac, nu am știut niciodată, fiindcă mereu simțeam că stăm de vorbă ca de la egal la egal.

Am luat pandantivul, uimită, răsucindu-l între degete și minunându-mă de frumusețea sa.

– De ce albine? l-am întrebat.

A întors palmele spre cer și a ridicat din umeri, zâmbind.

– De ce nu albine? a întrebat el. Albinele sunt iubite de toți zeii. Albinele l-au hrănit cu miere pe micul Zeus, în peștera sa ascunsă, până a crescut suficient de puternic cât să-i răstoarne pe Titani. Albinele produc mierea pe care Dionysos o amestecă în vin, ca să-l îndulcească și să-l facă irezistibil. De fapt, se spune că până și monstruosul Cerber, care păzește Infernul, poate fi îmblânzit cu o prăjitură cu miere! Dacă porți la gât acest pandantiv, poți înmuia voința oricui, după bunul tău plac.

Nu era nevoie să întreb cui trebuia să-i înmoi voința. Creta întreagă era subjugată de judecata inexorabilă a lui Minos. Știam că va fi nevoie de mai mult decât cel mai puternic roi de albine ca să-l înduplece fie și o fărâmă, dar tot am fost încântată de cadou și îl purtam mereu. Strălucea mândru la gâtul meu când am participat la nunta lui Dedal, un ospăț extraordinar găzduit de tatăl meu, care era încântat că Dedal și-a unit destinul cu o fiică a Cretei. Încă o legătură care îl ținea aici, care îi îngăduia lui Minos să se laude cu inventatorul său cel slăvit. Cu toate că nevasta i-a murit la nașterea fiului lor, pe când nu erau căsătoriți nici

măcar de un an, Dedal și-a găsit alinarea în micul Icar și îmi plăcea să-l văd cum se plimbă cu bebelușul în brațe, arătându-i copilului neștiutor florile și păsările și numeroasele minuni ale palatului. Sora mea mai mică, Fedra, se ținea după el, fascinată, iar când eram prea obosită s-o mai țin departe de fiecare primejdie pe care o găsea în cale, îl lăsam pe Dedal cu amândoi și mă furișam înapoi la cercul cel larg al ringului meu de dans.

În zilele de demult, mama mea, Pasifae, dansa împreună cu mine; de fapt, ea a fost cea care m-a învățat. Nu tipare formale și fixe de pași; mai degrabă, mi-a oferit darul de a crea forme fluide și sinuoase din mișcări nebunești și haotice. O priveam cum se aruncă în muzică și o transformă într-o frenezie plină de grație și mă luam și eu după ea. Pentru mine, transforma totul într-un joc, numind constelații pe care să le trasez cu tălpile pe podea, formațiuni de stele din care urzea povești, dar și dansuri.

– Orion! a spus ea, iar eu țopăiam frenetic din spațiu în spațiu, imaginându-mi punctele de lumină care îl desenau pe vânătorul blestemat din cer. Artemis l-a așezat acolo, ca să-l poată privi în fiecare noapte, mi-a zis mama, ca pe o mărturisire, când ne-am prăbușit împreună, să ne recăpătăm suflul. Artemis era o zeiță fecioară, care își apăra cu înflăcărare castitatea, mi-a explicat Pasifae. Însă îl prefera pe Orion, un muritor, ca tovarăș de vânătoare care putea, aproape, concura cu priceperea ei.

O poziție șubredă pentru un muritor. Poate că zeilor le plăcea îndemânarea omenească în ceea ce privea vânătoarea, muzica sau arta țesătoriei, însă erau mereu vigilenți la hybris – și era vai și amar de omul a cărui pricepere se apropia de cea divină. Un lucru pe care nemuritorii nu îl puteau tolera era să fie inferiori oricui, în orice privință.

– Hotărât să țină pasul cu extraordinara pricepere a lui Artemis, Orion a devenit disperat să o impresioneze,

a continuat mama.

A aruncat o privire spre marginea podelei din lemn, acolo unde Fedra și Icar se jucau împreună. De cele mai multe ori erau nedespărțiți, iar Fedra părea încântată că e mai mare și poate în sfârșit să dea ordine cuiva mai mic decât ea. Văzând că erau atenți la joc și nu ne ascultau, Pasifae și-a continuat povestea.

– Poate că Orion a sperat că-i va birui jurământul de castitate dacă va ucide destule făpturi cât să-i câștige admirația. Așadar, cei doi au venit încoace, în Creta, ca să pornească într-o vânătoare de pomină. Zi după zi, au măcelărit animalele insulei și le-au adunat în mormane cât munții de înalte, ca dovadă a îndemânării lor. Însă Gaia, mama tuturor lucrurilor, a fost trezită din visele ei liniștite de sângele ce îi îmbiba pământul și s-a îngrozit de carnagiul pe care Orion era hotărât să-l înfăptuiască alături de zeița sa adorată. Gaia s-a temut că vânătorul va distruge tot ce mai trăia pe insulă, așa cum se lăudase în fața lui Artemis că va face, îmbătat de frenezia luptei. Prin urmare, Gaia a căutat în odăile sale ascunse sub pământ și și-a chemat una dintre creații: colosalul scorpion pe care l-a dezlănțuit asupra lui Orion cel lăudăros. Nu se mai văzuse nicicând așa ceva. Armura creaturii strălucea precum obsidianul lustruit. Cleștii săi cumpliți măsurau fiecare cât un om în toată firea, iar coada lui teribilă se încovriga în cerurile lipsite de nori, astupând lumina lui Helios și aruncând o umbră întunecată și monstruoasă.

M-am cutremurat la auzul descrierii legendarei fiare, strângând din ochi când o vedeam cum se înalță în fața mea, neînchipuit de crudă și de odioasă.

– Orion nu s-a temut, a continuat Pasifae. Sau nu a vrut să-și arate teama. În orice caz, nu i-a putut face față scorpionului, iar Artemis nu a intervenit ca să-l scoată din cleștii cumpliți ai acestuia...

Aici, mama a tăcut, iar tăcerea ei a zugrăvit o imagine mai vie a chinurilor demne de milă ale lui Orion decât ar fi putut s-o facă vreodată vorbele ei. Și-a continuat

povestea după o clipă în care am văzut cum viața îi e stoarsă din trup, iar slăbiciunea lui omenească, expusă în cele din urmă pe când ceda, istovit de încercarea de a ține atâta timp pasul cu zeii, în trupul său muritor.

– Iar Artemis l-a plâns pe tovarășul ei de vânătoare, așa că i-a adunat rămășițele trupului, care erau împrăștiate în toată Creta, și le-a așezat pe cer, unde aveau să ardă în întuneric, iar ea putea astfel să-l privească noapte de noapte, când pornea cu arcul ei de argint, singură, fără ca nimeni să-i pună la îndoială nici supremația și nici castitatea.

Erau multe astfel de povești. Din câte se părea, cerurile nopții erau presărate cu muritori care întâlniseră zei, iar acum stăteau pe firmament, ca niște exemple înflăcărate, în fața lumii întregi, arătând ce pot face nemuritorii. Pe vremea aceea, mama mea se arunca în aceste povești așa cum se arunca în dans, cu un abandon sălbatic, înainte să afle că plăcerile ei nevinovate vor fi luate drept dovadă a exceselor sale necontrolate. Pe atunci, nimeni nu căuta să spună despre ea că ar fi fost nefeminină sau să o acuze de sentimente perverse și nefirești, așa că dansa cu mine, slobodă, în vreme ce Fedra și Icar se jucau împreună, mereu absorbiți de alt și alt joc, de altă lume făurită chiar de ei doi. Singura judecată de care aveam a ne teme era frigul raționalității lipsite de emoții a tatălui meu. Împreună, dansam ca mamă și copilă, risipind groaza.

Ca tânără femeie însă, dansam singură. Bătăile tălpilor mele pe lemnul strălucitor încropeau un ritm în care mă puteam pierde, un dans învolburat care mă putea mistui cu totul. Chiar și fără muzică, reușea să astupe mugetul îndepărtat care huruia sub picioarele noastre și tropăitul copitelor nemaipomenite, gonind departe, sub pământul din centrul construcției care consolidase cu adevărat faima lui Dedal. Îmi întindeam brațele, ridicându-le spre cerul pașnic, uitând în timpul dansului de ororile care sălășluiau sub noi.

Asta ne duce la o altă poveste, una pe care lui Minos nu-i plăcea să o spună. Dintr-o vreme când încă era proaspătul rege al Cretei și, rivalizând cu ceilalți doi frați ai săi, voia cu disperare să-și dovedească măreția. S-a rugat la Poseidon să-i trimită un taur magnific și a jurat credincios că va sacrifica animalul, ca să-i aducă o mare onoare zeului mării, asigurându-și astfel grația lui Poseidon și regatul Cretei dintr-o singură mișcare.

Poseidon a trimis taurul, sprijinul divin al dreptului lui Minos de a conduce Creta, însă frumusețea sa era atât de falnică, încât tatăl meu a crezut că-l poate păcăli pe zeu sacrificând altă făptură, inferioară, și păstrând taurul cretan pentru sine. Jignit și înfuriat de această sfidare, zeul mării și-a născocit răzbunarea.

Mama mea, Pasifae, este o fiică a lui Helios, marele zeu al soarelui. Spre deosebire de văpaia dogoritoare a bunicului meu, ea era scăldată într-o lumină scânteietoare și blândă, de culoare aurie. Îmi amintesc razele catifelate ale ochilor ei stranii, tiviți cu bronz, căldura verii din îmbrățișarea ei și soarele topit din râsul ei. Asta se petrecea în zilele copilăriei mele, pe când se uita la mine, nu prin mine. Mama își răsfrângea lumina ei asupra lumii; înainte să devină un ochi de geam translucid, reflectând lumina, care însă nu mai curgea niciodată în valurile sale prețioase de splendoare. Înainte să plătească prețul înșelătoriei înfăptuite de soțul ei.

Murat și acoperit de crustacee, Poseidon s-a înălțat din adâncurile mării, într-un val cumplit de sare și furie. Nu și-a îndreptat răzbunarea elegantă și argintie direct către Minos, bărbatul care a căutat să-l trădeze și să-l dezonoreze, ci s-a întors împotriva mamei mele, regina Cretei, și a abătut asupra ei nebunia patimii pentru taur. Incitată de o poftă animalică, dorința a făcut-o vicleană și isteață și l-a înduplecat pe Dedal, care nu bănuia nimic, să construiască o vacă din lemn, atât de convingătoare, încât taurul a fost păcălit să le

încalece pe amândouă, fiindcă regina cea înnebunită ședea ascunsă înăuntrul ei.

Împreunarea celor doi era subiectul interzis al bârfelor din Creta, însă șușotelile au ajuns și la mine, șerpuind în jurul meu în fuioare de răutate și batjocură. Era un dar pentru nobilii ranchiunoși, negustorii amuzați, sclavii căzuți în melancolie, fetele sfâșiate de o groază fascinantă și morbidă, tinerii fermecați de bizareria îndrăzneață a gestului – bolboroselile, murmurele, șuierele dezaprobatoare și rânjetele zeflemitoare erau purtate de vânt în toate colțurile palatului. Poseidon, deși părea să-și fi ratat ținta, lovise de fapt cu o precizie mortală. Faptul că pe Minos l-a lăsat neatins, dar i-a făcut nevasta de ocară într-un fel atât de grotesc, l-a umilit pe tatăl meu – încornorat de o jivină necuvântătoare și însurat cu o femeie înnebunită de dorințe nefirești.

Pasifae era frumoasă, iar descendența sa divină o făcuse să fie un trofeu magnific pentru Minos când i-a cerut mâna. Delicatețea, rafinamentul și dulceața ei fuseseră motivele lui de fală, așa că decăderea ei trebuie să fi fost cu atât mai delectabilă pentru Poseidon. Dacă aveai ceva ce te făcea să te simți mândru, care te înălța deasupra celorlalți muritori, îmi părea că zeii găseau încântare în zdrobirea acelui lucru în mii de fărâme. Într-o dimineață, la scurt timp după decăderea lui Pasifae, am reflectat asupra acestui gând. În timp ce îi pieptănam surorii mele cosițele mătăsoase, un dar moștenit de amândouă de la mama noastră cea radioasă, am început să plâng; privind cu teamă fiecare cârlionț auriu ca pe o momeală pentru acei coloși divini care cutreierau cerurile și ne puteau smulge măruntele triumfuri, frecându-le între degetele lor nemuritoare, până nu mai rămânea decât praful de ele.

Slujnica mea, Eirene, m-a găsit suspinând în părul Fedrei, care era buimacă din pricina asta.

– Ariadna, mi-a murmurat ea. Ce s-a întâmplat?

Cred că îi era milă de mine și de felul deosebit de grotesc în care inocența copilăriei mele fusese atât de zdruncinată.

Fără îndoială, credea că plâng de rușinea mamei mele, însă eu aveam un egocentrism de copil, și mă preocupa acum mai degrabă soarta mea.

– Dacă zeii..., am zis eu, suspinând printre lacrimi. Dacă îmi iau cosițele și mă lasă cheală și urâtă?

Poate că Eirene și-a înăbușit un zâmbet, însă nu m-a lăsat să-l văd. În schimb, m-a îndepărtat ușor de Fedra și a luat ea pieptănul în mână.

– Și de ce ar face așa ceva?

– Dacă tata îi supără iar! am strigat eu. Poate că o să-mi ia cosițele ca să-l facă de rușine cu o fiică odioasă.

Fedra a strâmbat din nas.

– O prințesă n-are cum să fie cheală, a spus ea, hotărâtă.

O prințesă cheală n-ar fi de nici un folos. Minos vorbise întotdeauna despre căsătoria pe care aveam s-o încheie într-o bună zi; o uniune glorioasă care va aduce Cretei nespus de multă onoare. Nu ar fi trebuit să se laude. Înțelegerea perfidă a acestui lucru mi-a înghețat sângele-n vine. Cum mă puteam apăra de fărădelegile lui? Dacă zeii au fost jigniți de el și i-au trăsnit soția, atunci de ce nu s-ar răzbuna și pe fiica lui?

Am simțit o schimbare în Eirene când s-a așezat lângă mine. Cuvintele mele o luaseră prin surprindere. Cu siguranță se așteptase să fiu tulburată de un fleac, un fuior pe care să-l poată alunga, așa cum ceața se destramă între degetele trandafirii ale zorilor. Ce nu știam eu era că nimerisem peste un adevăr al condiției femeii: oricât de nepătată ne-ar fi fost viața, patimile și lăcomia bărbaților ne puteau aduce decăderea, iar noi nu aveam ce face în privința asta.

Eirene nu putea nega acest adevăr, așa că ne-a spus o poveste. Era despre un erou vrednic, Perseu, născut din ploaia de aur a lui Zeus, care a vizitat-o pe Danae cea singuratică și frumoasă, închisă în camera ei de bronz

fără acoperiș, de unde nu putea privi decât cerul. Băiatul a crescut ca un fiu destoinic al strălucitului său tată și, așa cum trebuie să facă toți eroii, a învins un monstru înfiorător și a scăpat lumea de ravagiile sale. Auzisem povestea despre cum i-a tăiat capul unei Gorgone, Meduza, și ne-a încântat să auzim că șerpii ce creșteau din capul ei cumplit s-au zvârcolit și au scuipat și au șuierat, în vreme ce el își mânuia sabia cea minunată. Vestea acestei isprăvi ajunsese abia de curând la curtea noastră și cu toții ne minunaserăm de curajul lui Perseu și ne cutremuraserăm la gândul scutului său, care purta acum capul Gorgonei și îi transforma de îndată în stană de piatră pe toți cei care îl priveau.

Însă nu despre Perseu ne-a povestit azi Eirene. În schimb, ne-a spus cum și-a câștigat Meduza cununa de șerpi și privirea ucigătoare. Era o poveste la care ar fi trebuit să mă aștept de la o vreme. Lumea mea nu mai era una a eroilor curajoși; aflam mult prea iute de durerea femeilor, care zvâcnea nerostită în poveștile despre isprăvile lor.

– Meduza era frumoasă, ne-a spus Eirene.

De-acum, lăsase jos pieptănul, iar Fedra i se urcase în poală, ca să asculte. Sora mea își găsea rareori astâmpărul, însă poveștile o fermecau întotdeauna.

– Mama mea a văzut-o o dată, la un festival măreț în cinstea Atenei, doar de la distanță, însă a recunoscut-o pe Meduza după cosițele-i magnifice. Străluceau ca apele unui râu și nimeni n-ar fi putut-o confunda pe fecioară cu nici o alta. Însă crescând, a devenit o femeie tulburător de frumoasă și a jurat să rămână castă, râzând de pretendenții care se întreceau pentru mâna ei...

Eirene s-a oprit, de parcă și-ar fi cântărit cu atenție cuvintele. Și bine făcea, fiindcă știa că nu e o poveste potrivită pentru tinere prințese. Însă din motive cunoscute numai de ea, ne-a spus-o chiar și așa.

– În templul Atenei, a venit în fața ei un pretendent pe care n-a putut nici să-l disprețuiască, nici să-l refuze. Mărețul Poseidon și-o dorea pe fata cea frumoasă pentru el însuși și n-a vrut să audă rugămințile sau plânsetele ei, și nici nu s-a abținut de la pângărirea templului sacru în care se aflau.

Eirene a scos un oftat, lent și precis.

De-acum lacrimile mi se opriseră și ascultam cu atenție. O știam pe Meduza doar ca pe un monstru. Nu m-am gândit că a fost vreodată și altceva. Poveștile lui Perseu nu îngăduiau ca Meduza să aibă o poveste doar a ei.

– Atena s-a înfuriat, a continuat Eirene. Zeiță fecioară cum era, nu a suportat gândul unei fărădelegi atât de neobrăzate chiar în templul său. Trebuia s-o pedepsească pe fata care fusese atât de nerușinată încât să se lase biruită de Poseidon și să-i jignească privirile Atenei, cu decăderea sa, într-un mod atât de dezgustător.

Așadar, Meduza a fost nevoită să plătească pentru fapta lui Poseidon. Nu avea absolut nici un sens, dar apoi am înclinat capul și am gândit lucrurile după logica zeilor. Piesele s-au aranjat la locul lor: un tablou groaznic, privit din perspectiva noastră muritoare, precum frumusețea pânzei de păianjen care, pentru o muscă, trebuie să fie înfiorătoare.

– Atena a trăsnit cosițele Meduzei și a încoronat, în schimb, capul tinerei cu șerpi vii. I-a răpit frumusețea și a făcut chipul Meduzei atât de cumplit, încât avea să transforme privitorii în stană de piatră. Și astfel Meduza s-a dezlănțuit, lăsând în urmă statui oriunde mergea, statui cu chipuri împietrite pe vecie într-o expresie de scârbă și groază. Pe cât de fierbinte o doriseră bărbații, pe atât se îngrozeau de ea și fugeau din calea ei. S-a răzbunat de sute de ori înainte ca Perseu să-i taie capul.

M-am scuturat din tăcerea consternată.

– De ce ne-ai spus povestea asta, Eirene, în loc să ne spui una din cele obișnuite?

Ea mi-a mângâiat părul, dar privirea îi era ațintită asupra unui punct din depărtare.

– M-am gândit că e timpul să aflați și altceva, a răspuns ea.

Am luat povestea aceea cu mine în zilele următoare și am întors-o pe toate părțile, ca pe sâmburele dintr-o piersică răscoaptă: șocul brusc, neașteptat și dur, din centrul tuturor lucrurilor. Nu puteam să nu observ paralelele dintre Meduza și Pasifae. Amândouă au plătit prețul fărădelegii altcuiva. Însă Pasifae s-a făcut mică și, pe zi ce trecea, devenea tot mai măruntă, chiar și în vreme ce pântecul i se mărea și creștea neobișnuit de deformat de pruncul ei cel ciudat. Nu ridica ochii din pământ, nu deschidea gura să vorbească. Nu era la fel ca Meduza, care și-a purtat agonia sub forma șerpilor urlători, descolăcindu-se furioși din capul ei. În schimb, mama mea s-a retras într-un colț de neatins al sufletului ei. Nu mai era decât o cochilie subțire ce zăcea aproape transparentă pe nisip, tocită aproape de tot de valurile puternice.

Dacă va fi vreodată cazul, eu voi fi precum Meduza, am hotărât atunci. Dacă zeii mă vor trage la răspundere într-o bună zi pentru păcatele altcuiva, dacă vor veni după mine ca să pedepsească faptele unui bărbat, eu nu mă voi ascunde la fel ca Pasifae. În schimb, îmi voi purta cununa de șerpi, iar lumea se va feri din calea mea.

2

Asterion, fratele meu cel cumplit, s-a născut pe când aveam zece ani, la scurtă vreme după ce Eirene ne-a spus povestea aceea. Eu o asistasem pe mama după nașterile celorlalți copii – fratele meu Deucalion și sora mea Fedra – și am crezut, așadar, că știu la ce să mă aștept. Cu Asterion însă, lucrurile nu au stat la fel. Agonia a săpat urme adânci în trupul lui Pasifae. Sângele ei divin, moștenit de la Helios, i-a susținut viața în chinurile facerii, însă nu a apărat-o și de durere – o durere pe care încercam să nu mi-o închipui, deși în adâncurile nopții nu reușeam să-mi împiedic gândurile să cutreiere într-acolo. Gândul la copitele ce o zgâriau, la coarnele înmugurite pe capul lui diform, la panica mădularelor sale smucite... mă cutremuram când îmi imaginam exact cum s-a smuls din pântecul mamei, o rază plăpândă de soare. Cuptorul suferinței în care a fost făurit a zdrobit-o pe Pasifae cea delicată, iar mama mea, deja pierdută, nu s-a mai întors niciodată la mine din acea călătorie prin flăcări și cazne.

Mă așteptasem să-l detest și să mă tem de el; bestia a cărei existență era o aberație. Strecurându-mă în încăperea din care moașele plecau clătinându-se, livide și cutremurate, inspirând mirosul sărat al cărnii măcelărite, am simțit o groază care aproape că mi-a ancorat picioarele cu totul de podea.

Însă mama mea stătea lângă aceeași fereastră de care se sprijinise cu ceilalți nou-născuți, scăldată în aceeași lumină vlăguită pe care o mai văzusem. Cu toate că ochii ei erau acum foi goale de geam, iar chipul îi era răvășit, strângea la piept o grămadă de pături și își lipea ușor nasul de capul pruncului ei. Copilul și-a tras nasul, a sughițat și a deschis un ochi negru, cu care m-a privit fix, în timp ce mă apropiam încet de el. Am observat că era tivit cu gene lungi și negre. O mână grăsuță flutura la pieptul mamei, cu câte o unghiuță roz și desăvârșită,

la capătul fiecărui deget. Încă nu vedeam sub pătură, unde picioarele trandafirii de bebeluș se prefăceau la glezne în blană neagră și copite tari, pietroase.

Bebelușul era un monstru, iar mama, o cochilie goală, însă eu eram o copilă și mă simțeam atrasă de scânteia fragilă a tandreței din cameră. Am încercat să mă apropii și mai mult și am cerut voie pe mutește, cu un deget întins, căutând un strop de recunoaștere pe chipul mamei. Ea a încuviințat din cap.

Am mai făcut un pas. Mama a oftat, s-a foit și s-a reașezat. Îmi simțeam răsuflarea densă și greoaie și parcă mi se pusese un nod în gât. Ochiul acela rotund, negru și implacabil era încă pironit într-ai mei.

Susținându-i privirea, am făcut ultimul pas și am șters prăpastia dintre noi. Degetele mele i-au mângâiat blana netedă de pe frunte, sub umflătura coarnelor pietroase, care îi mijeau la tâmple. Mi-am lăsat mâna să treacă ușor peste locul acela moale dintre ochii lui. Cu o mișcare abia perceptibilă, maxilarul i s-a descleștat și am simțit pe obraz aburul cald al răsuflării sale. M-am uitat în sus la mama, însă, deși privirea ei se odihnea asupra noastră, era goală.

M-am uitat la prunc. El s-a uitat neclintit la mine.

Când mama a vorbit, m-a făcut să tresar. Nu era glasul ei, ci al unei străine răgușite.

– Asterion, mi-a spus. Înseamnă stea.

Asterion. O lumină îndepărtată, în bezna nesfârșită. O văpaie sălbatică, dacă te apropii prea mult. Un îndrumător care îmi va conduce familia pe calea nemuririi. O răzbunare divină asupra noastră, a tuturor. Pe atunci nu știam ce va deveni. Însă mama l-a ținut în brațe și l-a alăptat și i-a dat un nume, iar el ne-a cunoscut pe amândouă. Încă nu era Minotaurul. Era doar un nou-născut. Era fratele meu.

Fedra nu a vrut să aibă nimic de-a face cu el. Își înfigea degetele în urechi atunci când vorbeam despre el: că Asterion creștea atât de repede, că încerca deja să

meargă, atât de curând după naștere, cu copitele alunecându-i sub el și cu capul greoi și stângaci care îl dezechilibra și îl trăgea înainte, răsturnându-l iar și iar, dar că el nu se dădea bătut. Fedra, mai ales, nu voia să știe cu ce îl hrăneam, nu voia să știe că a întors capul de la sân și a refuzat laptele după ce trecuseră doar câteva săptămâni, iar Pasifae, posacă și tăcută în continuare, îi împrăștia hălci de carne în față, alunecoase și însângerate, iar el le devora, frecându-și după aceea capul lipicios de amândouă. Pe Fedra o scuteam de detalii.

Deucalion a vrut să-l vadă, însă am observat că, deși și-a împins bărbia înainte într-o aproximare a atitudinii bărbătești a tatălui nostru și a încercat să ne ofere câteva vorbe reci și aparent însemnate, în sinea lui era zdruncinat.

Minos nu s-a apropiat de el.

Așa că eu singură am avut grijă de el, împreună cu Pasifae. Nu mi-am lăsat niciodată gândurile să cutreiere spre viitor – pentru ce îl pregăteam? Eu speram, și cred că și ea spera la fel, să cultivăm omul dinăuntrul lui. Poate că ea nici măcar nu se gândea atât de departe, poate că, la momentul acela, deja era condusă numai de instinctul matern, habar nu am. Dar eu mă concentram cu fermitate asupra prezentului: cum să-l învăț să meargă în două picioare, cum să-i insuflu o brumă de bune maniere la masă, cum să răspundă la vorbe și atingeri cu o reciprocitate blândă. În ce scop? Oare mi l-am imaginat pe jumătate civilizat într-o bună zi, târându-și picioarele prin curtea palatului, cu un aer stingher, dând din capul lui mare de taur, în semn de salut politicos pentru nobilimea strânsă acolo? Un prinț al Cretei, cinstit și respectat? Sigur că nu eram atât de obtuză încât să visez la așa ceva. Poate speram că eforturile noastre îl vor impresiona pe Poseidon, că se va minuna de creația sa divină și îl va revendica într-o bună zi.

Poate că asta s-a întâmplat. Fiindcă nu mă gândisem la ce prețuiesc cu adevărat zeii. Poseidon nu și-ar fi dorit un bărbat-taur împiedicat, care să se clatine după fațada omeniei și a demnității. Zeilor le plăceau ferocitatea, sălbăticia, mârâitul și mușcătura și frica. Întotdeauna, întotdeauna frica, muchia goală a fricii dincolo de fumul ce se înălța din altare, nota înaltă a fricii din rugăciunile murmurate și laudele pe care le trimiteam spre ceruri, gustul adânc și primordial al fricii, când ridicam cuțitul deasupra ofrandei de sacrificiu.

Frica noastră. Prin ea își căpătau zeii măreția. Iar până la finalul primului său an de viață, fratele meu devenea iute întruchiparea terorii. Sclavii nu se mai apropiau de odăile lui, cu riscul morții. Jelania ascuțită a scâncetelor sale când i se aducea hrana îmi înfigea în spinare gheare înghețate de groază. Nu se mai mulțumea cu hălci de carne crudă, însângerată – acestea erau întâmpinate cu un mârâit grav, care îmi închega măruntaiele în burtă. Neclintită și lipsită de orice expresie, Pasifae se apropia cu șobolanii, fără să clipească, în timp ce jivinele se răsuceau și urlau în strânsoarea ei, înainte să-i azvârle fiului său. El se delecta cu fuga lor cuprinsă de panică, înainte și înapoi și în jurul grajdurilor în care îl țineam acum, gata să se năpustească asupra lor și să le sfâșie în bucăți trupurile vii.

Crescuse mult mai repede decât un bebeluș normal și îi remarcam unduirile mușchilor de pe trunchi, în timp ce își vâna șobolanii. Coapsele îi sclipeau în străfulgerări trandafirii sub părul închis la culoare, pieptul îi era sculptat precum statuile de marmură ce împodobeau curtea palatului, avea bicepșii încordați și pumnii strânși cu putere, și totul era încununat de greutatea capului încornorat și a botului pătat de sânge.

Aș fi fost nesăbuită să nu mă tem de el. Sau smintită, ca Pasifae. Însă teroarea nu era singurul lucru pe care-l simțeam pentru el. Repulsie, cu siguranță, dezgust când

îl vedeam cum forăie și pufnește și râcâie pământul în așteptarea ospățului său viermuitor – însă dincolo de toate astea, era un filon de milă crudă, atât de dureroasă, încât uneori mă făcea să suspin, cu ochii scăldați în lacrimi de durere când îl auzeam urlând după mai mult sânge, mai multă suferință. Nu era vina lui, mă gândeam eu sfidătoare, nu el a ales să fie așa. Era gluma cea crudă a lui Poseidon, o umilință menită să degradeze un bărbat care nici măcar nu se sinchisise vreodată să privească fiara. Pasifae și cu mine eram însărcinate cu bunăstarea lui. Și oricât de puternică mi-ar fi devenit groaza, era atât de încâlcită în milă – și într-o furie ce clocotea încet și fremăta dedesubtul compătimirii –, încât nu mi-am făcut curaj să-i pun capăt zilelor, cât încă aș fi putut-o face. Să-i zdrobesc țeasta cu o cărămidă în timp ce mânca, să înfig o lance în carnea vulnerabilă de om de pe coastele lui – chiar și ca fată, bănuiesc că aș fi reușit când era încă vițel. Dar nu mi-am luat inima-n dinți să o fac, iar când am ajuns să înțeleg cu adevărat ce era – și ce folos avea să tragă Minos de pe urma lui când a priceput și el –, deja mă depășea cu mult în forță.

Asterion creștea și devenea tot mai greu să-l înfrânăm. Pe măsură ce lunile treceau, numai Pasifae mai reușea să intre în staul, care era întărit cu zăvoare grele din fier. Cu toate că eu nu mai intram acolo, umblam agitată prin fața ușilor, neștiind ce să fac cu mine însămi. Nu mai dansasem din ziua când s-a născut. Stomacul mi-era un ghem încâlcit de neliniște și, deși mă fâțâiam neabătut de colo-colo, nu găseam locul din mine care să dea drumul reținerilor. Așteptam și îmi spuneam că nu știu ce aștept. Însă știam.

Sunt convinsă că Eirene nu s-ar fi apropiat de bunăvoie de staul. Nu voi ști niciodată ce a făcut-o să o ia pe acel traseu înapoi spre odăile ei, în noaptea aceea, noaptea când el a coborât capul și s-a năpustit asupra ușilor zăvorâte, așa cum o mai făcuse de atâtea ori înainte, fără să facă măcar o aschie să sară din loc.

Împunsăturile coarnelor sale de temut i-au făcut să se cutremure și să se grăbească pe toți cei care îl auzeau, dar l-am crezut la adăpost. Nu mi-am îngăduit să-mi închipui clipa când a zdrobit poarta, cum o fi fugit Eirene, deși bineînțeles că n-a avut nici o șansă. Îmi simțeam fața amorțită, lacrimile înțepenite undeva în gât în timp ce adunam fâșiile rupte de material, împrăștiate prin curte de rafalele neobosite de vânt care foșneau când am ajuns la porțile fărâmate ale staulului, baricadat în grabă de nefericiții grăjdari care descoperiseră carnagiul, în zorii acelei dimineți de toamnă.

Fedra și-a ascuns fața în fustele mele, iar eu i-am mângâiat părul.

– Nu te uita, am mormăit eu, cu buzele amorțite.

Îmi aduc aminte de fierbințeala ochilor ranchiunoși ce ne priveau când ne-am întors și am văzut adunarea de servitori care fuseseră martori la scenă. Îmi aduc aminte de încremenirea care m-a cuprins în mijlocul acelui semicerc de acuzatori, precum și bufnetul repetitiv al coarnelor fratelui meu ucigaș izbind în lespezile de fier, care abia țineau închise ușile din spatele meu.

Cât timp a durat acea eternitate, nu pot spune, însă tăcerea asurzitoare a fost spartă dintr-odată de sosirea lui Minos. Mantia îi foșnea în timp ce înainta prin mulțime, care se împrăștia și se destrăma în urma lui, ca un banc de pești în fața unui rechin.

Lângă mine, mama s-a cutremurat.

Nu s-a abătut nici o lovitură, nu s-au rostit vorbe usturătoare. Când am riscat să privesc în sus, am văzut pe chipul lui o expresie placidă, fără vreun semn de furtună la orizont. O bucată de rochie se învârtejea la picioarele lui, în adierea rece, și am văzut cum pe chip îi înflorea un zâmbet.

– Nevastă! a exclamat el.

Am simțit-o cum tresare, deși avea ochii stinși, ca sticla fumurie.

Minos făcea gesturi expansive, călduroase și exuberante.

– Zi după zi, aud vești despre cât de mare și de puternic crește fiul nostru. Devine un specimen deosebit, în ciuda tinereții sale, iar poveștile despre forța lui aduc uluirea și respectul în inimile tuturor, a zis el, dând din cap aprobator spre resturile de material pătat de sânge și bufnetul acela neîncetat.

Fiul nostru? m-am întrebat eu, încă neînțelegând ce voia să spună. Am perceput încet, în neîncrederea mea, că mândria era cea care-i încălzea chipul colțuros și sever. Era mândru de monstrul pe care-l crescuserăm în inima palatului, mândru de reputația pe care i-o clădise. Departe de a aduce batjocura pe capul lui Minos cel încornorat, Poseidon îi oferise o armă de temut, o fiară divină despre care Minos ajunsese să înțeleagă că nu va face decât să-i întărească statutul.

– Trebuie să aibă un nume, a declarat Minos, iar eu nu am deschis gura să spun *Asterion.*

De ce l-ar interesa cum l-am numit eu și Pasifae?

Minos s-a apropiat de ușă, iar la sunetul pașilor săi, bufnetul a prins și mai multă forță, fiindcă entuziasmul îl copleșea pe fratele meu. Minos și-a așezat mâna pe ușile gata să cedeze, iar când acestea l-au împuns în palmă cu o forță sălbatică, zâmbetul lui Minos s-a lățit și mai mult.

– Un nume pe potriva fiarei.

Așa a devenit Asterion Minotaurul. Nu mai era constelația de rușine, întrepătrunsă cu iubire și disperare, a mamei mele; în schimb, a devenit felul în care tatăl meu și-a etalat dominația asupra lumii. Am înțeles de ce l-a proclamat Minotaur, însemnând această monstruozitate divină cu propriul nume și aliniindu-i statutul legendar cu al său, încă de la naștere. Înțelegând că nici un staul din lume nu-l va mai ține în frâu, l-a îndemnat pe Dedal să construiască cea mai măreață și ambițioasă dintre creațiile sale de până atunci: un labirint grandios, așezat în subteranele

palatului, un coșmar de coridoare șerpuite, fundături, ramificații spiralate, toate ducând implacabil spre centrul său întunecat. Bârlogul Minotaurului.

Odată ce pruncul lui Pasifae a fost închis într-un labirint de tuneluri, întunecat și împuțit, unde singura tovărășie îi era ecoul singuratic al mugetelor sale și scrâșnetul oaselor putrede sub copite, am început să văd din nou în mama mici scântei de emoție. De unde odinioară străluciseră de bucurie, iubire și râsete, acum era umbrită de amărăciune și de o mânie lentă, care ardea mocnit.

Am pierdut-o pe mama în ziua în care blestemul lui Poseidon a îndemnat-o să se ducă pe pășunile unde aștepta monstrul său sacru, dar tot mă trezeam că o caut, oricât de zadarnică știam că e o asemenea căutare. Mă duceam adesea, fără speranță și fără ajutor, în odăile ei și încercam s-o fac să iasă din nou în lume, indiferent de câte ori eram refuzată. Și mai des, îi găseam ușile zăvorâte și, cu toate că știam că se află la doar câțiva centimetri de mine, nu dădea nici un semn că m-ar fi auzit vreodată strigând-o. Într-o zi însă, când m-am dus să împing în van ușa baricadată, am fost surprinsă să o găsesc deschizându-se sub mâna mea, cu mișcarea lină și tăcută care era caracteristică muncii lui Dedal.

Mama își lăsase sanctuarul nepăzit și nu m-a auzit când am intrat. Camera era cufundată în întuneric; lumina caldă și aurie care ar fi trebuit să se reverse pe geamuri era astupată de materiale grele atârnate la întâmplare la ferestre. Un miros înțepător de ierburi îmi făcea ochii să lăcrimeze. Am privit în jurul meu, nedumerită, încercând să discern în bezna aceea unde s-ar putea afla mama mea.

Nemișcată și mută, stătea pe podea, în centrul încăperii mari. Era mai puțină viață în ea decât în oricare dintre statuile lui Dedal. Părul îi acoperea fața, iar printre șuvițe îi distingeam albul ochilor.

– Mamă? am șoptit.

Nu a dat nici un semn că m-ar fi auzit. Zăpușeala din încăpere mă gâtuia și am făcut un pas în spate, bâjbâind după ușă. Nu mi-am putut explica oroarea claustrofobică ce-mi tăia răsuflarea, nu știam de ce scena asta părea atât de nepotrivită și de ce îmi îngheța carnea chiar și în apropierea aceea copleșitoare a căldurii. Știam doar că trebuie să ies, să mă întorc afară, la aer curat, înapoi la parfumul levănțicii și zbârnâitul albinelor din jurul ringului meu de dans, înapoi la tot ce era natural, curat și dulce.

În timp ce corpul meu se îndepărta instinctiv, am observat o figurină întinsă pe podea, în fața mamei. Era făcută din ceară, sau poate din lut, nu-mi dădeam seama prea bine. Nici măcar nu eram convinsă că e o figurină omenească, într-atât de răsucite și de chinuite îi erau membrele. Mâna mamei mele se odihnea fără vlagă la câțiva centimetri deasupra ei, iar de încheietura palidă îi atârna un ornament necunoscut – o bucățică de os, m-am gândit, ceva ce n-am mai văzut-o să poarte până atunci.

Cunoscusem destule orori; după nașterea fratelui meu, mă săturasem de monstruozități și nu aveam nici un chef să mai rămân vreo clipă în plus. Poate că era doar o păpușă, poate că era doar o brățară, atât și nimic mai mult. Nu am așteptat să descopăr. M-am întors și am fugit și nu am întrebat-o niciodată nimic despre asta. Am încercat din răsputeri să nu mă mai gândesc la acest lucru, însă nu aveam nici o putere asupra gândurilor – și vocilor – celorlalți.

Ca un val enorm, șușotelile creșteau și creșteau, până au pătruns pretutindeni în Knossos. Frânturi de speculații ajungeau la mine oriunde mă duceam. Era o vrăjitoare divină, căuta să se răzbune pe soțul ei, asta își spuneau unii altora – spălătoresele care frecau rufele murdare jos, la râu, negustorii care se înghesuiau prin târguri, slujitoarele care chicoteau în odăile palatului și râsetele împărțite de nobilii care beau vin din vasele

mari de bronz, chiar în sala cea mare a palatului. Râdeau pe înfundate la poveștile despre fetele cu care se culca Minos, cuprinse de agonie în clipa plăcerii sale, într-atât încât le ardeau măruntaiele și urlau în chinuri până mureau, iar când un tămăduitor pe care l-a consultat Minos a desfăcut-o pe una dintre ele, din trupul ei a țâșnit un roi de scorpioni. Spuneau că Pasifae a făcut asta, cu unul dintre blestemele ei, și nimeni nu se îndoia de ce era capabilă, la urma urmei. Auzeam șușotelile astea pretutindeni, nu puteam scăpa de ele, de șuierul serpentin care plutea în aer: *Ea a vrut-o, ea și-a dorit taurul, fiara; pun rămășag că a guițat de plăcere și că bastardul ăla pe care l-a fătat, o ciudățenie la fel ca maică-sa...*

Cuvintele oribile se prelingeau în jurul nostru, ca un ulei vâscos. O miasmă slinoasă se agăța de familia noastră, se așeza pe marmura lustruită și aurul din casa noastră, păta tapiseriile opulente atârnate pe pereți și acrea smântâna, oțetea mierea cu izul său acru și făcea totul putred și otrăvitor și distrus. Deucalion, norocos din pricina sexului său, a fost trimis în Licia să stea cu unchiul nostru și să ajungă bărbat sub îndrumarea blajină a fratelui mai blând al lui Minos. Fedra și cu mine, blestemate ca fiice, am fost nevoite să rămânem. Dacă Dedal tânjea să fugă de noi toți, nu mai avea de ales. Minos îl întemnițase de-acum împreună cu Icar, într-un turn, de unde avea voie să iasă numai sub supravegherea gărzilor; nu ar fi riscat ca secretele Labirintului său să ajungă pe alte țărmuri, să dea putere altui regat.

Toată Creta ne disprețuia. Deși ni se gudurau la picioare și se luau la întrecere pentru favorurile noastre, când vorbeau unii cu alții, oamenii povesteau despre perversiunile noastre și despre obiceiurile noastre denaturate. La curte, tremurau de frică în fața lui Minos, dar în timp ce țineau capetele plecate în semn de supunere, ochii lor priveau în sus, plini de dispreț. Eu nu-i învinovățeam. Ei știau unde aveau să fie

aruncați de-acum prizonierii Cretei, știau că fiecare fărădelege putea fi pedepsită în acel labirint al groazei, săpat în stânca pe care strălucea palatul din Knossos. Sunt convinsă că Minos știa de disprețul lor, dar se delecta cu spaima care îi ținea la locul lor. Le purta ura ca pe o armură.

Așa că eu dansam. Țeseam un model complicat pe cercul lat din lemn, unduindu-mi panglici lungi și roșii în jurul corpului. Picioarele mele goale băteau un ritm sălbatic și cuprins de frenezie pe plăcile lustruite, iar dârele lungi, roșiatice străfulgerau prin aer, împletindu-se, coborând și legănându-se odată cu mine. Pe măsură ce dansam tot mai iute, bătăile tălpilor mele îmi răsunau tot mai zgomotos în cap, astupând râsetele crude pe care le auzeam clipocind în urma mea oriunde aș fi mers. Nu mai auzeam nici măcar urletele joase, guturale ale fratelui meu sau plânsetele rugătoare ale nefericiților care erau duși cu forța dincolo de ușile acelea grele, zăvorâte cu lacăte de fier, deasupra cărora era săpat adânc în piatră motivul *labrys*. Dansam, iar furia lentă și mocnită îmi clocotea în vene, propulsându-mă înainte, până ce mă prăbușeam chiar în mijlocul ringului, încurcată fără scăpare în fâșii stacojii, gâfâind cu răsuflarea tăiată și așteptând să se risipească norii grei care îmi începoșau creierul și privirea.

A trecut timpul. Fratele meu cel mare, Androgeu, care fusese plecat mulți ani pentru a-și ascuți priceperea de atlet, ne-a făcut o vizită scurtă. Îngrozit fără îndoială de ceea ce a găsit acasă, a plecat din nou în grabă la Jocurile Panatenaice, unde a câștigat toate medaliile și a fost răsplătit cu o moarte singuratică pe un deal din Atena, străpuns de coarnele unui taur sălbatic. Tatăl meu, fără vreo durere reală în suflet, a pornit pe mare să-și poarte războiul și să facă ravagii, lăsând în urmă numai disperare și suferință, fără să uite că printre trupurile neînsuflețite strânse mormane în urma lui zăcea și fata care îl iubise, fata pe care o înecase.

S-a întors acasă cu vești bune pentru locuitorii Cretei: păcătoșii din rândul lor nu aveau să mai fie sacrificați poftelor Minotaurului, fiindcă Atena fusese îngenuncheată de Minos și forțată să cedeze paisprezece dintre copiii săi în fiecare an, cu care avea să fie hrănit fratele meu mai mic, ca preț pentru viața celui mai mare.

Nu voiam să mă gândesc la cele șapte tinere și cei șapte tineri care aveau să fie legați și aduși încoace peste mări, în corăbii cu pânze negre. Nu voiam să-mi închipui terorile Labirintului: duhoarea umedă, sufocantă a morții și a disperării, colții care sfâșiau carnea. Când a trecut o recoltă și apoi alta, mi-am întors fața spre cerul la amurg și am căutat constelațiile pe care zeii le-au întipărit pe bolta sa măreață; formele muritorilor cu care s-au jucat, conturate de luminițe frumoase.

Nu voiam să gândesc. În schimb, dansam.

3

Vedeți voi, eu eram doar o fată de optsprezece ani, care avea norocul să se mai poată numi astfel. Dusesem o viață protejată, ferită și ascunsă după ziduri înalte. Eram norocoasă că tatăl meu mă păstra ca pe un trofeu pe care încă nu avea cui să-l acorde, că nu mă schimbase pe o alianță străină, făcându-mă pachet pe o corabie ce avea să se îndrepte spre țărmuri îndepărtate, ca să-i răspândească influența în alte zări, că nu mă vânduse ca pe o dobitoacă necuvântătoare la târg. Însă toate astea aveau să se schimbe curând.

Minos era cunoscut pentru judecata sa rece, lipsită de emoții. Nu l-am auzit niciodată să vorbească aiurea, copleșit de patimă. La fel, nu mă puteam gândi la vreun moment în care să-l fi auzit că râde. Sentimentele erau ceva nedemn pentru el; nu exista pericolul ca vreun strop de iubire sau de bunătate să-i întunece vederea când va veni momentul să aleagă cine să-mi fie bărbat. Numai rațiunea rece avea să hotărască acest lucru.

– Sper să nu fie cineva bătrân, a spus Fedra într-o zi, pe când stăteam în curtea cu vedere la mare, iar în fiecare silabă îi pâlpâia scârba. Cum ar fi Radamant, a adăugat ea și s-a strâmbat cu toată fața.

Avea treisprezece ani, se considera o expertă în tot și toate și își bătea joc de cele mai multe lucruri. Eu am râs fără să vreau. Radamant era unul dintre înțelepții vârstnici ai Cretei. Minos nu asculta de sfatul nimănui, însă acestui vechi și venerabil nobil îi permitea să-și împartă judecata asupra micilor încăierări și supărări care îi erau aduse zi de zi la curte. Privirea urduroasă a lui Radamant era încă ageră când în fața lui era adus vreun răufăcător, și cu toate că mâinile lui zbârcite, cu pielea ca hârtia, îi tremurau când împungea aerul cu degetul, până și cei mai arțăgoși și mâhniți dintre reclamanți rămâneau neclintiți, de frica vorbelor sale.

M-am gândit la părul lui cărunt și rar, la ochii apoși și straturile de piele lăsată, care făceau cute peste cute. Însă mi-am amintit când Amaltheia, nevasta țăranului Iorgos, a venit în fața curții să-i ceară lui Radamant să intervină împotriva cruzimii soțului său. Iorgos venise mândru, umflându-se în pene și făcând pe grozavul, insistând asupra drepturilor sale de a face disciplină la el în gospodărie așa cum crede de cuviință, câștigând aprobarea tuturor spectatorilor, care se zbârleau de îndrăzneala Amaltheiei. Dar Radamant a mijit ochii și s-a uitat îndelung la bărbatul cel înfumurat, care mergea încoace și încolo, cu mușchii săi grozavi umflați la umeri, și la greutatea pumnilor pe care-i strângea și legăna în timp ce vorbea. S-a uitat la femeia plăpândă și ghemuită care plângea și la vânătăile care îi înfloreau în jurul gâtului, ca umbrele unor flori.

Și a vorbit.

– Iorgos, dacă bați un măgar, acesta nu va prinde puteri. Nu va putea căra poveri mai mari; de fapt, nu vei face decât să-l slăbești. Se va chirci de teamă în fața ta când vei veni să-l hrănești și va ajunge slab și fricos. Când te vei duce să-l încarci cu mărfuri de dus în târg, se va prăbuși sub povara pe care înainte o purta cu ușurință. Nu îți va mai fi de nici un folos.

Toată lumea vedea că Iorgos ascultă. Nici una dintre stăruințele sincere ale nevestei sale, care făcuse apel la înțelegerea și compasiunea lui, nu-l mișcaseră câtuși de puțin, însă vorbele lui Radamant i-au atras atenția.

Radamant s-a lăsat pe spate, pe scaunul său înalt.

– Femeia asta ți-ar putea naște fii. La bătrânețe, ei vor prelua povara și munca de la fermele tale. Însă un fiu puternic nu-i ușor de purtat în pântec de o femeie, iar dacă te mai și porți așa cu ea, va slăbi precum măgarul și nu va mai putea să-ți ofere un asemenea dar.

Poate că nu multe femei s-ar însenina dacă ar fi comparate cu un măgar, dar în ochii Amaltheiei am văzut cum se ivește un licăr slab de speranță. Iorgos dădea din colț în colț, cântărind vorbele lui Radamant.

– Înțeleg ce spuneți, nobile lord, a zis el în cele din urmă. Am să cuget la cuvintele Domniei Voastre.

Când s-a întors la nevasta sa, nu a mai smucit-o aspru de umăr, ci i-a întins brațul, într-o încercare neîndemânatică de a se arăta grijuliu.

O undă abia perceptibilă de dezamăgire părea să străbată mulțimea de bărbați adunați la curte, să vadă un spectacol mai grozav decât acesta. Încă le vedeam ochii lacomi, fixați asupra acelei femei disperate.

– Poate că sunt oameni mai răi decât Radamant, așa moșneag cum e el, i-am sugerat Fedrei.

– Ihh! a răspuns ea, adăugând o varietate de zgomote menite să-i indice repulsia.

– Atunci tu pe cine speri să primești? am întrebat eu, râzând.

Ea a oftat, contemplând cu melancolie nobilii care ne frecventau curtea. Și-a proptit coatele pe zidul jos din fața noastră și și-a lăsat capul în palme, privind în depărtare, peste stânci.

– Pe nimeni din Creta.

M-am întrebat ce corăbii își imagina că vor traversa marea pe care o privea acum. Aveam un port aglomerat; negustori din Micene, Egipt, Fenicia și de dincolo de limitele închipuirilor noastre se revărsau într-un șir nesfârșit pe țărmuri. Odată cu căpitanii oacheși și negustorii cu chipurile asprite de soare, mijind ochii în lumina puternică a amiezii cretane, soseau prinți cu vorba mieroasă și nobili lingușitori, în țesături fine și cu nestemate scânteietoare. Și nu numai atât: veșminte somptuoase, munți de măsline lucioase, amfore pline cu uleiul dens presat din ele, saci cu grâne, gata să dea pe dinafară, și animale speriate, gata să fugă, mânate afară de pe punțile vaselor. Cine putea spune că vreunul dintre ei nu căuta să-și schimbe comorile pe o fiică a regelui Minos – pe întregul prestigiu al descendenței noastre onorabile, împletit cu fiorul palpitant al scandalurilor familiei noastre? Frica și fascinația îi aduceau la curtea lui Minos; la perspectiva de a aduce

acasă o parte din acea glorie amestecată cu groază, de a se asocia cu puterea pe care aceasta o inspira. Însă dacă vreunul ne ceruse mâna mie sau Fedrei, așa tânără cum era, Minos refuzase până acum. Își permitea să nu se grăbească și să cumpănească atent ce căsătorie i-ar aduce cele mai multe avantaje.

– Închipuie-ți, Ariadna, a spus ea, întorcându-se cu fața spre mine. Să urci pe o corabie și să pleci de aici. Să locuiești într-un palat de marmură, dincolo de mări, înconjurată de tot soiul de bogății.

– Locuim deja într-un astfel de palat, am protestat eu. Ce lux mai vrei, pe care nu-l avem deja?

A lăsat o clipă privirea în pământ. Știam ce vrea să spună. Luxul de a locui într-un palat în care sub pardoseli nu sunt decât magazii pentru grâne și pivnițe cu vinuri. Luxul de a dormi știind că nu vei fi trezită niciodată de un muget flămând, frenetic, răsunând departe sub picioarele tale. Un palat în care podeaua nu s-ar cutremura și zdruncina niciodată de furia bestiei captive, întemnițate în măruntaiele sale.

– Mi-ar plăcea să scap de toți ochii ăștia iscoditori, a zis ea, cuprinsă de nerăbdare. De toate bârfele stridente și de toți nătângii care turuie întruna. Aș fi regină, respectată de supușii mei, nu aș mai ciuli urechile, de câte ori ies dintr-o odaie, să aud ce tâmpenii mai scornesc.

Când a întors din nou privirea, avea chipul dur și maxilarele încleștate.

În pruncie, își urla iute indignarea la cel mai mărunt disconfort, dând din brațele ei mici până și le elibera din fețele care o enervau într-atât. Nu voia să stea cuminte, hotărâtă să se ia după mine de îndată ce a fost în stare să înainteze câtuși de greoi pe podea, clătinându-se stângaci pe picioare. Când a învățat să vorbească, glasul ei ascuțit și strident răsuna poruncitor pe coridoare, sâsâindu-i pretențiile. Pasifae râdea binevoitoare de vigoarea și vitalitatea mezinei sale, până ce Poseidon și-a trimis taurul pe când Fedra

avea cinci ani, iar copilăria ei a fost curmată de o moarte bruscă.

Am înconjurat-o cu brațul, simțindu-i oasele subțiri ale umerilor, delicate ca ale unei păsări. Era încă atât de mică. Am simțit-o cum se încordează la atingerea mea, apoi cum inspiră prelung și măsurat, după care s-a înmuiat.

– Sper doar că oriunde ne vom duce, oricât de departe ar fi de locurile astea, să mergem acolo împreună.

Și-a împletit degetele subțiri cu ale mele, acolo unde se odihneau pe brațul ei.

– Nu-mi închipui cum ar fi să mă lași aici.

Însă vrerea lui Minos era cea care conta, nu speranțele noastre. Așa că atunci când m-a chemat la curte într-o după-amiază noroasă, am avut o bănuială că a ales în sfârșit o alianță pe care o considera favorabilă. Nu am fost cu totul surprinsă când am intrat în sala cea mare și am văzut un bărbat necunoscut stând în fața tronului stacojiu al lui Minos.

Numai o lumină subțire și cenușie se strecura în sală printre pilaștrii din curtea alăturată, iar bărbatul stătea în umbră. Am ezitat la intrare, străduindu-mă să văd mai multe prin voalul care îmi flutura peste față.

– Fiica mea, Ariadna.

Glasul lui Minos era rece. Eu am privit în podea. Sub tălpile mele, un taur cutremura plăcile de mozaic, smucind din coarne și pironindu-și privirea neagră și dementă asupra bărbatului care sărea și se răsucea prin aer în fața sa.

– Prin venele ei curge sângele soarelui, din partea mamei sale, și sângele lui Zeus, din partea mea.

– Foarte impresionant, a răspuns bărbatul.

Nu vorbea ca unul născut în Creta, dar urechile mele neantrenate nu puteau identifica de unde era accentul său.

– Dar nu sângele ei mă interesează, a zis el, pășind pe mozaic, spre mine. Pot să-ți văd chipul, prințesă?

Am ridicat privirea spre Minos, iar el a înclinat din cap. Inima îmi bătea cu putere. Îmi simțeam degetele groase și stângace când am ridicat mâna să-mi slăbesc voalul, dar m-am mișcat prea încet. Deja bărbatul care voia altceva decât sângele meu îl desfăcuse singur. M-am retras brusc când i-am simțind palma pe tâmplă, așteptând ca tatăl meu să-l mustre pentru o asemenea impertinență, însă Minos s-a mulțumit să zâmbească.

– Ariadna, acesta e Cinyras din Cipru, a spus el.

Cinyras din Cipru era atât de aproape de mine, încât îi simțeam răsuflarea pe față. Hotărâtă, am întors privirea, dar el mi-a luat bărbia între degete și mi-a întors iar fața spre el. În camera slab luminată, am văzut străfulgerarea neagră din ochii lui. Pe cap avea o claie de cârlionți castanii. Buzele îi străluceau umede, la doar câțiva centimetri de ale mele.

– Sunt foarte încântat să te cunosc, a murmurat el.

M-am luptat cu imboldul de a mă îndepărta de răsuflarea-i puturoasă pe care o simțeam în gură, de a-mi ridica fustele și a o rupe la fugă din cameră. Cât timp Minos zâmbea aprobator, trebuia să rămân pe loc, așa că mi-am înfipt călcâiele în pământ și am privit înainte. Spre ușurarea mea, s-a retras câțiva pași.

– Este la fel de încântătoare pe cât ați spus, a comentat el.

Cuvintele lui se rostogoleau precum uleiul și mi se lipeau de piele. Îi simțeam ochii care zăboveau pe fiecare părticică a corpului meu. Îi auzeam sunetul umed al gurii, când înghițea în sec. Mi s-a întors stomacul pe dos.

– Firește. Poți pleca acum, Ariadna, a spus Minos, cu glasul sacadat.

Am încercat să nu ies în grabă, ca să nu par nepoliticoasă, dar tânjeam cu tărie după aerul curat și sărat de afară, iar în nerăbdarea mea de a ajunge acolo, m-am împiedicat puțin la margine, unde mozaicul se prefăcea în piatră netedă. Când am ieșit în răcoarea

binecuvântată a curții, am auzit râsetele celor doi bărbați răsunând în sală.

Orbește, năucă, m-am dus în fugă în camera mamei mele, unde nu mă mai aventurasem de la scena aceea înfiorătoare pe care o întrerupsesem. Am șovăit o clipă. Ce aveam să văd? Din fericire, ușa era deschisă și, de când am traversat în grabă coridoarele șerpuitoare, am văzut lumina care inunda încăperea. Oare ea știa ceva? Iar dacă știa, îi păsa măcar?

– Mamă, bărbatul acela care e acum cu tata... Cinyras, un bărbat din Cipru..., am izbucnit eu.

– Un rege din Cipru, a răspuns ea, iar vocea i-a rămas plutind în aer, indiferentă. Conduce peste Paphos. Toți regii lor sunt preoți ai Afroditei.

Afrodita, zeița iubirii, cea care odinioară, în negura vremii, ieșise din apele golfului Paphos, goală, desăvârșită și strălucitoare, pășind încântător din spuma valurilor până pe stâncile de pe țărm. În vreme ce frații ei puternici domneau peste ceruri și peste infern, Afrodita era stăpână peste inimile oamenilor și ale nemuritorilor deopotrivă.

Am strâns-o de braț pe Pasifae, încercând să o fac să mă vadă.

– Care sunt planurile tatei pentru acest rege, acest preot? am întrebat eu. De ce e aici?

– Minos își dorește bogăția cuprului din Cipru, a spus ea. Va îmbogăți Creta și va asigura loialitatea poporului, dacă atenienii se vor răscula într-o bună zi.

Îmi dădeam seama că repetă cuvinte pe care le-a auzit altundeva. Nu știam dacă înțelege măcar ceea ce spune; vocea îi era la fel de goală și de apatică precum ochii.

– Și ce vrea Cinyras la schimb? am întrebat. Vrea să se însoare cu mine?

– Da. Iar atunci Minos va primi cuprul.

Putea la fel de bine să vorbească despre cerul cenușiu sau despre ce mâncare aveau să pregătească diseară servitorii.

M-am așezat greoi pe canapea lângă ea.

– Dar eu nu vreau să mă mărit cu el.

– Corabia sa pleacă după recoltă. Nunta va avea loc în Cipru, a repetat ca pe o poezie, de parcă nici nu m-ar fi auzit.

– Nu vreau să plec, am spus, însă ea nu a răspuns.

Iar când am ridicat privirea, am văzut-o pe Fedra, încadrată în pragul ușii, cu gura căscată de groază, cu ochii-i chinuiți ațintiți asupra mea.

M-am ridicat în picioare, pe care le simțeam tremurânde.

– Îl găsesc respingător, am încercat din nou, dar Pasifae era rătăcită, plutind în derivă pe marea îndepărtată a propriilor gânduri fragmentate.

Fedra m-a privit cu o compasiune mută, neștiind ce să spună.

– Dacă tu nu mă ajuți, mă duc la Minos, am spus.

La auzul acestor vorbe, Fedra a făcut ochii mari. Până și Pasifae a ridicat privirea, în care i s-a citit pentru o clipă mirarea. Știam că probabil avea să fie zadarnic, dar trebuia să încerc.

Nu mă simțeam curajoasă când am ieșit din cameră. Cum putea fi vorba de curaj, când alternativa – să-mi accept soarta fără a încerca să o evit – era mult mai rea?

Când am plecat, Fedra și-a strecurat mâna într-a mea.

– Vin cu tine, s-a oferit ea, iar mie mi-a tresăltat inima.

Era nobil din partea ei să riște să-și atragă mânia tatălui nostru, doar de dragul meu. Bineînțeles că nu îi puteam permite asta.

– Mă duc singură, i-am spus. Dar mulțumesc.

Și-a scuturat părul cu o expresie enervată.

– N-am nevoie să mă aperi tu, a spus.

– Nu e nevoie, am răspuns eu. N-o să facem decât să-l înfuriem și mai tare dacă mergem împreună.

Așa că m-am dus singură în sala tronului. Minos stătea drept pe taburetul său stacojiu. În spatele său, un cârd de delfini săreau și se scufundau la nesfârșit într-o frescă, împietriți în dalele de ceramică. Sfetnicii săi,

nobilii, băgătorii de seamă de toate soiurile se învârteau fără rost în jurul său, dar am fost ușurată să remarc că nu era nici urmă de Cinyras.

– Fiică.

Salutul său a fost insipid, deloc prietenos.

Am strâns pumnul în faldurile fustei. Unghiile mi s-au înfipt în carnea palmei.

– Tată, am spus eu, plecând capul.

Nici unul dintre bărbați nu se uitase încă în direcția mea, lucru pentru care eram recunoscătoare.

Ochii lui Minos erau pironiți asupra mea, de parcă mi-ar fi putut vedea gândurile și le-ar fi găsit neinteresante. Nu erau pentru el politețurile discuțiilor de complezență; avea să aștepte în tăcere până aș fi fost forțată să vorbesc fără îndemânare.

Am tras adânc aer în piept.

– Mama mi-a spus că urmează să mă mărit cu Cinyras.

Minos a încuviințat din cap. Am observat că în jurul nostru, bărbații de la curte începeau să privească înspre noi, iar conversațiile lor deveneau puțin mai tăcute.

– Tată, te implor..., am început.

Cuvintele sale m-au întrerupt, odată cu palma sa ridicată, care a spintecat aerul într-un gest de dispreț.

– Cinyras este un aliat folositor. Mariajul va fi în avantajul întregii Crete.

Îmi dădeam seama că doar acum puteam avea parte de atenția lui.

– Dar eu nu vreau să mă mărit cu el!

În încăpere s-a lăsat liniștea, iar Minos a zâmbit.

– Vei pleca cu el, pe corabia sa, după ziua de mâine, așa am hotărât.

Am dat să vorbesc din nou. Fața mi-era înfierbântată. Mă ustura. Mi se formau cuvintele, cuvinte pe care știam că nu trebuie să le spun, dar pe care nu le puteam stăvili.

Înainte de a-și lua irevocabil zborul de pe buzele mele, am simțit cum mă trage cineva de mânecă. Fedra,

micuță și curajoasă, mă urmărise oricum. Când privirea mea a întâlnit-o pe a ei și am văzut cum scutură imperceptibil din cap, cuvintele mi s-au topit.

Ce puteam spune ca să-l fac măcar să asculte? Să-i întorc capul și să-i smulg dintr-odată atenția de la preocupările sale importante – treburile curții, stăpânirea țăranilor, calculele reci care îi zbârnâiau în creier, cântărind fără încetare opțiunile din fața-i, pentru a găsi ceea ce avea să-i aducă cea mai mare valoare, indiferent că era vorba de aur sau cupru sau de suspinul frumos și disperat de frică – și să se uite la mine, să mă vadă cu adevărat, poate pentru prima oară?

Corabia lui Cinyras avea să mă ducă departe de țărmurile astea, departe de Labirint. Departe de Minos.

Mi-am înghițit ura clocotindă care începuse să-mi bolborosească fierbinte în gâtlej. Mi-am imaginat chipul meu la fel de lipsit de expresie ca marmura netedă, ochii din sticlă goală ca ai lui Pasifae. I-am întâlnit tatălui meu privirea, cu ochii perfect goi. El a încuviințat, cu un gest scurt din cap.

Am lăsat-o pe Fedra să mă conducă din sală, neștiind încotro o urmam, până când s-a oprit și i-am simțit mâna caldă cum alunecă din palma mea. Am privit obosită în jurul meu. Eram din nou în curte, unde avusesem atâtea discuții într-o doară despre soți, pe când cel mai rău lucru pe care ni-l puteam închipui era să fie bătrâni sau urâți. Fedra tăcea. Poate că știa că nu are ce să spună, dar a înțeles, sau cel puțin așa sper, că prezența ei îmi aducea alinare. De câte ori mai aveam să stăm împreună aici?

Am privit amândouă peste mare. Eu eram atât de cufundată-n gânduri, încât au trecut multe clipe până să recunosc apăsarea insistentă a mâinii Fedrei pe brațul meu și să-mi dau seama că îmi rostea numele.

– Corabia ateniană, Ariadna, uită-te!

Jos, unde marginea stâncii se prăvălea în întinderea lată a portului, am văzut ce îi atrăsese atenția și o

distrăsese de la deznădejdea noastră comună. Acosta o corabie măreață, învești mântată cu pânze negre. Și avea dreptate; trebuia să fie sosirea ostaticilor de anul acesta.

– Nu i-am mai privit niciodată până acum, am zis eu.

– Mereu fugi, a răspuns ea.

Era adevărat. Până acum fuseseră două recolte – două corăbii aducând câte paisprezece copii plânși ai Atenei – și în ambele rânduri mă ascunsesem în cele mai îndepărtate odăi ale palatului. Surprinsesem doar crâmpeie ale chipurilor trase, pălite de groază. Când auzisem zornăitul îndepărtat al lanțurilor care îi legau, fugisem cât mai departe. Când tatăl meu mă forțase să ies la vedere, etalându-și fiicele ca să se laude cu norocul său, eu privisem drept înainte, neabătut. Nu îmi îngăduisem să îi privesc în ochi; nu îmi puteam închipui ce aș fi văzut dacă aș fi făcut-o.

Acum însă... acum am privit. Poate că era faptul că știam că va fi ultima recoltă pe care o voi mai vedea în Creta. Sau poate că simțeam cum se ridică în cele din urmă povara de pe disperarea mea fricoasă de a nu vedea adevărul. În ziua următoare, o corabie mă va duce de aici, alături de Cinyras cel respingător. O soartă mai lentă decât cea care îi aștepta pe tinerii atenieni, conduși acum de pe punte pe țărmurile noastre, în ultimele raze de soare a căror căldură o vor simți vreodată pe piele. Am simțit cum îmi tremură buza de jos, dar mi-am schimonosit fața într-o mască și i-am privit cum merg.

Se țineau laolaltă. Unii se împiedicau, și atunci gărzile cretane îi smuceau brusc în picioare. Am simțit cum îmi crește în stomac o furie neputincioasă când am văzut gărzile cum râd. Nu era destul că îi duceau pe tineri la pieire? De ce să te mai porți atât de aspru cu ei, de ce să te delectezi cu puterea cruzimii?

Când o fată din urma grupului a alunecat – ori a căzut, ori a încercat să se întoarcă disperată, de parcă ar fi putut să urce înapoi pe corabie și să se întoarcă acasă la părinții ei –, am observat cum un bărbat iese din rând

ca s-o prindă. Era mai înalt și mai lat în umeri decât ceilalți ostatici, iar la început m-am gândit că trebuie să fie unul dintre marinarii atenieni sau vreun emisar venit să supravegheze sacrificiul. Am remarcat blândețea tandră cu care a ajutat-o să se ridice, brațul său protector în jurul ei, și m-am bucurat să văd puțină delicatețe în mijlocul acelei scene brutale. Eram recunoscătoare că îi însoțea – un chip prietenos pe care să-l vadă în ultimele clipe. Dar spre nedumerirea mea, am văzut apoi că și el era legat cu lanțurile care îi uneau pe toți.

Iar apoi, preț de o clipă, a ridicat privirea.

Nu avea cum să ne fi văzut bine, cu soarele orbitor deasupra capului. Însă ochii lui au părut să-i întâlnească pe ai mei, preț de o secundă. Am surprins imaginea fugară a unui verde rece și calm – o neclintire bruscă în mijlocul agitației.

Iar apoi atenienii au dispărut dincolo de zidurile portului. I-am aruncat Fedrei o privire ca să văd dacă l-a remarcat și ea. Chipul ei era schimonosit de aceeași scârbă pe care am simțit-o și eu la vederea spectacolului.

– Să mergem, am zis eu, conducând-o de acolo.

– Stai! a exclamat ea cu o voce limpede și ascuțită. Ariadna, nu mai fugi încă o dată! E al treilea an! a zis ea, apucându-se cu mâinile de păr. Cum putem lăsa să se mai întâmple așa ceva încă o dată?

Soarele puternic mă bătea pe spinare, și în fața ochilor începeau să-mi scânteieze pete negre.

– Cum ne putem noi împotrivi? am întrebat eu.

– Trebuie să existe o cale, a zis ea.

Fedra nu putea accepta niciodată ceva ce nu era așa cum își dorea ea. Însă eu știam că nici măcar hotărârea ei de oțel nu însemna nimic în fața voinței lui Minos.

– Ce cale? am întrebat, iar un suspin mi-a urcat în gâtlej.

Am înghițit în sec, mi-am recăpătat calmul.

– Cum putem opri voia lui Minos?

– Trebuie să existe o cale, a repetat ea, dar mi-am dat seama că până și convingerea ei se stingea.

– Vino, Fedra, am zis. E al treilea an, și până acum nimeni n-a găsit o cale de a împiedica lucrurile astea. Nu avem putere să le schimbăm soarta, așa cum nu avem putere să ne-o schimbăm nici nouă.

Ea a scuturat din cap, dar nu a răspuns. Mi-a dat drumul la mână și a pornit singură spre palat. Obosită, m-am adunat să o urmez.

Dar înainte de a mă întoarce să plec, am mai aruncat o privire peste marginea stâncii. Știam că au dispărut, dar nu puteam să mă abțin să nu mă uit iar.

Verdele rece al ochilor săi. La fel ca șocul apelor înghețate, când fundul mării îți scapă pe neașteptate de sub tălpi și îți dai seama că ai ajuns în ape mult mai adânci decât ar fi trebuit.

4

Într-adevăr, a treia recoltă sosise, iar pe aceasta nu mi se mai dădea voie să o ignor. Tatăl meu voia să se mândrească cu prințesa lui în fața viitorului său ginere. În fiecare an, când erau aduși ostaticii la Creta, se țineau jocuri funerare în cinstea lui Androgeu, iar anul acesta trebuia să particip și eu. De-acum, nu mai puteam să mă pitesc prin colțuri. Deși era cu câțiva ani mai mică decât mine, Fedra îl convinsese să o includă și pe ea. Slujnica mea mi-a așezat o coroană pe cap, mi-a legat sandale argintii în picioare și m-a învești mântat într-un material de un albastru intens, care îmi curgea printre degete ca apa. Cu toate că hainele erau frumoase, simțeam că nu îmi aparțin și mă cutremuram la gândul că atâția ochi vor fi atrași de veșmintele mele fine. Mă săturasem deja să fiu privită și bârfită cât pentru o viață întreagă. Așa că mai degrabă m-am târât decât să plutesc până la locul meu de la marginea arenei.

Desigur, Cinyras mă aștepta, tolănit deja pe pernele îngrămădite în jurul lui. Lângă cotul lui se afla o carafă cu vin din care am bănuit că băuse deja suficient, judecând după obrajii lui îmbujorați. Am ezitat, am privit spre locul unde stătea Minos, pe podiumul din centru, gata să deschidă ceremoniile. Chipul îi ardea de satisfacție, precum o monedă strălucitoare, în timp ce privea cât de stânjenită eram. Picioarele mi s-au mișcat împotriva voinței mele. Nu voiam să-l las pe tatăl meu să mă vadă cum șovăi sau să-i îngădui să se desfete cu reticența mea. Cinyras a zâmbit lasciv când m-am așezat, rigidă, lângă el.

Eram recunoscătoare pentru umbra care mă proteja și îmi părea rău de concurenții care aveau să trudească sub razele pârjolitoare ale soarelui. Abia distingeam ce se petrecea în lumina aceea orbitoare, însă zumzetul mulțimii s-a stins și am auzit fornăitul de panică și

mugetele grave ale taurului, împodobit cu ghirlande, în timp ce era adus în fața noastră. Deși la început și-a rotit ochii mari și rotunzi și a dat să fugă, creatura a părut să se lase cuprinsă de o liniște blândă pe măsură ce se apropia de altar. Mai văzusem asta de multe ori; pacea care alina un animal în pragul morții. Nu vedea lama ascunsă, dar chiar și așa, poate că știa că sângele îi va curge spre gloria zeilor și poate că o moarte atât de vrednică îi părea un trofeu. A pășit în față, docil și placid, iar ritualurile au fost săvârșite și cuțitul înfipt în gâtlejul său neted și alb. Sângele strălucea în lumina soarelui, curgând în valuri de pe altar. Zeii erau cinstiți și urmau să ne surâdă în semn de binecuvântare a sărbătorii noastre. Capul nobil al animalului s-a prăvălit pe jos, iar panglicile stacojii care îi decorau coarnele străluceau deasupra râului gros, de culoarea rubinului, care curgea peste dalele de piatră.

Preț de o clipă, l-am văzut pe Minotaur umblând încoace și încolo prin temnița sa întunecată, singur în toate zilele anului, mai puțin în ziua de mâine, și l-am văzut pe Androgeu, a cărui siluetă chipeșă mi se ștergea deja în amintire – carne și sânge din carnea și sângele meu, însă de fapt un străin pentru mine –, străpuns de coarnele altui taur. Frații mei. Tragediile lor asemănătoare ne aduseseră în punctul acesta, în fața mulțimilor care priveau și a animalului sacrificat, care murise astăzi neputincios sub ochii noștri. Apoi ceilalți nefericiți care își vor întâlni moartea a doua zi, în întuneric, sfâșiați de animalul sălbatic și nesăbuit pe care crezusem odinioară că l-aș putea îmblânzi.

Au început jocurile. Bărbații se întreceau pe jos și în care, aruncau cu sulițe, azvârleau discul și se încăierau în lupte. Sudoarea curgea pe tâmplele concurenților. O broboană mi se scurgea și mie pe spinare. M-am foit stânjenită, dorindu-mi să se termine cât mai repede totul. Lângă mine, Cinyras bea și aclama, cu o mână umedă și grea pe coapsa mea. Strângeam din dinți, îmi înghițeam umilința, încercam să mă dau mai la o parte,

cu toate că asta îi înclești degetele și mai tare. În cealaltă parte, Fedra era fascinată.

– Cât mai ține treaba asta? am mormăit eu.

Ei nu-i venea să creadă cât de lipsită de entuziasm eram.

– Ariadna, nu vedem niciodată ceva mai captivant de atât! a exclamat ea, scuturând din capul blond, în semn de dojană.

Tânjeam după solitudinea ringului meu de dans; îmi doream să scap de frustrări călcând ritmic pe suprafața sa netedă din lemn. Măcar atât și mi-ar fi șters imaginea zilei de mâine; felul în care Labirintul pustiu va fi însufițit vremelnic de vânătoare și de urlete și de carnea smulsă de pe oase. Apoi corabia la bordul căreia o să urc; viața care mă așteaptă dincolo de valuri, în Cipru. Am înghițit în sec și m-am forțat să privesc arena, să-mi distrag mintea de la închipuirile sale sumbre.

Un nor a trecut iute prin fața soarelui și am văzut limpede pentru prima dată.

– Cine e acela? am întrebat.

Până atunci, recunoscusem mulți dintre tinerii concurenți; în principal, tinerii importanți ai Cretei, îmbrâncindu-se cu toții pentru a dobândi supremația. Însă tânărul care a pășit acum în față, intrând pe terenul de lupte, nu îmi era deloc cunoscut. Asta dacă nu cumva... m-am aplecat în față, scrutându-i chipul. Îl mai văzusem undeva, dar nu înțelegeam cum ar fi fost cu putință.

Era înalt și lat în umeri, iar forța i se vedea limpede din postura lejeră și mușchii care îmi aminteau de cele mai rafinate statui de marmură din palat. Pășea cu o asemenea încredere și siguranță, că am rămas nedumerită, neînțelegând cum de poate să fie străin de aceste locuri și totuși să pară că se află acasă.

– Tezeu, prințul Atenei, mi-a șoptit Fedra.

Nu era doar imposibilitatea cuvintelor ei – Atena ne detesta cu o amărăciune binemeritată; de ce ar fi venit

prințul lor să concureze la jocurile noastre? –, însă ceva din tonul ei m-a făcut să o privesc cu asprime.

– l-a cerut direct lui Minos să participe la jocuri, a continuat fără să-și dezlipească ochii de la el, așa că a fost eliberat din lanțuri numai în după-amiaza asta.

Atena. Eliberat din lanțuri.

– Adică e unul din tributuri? am zis eu, cu glas ascuțit, nevenindu-mi a crede. Prințul însuși, adus în lanțuri drept sacrificiu? De ce și-ar trimite Atena prințul?

– S-a oferit voluntar, a răspuns Fedra, iar de data asta visarea din glasul ei era de netăgăduit. Nu a putut să-i lase pe copiii supușilor săi să vină singuri, așa că a luat locul unuia dintre ei.

– Un nătâng! a pufnit Cinyras.

L-am privit amândouă pe Tezeu în tăcere preț de o clipă, în timp ce eu mă străduiam să pricep cuvintele surorii mele. Unde îți găseai curajul să faci un asemenea lucru? m-am întrebat. Să renunți la o viață de bogăție și putere și în care aveai parte de tot ce îți doreai, să-ți sacrifici viața în floarea vârstei, pentru poporul tău. Să cobori, de bunăvoie și nesilit de nimeni, în coridoarele șerpuite ale temniței noastre, carne vie pentru monstrul nostru. M-am uitat lung la acest Tezeu, de parcă privindu-l suficient de stăruitor aș fi putut descifra gândurile din spatele chipului liniștit. Trebuie să fie o mască, m-am gândit, o poleială a dezinvolturii întinsă peste mintea-i frenetică, fără stare. Cum puteai să nu înnebunești la perspectiva supliciului care îl aștepta peste doar câteva ore?

M-am gândit că am primit răspunsul când în arenă a pășit adversarul său. Taurus, generalul tatălui meu, un colos uriaș și mătăhălos. Cu chipul său disprețuitor, cu nasul turtit, ca de broscoi, era pe atât de urât, pe cât era Tezeu de chipeș. Venele i se iteau ca niște frânghii peste mușchii umflați, unși cu ulei și sclipind înfiorător. Toți cretanii îl știau pentru cruzimea lui; era un bărbat arogant, lipsit de compasiune. O brută, doar un strop mai civilizat decât fratele meu cel mic, care mugea sub

podelele din piatră. Poate că Tezeu cântărise lucrurile și prefera să fie sufocat până la moarte în strânsoarea fatală a lui Taurus, aici, la lumina zilei, mai degrabă decât să fie devorat în hăul negru ca smoala.

S-au ciocnit cu o forță șocantă. Taurus era mult mai vânjos decât Tezeu și nu părea să existe vreo îndoială că va ieși biruitor, însă am subestimat valoarea priceperii împotriva forței brute. Nu mi-am dat seama cât de aplecată stăteam pe scaun și cât de tare strângeam banca din lemn de sub mine, până nu am văzut-o și pe Fedra într-o atitudine asemănătoare de concentrare și mi-am venit încă o dată în fire. Cei doi bărbați erau încleștați într-o îmbrățișare înfiorătoare, fiecare răsucindu-se și luptându-se să-l răstoarne pe celălalt. Vedeam cum le curge sudoarea râuri-râuri pe spinare și agonia săpată în fiecare mușchi încordat. Așa mare cum era, lui Taurus începeau să-i iasă ochii din cap, dându-i o expresie de neîncredere dementă pe măsură ce încet, dar sigur, Tezeu se dovedea mai puternic și îl împingea din ce în ce mai aproape de pământ. În extazul anticipării, urmăream cu răsuflarea tăiată, atât de tăcute încât eram sigură că o să aud frângerea oaselor.

Când spinarea lui Taurus s-a izbit de pământ, mulțimea a izbucnit în urale asurzitoare. Povestea acestui prinț curajos le-a câștigat cu siguranță admirația. Știam însă că asta nu avea nici un impact asupra dorinței lor avide de a-l vedea devorat de viu de Minotaurul flămând, în seara următoare. Cât de delicios era acest fior cu care să-și împodobească entuziasmul sângeros; sângele regal, curajul și victoria sa alcătuiau un amestec irezistibil.

Jocurile au continuat, iar premiile au fost acordate. Nu mi-au mai atras interesul până când Tezeu nu a fost condus pe podium. Minos era în vervă, expansiv și generos în timp ce zâmbea larg și i-a înconjurat cu un braț umărul lui Tezeu.

– De obicei, premiul cel mare pe care îl oferim la jocuri este cununa din ramuri de măslin, a declamat el.

Însă astăzi, un rezultat extraordinar merită un premiu extraordinar. Tezeu, prinț al Atenei, în cinstea mărețelor tale isprăvi de astăzi, îți ofer libertatea. Vei pleca mâine acasă împreună cu comoara pe care ne-ai adus-o drept ofrandă.

Am oftat puternic de ușurare. Lângă mine, Fedra a făcut la fel, cu mâna deasupra inimii, de parcă ar fi vrut să-i liniștească bătăile iuți.

Tezeu avea o expresie gravă pe chip.

– Îți mulțumesc pentru bunăvoință, rege Minos. Dar nu pot accepta cinstea generoasă pe care mi-o oferi. Am jurat să-i însoțesc mâine pe frații și surorile mele din Atena în călătoria lor către întunericul necunoscut și nu trebuie să mă retrag acum. Îmi voi ține jurământul.

Cinyras tocmai lua o înghițitură mare de vin, iar la auzul acestor vorbe, l-a scuipat pe tot. Stropi roșii i-au împroșcat robele, îmbibându-se în țesătura extravagantă. Chipul îi era uluit și nătâng. După discursurile înflorite pe care le ținuse Minos toată după-amiaza, refuzul succint al lui Tezeu părea tăios și cu totul neașteptat. Tatăl meu și-a șters uluirea de pe față, dar eu vedeam cum în ochi îi mocnește furia.

– Cinstea și curajul tău sunt cu adevărat atât de mărețe pe cât am auzit, a răspuns el. Creta îți primește sacrificiul.

Apoi s-a întors spre mine.

– Ariadna, a ordonat el.

Am tresărit. Ce făcusem? Oare privirea rece a lui Minos mi-a penetrat gândurile? Oare știa că inima-mi răzvrătită tresălta de admirație față de bărbatul care tocmai îl făcuse de râs în public?

– Fiica mea cea mare, a continuat Minos, făcând un gest spre mine să mă ridic.

M-am ridicat, poticnindu-mă, simțind privirea a sute de persoane oprindu-se dintr-odată asupra mea.

– Prințesa Cretei te va încorona învingător al jocurilor noastre.

Nu mă așteptasem la asta. Niciodată nu-mi mai ceruse așa ceva. M-am întrebat dacă nu cumva voia să-l impresioneze pe Cinyras sau dacă pur și simplu nu avea încredere în el însuși să-i așeze cununa pe cap lui Tezeu fără s-o azvârle pe jos, într-un acces de furie lipsită de demnitate.

Cu privirea lui Minos fixată asupra mea, nu am avut de ales și a trebuit să mă silesc să înaintez spre podium. La început, am tresărit sub povara privirilor tuturor, dar apoi am privit spre Tezeu și l-am văzut cum se uită la mine. Ochii lui erau calmi și statornici. Dintr-odată, mulțimea s-a amestecat în fundal, și eu îl priveam doar pe el.

Iar apoi am ajuns în fața lui și nu i-am mai putut susține privirea. Cununa mi-a fost așezată în mâini de către Minos sau de un servitor, nu mi-am dat seama; eram mult prea conștientă de prezența lui Tezeu la doar câțiva centimetri de mine. A plecat capul, degetele mele tremurânde i-au așezat cununa în păr și am făcut un pas în spate, aproape împiedicându-mă în trena lungă a rochiei mele. Cred că s-au auzit câteva aplauze răzlețe. Când m-am întors la locul meu, l-am văzut pe Cinyras, legănând carafa de vin în mână, cu o scânteie acuzatoare aprinsă pe chipul său roșu de băutură.

După acest moment, atmosfera de sărbătoare s-a mai risipit. Demnitatea liniștită a lui Tezeu ne-a nedumerit pe toți. Cred că erau oameni care l-ar fi privit bucuroși cum pleacă liber, cu viața intactă și trupul nevătămat, dar mai erau și cei bănuitori, neînțelegând de ce nu a vrut să accepte un asemenea dar, gândindu-se, poate, că a vrut să-l insulte pe Minos, așadar, să insulte întreaga Cretă.

Pe măsură ce ziua se apropia de sfârșitul ei ușor deconcertant, Fedra și cu mine ne-am ridicat să plecăm. Fără vreo plecăciune, Cinyras a trecut în viteză pe lângă noi, în robele lui pătate. Fedra părea zdrobită și vedeam cum în ochi i se adună lacrimile nevărsate. Avea inima sensibilă surioara mea, și nu îi purta nici iubire și nici

credință Minotaurului. Spectacolul lui Tezeu o emoționase și mi-a părut rău că visurile idealiste îi fuseseră fărâmate.

Însă nu aș fi putut pretinde că doar compasiunea față de Fedra m-a făcut să arunc o ultimă privire către podiumul unde stătuse Tezeu. Altceva m-a atras spre el, iar picioarele îmi erau grele când le-am forțat să pornească în direcția opusă.

Peste munți, flacăra portocalie a soarelui se scufunda. Helios își conducea carul cel semeț dincolo de orizont, lăsând lumea pradă întunericului.

Iar acum porneam spre sala cea mare pentru ospăț: castroane din bronz bătut, incrustate cu nestemate și împodobite cu siluete pictate la exterior, toate pline ochi cu carne, pește, fructe, miere, măsline lucioase și bucăți sfărâmicioase de brânză albă, sărată. Vinul curgea și muzicanții cântau, fredonând povești despre zei, eroi, comori și monștri.

Era un spectacol grandios de bogăție și putere și am tresărit când am văzut că Minos le-a ordonat prizonierilor atenieni să urmărească festivitățile.

Am cercetat cu o privire consternată șirul prizonierilor. Șapte băieți, șapte fete. Toți atât de tineri. Am văzut cum chipul băiatului din mijloc se schimonosește când a încercat să-și stăpânească tremurul buzelor și să-și prefacă gura într-o linie dreaptă. M-am silit să nu întorc privirea, ci să văd cu adevărat chipul fiecăruia dintre copiii Atenei pe care îi aduseserăm aici să-i ucidem. Paisprezece chipuri. Treisprezece erau înspăimântate, cu ochii roșii și mâinile tremurânde. M-am întrebat cât de greu le-o fi fost să rămână în picioare. Pentru al paisprezecelea chip, nu era nevoie să mă întreb.

Îl vedeam pe Tezeu mult mai de aproape în sala aceasta decât în arenă, iar asta m-a umplut de sentimente amestecate. La ce bun să mă uit la el acum, știind că mâine o să moară? Cruzimea lui Minos era

însemnată, expunându-și astfel tributurile. Raționamentul său era următorul: în cinstea lor, țineam acest ospăț. În vreme ce sala răsuna de râsete și sporovăieli entuziasmate, tributurile legate în lanțuri stăteau și priveau. Flancați de gărzi, cu mâinile legate în față, tinerii tremurau și se rugau, așteptând să fie devorați în ziua următoare, la asfințit.

Atenienii nu erau singurii pe care îi afișa Minos. În fața sălii, chiar lângă masa cea mare la care era așezată familia mea, stătea Dedal. Chipul său purta mai mulți ani decât trăise, iar părul îi albise, deși încă nu era bătrân. Pretutindeni în Knossos, creațiile sale stăteau mărturie a supremației lui Minos: priceperea lui Dedal era fără egal în lume, iar maestrul aparținea Cretei. Cea mai cunoscută creație a sa era una pe care puțini oameni o vedeau vreodată; poate că ostaticii ar fi trebuit să se simtă onorați că vor avea privilegiul nu doar de a o vedea, ci și de a păși pe coridoarele sale elaborate. Sau poate că nu. Ar fi fost prea întuneric ca să-i aprecieze minunățiile, iar mugetele frenetice ale fiarei înnebunite, hotărâte să le sfâșie mădular cu mădular, ar diminua din uimirea pe care ar simți-o altfel. Eu știam că Dedal cunoaște acest lucru și că povara asta îi zdrobește umerii, făcându-l să umble cocârjat. Nu mai era inventatorul prietenos din copilăria mea, care pășea mereu ținând spatele drept și care venise la Creta să-și dezvolte meșteșugul. Era maestru de-acum, și cu toate că nu purta lanțuri, nu mai putea părăsi Creta atâta timp cât Minos dorea să ascundă secretele Labirintului.

Însă nu pe Dedal îl priveam eu în seara aceea. Am descoperit că nu îmi pot lua ochii de la atenieni; și mai cu seamă de la unul anume.

Mă întreb dacă eroii despre care cânta bardul în seara aceea știuseră înainte de a triumfa ce aveau să devină. În clipele acelea cruciale când erau luate decizii fatidice, oare simțeau că aerul se luminează de vitalitatea destinului? Sau bâjbâiau în continuare, fără să-și dea seama de momentul fundamental în care a pendulat

destinul și au fost făurite sorțile? Eu nu știu ce am simțit când privirea mea a întâlnit-o pe a lui Tezeu. Curiozitate, cu siguranță. Era înalt și își împingea maxilarul înainte, netrădat de vreun tremur sau de vreun suspin. Mi-a susținut privirea cu o nerușinare rece, de parcă eu n-aș fi fost o prințesă și el n-ar fi fost o ofrandă de sacrificiu. Nu mi s-a părut un moment fundamental, însă când mi-am dezlipit privirea de a lui, am descoperit că nimic nu mai arăta la fel, de parcă lumea s-ar fi fracturat și s-ar fi desprins de ea însăși pentru a se remodela în aproape – dar nu chiar – aceeași formă. De parcă aș fi privit o cascadă și mi-aș fi dat seama cu o ușoară tresărire că apa ce curgea peste stâncă se schimbă în permanență, că nu va mai fi niciodată aceeași apă.

5

– Crezi că o să încerce să lupte? a rostit Cinyras, leneș și tărăgănat, cu vocea îngroșată de vin și anticipare.

I-am aruncat o privire nimicitoare. Oare speram să-l scârbesc, să-l fac să se gândească de două ori la aranjamentul cu Minos de a mă face pachet pe corabia sa în schimbul unui munte de lingouri de cupru? Ar fi fost o prostie din partea mea; un bărbat ca el este îmboldit și mai tare de indiferență și incitat de reticența vădită.

– Cum adică? am spus, pe un ton cât mai glacial cu putință.

– Prințul. Eroul, a zis Cinyras râzând, iar veselia îi era mânjită de o otravă mizerabilă. Nu se smiorcăie precum ceilalți. Mă întreb dacă e de părere că îl poate înfrânge pe Minotaur cu mâinile goale.

La auzul acestei idei, amuzamentul s-a răspândit în jurul nostru pe băncile lungi.

Adevărul e că stătea singur între bărbați acest mare erou atenian, despre care aveau să fie urzite atâtea legende. Era mai înalt, mai lat în umeri, chipeș, bineînțeles – și văzând nu doar ținuta unui prinț, ci și forța echilibrată a unei pantere așteptând să se năpustească asupra prăzii. Un bărbat care avea să inspire cântece și poeme, al cărui nume avea să fie auzit până la capătul Pământului. Oare chiar am văzut asta atunci? Sau eram doar o fată vrăjită, care nu-și putea lua ochii de la pieptul său musculos, de la părul lui des, de la ochii lui fulgerători? Oare simțeam zimții destinului, lunecarea războiului de țesut al Parcelor, sau erau de fapt doar bătăile puternice ale inimii mele entuziasmate? Cu siguranță nu eram singura care simțea acest lucru, judecând după privirea captivată de pe chipul surorii mele mai mici. Fedra stătea cu coatele proptite pe masă și capul înclinat, cu un aer visător, în vreme ce din ochii

mari și albaștri i se revărsau razele moi ale îndrăgostirii.

Însă nu credeam că el se uită la ea. Eram sigură că îi simt căldura privirii pironite asupra spinării mele și eram sigură că nu din vanitate, și nici măcar dintr-un optimism idealist, reușeam să o simt.

Nu doar ochii lui Tezeu mă priveau. Când am ridicat din nou capul, am surprins privirea șireată a lui Dedal și am simțit cum mi se înroșesc obrajii când mi-am dat seama că a văzut licărul împărțit de mine și Tezeu. Am început să mă foiesc, brusc stânjenită. Nu știam încotro să mă uit. Mi-am găsit refugiul în a șuiera către surioara mea:

– Fedra! Dacă mai caști gura, o să prinzi o muscă.

Am avut un ton venerabil, mofturos, mult mai autoritar decât îmi propusesem, dar ea n-a făcut decât să-și dea ochii peste cap și să scoată limba la mine. Eu am râs. Dincolo de zâmbetele mele însă, gândurile îmi cutreierau dezlănțuite coridoarele labirintului din mintea mea și fugeau cuprinse de panică de la un capăt fără ieșire la altul. Oare acei paisprezece tineri, abia trecuți de vârsta copilăriei, chiar aveau să fie aruncați în hăul acela întunecat peste câteva ore? Nu puteam cuprinde cu mintea o asemenea imagine. Valul de groază copleșitoare pe care îl aducea: țipetele lor la cotiturile sumbre, singuratice și înguste, duhoarea putreziciunii și a disperării, tremurul pământului sub copitele îngrozitoare ale monstrului, în timp ce acesta le căuta carnea fragedă și vulnerabilă... Gândul mi se părea insuportabil, dar cum putea fi altfel?

Pasifae stătea fără să observe mâncarea din față și fără să se atingă de vinul din pocal. Impulsiv, m-am ridicat, am atins-o pe umăr.

– Mamă, o clipă? am întrebat.

A fost ușor s-o conduc departe de ospăț, și nimeni nu ne-a aruncat vreo privire. Cinyras era absorbit de o discuție cu tatăl meu. Izbucnea în hohote de râs la propriile-i vorbe de duh, iar Minos zâmbea fără haz.

Flăcările torțelor aruncau o lumină pâlpâitoare peste trăsăturile sale colțuroase, dând naștere unor umbre adânci în carnea austeră a obrajilor săi. Mi-am închipuit că atunci când se uita la Cinyras, tot ce vedea era cuprul pe care îl va primi în curând în locul meu. Cu siguranță nu a dat nici cea mai mică atenție faptului că am plecat din sală împreună cu Pasifae.

Pe coridoarele de afară, respiram mai ușor. Știam că până atunci nu reușisem s-o fac să mă asculte, dar poate că acum aveam să mă fac înțeleasă.

– Mamă, te rog, am implorat-o eu, iar în glas începea să mi se simtă tăișul isteriei. Te rog, spune-mi că există ceva ce putem face ca să oprim atrocitatea asta. Te rog, spune-mi că există o cale!

Cuvintele Fedrei, rugămintea pe care eu însămi o respinsesem cu doar câteva ore în urmă.

Mama tăcea. Dar de data asta nu era mutenia ei obișnuită, absentă.

– Ești mama mea, mama Fedrei, mama lui Deucalion, am zis, înghițind în sec. Mama lui Asterion.

Atunci, în ochi i-a apărut o scăpărare, sunt convinsă.

– Gândește-te prin ce trec acum mamele din Atena, am spus, pe un ton grav și neobișnuit de dur. Știind ce îi așteaptă mâine pe fiii și fiicele lor. Gândește-te, mamă. Gândește-te ce ai simți dacă ar fi una dintre noi. Gândește-te ce ar fi în sufletul tău dacă eu aș aștepta să fiu azvârlită în labirintul acela. Știi ce a devenit Asterion, știi ce o să le facă. Te rog, mamă, te rog, te rog, spune-mi că nu trebuie să mai lăsăm paisprezece mame fără copii ca să-i satisfacem lui Minos lăcomia de putere! am spus eu ridicând glasul, cuprinsă de patimă și frenezie.

A trecut multă vreme până să vorbească. Când a deschis gura, a avut nevoie de un efort extraordinar, vedeam asta, ca să-și forțeze mintea fragmentată să se întoarcă în prezent, în locul unde ne aflam acum, așa fărâmată cum era de ororile trecutului și menită să

plutească aiurea, pentru totdeauna, pe aripile disperării.

– Ce se poate face? a reușit ea să îngaime. Nimeni nu-l poate înfrunta.

O legătură. Ceva ce se înfiripa din nou între noi. I-am prins mâna subțire într-a mea.

– Poate că cineva ar putea s-o facă, totuși, am zis.

– Nimeni nu-l poate înfrunta pe tatăl tău, a răspuns ea.

Vedeam că pierde contactul cu realitatea, iar gândurile începeau să-i rătăcească din nou. Însă ceva din ce a spus și-a găsit locul în mintea mea.

Nimeni nu-l putea înfrunta pe tatăl meu. Era apărat de armatele lui, de puterea lui, de încrederea de nestrămutat în sine însuși și de monstrul care se dezlănțuia în subteranele palatului. Forța brută și puterea ar fi zadarnice împotriva tăriei superioare a gărzilor sale.

Dar dacă nu trebuia să fie înfruntat? Pentru asta era nevoie de o minte isteață, dar dacă Minos putea fi întrecut la deșteptăciune? Tirania sa clară și directă se baza pe frică și atât. Nu era atent la șiretlicuri, căci cine ar fi îndrăznit să încerce să-l înșele?

Am inspirat adânc. Aerul din afara sălii de banchete era răcoros și mirosea a piatră. Mi-a liniștit gândurile, mi-a stăpânit panica iute și compătimirea și le-a înlocuit deodată cu o perspectivă limpede. Mama nu mă putea ajuta. Dar știam cine ar putea.

Cu toate că ospățul a mai durat ore în șir – crema societății cretane se desfăta cu generozitatea tatălui meu și cu fiorul speculațiilor înăbușite despre cât ar putea să reziste fiecare dintre ostatici în Labirint în noaptea următoare –, în cele din urmă s-a sfârșit. Când l-am văzut pe Dedal că pleacă, urmat îndeaproape de un gardian, ca întotdeauna, m-am grăbit să îl prind din urmă.

– Bună seara, l-am salutat, cu răsuflarea întretăiată.

– Asemenea, Ariadna, a spus el, cu un gest politicos din cap.

Simțeam că e în alertă; știa că se întâmplă ceva, dar era înzestrat cu răbdarea unui meșteșugar și avea să aștepte până să afle ce voiam.

– Mi s-a desprins o dală din ringul de dans, am zis, cu glas tare, ca să mă audă și gardianul, vigilent. Mă întrebam dacă ați putea să vă uitați la ea; nu aș avea încredere în nimeni altcineva cu creația dumneavoastră.

– Desigur, mi-a răspuns, înclinând respectuos din cap. Mă voi ocupa mâine-dimineață la prima oră, prințesă.

– Nu, trebuie văzută acum, am răspuns eu, cu glas poruncitor. Vă rog să veniți, nu va dura decât o clipă. Trebuie să pot dansa mâine la răsăritul soarelui; este o zi sacră și mă voi pregăti cinstind zeii așa cum știu eu mai bine. Și nu voi mai dansa pe acel ring multă vreme, poate chiar niciodată. În Cipru, cu siguranță nu există asemenea capodopere.

La asta, privirea lui Dedal s-a înmuiat, dar totul era pentru gardianul care ne asculta. Dedal nu putea merge nicăieri și nu putea vorbi cu nimeni neobservat, iar eu nu-mi puteam permite să stârnesc bănuieli, însă a doua zi avea să fie prea târziu. Dedal era singura persoană care mă putea ajuta. Știam că poartă, ca pe un cristal luminos, vinovăția rolului său neintenționat în crearea Minotaurului, ca pe o greutate fragilă care îi atârna de gât, una pe care o îngrijea și care nu avea să se spargă niciodată.

Am luat-o înainte, iar sandalele îmi clămpăneau pe pardoselile netede din piatră, pe măsură ce înaintam pe coridoarele întortocheate ale palatului, spre curtea mea. Așa cum mă așteptasem, gardianul stătea drept în cadrul ușii, iar Dedal m-a urmat în partea opusă a podelei celei mari. Aerul nopții mi-a potolit îmbujorarea care știam că îmi colora obrajii.

Dedal s-a uitat la dalele desăvârșite de sub tălpile noastre, după care a ridicat privirea spre mine, întrebător. Eu am îngenuncheat și, după o pauză, a îngenuncheat și el alături de mine, prefăcându-se că cercetează muchia extraordinară a podelei. Dintr-o fântână curgea apă limpede peste bazinul ei din marmură și aveam încredere că susurul avea să ne înăbușe cuvintele, nelăsându-le să ajungă la urechile gardianului.

– Dedal, trebuie să știu cum se iese din Labirint, am șoptit eu iute.

Nu părea surprins de spusele mele. Poate că darul lui de a deslușI orice construcție de pe Pământ se extindea și la deslușirea sufletului omenesc. Sau poate doar a sufletului meu.

– Vrei să-i salvezi pe ostatici, a murmurat. Vrei să-l salvezi pe Tezeu.

Am încuviințat din cap; nu era timp pentru dezmințiri modeste sau cochetării.

– Da. Este un lucru monstruos și nu-l pot lăsa să se mai întâmple din nou.

– S-a întâmplat de multe ori, Ariadna, a răspuns el. Niciodată unui prinț chipeș al Atenei, ci multor tineri și tinere. De ce ar prețui mai mult viața lui Tezeu?

Răspunsurile se luptau în gâtlejul meu, formând o bilă dură, care bloca ieșirea oricărui cuvânt. Oare doar chipul său frumos mă îmboldea să acționez? Oare aș fi lăsat ostaticii să-și împlinească soarta fără să protestez dacă nici unul dintre ei nu ar fi avut ochii verzi ca apa mării și părul mătăsos, pe care tânjeam să-l ating?

Știam că nu am mult timp, așa că l-am întrebat direct pe Dedal:

– Mă puteți ajuta? Sau nu e cu putință?

– Cred că nu e cu putință, mi-a spus el, iar osteneala din răspunsul lui m-a surprins.

Nu credeam să existe ceva cu neputință de realizat pentru Dedal, mai puțin să fugă de pe insulă.

– Nici măcar creatorul Labirintului nu poate scăpa din el? am întrebat, fiindcă nu-mi venea să cred așa ceva.

Dedal a oftat adânc.

– Pot să-ți dau mijlocul de a-l scoate pe Tezeu din Labirint.

Vorbea grav și iute, însă, dincolo de cuvinte, părea foarte, foarte obosit. Mi-a tresăltat inima la ceea ce spunea, însă tonul său m-a readus la realitate.

– Dar, Ariadna, crezi că asta își dorește?

Dedal a văzut nedumerirea de pe chipul meu. Aruncându-i o privire gardianului, a început să vorbească mai repede, iar cuvintele lui m-au zdruncinat ca și când aș fi fost prinsă într-o avalanșă de pietre.

– Crezi că un prinț al Atenei care se luptă să devină legendar vrea să fie salvat de un monstru de către o fată frumoasă? Crezi că îți va îngădui să-l iei de mână și să-l scoți din Creta sub o pătură, ca pe un sac de boabe?

M-a privit drept în ochi, în timp ce cuvintele lui se sedimentau în mintea mea.

– S-a uitat la mine...

M-am străduit să găsesc cuvintele cu care să explic momentul acela de legătură, cuvintele nerostite care eram convinsă că plutiseră de la el către mine.

– Vrea ajutorul meu; sunt convinsă de asta.

Dedal a scuturat din cap și a zâmbit trist.

– Nu mă îndoiesc nici o clipă de asta, Ariadna, a spus el cu bunătate. Nu are de gând să moară mâine-noapte în labirint și știe că dacă intră acolo, îl așteaptă o moarte sigură. Chiar și fără Minotaur, ar putea să-i cutreiere tunelurile ani întregi, fără să mai vadă vreodată lumina zilei. Am avut grijă să fie așa când l-am întemnițat pe fratele tău în centru.

Am fost sigură că a subliniat cuvântul „frate".

– Știe că are nevoie de ajutorul tău, prințesă a Cretei, fiindcă numai tu îl poți ajuta. Zvonurile au ajuns până la Atena; au fost purtate până în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Dihania pe care ai crescut-o din

scutece, sufletul tău bun... sigur știi tu ceva deosebit, sigur știi secretele și poți fi convinsă să le dezvălui. Crede-mă, Tezeu vrea ajutorul tău, dar nu ca să-l faci nevăzut în fața luptei. Are de gând să-l învingă mâine pe cumplitul Minotaur. Va părăsi Creta după ce-i va prăda cea mai mare comoară, îi va goli Labirintul și îi va destrăma mitul. Despre curajul lui Tezeu se va cânta, nu despre puterea tatălui tău.

În spatele nostru, garda s-a mișcat. Dedal era meticulos, dar ne puneam credibilitatea la încercare; cât de mult putea dura să repari o dală stricată? A scos o cârpă din robă și s-a prefăcut că lustruiește locul unde stăteam în genunchi, de parcă tocmai și-ar fi terminat treaba.

– Te voi ajuta, Ariadna, a șoptit el, atât de încet, încât abia l-am auzit.

S-a ridicat și mi-a oferit curtenitor mâna, să mă ajute să mă ridic. Când i-am luat-o, am simțit cum îmi pune în palmă un ghem de sfoară aspră.

– Îl port cu mine de când am întemnițat monstrul. Am așteptat șansa asta ca să îndrept ceea ce am făcut când am ajutat la crearea sa. Am așteptat un tribut cu forța și curajul necesare ca să reușească în această sarcină.

Avea chipul sumbru, iar lumina lunii i se răsfrângea pe ridurile adânci, care îl îmbătrâneau prea devreme.

– Însă, prințesă, nu vreau să adaug viața ta la rușinea pe care o port. Amintește-ți de Scila, Ariadna. Dacă faci asta, să nu care cumva să rămâi să înfrunți mânia tatălui tău. Trebuie să părăsești Creta și să nu te mai întorci niciodată.

Acestea fiind spuse, a trecut în grabă pe lângă mine și s-a întors la gardianul său, fără să-mi mai arunce vreo privire.

Eu am rămas, lăsând aerul nopții să-mi răcorească obrajii. Broaștele orăcăiau și parfumul greu al florilor care înconjurau coloanele plutea peste curte de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic și lumea era tot la fel. I-am

auzit din nou vorbele, grave și încărcate cu o seriozitate pe care nu o puteam ignora. Am lăsat pașii gardianului să se stingă de o sută de ori până să deschid degetele și să văd ce aveam în palmă. Când am făcut-o, în curte s-a revărsat o spărtură de lumină, inundând întunericul, ștergând viitorul de care mi-era groază și deschizându-mi o cale triumfătoare, despre care nu știusem că se putea întinde în fața mea.

În mâna mea se afla un ghem de sfoară roșie. Iar în centrul său, o cheie grea din fier.

6

Mai târziu, oare aș fi vrut să susțin că am fost posedată de o nebunie, că nu știam ce fac? Că umblam prin povestea mea așa cum mă dirijau Parcele, că eu nu aveam nici o responsabilitate pentru ceea ce făceam?

Nu pot spune decât că știam exact încotro mă îndrept când am fugit din curte și că aveam o claritate a scopului pe care se întâmplă rareori s-o capeți. Nu am făcut vreo pauză și nici măcar nu am ezitat până nu m-am oprit, cu răsuflarea tăiată, la marginea curții celei mari din centrul palatului.

Carul Selenei era sus pe cer, scăldând pietrele într-o lumină de argint. M-am sprijinit de o coloană vopsită într-un ocru intens și m-am silit să mă uit la mâna mea, palidă pe fundalul firului de un roșu aprins, până ce inima mea și-a revenit la normal și răsuflarea mi s-a domolit. Curtea era cufundată în tăcere. Mai adânc în măruntaiele palatului auzeam sunetul slab al benchetuitului: cântece și râsetele grave ale bărbaților. Însă aici, chiar în inima cetății Knossos, era liniște și era locul meu.

Celulele erau situate în colțul de nord-vest, la marginea curții. Erau nepăzite, fiindcă prizonierii noștri nu aveau cum să scape, de vreme ce Dedal însuși făurise lacătele.

Erau separați, băieții de fete, însă, într-o cameră numai a lui, era prințul Atenei – nesilit, nici măcar ca biet prizonier și pradă a Minotaurului, să se umilească împărțind aceeași celulă cu fricile și rugăciunile (și cu siguranță, pe măsură ce întunericul se întețea, cu plânsetele) tovarășilor săi. Celula sa era separată de celelalte, săpată în stâncă în vremurile de demult, înainte ca Dedal să fi ajuns măcar pe țărmurile noastre. Cheia de la această ușă mi-o strecurase Dedal în ghemul stacojiu pe care mi-l pusese în mână. Aici, în fața mea, se întindea un vast spațiu gol; doar ușa

închisă și eu, și numai stelele presărate pe cerul de miazănoapte, ca să văd ce să fac. Oare luminițele acelea reci și îndepărtate priveau păstrându-și vreo urmă a oamenilor care au fost odată, acei muritori deosebiți, aleși, privilegiați, care s-au apropiat prea mult de divinitate? Ce ar fi zis de actul meu solitar de sfidare, de trădarea mea, de clipa transformării mele? Oare ar fi strigat împotriva mea? Sau se scăldau impasibile în baia nebuloasă a cerului, și orice urmă a ființelor care au fost odinioară s-a șters din ele de ani și ani?

Nimic nu se mișca, nimic nu se clintea. Broaștele orăcăiau în continuare, adierea luneca precum apa în jurul meu când am ieșit tiptil din umbre și am traversat iute curtea – atât de înfricoșată, ca un copil care nu îndrăznește să-și dea picioarele jos din pat de teamă ca, în întuneric, să nu-l apuce dinți și gheare. M-am simțit atât de expusă în fuga mea pe lespezile de piatră, aici, în mijlocul acestei bravuri pentru care mă lăudasem atât de mult, încât m-am făcut mică, precum o lașă.

Însă, sinceră să fiu, trebuie să recunosc că undeva în mine tresălta altceva – ceva asemenea fricii, însă străbătut de o vitalitate electrică. După ușa aceea se afla Tezeu, cu părul lui ciufulit și ochii argintii și mușchii ce-i acopereau tot trupul, iar eu simțeam că-mi ia foc pielea nu doar de frică să nu mă prindă tatăl meu. Nu știam prea multe lucruri despre bărbați; între Minos, Minotaur și acum Cinyras, nu voisem să învăț. Sau cel puțin așa crezusem, până să surprind privirea unui ostatic chipeș, iar după forța acelei priviri, am îngăduit focului pe care l-a stârnit în mine să nimicească tot ce știam.

Am ajuns la ușa aceea cu pași atât de moi, de parcă aș fi purtat papuci de catifea, însă când am strecurat cheia în lacăt și am răsucit cu toată puterea, lăsând ușa masivă să se dea la o parte până să-mi dau seama măcar că a cedat, Tezeu stătea în prag, calm și stăpân pe sine, și nu trăda nici o urmă de mirare. De parcă m-ar fi așteptat în tot acest timp.

– Prințesă, a murmurat el, lăsându-se iute în genunchi preț de o clipă fulgerătoare, după care s-a ridicat la loc repede și m-a luat de braț.

I-am simțit atingerea pielii ca pe un fier roșu.

– Trebuie să ne îndepărtăm de privirile celorlalți, ca să vorbim fără să fim stânjeniți, mi-a spus el la ureche, cu o voce joasă și mieroasă. Știi fiecare taină a cetății Knossos, fără îndoială. Ne poți conduce într-un asemenea loc?

Atunci am ezitat. Eu avusesem de gând să-i dau firul aici, în celula asta întunecată și umbrită, și să plec după ce... după ce, mai exact, nu știam sigur. Însă nu eram chiar atât de copilă încât să nu cunosc pericolele furișatului pe la colțuri ascunse cu un tânăr hotărât – și unul deja condamnat la moarte, pe deasupra. Însă el mă conducea, cu blândețe, dar ferm, și am auzit din nou cuvintele lui Dedal: *Trebuie să părăsești Creta și să nu te mai întorci niciodată.* Am știut, din clipa în care am ținut cheia aceea în mână, că pe insula asta nu va mai fi nimic pentru mine. Așa că, m-am gândit, ce mai aveam de pierdut?

– Există un loc, un pâlc de stânci cu vedere la mare, am șoptit eu.

Abia conștientă de ce am făcut și de propria-mi îndrăzneală, i-am luat mâna și am încuiat ușa în urma noastră. L-am condus pe un coridor săpat cu atâta pricepere, încât nimeni nu l-ar fi văzut dacă n-ar fi știut deja că se află acolo. La capătul coridorului, am dat de aerul proaspăt și sărat al țărmului.

De atâtea ori am fi putut să fim prinși. Când privesc în urmă, simt și acum groaza vertiginoasă preschimbându-se în entuziasm. Ce pedepse cumplite ar fi putut născoci Minos pentru noi, dacă ne-ar fi surprins din întâmplare vreun gardian în trecere, vreo slujnică sau vreun petrecăreț ametit, nici nu vreau să-mi închipui. Însă nu m-a străbătut nici o îndoială; siguranța năucită a tinereții și pasiunea nebunească

mi-au dat aripi să-l fac nevăzut pe proaspătul meu iubit până la marginea stâncii, învăluit de bolovani și ascuns vederii. Iar pe vremea aceea, nu știam că aripile ți se pot topi și desprinde de pe trup, nu știam că cineva se poate prăbuși atât de neașteptat din ascensiunea-i îndrăzneață spre libertate și că poate fi înghițit de valurile hulpave de dedesubt.

Când am ajuns la stânci, am râs cuprinși de încântare, i-am privit chipul la lumina lunii și nu am roșit de îndrăzneala mea.

– Trebuie să mă întorc până nu îmi descoperă lipsa, a zis el, privind de sus la chipul meu, și atunci am auzit, de dincolo de cuvintele lui, ceea ce rămăsese nerostit.

Ne agățaserăm de o fereastră efemeră de timp și aveam la dispoziție doar aceste minute prețioase ca să-mi făuresc viitorul.

– Vrei să te întorci? l-am întrebat. Știi ce te așteaptă mâine-seară.

El a ridicat din umeri, cu o mișcare sinuoasă și grațioasă. Am simțit cum în vene mă străfulgeră o poftă insațiabilă, un instinct puternic de a fi învăluită în strângerea acelor brațe puternice. Atât de departe de senzualitatea scârboasă a lui Cinyras.

– Nu o să fug, a declarat el simplu și am înțeles că Dedal avusese dreptate, firește.

Un erou nu s-ar da în lături de la destinul său, nu s-ar furișa din temniță și nu ar fugi de luptă. Pentru că, atunci, numele său n-ar mai dăinui peste veacuri.

– Dumneata cunoști Labirintul, domniță, a continuat el. Și cunoști fiara care dă târcoale înăuntru. Dacă mi-ai putea da vreun indiciu, vreo idee cât de mică referitoare la slăbiciunea sa, ți-aș fi îndatorat pentru totdeauna.

Pentru totdeauna. Tezeu ar fi al meu, pentru totdeauna. Eram sigură că asta a spus. Chiar și așa, m-am agățat de un spectacol al modestiei, de amăgirea că nu m-aș fi hotărât deja în sala cea mare, cu ore în urmă, pe când l-am văzut stând acolo, aparent lipsit de putere, dar scăldat într-un curaj la care Minos, învelit frumos

în mantia protectoare a tiraniei sale, nu ar putea nici să viseze vreodată.

– Fiara este fratele meu, l-am dojenit ușor. Și nu există nici o slăbiciune a Minotaurului sau a Labirintului. Amândouă sunt moarte sigură pentru oricine pătrunde înăuntru.

l-a scăpat un mic pufnet de râs. Ochii îi erau amuzați și acea scânteie stranie, argintie sărea din ei ca undele aruncate de lună pe marea sărată și cufundată-n beznă. Mi-am amintit poveștile care spuneau că nu va putea fi niciodată sigur cine e tatăl său – fie Egeu, mărețul rege al Atenei, fie Poseidon, regele de argint al mărilor. În orice caz, avea dreptul dobândit prin naștere la propria-i legendă. Dacă Poseidon îi era tată, m-am gândit, poate că Poseidon l-a trimis să îndrepte răul pe care ni l-a făcut când l-a creat pe Asterion. L-am văzut pe zeul mării, cutremurând pământul, gata să trimită sminteala asupra nevinovatei mele mame, și l-am văzut pe Tezeu, identic în postura sa, înfrângând experimentul depravat al tatălui său. Poate că eram un instrument al zeilor, am reflectat eu, iar dacă i-aș câștiga lui Tezeu gloria, aș contribui la scopul lui Poseidon și aș repara greșeala trădării și lăcomiei tatălui meu.

– Mie nu mi-e frică, m-a asigurat Tezeu. Dar cred că dumneata te temi pentru mine, Ariadna.

Numele meu rostit dintr-o răsuflare de buzele lui. O dulceață rafinată, pe care abia o puteam suporta. Avea dreptate; singura frică pe care o mai aveam era că va dispărea tocmai acum, când abia îl găsisem. Mi-am descleștat degetele de pe ghemul de sfoară roșie și am văzut cum face ochii mari.

A zâmbit, iar în ochi i-am văzut un licăr de mulțumire, în timp ce îmi susținea privirea.

– Poate, prințesă, îți pot explica de ce am venit în Creta în lanțuri și cum am de gând să-i birui nenorocirea.

Și așa am ajuns să aflu povestea lui Tezeu.

Numele său avea să răsune peste secole, alături de eroi precum Heracle, care i-a deschis calea înainte, și Ahile, care avea să sosească după: legende mărețe, care s-au luptat cu lei și au ras cetăți de pe fața pământului și au trecut lumea întreagă prin foc și sabie. Dar în seara aceea, eu am stat cu un bărbat în carne și oase. Mi-a descris isprăvile sale de parcă ar fi fost simple acțiuni neînsemnate; spintecarea unui ucigaș sau a unui tiran suna din gura lui precum scoaterea cojii de pe o bucată de brânză sau a unui sâmbure dintr-o măslină. Cuvintele lui nu erau pregătite sau bine chibzuite. Nu căuta să mă impresioneze cu povești înflorite și împodobite. Erau de ajuns așa cum erau.

A fost crescut în Trezena de către mama sa, Aethra, fără să afle vreodată cine ar fi putut fi mărețul său tată, până în ziua când a răsturnat bolovanul cel mare sub care se aflau sabia și sandalele lui Egeu. Regele Atenei le lăsase îngropate acolo, cu indicații pentru Aethra, care era însărcinată, că atunci când fiul pe care îl purta în pântece va putea urni bolovanul, Egeu îl va întâmpina ca pe adevăratul prinț al Atenei.

Dacă Egeu a fost într-adevăr cel responsabil de pântecul ei umflat este o întrebare care a ridicat multe sprâncene. S-a spus că marea zeiță olimpiană Atena i-a venit Aethrei într-un vis, după ce aceasta s-a culcat cu Egeu, și a îndreptat-o pe fata ametită de somn la țărmul mării, unde aceasta a închinat o libație și a pășit în valurile în care se zbenguia Poseidon, agil ca un delfin, în așteptarea ei. De ce a aranjat Atena această legătură pentru unchiul ei, cutremurător al pământului și tiran al oceanelor, nu știu. Este zeița înțelepciunii, la urma urmei, iar mecanismele creierului său ager sunt de nepătruns pentru toți, în afara ei. Poate că a căutat un fel de împăcare cu Poseidon; se certaseră aprig pentru stăpânirea Atenei, iar măslinul ei îmbelșugat i-a câștigat de partea ei pe cetățeni, în defavoarea darului lui Poseidon, un izvor de sare. Poate că a orchestrat nașterea lui Tezeu pentru a-l uni pe tată cu legenda

posibilului său fiu, care avea să fie legat într-o manieră atât de nelămurită de îndrăgita ei cetate Atena. Ar fi fost o mișcare isteață, fiindcă bunăvoința olimpienilor era un mare avantaj pentru orice muritor – atât cât dura, în orice caz.

Tezeu avea cu siguranță înfățișarea unui rege, iar în el nu am simțit imprevizibilitatea mării, care izbește în stânci și înghite corăbii întregi, așa că am fost înclinată să văd în el sângele puterii regale mai degrabă decât al celei divine. Însă pe măsură ce îl studiam – și credeți-mă, îl sorbeam din priviri ca un animal însetat la malul râului – am început să văd siguranța rece și neclintită a adâncimilor verzi, glaciale. Nu un delfin care sărea prin valurile învolburate, scânteind în lumina soarelui, ci mai degrabă un rechin care se strecura prin liniștea tulbure. Concentrat, puternic și neînduplecat. lar acea concentrare neclintită era întoarsă asupra mea. Era într-adevăr o senzație amețitoare să atrag atenția unui astfel de bărbat și i-am simțit calmul și siguranța cum mi se rostogolesc prin vene precum apa aceea rece și verde, liniștindu-mi pulsul iute cu fiecare val apăsător.

După o vreme, am încetat să mai ciulesc urechile la orice zgomot îndepărtat și nu am mai fost gata să fug, să îngenunchez, să implor pentru viața mea în orice clipă, dacă gărzile lui Minos s-ar fi năpustit asupra noastră din toate părțile. M-am sprijinit cu spatele de zidul de stâncă și m-am lăsat absorbită de povestea lui.

7

– Mama mi-a spus întotdeauna că m-am născut din măreție, cu toate că mi-a ascuns identitatea tatălui meu. Pe când eram băiat, visam că e un erou, plecat cu munci istovitoare și anevoioase, și mă așteptam că își va găsi alinare în gândul că fiul lui crește gata să-i calce pe urme și să cucerească lumea. Îmi doream să lupt cu monștri, să salvez prințese și să pedepsesc răufăcători, așa cum îmi închipuiam că face și el.

Când aveam cincisprezece ani, Heracle a stat la noi câteva zile. Era genul de bărbat cum mi l-am închipuit mereu pe tata, iar eu eram dornic să-i aud poveștile. Nu m-a dezamăgit. În primul rând, era la fel de masiv și de puternic pe cât se spunea; îi depășea pe toți în înălțime în saloanele noastre, iar blana de leu pe care o purta pe umeri era atât de fioroasă, că multe dintre slujnicele noastre cădeau lovite de leșin când îl vedeau. Într-adevăr, semăna atât de bine cu un leu adevărat, că atunci când am intrat într-o cameră și am văzut-o întinsă pe o canapea, m-am năpustit asupra ei, încercând să subjug fiara care venise cumva să facă prăpăd în casa noastră, sau cel puțin așa crezusem eu. Heracle a râs copios de neștiința mea, dar mi-a lăudat curajul, fiindcă încercasem să înfrâng cu mâinile goale un leu fioros, așa că între noi s-a înfiripat un fel de prietenie. Îl admiram nespus de mult, nu putea fi descrisă ca o întâlnire între doi egali, însă tânjeam să învăț tot ce puteam de la el, înainte să-și continue călătoriile. Mi-a povestit despre muncile sale: despre leul din Nemeea pe care l-a ucis cu ghioaga, oprindu-l astfel din a mai năpăstui cetatea, și a cărui blană o purta acum pe umeri, despre subjugarea Hidrei cu multe capete, despre păsările stimfaliene mâncătoare de oameni și iepele carnivore ale lui Diomede, care devorau oamenii cât aceștia încă erau în viață, despre curățarea anevoioasă a grajdurilor lui Augias. Aceste

povești și multe altele mă umpleau de încântare. Însă parcă îmi și vorbeau; când am auzit cum a ars Heracle capetele monstrului și cum a prins taurul din Creta pe aceste țărmuri stâncoase – prea târziu, din păcate, de vreme ce odrasla-i cumplită prinsese deja rădăcini în pântecul mamei tale –, m-am văzut cum iau în mână ghioaga, torța înflăcărată și arcul cu săgeți, ca să le vin de hac acestor monștri sau ca să-l apuc pe taur de grumaz cu mâinile mele și să-l las fără suflare. Cuvintele lui au zugrăvit tabloul isprăvilor sale, însă mi-au și arătat calea de urmat. Mai târziu, după ce a băut din belșug din vinul nostru cel mai bun, mi-a povestit cu lacrimi în ochi cum și-a ucis nevasta și copilul, cuprins de sminteala abătută de Hera asupra lui. Am știut că o viață eroică n-ar fi lipsită de durere și sacrificiu, dar chiar și așa, tot tânjeam după ea...

Glasul lui Tezeu a coborât. Acea frângere răgușită a glasului său, licărul din ochii lui pe când își amintea de suferința prietenului său, pauza lui plină de respect – toate astea mi-au atins inima înainte ca el să-și continue povestea.

– Ziua îmi arăta trucuri de lupte, tehnici pe care m-ai văzut astăzi că le-am folosit împotriva acelui bătăuș necioplit, în arenă. M-a instruit cum să folosesc armele, îngăduindu-mi chiar să mânuiesc ghioaga cu care i-a storcit creierii leului. M-a sfătuit în privința multor lucruri practice, dar mi-a spus și cum trebuie să gândesc. A spus că la începutul muncilor sale, a fost vizitat de două femei în timp ce se îngrijea de turma tatălui său, pe muntele Cithaeron. Una dintre ele l-a invitat să urmeze în viață calea Virtuții. Avea să fie un drum anevoios, peste stânci și pietre, ca să ajungă la un pisc abrupt, însă odată ajuns acolo, avea să dobândească faima nemuritoare. Cealaltă tânără i-a tors la ureche despre viața ațâțătoare pe care ar putea-o duce dacă ar alege să urmeze Plăcerea, îngăduindu-și tot soiul de plăceri lumești pentru tot restul zilelor sale. Aceasta

avea să fie o cale ușoară, un drum netezit în fața lui, lipsit de chin și suferință...

Tezeu s-a oprit o clipă, privind dincolo de mine, și am știut că se vedea pe acea colină, unde i se oferea acea alegere. Am văzut flacăra sacrificiului și pe cea a gloriei amestecate înlăuntrul lui și cât de vădit ardea să urce pe calea Virtuții, presărată cu bolovani.

– Desigur, Heracle a ales calea pietroasă, și nu după mult timp a pornit să înfăptuiască munci mai obositoare și mai primejdioase decât și-ar fi închipuit cineva. Asta i-a adus o faimă negândită, la un preț teribil, însă unul demn de a fi plătit de o mie de ori. Așadar, a sosit ziua când am clintit bolovanul cel mare și am găsit sub el sabia și sandalele care dovedeau că Egeu îmi era tată. Auzisem de multe ori despre acest conducător nobil și înțelept și adevărul e că am fost mulțumit că tatăl meu chiar era un bărbat prin venele căruia curgea măreția, un bărbat demn să conducă o cetate menită gloriei nemuritoare. Acum trebuie să dovedesc că am fost și eu vrednic să-i fiu fecior regelui Atenei, așa că am pornit în călătorie să-mi revendic dreptul dobândit prin naștere. Aveam de ales: să pornesc pe mare, o cale ușoară și lipsită de necazuri, sau să o iau pe uscat, pe un drum împresurat de bandiți, răufăcători și fiare sălbatice. La fel ca Heracle înaintea mea, am știut ce cale să aleg.

Tezeu mi-a descris călătoria înșelătoare pe care a făcut-o prin lstmul Corint. Gigantul monstruos cu un singur ochi, Perifete, care mânuia o ghioagă cumplită din fier, dar care nu a fost pe potriva pumnilor lui Tezeu. Scârbavnicul Sciron, care îi implora pe trecători să-i spele picioarele și apoi îi azvârlea în valurile în care se ascundea o țestoasă nemiloasă, care se obișnuise să-i devoreze pe acești nefericiți și care s-a ospătat cu însuși stăpânul ei, când Tezeu l-a aruncat în apele mării. Hidosul Sinis, care lega călătorii între doi pini încordați pe care-i încovoia până la pământ și pe care-i elibera după aceea ca să sfârtece bietele victime în două, lăsând

copacii împodobiți cu rămășițele zdrențuite ale cărnii lor.

La această ultimă poveste, am exclamat îngrozită și Tezeu a zâmbit, cuprins de o mulțumire sumbră, după care a continuat.

– Cum a mai zbierat când pinii au țâșnit la loc spre cer – un zbieret retezat brusc de sunetul umed și înăbușit scos de trupul lui când a fost sfâșiat! Soarta sângeroasă pe care le-a pricinuit-o atâtor altora era acum a lui. Și așa au continuat lucrurile pe măsură ce mă apropiam de Atena. Am curățat drumul de toți ucigașii și monștrii care-și făcuseră sălașul acolo.

– Toți cei care călătoreau pe drumul acela trebuie să-ți fi mulțumit de zeci de ori, am spus eu. Atâtea vieți salvate, care altfel s-ar fi pierdut.

Știam că un erou trebuie să fie curajos și virtuos și nobil și cinstit. Nu m-am gândit niciodată că voi vedea cu ochii mei unul asemenea, oricât aș fi bătut lumea în lung și-n lat. Când a continuat, Tezeu m-a privit drept în ochi, iar eu nu am întors capul.

– Am sosit în Atena, căminul meu și cetatea mea, în care nu mai călcasem niciodată, și am crezut că aici mi se vor sfârși chinurile, de vreme ce îmi dovedisem, fără doar și poate, vrednicia și curajul. Însă fără știrea mea, Atena tăinuia un șarpe otrăvitor, al cărui venin mânjea pământul cu murdăria mârșăviilor ei din urmă. Nu era o simplă brută pe calea pe care pornisem, care să-i vâneze pe trecătorii singuratici, ci o făptură mult mai intrigantă și mai periculoasă. Nu avea nevoie să se furișeze pe la marginile stâncilor golașe sau pe întinderile pustii; ea se fălea în fața întregii cetăți. Fiindcă era soția tatălui meu, regina Atenei: vrăjitoarea Medeea. Și cea mai chinuitoare parte a muncilor mele abia începuse.

Glasul i s-a schimbat când a pomenit-o pe Medeea; tonul lui de mândrie calmă și statornică cu care își povestea nobilele isprăvi s-a îngroșat acum, pătat de un

dispreț amar și vâscos, care se scurgea din fiecare silabă.

– Eram de mult pe drumuri, având grijă să stârpesc orice urmă de bandiți, ucigași și monștri care mișunau înainte la fiecare cotitură, ca un roi de termite. În lipsa mea, tatăl meu, Egeu, începuse să-și piardă speranța că va mai avea vreodată un fiu care să-i urmeze la tron. Credința lui în pruncul pe care credea că-l lăsase în pântecul mamei mele în Trezena, cu atâția ani în urmă, se risipise, iar acum era măcinat de o deznădejde sumbră. Se temea că nu va căpăta niciodată un moștenitor și că, la moartea sa, conducerea Atenei va încăpea pe mâinile fiilor lui Palas, rivalul său de moarte. Descurajat fiind, s-a dovedit slab în fața artelor întunecate și malefice pe care Medeea le-a abătut asupra sa.

Tezeu a văzut cum mă schimb la față când a pomenit-o pe Medeea.

– O cunoști? a întrebat.

Eu am tresărit.

– Tatăl ei este unchiul meu, cu toate că nu i-am cunoscut niciodată nici pe el și nici pe fiica lui. Este fratele mamei mele, fiul lui Helios, însă locuiește departe, în Colhida, un tărâm al magiei și vrăjitoriei.

Am privit în jos la mâinile mele, la degetele împreunate. Altă rușine pe care o purtam asupra noastră, altă pată care ne mânjea numele. Fiindcă toată lumea știa că Medeea a fugit cu eroul Iason. Toată lumea a auzit cum ea a furat prețuita Lână de Aur de la tatăl său și i-a oferit-o iubitului ei. Însă când Iason a părăsit-o pentru o altă prințesă, o femeie cinstită, Medeea a ars-o pe rivala-i lipsită de noroc într-o pelerină otrăvită și și-a înfipt singură în țepușe pruncii pe care îi dăruise lui Iason, de parcă ar fi fost niște purcelușI, după care a fugit la Atena, în carul lui Helios însuși.

Tezeu a încuviințat din cap.

– Eu nu cunoșteam întinderea nelegiuirilor ei când am sosit, sau aș fi trăsnit-o pe loc în sălile palatului lui

Egeu, pe care le străbătea de parcă i-ar fi aparținut. Eu venisem la porțile palatului ca să cer ospitalitate, ascunzându-mi identitatea, fiindcă avusesem de gând să aștept până va sosi clipa când voi putea să declar cu mândrie cine sunt și să-l văd pe tatăl meu copleșit de bucurie. M-a primit Medeea, a zis el și a înghițit în sec. Am văzut-o cum lunecă impunător spre mine. Mă minunasem de dalele cu modele elaborate și de frizele împodobite, de aurul somptuos, de coloanele din jad, de marmura infuzată cu vinișoare stacojii strălucitoare, de pătratele de onix de sub tălpi, însă pe când o priveam cum merge, bogăția și opulența orbitoare din juru-i se risipeau ca fumul în calea ei. Se clătina cu o grație șerpuitoare. Era frumoasă, n-am să tăgăduiesc, însă o miasmă a groazei, care bâzâia ca muștele în jurul unui stârv, o urma oriunde călca. Sângele scump al propriilor prunci, uciși de mâinile albe ca osul, care se întindeau acum spre mine, prefăcându-se că mă întâmpină cu drag, mânjea până și aerul pe care îl respira. Brățări din bronz îi zornăiau la încheieturi când se mișca; același bronz care îi înmuia privirea și îi ascundea răutatea rubinie pe care aveam s-o văd mai târziu licărind în adâncurile ochilor săi. Același bronz îți colorează și ție ochii, Ariadna, frumoasă nepoată a soarelui. Cum au putut țâșni două ramuri atât de diferite din același copac este o taină pentru mine. Bunătatea și dulceața ta nu seamănă deloc cu firea ei.

Am simțit o eliberare a tensiunii care mă înfiorase pe când o descria pe Medeea și frumusețea ei. Cu toate că îi simțeam disprețul în fiecare silabă pe care o rostea despre ea, nu puteam să nu mă întreb dacă dedesubt nu bolborosea admirația, ca un pârâu ce se revărsa într-un râu mai grozav. Era scârbit de nelegiuirile ei, știam asta, însă farmecele ei cuceritoare erau la fel de legendare.

– L-am cunoscut în seara aceea pe tatăl meu. Era cordial și primitor; un bărbat zvelt și vioi, care se purta cu o vigilență tăcută și care îmi spunea, ca de la războinic la războinic, că era pregătit pentru orice. Nu știam

că o parte din vigilența asta precaută pe care o simțeam în el era din cauza ghemului de minciuni pe care vrăjitoarea ucigașă le urzise pentru el. Îi spusese că sunt un răufăcător, un uzurpator, un ucigaș demn de dispreț, venit să se infiltreze în palat și să pună mâna pe putere cu o violență grosolană. Îl convinsese să-i îngăduie să așeze o cupă cu otravă în fața mea când va veni momentul să închin în cinstea regelui. Eu aveam s-o sorb până la capăt și să mor înainte să-mi pot înfăptui planul malefic. Medeea ne-a întreținut pe toți, râzând și sporovăind veselă, cu obrajii ușor îmbujorați de plăcere. În brațe, îl legăna pe băiatul pe care i-l dăruise lui Egeu, ca să-l prindă și mai adânc în mrejele sale. Era un prunc bolnăvicios și plăpând. Poate că știa ce se întâmplase cu bieții lui frați nevinovați, așa că se temea de laptele mamei sale, ca nu cumva să curgă sub formă de venin și scorpioni și să-l ardă pe dinăuntru. După mult timp, Medeea și-a întors ochii aceia stranii ca de bronz asupra mea și a zâmbit. Preț de o clipă, am fost ca un fluture de noapte, atras spre ea, plonjând amețit spre propria-mi condamnare. Am întins mâna spre cupă, dar ea mi-a luat-o sprinten din față. „Bunule Tezeu", a rostit ea jucăuș, „cupa ți-este goală! Îngăduie-mi să ți-o umplu pe dată, ca să poți închina în cinstea regelui!" A ridicat o clipă ochii spre mine în timp ce a turnat.

Eu m-am ridicat drept în picioare. Cu toate că Tezeu stătea în fața mea, ferit de acest pericol îndepărtat, nu suportam să mă gândesc că fusese atât de aproape de primejdie. Aerul nopții purta acum o răcoare ușoară și mi-am frecat brațele, pe care mi se făcuse pielea de găină.

– Pe când m-am ridicat greoi în picioare să închin cupa, dintr-odată un val urcat la cap mi-a răpit darul vorbirii și obișnuita mea limpezime a gândurilor. Mă simțeam prea înfierbântat, prea neîndemânatic, prea zăpăcit și m-am întrebat cât de tare era vinul și cât de mult băusem deja. Deodată, sabia îmi era imposibil de grea, prinsă cum era la șoldul meu, și am tras de

legăturile din piele, ca s-o slăbesc. În clipa aceea, tocmai când Medeea turna ultimele picături scânteietoare în cupa de bronz forjat și își ridica privirea spre mine, sabia mi-a lunecat puțin în față, dând la iveală plăseaua de aur, și tocmai când întindeam mâna după pocal, forța cumplită a strigătului tatălui meu a fărâmat norii care mi se învârtejeau precum o ceață în creier și lumea mi-a venit din nou în fața ochilor, limpede și transparentă ca sticla. Egeu a azvârlit cupa din mâna mea, înainte s-o pot ridica fie și o fărâmă de pe masă. Lichidul pe care îl turnase Medeea șuiera și se stropșea furios, bolborosind și măcinând bucata de lemn închis la culoare. Mă uitam lung la el, fără să înțeleg pe deplin, pe când tunetul vocii sale îmi răsuna în urechi ca un strigăt de luptă: „Fiul meu!" L-am privit pe tatăl meu, însă ochii lui erau pironiți asupra sabiei care mi se legăna la șold. Sabia pe care o așezase sub bolovan, în Trezena; sabia pe care numai fiul său o putea mânui.

Medeea s-a dat înapoi din fața amândurora. „Impostor!", a strigat cuprinsă de sălbăticie. S-a agățat de brațul soțului ei, implorându-l să o privească, însă acum el se uita numai la mine. „Egeu, acesta nu e fiul tău!" Cuvintele i se revărsau prea iute, prea disperat de pe buzele-i mincinoase. „I-am văzut sufletul; miezul întunecat și murdar. Acest bărbat nu ne aduce decât răul; trebuie să mă asculți, Egeu! Ți-am văzut moartea în clipa când ne-a trecut pragul! Te-am văzut pe tine, cu răsuflarea tăiată în adâncurile înghețate ale mării, azvârlit de pe o stâncă, iar acest bărbat e cauza distrugerii tale!" Cuvintele ei căpătau tonul unui țipăt cuprins de panică, însă vedea că nu îi sunt de nici un folos.

– Deci Egeu te-a văzut așa cum ești cu adevărat! l-am întrerupt eu, de prea mult entuziasm.

El a încuviințat din cap cu gravitate.

– Pruncul pe care i-l dăruise tatălui meu nu era vrednic să-i conducă regatul. Am împărțit o clipă de o înțelegere desăvârșită și am știut că acum vede totul lim-

pede. I-a ordonat să fugă. Ea s-a împiedicat în fuste pe când fugea, suspinând și sughițând. Nu s-a cabrat într-o furie monstruoasă. Nu și-a încercat vrăjile asupra noastră. Nu a căutat în suflet violența pe care a abătut-o asupra fiilor lui Iason, rodul propriului pântec. În schimb, a fugit. Ai fi zis că îi e frică. Măreața vrăjitoare fusese răsturnată de la putere, și am văzut cu toții cât de măruntă și de slabă era cu adevărat.

– Unde s-a dus? am întrebat.

Eram curioasă ce cetate ar mai primi-o când lăsa în urmă un tată trădat, un soț lipsit de fiii săi, un rege aproape înșelat să-și ucidă propriul moștenitor de drept.

Tezeu a ridicat din umeri nepăsător.

– Cine știe? Însă Atena a fost scăpată de prezența ei teribilă, iar eu am început pe dată să învăț de la Egeu cum să conduc cetatea. M-am pregătit să fiu un rege drept, așa cum era el, să respect legile și să asigur domnia păcii și a dreptății.

Mi-am dat seama atunci cât de aproape de el mă înclinam. Pe măsură ce își rostise povestea, mă trezisem captivată, atrasă tot mai adânc, fascinată de cât de simplu părea totul povestit de el. Acolo unde se găsea răul, el îl îndepărta în loc să-l cântărească și să vadă cum îl poate întoarce în avantajul său. Acolo unde era teroare și întuneric, le biruia și scălda lumea într-o lumină arzătoare. Avea să-și servească cetatea ca un conducător virtuos. Nu avea să stea, rece și implacabil ca Minos, mulțumit să domnească peste frica și ura clocotitoare, care îi țineau pe cetățenii Cretei la respect. Am simțit o certitudine; un sentiment de siguranță pe care nu-l mai cunoscusem până atunci. Lângă mine, Tezeu îmi părea acum o ancoră, care mă ținea bine pe pământul neclintit, scăldată într-o lumină limpede.

Tocmai în clipa aceea, o siluetă întunecată a sărit peste stâncile care ne înconjurau. Forma aceea s-a rostogolit și s-a ridicat în picioare în fața noastră, ținând stângace în mâini o ghioagă grea din fier.

8

În clipa următoare, cât inima mi-a stat în loc, am aflat că încă știam ce e frica. Am înghețat, picioarele mi-au încremenit preț de o secundă chinuitoare, până când limba mi s-a desprins de pe cerul gurii și m-am silit să rostesc, neîncrezătoare:

– Fedra?

– Ariadna, a răspuns ea, încercând să pară sigură pe sine, însă în glas avea o notă ușor isterică, în care îi citeam entuziasmul.

– Cum ai...? De unde...? Ai văzut...? Vine cineva? încercam eu să-i adresez mulțimea de întrebări care mi se amestecau în gât.

Cât timp eu mă străduiam să-mi găsesc cuvintele, am observat că Tezeu i-a luat ghioaga din mâini, cu un gest lin și deloc grăbit. Corpul lui era pregătit și alert, ochii lui scrutau orizontul întunecat, asculta cu atenție, cu toate că eu nu auzeam decât valurile izbindu-se de stâncile de dedesubt și răsuflările iuți ale Fedrei.

– Nu vine nimeni, i-a spus ea semeț. Palatul doarme. Toată lumea a băut prea mult vin și acum sforăie ca porcii. Nici un gardian nu e treaz, te asigur. Avem ore întregi până ca zorii să-l trezească pe vreunul dintre ei.

Avem ore întregi. Noi?

Tezeu s-a furișat printre stâncile care ne adăposteau, șiret ca o pisică, abia desprinzându-se din umbre pe când studia împrejurimile, deloc convins că Fedra nu fusese urmărită. În vreme ce el patrula, eu am apucat-o de braț și i-am șuierat:

– Ce faci aici, pentru numele lui Zeus? Ești nebună?

– La fel de nebună ca tine, atâta tot, a răspuns ea, pe un ton ascuțit, de irascibilitate.

– Cum de ai știut că suntem aici? am întrebat.

– Te-am urmărit, a zis ea, cu o mândrie vădită, pentru că reușise să mă ia prin surprindere. Te-am urmărit când ai plecat împreună cu Dedal și apoi până la

temniță. Știam ce vrei să faci, mi-am dat seama din clipa în care l-ai văzut că ai de gând să-l ajuți să scape.

– M-ai urmărit? Păi, și unde ai fost în tot acest timp?

– Am ascultat, a zis ea, ridicând din sprâncene.

Eram furioasă și nespus de stânjenită de cât de ușor fusesem întrecută în înțelepciune de sora mea mai mică. S-a ridicat în lumina lunii, mică și subțire, dar cu un aer feroce. Am oftat adânc. Aș fi dat orice să o țin departe de povestea asta. Dacă i s-ar fi întâmplat ceva rău, ar fi fost din vina mea.

– Și unde ai găsit ghioaga?

M-am întrebat dacă e destul de nebună cât să dea iama în armurărie. Nu eram sigură că m-ar mai fi surprins ceva la ea acum.

– E ghioaga mea, a intervenit Tezeu.

Nu-l observasem când s-a întors, atât de discrete îi fuseseră mișcările.

– Calea e liberă, așa cum a spus. Deci, palatul doarme într-adevăr? a întrebat-o pe Fedra.

Acum, că Tezeu i s-a adresat chiar ei, glasul îi era fin ca smântâna.

– Oh, da, e căzut în cel mai adânc somn, după cheful de aseară, l-a asigurat ea. Ți-am recuperat ghioaga din încăperea în care au fost duse ofrandele Atenei.

Am simțit un nod în stomac. Dacă îi observa cineva lipsa? Însă Tezeu părea în largul său, și văzând cât de firesc arăta ghioaga în mâna lui, de parcă ar fi fost o prelungire a brațului, m-am simțit mai în siguranță.

– Ghioaga asta m-a făcut prințul Atenei, ne-a spus el, iar vocea lui m-a făcut să mă gândesc la apa care curge peste pietre, răcoroasă și iute, cu o forță numai a ei. Fără ea, nici n-aș fi aici. Îți mulțumesc că mi-ai adus-o înapoi, a adăugat, către Fedra, iar eu am văzut, chiar și în lumina aceea slabă, cum s-a îmbujorat sora mea.

– Ne spui mai departe? l-a întrebat ea, aproape timid.

Îmi dădeam seama că e împărțită între mândria triumfătoare pentru îndrăzneala ei și o ezitare

necaracteristică, de a-i cere să continue cu povestea pe care o auzise fără ca noi să știm că se află acolo.

– Desigur, a zis el și a zâmbit. Eram fericit în Atena, cu muncile în urmă și cu un viitor strălucitor în față. Însă pe când îmi încercam mâna la îndatoririle de prinț – aveam grijă de turme, prezidam asupra unor conflicte, îl observam pe Egeu și mă străduiam să fiu un rege la fel de măreț ca el –, forfota războiului a început să ajungă pe țărmurile noastre. Palantizii aveau de gând să intre în Atena, ranchiunoși că Egeu stătea pe tron și avea acum un moștenitor atât de puternic ca mine. Ei erau cei cincizeci de fii ai lui Palas, nemulțumiți de conducerea Aticii și sperând să stăpânească Atena, după moartea lui Egeu. Acum, speranțele lor se risipeau, așa că s-au gândit, în schimb, să preia conducerea cu forța. Palantizii au fost cei care l-au ucis pe Androgeu, fratele vostru. Erau invidioși și detestau succesul oricui, iar victoria sa la jocuri i-a mâniat. Ei au fost cei care l-au ademenit în munții unde se dezlănțuia taurul cel smintit și unde fratele vostru și-a găsit moartea singuratică. Vreau să știți că eu am fost cel care i-a sfârtecat apoi pe fiecare dintre ei. După ce i-am ucis pe toți cei cincizeci de fii în fața sa, l-am omorât și pe Palas. Am răzbunat cu mâinile mele moartea fratelui vostru.

Mai devreme, când vorbise despre Medeea, mă luase cu frig. Însă la auzul acestor cuvinte, ardeam de un amestec straniu de mândrie și rușine. Mândrie că acest bărbat eroic i-a omorât pe ucigașii fratelui meu. Rușine că tatăl meu l-a adus aici în lanțuri, ca să plătească prețul unei morți pe care o răzbunase deja.

– Așadar, a continuat Tezeu, am scăpat cetatea de încă o amenințare și i-am oferit poporului speranță și credința că, după Egeu, va fi condus la fel de cinstit de către mine. Dar chiar și așa, o tristețe îngrozitoare acoperea, ca un nor greu, cetatea. Oriunde priveam, vedeam chipuri mohorâte și disperate. Oriunde mergeam, auzeam suspinele femeilor. L-am întrebat pe

tatăl meu: „Ce îi tulbură pe cetățenii noștri? Ce îi face să plângă și să jelească și să scrâșnească din dinți? Avem o cetate înfloritoare, legile noastre sunt drepte și îi ținem în siguranță. Ce motiv au să se lase copleșiți de o asemenea descurajare?“ Ridurile adânci, care fuseseră netezite de bucuria lipsită de griji a lui Egeu din ultimele luni, s-au întors atunci, săpate și mai adânc în chipul lui bătrân. Când a vorbit din nou, nu mi-a putut întâlni privirea. „Tezeu, poate că dacă ai fi fost aici, am fi avut o șansă. Însă cu aproape trei ani în urmă, regele Minos al Cretei și-a trimis corăbiile împotriva noastră și noi nu am putut face față armatei sale atotputernice. Corăbiile sale au întunecat orizontul, cu pânzele fluturând triumfător, și soldații lui erau pregătiți cu lănci din frasin, cu scuturi grozave, cu o ploaie de săgeți și săbii îngrozitoare, care scânteiau în soare. Așa un arsenal a abătut asupra noastră; a fost prea mult. Am luptat. Am luptat cu curaj și poate că am fi putut să-l alungăm, de vreme ce curajul atenienilor e mai puternic decât toată bogăția Cretei. Însă Zeus i-a ținut partea fiului său, iar la cererea lui Minos, a trimis o molimă asupra noastră.“ Egeu a tăcut câteva clipe, sub imperiul amintirii. Când a reluat povestea, vocea îi era joasă și m-am chinuit să-i înțeleg vorbele înfiorătoare. „Cei mai puternici dintre bărbații noștri picau ca muștele. Cadavrele lor se adunau pe plajă înainte să apucăm să le incinerăm, cenușii și împuțite ca o încărcătură de pește adusă pe uscat, prea mare să fie consumată și care se strică la soare. În întreg ținutul, oamenii se îmbolnăveau și cădeau secerați în doar câteva ore. Riturile funerare nu puteau ține pasul cu mulțimea de morți; spiritele celor neîngropați urlau, iar gemetele lor se amestecau cu urletele celor vii, trăsniți de durere.“ Egeu mi-a povestit, cu glas tremurând, că Atena nu a mai putut îndura și că au fost nevoiți să se supună înainte să fie răpuși cu toții, până la unul.

În timp ce Tezeu descria ororile pe care familia mea le abătuse asupra poporului său, am simțit față de Minos

o ură care mi se învolbura și se răsucea în pântec ca un prunc monstruos; un bebeluș coșmaresc, cu mult mai cumplit decât creatura căreia îi dăduse viață mama mea. Minotaurul devora o mână de bărbați și femei în fiecare an – simțeam că furia mea poate să ardă cetăți din temelii, dintr-o singură suflare. Însă oricât l-aș fi detestat pe Minos, eram încă fiica lui, iar Tezeu probabil că se aștepta să dau dovadă de credință față de Creta și de tatăl meu; probabil credea că suferința Atenei mi-ar aduce bucurie. Dacă aș fi plâns, m-ar fi considerat o mincinoasă. Am strâns din dinți și am ascultat.

– Pe Egeu îl durea până și să spună lucrurile astea, însă mi-a explicat capitularea și condiția cumplită pe care a pus-o tatăl vostru pentru pace, a zis Tezeu, scuturând din cap. Eu am văzut depravarea unor simpli hoți și bandiți. Nu mi-am închipuit niciodată amploarea cruzimii unui rege de a-și împlini cele mai nebunești și murdare fantezii de răzbunare și tortură, atunci când are bogății nesfârșite și o putere necontestată. Ceea ce mi-a descris Egeu mi s-a părut că depășește orice răutate pe care o întâlnisem până atunci.

Paisprezece copii, tineri și tinere care abia își începeau viața, smulși în fiecare an de lângă părinții lor. Aduși la acest palat, etalați în fața lui Minos ca să-i satisfacă setea de putere, și apoi aruncați – în viață și urlând – drept hrană pentru fratele meu.

Am înțeles că Tezeu a știut într-o clipă ce e de făcut. Nici o urmă de îndoială sau frică nu l-ar fi reținut nici măcar pentru o clipă; nu pe acest bărbat, care nimicise până atunci fără ezitare fiecare oroare și nedreptate din calea sa.

– În zori, s-au tras sorții. O tăcere sumbră atârna peste sală; îi simțeam povara cum mă apasă, precum cerurile grele pe care le poartă Atlas pe umerii săi puternici. Și Heracle a purtat acea povară. Știam că e datoria unui rege să susțină cerul pentru poporul său, să nu-i lase să fie zdrobiți sub el, oricât de tare i s-ar

încovoia spinarea sau cât de tare i-ar urla mușchii după îndurare.

Însă Minos nu vorbise niciodată așa despre teribilul privilegiu și preț al conducerii unui popor. Până când Tezeu nu a afirmat acest lucru de parcă ar fi fost un adevăr evident, de netăgăduit, eu, una, nu auzisem niciodată că un rege trebuie să-și dea viața pentru regatul său.

– Așadar, când s-au tras sorții pentru al treisprezecelea tribut, iar tensiunea vâscoasă din încăpere a început să se risipească ușor – încă unul care să plece, înainte ca sala aceea, cu rușinea ei împuțită, să fie dată uitării pentru încă un an –, am făcut un pas în față. Nu aveam de gând să mai las încă un copil al Atenei să înfrunte oroarea aceea. Aveam să mă duc eu în locul său.

Lângă mine, Fedra era fascinată, vrăjită de eroismul lui curat și hotărât. Desigur că s-ar sacrifica pentru regatul său; vedeam cum i se întindea înainte, fără șovăire sau nedumerire, fără apatie sau nehotărâre, calea de urmat. Avea să meargă mai departe, fără să se îndoiască măcar o clipă de direcția pe care un bărbat trebuia s-o urmeze și fără să se teamă de cotituri și întorsături sau obstacole. Avea să reteze rugii spinoși care mă prindeau în cursă – repulsia și mila față de micul monstru, umbrele tulburi ale fricii și credinței care mă legau de Minos, ghemele încurcate ale furiei și iubirii care mă legau de Pasifae – el avea să le reteze pe toate cu o singură lovitură de sabie. Tânjeam după acea cunoaștere facilă, acea credință care să-mi arate că e atât de simplu să mergi mai departe.

Cu toate acestea, deși el poate că mersese înainte cu o convingere îndreptățită, puteam pune rămășag că nu toată lumea vedea lucrurile la fel ca el.

– Dar tatăl tău? am întrebat. Cu siguranță nu ți-a îngăduit să faci așa ceva.

M-a măturat cu privirea, aproape disprețuitor, preț de o secundă.

– Să-mi îngăduie? Dar cum putea să mă împiedice? Cum ar fi putut oricine? Desigur, m-a sfătuit să nu plec și a încercat să mă convingă că aș putea face mai mult bine rămânând în Atena și ajutându-l să clădească o flotă mai puternică, astfel încât să putem porni la război împotriva Cretei. Însă asta ar fi durat ani de zile și câte alte zeci de copii de-ai noștri vor fi fost trimiși la moarte în Labirintul lui Minos? Eu nu mai puteam îngădui nici măcar unul în plus, a mai zis el și și-a întors privirea de gheață asupra mea.

Voiam să pășesc în acea lumină rece. Îmi doream ca el să-mi înghețe rușinea arzătoare că tatăl meu, frații mei, căminul meu abătuseră atâta durere și suferință asupra alor săi. Am vrut să ispășesc acea lașitate fricoasă care îmi dădea fiori pe șira spinării la gândul fiotei sale venite să ne zdrobească, cu Tezeu mândru la cârma primei corăbii, căutându-și răsplata. Oare aș fi luat-o la fugă pe plajă ca să mă prosternez la picioarele lui, să-l implor pe acest măreț comandant să-mi incendieze palatul, să-mi radă cetatea de pe fața pământului și să mă ia cu el? Eram înflăcărată la gândul lucrurilor care se petrecuseră deja, la ceea ce putea să fi venit și la ceea ce ne aștepta înainte. Tânjeam să mă scufund în apele limpezi ale siguranței lui.

– Dar Egeu avea dreptate!

Glasul Fedrei era sincer, fracturând ceea ce îl lega pe Tezeu de mine în clipa aceea.

– Ar fi trebuit să aduni o armată! Ar fi fost mult mai bine să aștepți până ce vei putea să câștigi și să-i salvezi pe toți, în loc să mori acum, în locul unuia singur!

Ea nu înțelesese. Nu știa de ce a venit Tezeu; credea că e un gest nobil, dar zadarnic. Mi-a venit să râd. Îi auzise povestea și tot mai credea că Tezeu va intra în Labirint și nu se va mai întoarce.

– Fedra, i-a spus el, cu o urmă de căldură și umor în glas; pentru ea nu avea priviri de gheață. Mă uimești cu îndrăzneala ta. Deja ai înfăptuit isprăvi mărețe, care îți depășesc cu mult vârsta și sexul, a zis, înclinând din cap

spre ghioaga pe care i-o adusese Fedra. Însă ceea ce mă așteaptă, mică prințesă, e mult prea primejdios chiar și pentru tine. Îți mulțumesc pentru ceea ce ai făcut în seara asta. Îți datorez mai mult decât pot spune și îți dau cuvântul meu că îmi voi plăti datoria de o mie de ori. Însă mai trebuie să-ți cer o favoare, dragă Fedra, și anume să te duci acum înapoi în pat și să nu sufli nimănui nici o vorbă despre toate astea.

Cuvintele și tonul său cald o încântau, îmi dădeam seama, însă alesese abordarea greșită cu sora mea mai mică.

– Înapoi în pat? a bolborosit ea, nevenindu-i să creadă. Te-am urmărit ca să te ajut să fugi; Ariadna și cu mine te vom conduce la corabia ta, ca să te poți întoarce la Atena și să-ți aduci armata! Acesta e planul, nu-i așa? De-asta te-a adus Ariadna aici.

– Prințesă, cred că nu știi cu ce se ocupă armatele, a zis Tezeu. Dacă ai ști, nu ți-ai dori o armată la poarta cetății. Eu nu aduc războiul asupra Cretei. Eu am venit să intru cu frații și surorile mele în sălașul Minotaurului; asta e datoria mea de moștenitor al tronului Atenei.

– Și cum o să mai stea pe tron oasele tale, zdrobite și împrăștiate pe podeaua Labirintului? a întrebat ea.

Eu am tresărit la această imagine, dar ea era neînfricată.

– La ce bun tovărășia ta când o să fiți devorați cu toții de monstrul acela?

„De Asterion", am vrut s-o corectez. Însă avea dreptate; nu era o stea strălucitoare. Era un monstru înfiorător, iar ea avea dreptate să nu-și întunece vederea cu amintiri despre mama noastră care îl legăna la piept în timp ce dormea și cu senzația aspră a limbii lui de sugar. Ea era liberă să meargă înainte, hotărâtă.

Tezeu zâmbea în continuare. Sfidarea ei nu părea să-l jignească.

– Te asigur, prințesă, că nu va fi vorba de așa ceva. Dar nu pot să-ți spun mai mult; nu ți-aș risca soarta. Tu

trebuie să rămâi neștiutoare.

– Și cu Ariadna cum rămâne? a întrebat Fedra pe un ton strident. Ea nu-l poate minți pe tatăl nostru. Eu pot să păstrez un secret și dacă m-ar sfâșia caii sălbatici, cum o făceau pinii lui Sinis cu trecătorii. Dar Ariadna o să cedeze din clipa în care e întrebată! Pe ea de ce n-o trimiți de aici?

– Ariadna nu va mai fi aici să răspundă întrebărilor, a zis Tezeu.

Fedra a încremenit.

– De ce nu?

Tezeu mi-a aruncat o privire. În minte mi-au răsunat, limpezi precum clinchetul unui clopoțel, cuvintele lui Dedal și am știut că și el se gândea la același lucru.

– Ariadna va fi cu mine, a spus el pe un ton egal. A riscat deja prea mult ca să mă elibereze în seara asta. Nu poate să rămână.

Fedra a icnit.

– Și eu pot? Fără Ariadna? Ai... ar...

Se uita de la mine la Tezeu și înapoi, cuprinsă de panică.

– Eu nu pot să rămân fără ea!

Urgența din glasul ei era de netăgăduit.

Tezeu era gata să vorbească, dar i-am așezat o mână pe braț și s-a oprit brusc.

– Are dreptate, i-am spus eu încet. Nici ea nu poate să rămână aici mai mult decât mine.

Am tras adânc aer în piept.

– Mâine, când o să ucizi Minotaurul...

La auzul acestor vorbe, Fedra a rămas cu gura căscată. Eu am continuat, iar cuvintele îmi veneau dintr-un loc dinlăuntrul meu pe care nu-l cunoscusem până în seara asta.

– Când o să vadă că am dispărut, Minos va bănui că știe ceva. Trebuie s-o luăm cu noi.

Unde propuneam să mergem, nu-mi dădeam seama. Tezeu și cu mine nu ne rostiserăm planurile cu voce tare. Nici eu nu știusem, cu siguranță, până în clipa asta

că vrea să mă ia cu el, cu toate că știam că va trebui să plec. Și în ce rol plecam cu el? mă întrebam. Ostatică? Complice? Soție?

Tezeu a oftat.

– Ariadna, ție nu-ți voi refuza nici o cerere. Trebuie să nu se apropie de Labirint. Tu vei fi în fața ușii. După ce voi termina cu fiara, îi voi conduce pe ostatici afară, iar tu și cu mine vom fugi împreună cu ei la corabia mea. Fedra trebuie să fie deja acolo și să ne aștepte.

Ea s-a încordat toată, cu pumnul mic strâns a victorie și ochii luminoși.

– Voi fi acolo, a zis ea.

– Oamenii mei s-au îndepărtat doar puțin, ne-a spus el. Pânzele negre au dispărut din vederea cretanilor, însă oamenii mei sunt gata să vâslească înapoi, mâine, când se va lăsa iar întunericul. Mă vor aștepta într-un golfuleț, la răsărit de aici, și ne vor duce acolo unde stă ascunsă corabia. Vom fi ridicat pânzele înainte să se dea alarma. Când se va trezi palatul în dimineața următoare și Minos va descoperi ce s-a întâmplat, noi vom fi deja departe.

Fedra îl asculta cu atenție, în timp ce Tezeu îi dădea indicații cum să ajungă la golfuleț, însă mintea mea plutea departe, pe valurile întunecate precum vinul, care a doua zi aveau să mă ducă de aici. M-a surprins mâna Fedrei, strângând-o cu putere pe-a mea.

– Pe mâine-dimineață, surioară, a șoptit ea, cu ochii precum stelele, iar apoi a dispărut, cu rochia fluturându-i în adierea vântului, în timp ce fugea înapoi spre palat.

A dispărut, la fel de brusc cum a sosit, iar Tezeu și cu mine am rămas din nou singuri împreună.

– Îmi pare rău, am spus. Nu știam că o să vină după noi, nu mi-am dat seama...

Tezeu a zâmbit din nou, cu acel zâmbet lejer și lipsit de orice grijă.

– O să-ți facă bine, a spus, să ai parte de tovărășia ei.

Am înghițit în sec, neștiind ce vrea să spună. Altfel voi fi singură odată ce vom ajunge la Atena? El unde avea de gând să fie?

S-a apropiat mai mult de mine și mi-a luat o șuviță de păr între degetul mare și cel arătător. Am simțit că mi se taie răsuflarea; Tezeu umplea tot spațiul din fața mea.

– Te vei bucura, a continuat el, s-o vezi pe sora ta dansând la nunta noastră.

Apoi m-a sărutat. A fost un fulger, o zdruncinare a cerurilor, un cutremur al pământului și al tuturor lucrurilor ce se aflau deasupra. Iar când s-a retras și mi-a luat fața în palme și m-a fixat cu acea privire neclintită și lumea a încremenit din nou, am știut că, în pofida haosului și dezordinii lăsate în urmă, calea mea e limpede.

Îl voi conduce pe Tezeu prin Labirint. Iar apoi el mă va lua de mână și mă va conduce spre viitorul meu. Eu îi voi fi soție acestui prinț al Atenei, iar viața noastră va fi diferită de tot ceea ce am cunoscut între zidurile de marmură ale lui Minos și diferită de tot ceea ce putea să-mi ofere Ciprul.

I-am întins ghemul gros de sfoară. În orele cât stătuserăm de vorbă, îl ținusem atât de strâns, încât îmi săpase urme adânci în palmă.

– Când veți intra mâine în Labirint, i-am spus, trebuie să legi capătul sforii de uși, după ce vor fi zăvorâte în urma voastră. Prinde bine ghemul de tine, fiindcă, fără el, nu-ți vei mai găsi niciodată drumul înapoi. Crede-mă, chiar este imposibil. Va fi întuneric, atât de întuneric, că nu vei vedea nici la un pas în fața ta. Îți voi lăsa ghioaga lângă ușă, fiindcă eu mâine pot intra. Nici un gardian nu vă va însoți înăuntru, nici un cretan nu va călca în locul acela, așa că nu e nici un risc să o găsească cineva. Dacă vreunul dintre ostatici o va lua la fugă prin labirint, acolo își va găsi pieirea. Spune-le să rămână pe loc și să te lase să o iei tu înainte. Mergi drept. Nu te întoarce, am zis eu, înghițind în sec.

L-am văzut păşind în întuneric. Duhoarea de carne putredă şi zornăitul oaselor nu aveau să-l descurajeze. Tropăitul copitelor fratelui meu nu avea să-l sperie. Nu avea să îşi închipuie nici măcar o clipă că ar putea să moară. Însă îi vedeam carnea însufleţită, cu pulsul acesta care bătea atât de constant sub degetele mele, sfâşiată şi zdrenţuită şi atârnând fâşii din fălcile fratelui meu. În întunericul Labirintului, de unde avea să ştie din ce direcţie va lovi monstrul? Coarnele cumplite ale lui Asterion l-ar putea străpunge pe Tezeu, dacă s-ar năpusti asupra lui din umbrele de nepătruns, înainte ca el să apuce măcar să ridice ghioaga.

– Ştiu că ai înfruntat multe bătălii, am zis eu. Dar pe Minotaur nu l-ai văzut. Nu îi cunoşti forţa.

Am clipit să-mi şterg lacrimile care îmi înceţoşau vederea, astfel încât să-i pot privi chipul şi să-i pot memora în amănunt fiecare trăsătură, ca să mi-o întipăresc în minte. Nu aveam să uit nici măcar o clipă din seara asta.

– Mă voi întoarce la tine, a zis el, iar tonul blând al vocii sale m-a făcut bucăţi.

Până acum fusese impunător, ager şi puternic. Tandreţea bruscă din vocea lui era ceva pentru care nu mă simţeam pregătită. O furtună de suspine mi s-a înălţat în gâtlej şi am vrut să mă agăţ de el precum scoicile de o stâncă.

– Trebuie să aştepţi în faţa uşilor, a zis Tezeu. Mă voi întoarce, iar când o voi face, trebuie să ne mişcăm repede. Nu putem întârzia. Odată distrus Minotaurul, Creta ne va ataca. Aşa că trebuie să mă întorc la Atena cât mai iute cu putinţă, ca să-mi adun oştirile cât timp Creta e încă vulnerabilă. Dar, mai presus de toate, trebuie să te scot pe tine de aici, până nu te găseşte careva.

Planurile noastre erau gata. Ştiam că ar fi trebuit să fiu sfâşiată de îndoieli, dar ştiam şi că aveam să merg până la capăt. Să îl trădez pe tatăl meu. Să trimit moartea asupra fratelui meu, înfăşurată într-un ghem

de sfoară roșie, care îl va aduce pe ucigașul său înapoi la mine. Să o părăsesc pe mama. Și, bineînțeles, să las în urmă Creta, o dată pentru totdeauna.

Nu voi spune că a fost o decizie ușoară, însă era singura pe care o puteam lua. Lumea era în flăcări și Tezeu era un iaz umbrit și verde.

– Mă închizi la loc acum? a întrebat Tezeu.

Eu am izbucnit în râs.

– Presupun că așa trebuie.

Nu știu cât timp am stat afară, lângă stânci. Prea puțin, dar suficient de mult cât să schimbăm totul. Voiam să rămân acolo cu el, dar să mai prelungesc timpul fie și cu o clipă însemna să risc să-l pierd cu totul. După noaptea următoare, viitorul avea să ni se întindă în față și să ne bucurăm de ani întregi împreună. De-acum aveam să fac parte din povestea lui: iubirea pe care a câștigat-o în Creta și care i-a oferit victoria.

Ne-am furișat înapoi la celula lui, iar eu simțeam că prin vene îmi ardea o exaltare mută.

– N-o să scapi firul? am murmurat eu, când a împins ușa grea din fier și a dat-o de perete.

El m-a tras în încăperea întunecată.

– O să-l țin bine, mi-a promis. N-o să-i dau drumul, orice s-ar întâmpla.

M-a lipit de perete și nu mi-a păsat că piatra aspră îmi zgâria pielea. Sărutările lui erau insistente, nu blânde cum fuseseră lângă stânci. Mă simțeam de parcă m-ar fi însemnat cu fierul roșu.

– Mâine, a murmurat el aspru în părul meu. Mâine vom fi liberi și valurile ne vor purta de aici împreună.

Tânjeam să mă aflu chiar acum pe corabia aceea, împreună cu el. Poate că eu urzisem trădarea propriei familii, însă trupul meu era cel care mă trăda pe mine în clipa aceea. Nu le puteam porunci picioarelor mele să mă poarte afară din celula aceea mizerabilă.

– Du-te, Ariadna, îmi spunea el, cu toate că avea brațele încleștate în juru-mi, ca niște brățări de fier.

În mine se înălța panica, aveam capul plin de sirene țiuitoare; știam că trebuie să plec, dar nu știam cum să mă smulg de lângă el. Îmi contrazicea orice instinct, orice nerv din corpul meu care ardea după atingerea lui, însă el mă elibera din strânsoare, și cumva eu mă îndepărtam și ieșeam pe ușă, mă întorceam în curte. Ușa s-a închis și mi-a venit să urlu că era nedrept ca între noi să fie vreo barieră. Însă mâna mea vâra cheia la loc în broască și, cu toate că palma îmi aluneca pe metal, umedă de sudoare, lacătul s-a închis la loc.

Mi-am odihnit o clipă capul pe ușa din lemn, așteptând ca petele negre să nu-mi mai danseze în fața ochilor, așteptând să se risipească mugetul care-mi răsuna în cap. Mă întrebam dacă și Tezeu e lipit de ușă, de bucata asta veche de lemn și fier, care ne separa trupurile.

Nu avea să mai dureze mult de-acum.

9

M-am trezit odată cu primele sulițe ale zorilor care brăzdau cerul. Nu știu cât de mult timp trecuse, dar nu mă simțeam obosită. Eram încărcată de o agitație nervoasă, care mă făcea să mă simt mai trează ca niciodată.

M-am îmbrăcat iute în lumina slabă și m-am furișat afară, traversând curtea, pe când cerul începea să se lumineze. Lumea părea pregătită, suspendată într-un echilibru perfect între noapte și zi, iar eu mă simțeam de parcă aș fi stat la cumpăna unui eveniment memorabil. Ziua pe care o anunța acest soare avea să marcheze sfârșitul vieții pe care o dusesem până atunci. Ce avea să pornească, nu îmi puteam imagina. Nu puteam defini exact visurile trepidante care mă învăluiau. Avea să fie incitant, avea să fie diferit, asta știam. Dar asta era tot.

Soarele s-a înălțat de la orizont, aruncând spirale de lumină trandafirie și chihlimbarie pe cerul de deasupra. Bunicul meu trăgea acea minge de foc în urma carului, urcând tot mai sus și mai sus în întunericul pe care îl nimicea pe când aducea lumea la viață, în fiecare dimineață. Știam că sângele lui zvâcnește în mine cu un motiv, că m-am născut ca să fac ceva deosebit. Pasifae schimbase lumea, însă din pricina ciudei lui Poseidon, puterea ei răspândise o urâțenie întunecată, care se închegase sub pietrele Cretei și ne mânjea pe toți. Acum, eu aveam să o șterg cu o singură rază de lumină, de parcă eu însămi aș fi tras carul lui Helios.

Lumea era scăldată în aur când am ajuns la ringul de dans. Neclintirea zorilor se răscolea la fiorul vieții, la notele înalte și melodioase ale păsărilor și la unda de căldură care promitea dogoarea zilei ce avea să urmeze. Tălpile mele băteau un ritm aprig pe podeaua de lemn. Oricine l-ar fi auzit în palat s-ar fi gândit că semnalează bătaia tobelor ce aveau să marcheze trecerea

prizonierilor în Labirint, în seara aceea; s-ar fi gândit că dansez în anticiparea ceremoniei mortuare. Dar întrepătruns cu miezul sumbru al pașilor mei, am exersat un model ușor și sprinten, făcând piruete pe podeaua mea la fel ca dârele de lumină care colorau cerul. Astăzi îmi voi lua singură destinul în mâini. Eram o soție potrivită pentru un erou legendar și aveam s-o dovedesc. Povestea mea nu avea să fie una a morții, suferinței și sacrificiului. Aveam să-mi ocup locul în cântecele ce urmau să fie cântate despre Tezeu: prințesa care l-a salvat și a nimicit monstruozitatea care nenorocea Creta.

Am dansat pentru sfârșitul tuturor lucrurilor pe care le știam și începutul tuturor celor pe care nu le știam. Dincolo de zidurile palatului, taurii mugeau prelung și zgomotos, în vreme ce erau conduși la porți, gata de sacrificiu. În temple ardea tămâia, trimițându-și fumul dulceag spre ceruri, în pregătirea sângelui ce avea să urmeze curând, vărsat în cinstea zeilor. Și departe, sub mișcările tălpilor mele, copitele bocăneau nerăbdătoare, iar când soarele a ajuns la zenitul triumfător, pe cerul de deasupra mea, Minotaurul a mugit în întunericul de dedesubt.

*

Ziua a trecut cu o lentoare chinuitoare. Tânjeam să vorbesc cu Fedra, dar intimitatea ne era imposibilă. Când am trecut pe lângă camera ei, sperând s-o găsesc singură ca să putem sta de vorbă, m-a surprins priveliștea neașteptată a lui Pasifae, care îi pieptăna Fedrei buclele lungi și aurii și le răsucea în cozi împletite.

Pe vremuri, ne aranja părul, mi-am amintit. Îi auzeam râsul și simțeam căldura degetelor ei pe gâtul meu; dibăcia iute cu care mâinile ei îmi modelau părul în forme complicate. Trecuse atât de mult timp de atunci. Dar acum Fedra stătea răbdătoare și Pasifae împletea tăcută.

Atena va plânge azi și Creta va exulta de puterea-i întunecată, iar Pasifae era sursa tuturor acestor lucruri. Oare însemna asta ceva pentru ea? Destul cât s-o smulgă din aerul ei absent și tăcut, să-i dea un sentiment de mândrie care să îi amintească acum de importanța aparențelor, care o făcea dornică să-și prezinte astăzi mezina în fața lumii? Fedra, întreagă și inocentă și pulsând de vitalitate. Copiii lui Pasifae: un martir erou, un monstru de temut, fete frumoase și un moștenitor al tronului. Poate simțea că azi chiar avea un motiv de mândrie cu odraslele sale, când alți paisprezece copii vor muri.

Mama m-a văzut șovăind în arcada ușii.

– Intră, m-a invitat.

Vocea ei era gravă, dar a ridicat o clipă privirea, ca să o întâlnească pe a mea. M-am așezat pe marginea canapelei Fedrei.

– Atât de frumoasă, a zis Pasifae.

Nu știu dacă mi s-a adresat mie, Fedrei sau nimănui.

Am urmărit-o cum îi răsucea ultimele cozi pentru a forma o coroană în jurul capului Fedrei. Nici una dintre noi nu vorbea, însă tăcerea ne părea un prieten bun. Am simțit că dacă Fedra ar fi deschis gura, orice fel de cuvinte și-ar fi putut lua zborul de pe buzele ei. Entuziasmul care mocnea în ea era palpabil. Nu părea deloc cuviincios ca o tânără prințesă să pară atât de încântată de perspectiva unui sacrificiu uman care va avea loc în seara aceea.

Fedra s-a ridicat de pe scaun, iar Pasifae s-a întors spre mine. Zâmbetul ei era dulce, cu toate că ochii îi erau stinși.

– Acum tu, a spus, făcându-mi semn să mă așez în fața ei.

Mi-a trecut un pieptăn prin păr, revărsându-mi buclele în palma ei. Am simțit apăsarea blândă a degetelor ei atingându-mi capul în timp ce lucrau. Era ceva atât de familiar și aproape uitat, încât am simțit imediat cum îmi dau lacrimile. Pasifae părea mulțumită

în tăcerea ei, așa că m-am lăsat să mă pierd în senzația împletirii părului de către mama mea, de parcă aș fi fost din nou o copilă, de parcă nu aș fi plănuit să-l ajut pe cel ce avea să-l ucidă pe mezinul ei să-și ducă la bun sfârșit crima și să-i răpească Cretei monstrul și prințesa într-o singură noapte.

Încăperea era călduroasă, năucitoare de la căldura care izbea pietrele de afară, iar eu am simțit cum încep să mă las purtată de val. Liniștită de atenția tăcută a lui Pasifae în timp ce îmi încolăcea și răsucea șuvițele în ceea ce avea să fie cu siguranță o coroană de aur, la fel ca aceea care împodobea capul Fedrei, mi-am simțit pleoapele grele și m-am gândit la brațele lui Tezeu în jurul meu. Am simțit un val de apă rece și verde care mă ridica și mă purta departe de aceste locuri. Valurile sale mă legănau pe o mare întinsă, mă purtau ametită și ușoară peste crestele albe ale valurilor înspumate. Visul diurn m-a purtat într-o clipită către o întindere nesfârșită a mării goale. Undeva, știam, Ariadna stătea într-o cameră împodobită și aurită, în timp ce Pasifae îi strecura în păr ornamente grele, bătute cu nestemate, însă eu eram la leghe distanță, învârtindu-mă în curenți care mă trăgeau în toate direcțiile, mai puțin acasă. Până când, brusc, am simțit sub mine nisipul rugos și am știut că mă aflu pe o plajă. Însă nu era una pe care o cunoșteam, și eram singură – atât de singură încât în trup mi s-a căscat o rană cu marginile sfâșiate –, iar când priveam în jos, nu vedeam decât nisip.

Am deschis ochii, dintr-odată temătoare. În încăpere, aerul era înăbușitor, degetele lui Pasifae se opriseră, iar cozile pe care mi le înfășurase în jurul capului erau grele. Am simțit fiorul terorii, dezolarea acelei plaje, pentru o clipă sufocant de reale. Am ridicat privirea și am surprins razele de bronz ale ochilor lui Pasifae pironite asupra mea pentru prima dată de la întemnițarea Minotaurului. Preț de o bătaie de inimă, nu am putut să-mi întorc privirea. Eram încleștate într-o tăcere frenetică; simțeam greutatea atâtor ani de

cuvinte nerostite. Voiam să țip la ea: „În seara asta plec! N-o să te mai văd niciodată". Însă cuvintele mi s-au ofilit și mi-au murit pe buze. Privirea ei de sticlă, impasibilă și de nepătruns, tot nu șovăia.

Mâna Fedrei pe brațul meu.

– Ce păr frumos ai, Ariadna, a murmurat ea, după care m-a ridicat în picioare.

În jurul meu, lumea a alunecat și pentru o clipă m-a cuprins amețeala, după care totul a revenit la normal. Am simțit cum Fedra mă strânge de braț, ca pentru a mă preveni. *Nu strica totul. El se bizuie pe tine.*

Nu vă pot spune cum a trecut restul zilei, doar că a trecut. Eu aveam o singură sarcină de îndeplinit – să așez ghioaga lui Tezeu, pe care o adusesem înapoi cu mine în noaptea precedentă și o ascunsesem după canapea, la intrarea în Labirint. Era aproape prostesc de ușor. Nimeni nu păzea ușile, de vreme ce nu putea fi nimeni atât de disperat sau de necugetat, încât să încerce să tulbure bârlogul fiarei. Nimănui nu-i plăcea să se apropie, să-i asculte tropăitul copitelor sau răsuflarea grea. O scară lungă se cufunda în măruntaiele pământului, săpată în stâncile din zidul îndepărtat al palatului, iar la capătul scărilor, ușile mărețe erau zăvorâte precum cele ale unei fortărețe.

Era seară devreme când m-am dus acolo. Aerul era dens de la tămâia de pe altare. Atenția tuturor era îndreptată asupra ceremoniilor care aveau loc înaintea sacrificiului de la asfințit. Ofrandele erau făcute mormane în temple și la altarele zeilor, căutând gloria nepieritoare a Cretei. În vreme ce tatăl meu îi implora pe nemuritori să-i ofere o putere nesfârșită ca să facă întreaga Grecie să-i tremure la picioare, eu am coborât pe acele trepte de piatră, ca să mă asigur că rugăciunile lui nu vor fi ascultate.

Zăvoarele ușii erau solide, desigur, însă trebuia numai să răsucești, să întorci și să ridici într-un anume fel – o secvență care ar fi uimit pe oricine altcineva, dar pe care eu o cunoșteam prea bine. Când Dedal a

construit acest colos, mi-a arătat secretul încuietorilor, astfel încât zăvoarele să se retragă cu ușurință, și mi-a arătat cum să le fac să lunece fără un sunet. În pregătirea zilei de azi? Poate. Mintea lui era întotdeauna vizionară, anticipând fiecare întorsătură de situație. Cum altfel ar fi putut crea Labirintul? Oare știa când l-a închis pe fratele meu acolo că într-o bună zi eu voi fi cea care îi va deschide porțile ucigașului său?

Am glisat rând pe rând fiecare zăvor. Cu toate că erau nespus de grele, când se deschideau în ordinea corectă, fiecare se retrăgea fără nici un sunet, fără nici un efort. S-a fixat și ultimul, iar ușile s-au descuiat. Înăuntru era liniște. Mi-am lipit fruntea de lemnul vechi. Nici un sunet, nici o mișcare. Tot nu am deschis ușa. Puteam să trag zăvoarele la loc. Puteam să plec. Nimeni nu ar fi știut. Dar atunci Tezeu ar fi intrat aici peste doar câteva ore și când ar fi întins mâna după ghioaga lui imensă, n-ar fi găsit decât pereții goi. Trupul acela mândru și puternic ar fi fost azvârlit de pereții labirintului. Ochii aceia reci și verzi ar fi rămas să privească fix, orbește, prin întuneric, în timp ce carnea îi putrezea de pe oase.

Sudoarea îmi pișca fruntea. Cu toate că soarele cobora tot mai jos pe cer, aerul fremăta încă de o căldură umedă. Am privit cum mâna mea se lipește de ușă, de parcă nu mi-ar fi fost legată de corp. Nici o balama nu a scârțâit. Tot ce trebuia să fac era să ridic ghioaga de la picioare și să fac doi pași înainte.

Am tras adânc aer în piept. O greșeală. Aerul greu și putred dinăuntrul Labirintului s-a revărsat spre mine. Întunericul acela scârbos de cald m-a sufocat, iar în timp ce suspinam și tușeam și eram orbită de lacrimi, m-a cuprins groaza. Corpul meu a reacționat înainte să înțeleg sunetul pe care îl auzeam. Un sunet greoi de pași târșâiți. Un mârâit gros. Coarne care zgâriau piatra. Adânc în abis, Minotaurul se mișca.

Se mișca, iar asta însemna că am doar câteva secunde la dispoziție. Fără să am timp să mă gândesc, am bâjbâit după ghioagă și m-am avântat în bezna împuțită. Am

mers pe pipăite până la marginea deschizăturii ușii și am lăsat ghioaga pe jos. Zornăitul zgomotos al fierului izbind podeaua de piatră a răsunat în gol și eu mi-am dus mâinile la urechi, înăbușindu-mi urletul care îmi urca prin corp când am auzit mișcarea agitată a copitelor și, de undeva din acel vast labirint, mugetul prelung și grav al Minotaurului.

Ușa se închisese în urma mea. Am bâjbâit după clanță. Întunericul era de nepătruns. Pipăiam lemnul neted și nu-mi vedeam degetele la câțiva centimetri de față. Picioarele îmi cedau, mintea mi se umplea de panică și rugăciuni. Acum bubuiam în ușă, nu-mi păsa dacă mă auzea cineva din afară, băteam în lemnul acela neiertător, așa cum atâția alții trebuie s-o fi făcut înaintea mea.

Oare m-ar fi recunoscut? Fratele meu? Dacă ar fi ajuns la mine înainte să găsesc clanța, oare și-ar fi amintit mirosul meu? Oare asta ar fi schimbat ceva? Acum nu-mi dădeam seama cât era mugetul din capul meu și cât era el. Știam că se apropie și că degetele mele nu reușesc să se miște. Am auzit izbitura surdă a coarnelor sale în perete, atât de aproape în urma mea încât m-am gândit că e gata să mă înhațe, iar atunci mâna mea a găsit pârghia și ușa s-a deschis și m-am năpustit afară, în aerul acela proaspăt și dulce – eliberată din duhoarea Labirintului –, iar mâinile mele au tras la loc zăvoarele în ordinea corectă. Acum, ușile erau încuiate. M-am prăbușit la podea, lipită de ele. Undeva, la doar câțiva centimetri de piatra solidă, de lemnul masiv și de fier, Minotaurul gemea de frustrare și de un jind neîmplinit.

Mi-am silit picioarele tremurânde să se ridice. Gata. Acea impresie trecătoare a fratelui meu care gonea pe coridoarele înguste, ca să-mi guste sângele, avea să fie ultima pe care o voi cunoaște despre el. Și în vreme ce, pentru mine, copilăria lui era scăldată într-un amestec straniu de rușine, frică și milă, știam că lumea va fi un loc mai bun fără un monstru care să facă prăpăd în ea.

IO

Valurile nopții se revărsau peste mine pe când stăteam din nou în fața Labirintului. Riturile și ritualurile sacre fuseseră îndeplinite. La asfințitul soarelui, ostaticii, care plângeau și tremurau, au fost conduși în procesiune, coborând în întunericul teribil al Labirintului. Ușile au fost încuiate în urma lor, iar preoții sacri care fuseseră martori la sacrificiu se răsfiraseră. Dinăuntru se auzea numai tăcere. O tăcere care dura mai mult decât am crezut că pot suporta nervii mei.

Am văzut totul în detalii grotești. Tezeu agitându-se în noaptea aceea putredă și eternă pe când Minotaurul îl vâna pe fiecare coridor, după fiecare cotitură, înghesuindu-l neabătut într-una din acele fundături îngrozitoare în care pieriseră atâția alții înaintea lui. L-am văzut înfipt în coarnele monstrului. L-am văzut azvârlit de pietrele care îi făceau oasele zob. I-am văzut sângele pe botul Minotaurului și am auzit cum colții îi sfâșiau carnea fragedă și vie.

Am simțit de o mie de ori moartea lui Tezeu. M-am pedepsit fiindcă am crezut că o asemenea ispravă ar fi cu putință, chiar și pentru un mare erou. Să lupți cu o făptură de zece ori mai puternică decât omul, într-un întuneric deplin? Cum să fie posibil un asemenea lucru? Cum să mă fi amăgit și să-i fi dat lui Tezeu speranțe false? Mă întrebam dacă mă blestemă în vreme ce zace pe moarte.

M-am lăsat pradă unei furtuni de lacrimi. Eram ancorată de treptele din piatră, împovărată de disperarea mea, ca de o bilă de plumb. Mă desfătasem prostește cu dragostea mea față de Tezeu, o ținusem strâns în jurul meu ca pe o robă scumpă, iar bucuria mea trebuie să fi urcat înflăcărată până la ceruri, unde au văzut-o toți zeii. Pentru acea dragoste, complotasem la uciderea fratelui meu și trădarea regatului tatei. Și

toate astea pentru ca iubitul meu să fie măcelărit în Labirint și trupul lui să zacă însângerat și frânt, până când nu mai rămâneau decât oasele din el, condamnându-l să bântuie pentru totdeauna prin bezna aceea sufocantă, fără îngropăciune, fără odihnă și fără pace.

Nu știu de cât timp se auzeau bătăi de cealaltă parte a ușii Labirintului, când am ridicat capul și m-am străduit să înțeleg ce era. Nu taurul monstruos și înnebunit după sânge bătea în lemn. Acela era un sunet făcut de om. Însemna un singur lucru.

Am zburat la ușă, deschizând rând pe rând zăvoarele, în ordinea potrivită, iute ca fulgerele pe care Zeus le aprindea pe cer. Când ultimul zăvor s-a dat la o parte, ușa s-a deschis ușor dinăuntru. Duhoarea a ieșit iar în valuri, însă de data asta nu-mi mai păsa. Fiindcă din acel întuneric ieșea Tezeu, și nu era nici zdruncinat, nici rănit, nici mort! Nu am avut pic de mândrie; nici o rușine nu mă putea ține în frâu. M-am aruncat în brațele sale. M-am desfătat cu senzația brațelor lui încleștate în jurul meu. Firul roșu și gros, încă legat bine de încheietura mâinii lui, mă înconjura pe când îi sărutam febril obrazul și îmi lipeam capul de pieptul lui și mai plângeam puțin. El îmi șoptea numele și râdea ușor, în timp ce încerca să mă dea la o parte, însă eu eram cuprinsă de o nebunie pe care nu știam că o am în mine.

– Ariadna, a protestat el, iubirea mea, trebuie să mergem iute la corabie!

Am devenit conștientă de pașii din urma lui. Atenienii așteptau, nerăbdători și cuprinși de panică. Bineînțeles, Tezeu își salvase frații și surorile, celelalte tributuri aduse fiarei. Iar în timp ce eu mă agățam de gâtul lui și suspinam, ne puneam din nou în pericol viețile.

Am făcut un pas în spate, privindu-l din cap până-n picioare. Chipul îi era sumbru și roba îi era sfâșiată, dar nu avea cine știe ce alte semne ale luptei, în afară de o

tăietură pe antebrațul drept. Am întins mâna spre rană, dar el m-a împins ferm la o parte, luându-mă strâns de mână.

– Pe aici, a ordonat.

Am observat că peste umăr îi atârna un sac îndesat, din pânză aspră, maro. În cealaltă mână își legăna ghioaga. Luna își revărsa lumina asupra noastră și, preț de o clipă, m-am lăsat vrăjită de petele întunecate și bucățile însângerate de zgârciuri de pe suprafața ghioagei. Am înghițit în sec. El ne-a condus în grabă pe după zidurile din Knossos, țâșnind în fața noastră în noapte, ca să se asigure că nu suntem văzuți. Formele din sac se mișcau neplăcut.

Tinerii și fetele care ne urmau nu spuneau nimic. Treisprezece veneau cu noi; Tezeu salvase absolut fiecare tribut. Nimic nu avea să-i știrbească povestea când o va spune mai târziu; când va fi cântată despre el, generații de-a rândul. Eroismul său strălucea limpede și simplu, ca lumina lunii care ne conducea în zigzag printre stânci, până la un golfuleț. Luna împrăștia o cărare întreruptă de argint peste valuri. Mi-am închipuit că pășesc pe una dintre acele raze luminoase și unduitoare și că o găsesc solidă sub picioarele mele. Puteam să-i urmez calea până la Selene, elegantă și fantomatică pe cerul nopții.

Însă nu era nevoie să fugim astfel. Trei bărci cu vâsle ne așteptau; trei bărbați stăteau neliniștiți lângă ele. Chipurile lor s-au luminat de zâmbete largi când Tezeu s-a strecurat agil peste stânci, întinzând ușor mâna liberă în urma lui, ca să mă ajute să sar la rândul meu. Eu m-am împleticit și apoi mi-am recăpătat echilibrul, pe nisipul umed. Tezeu își îmbrățișa camarazii, bătându-i pe spate, râzând încetișor.

Tinerii atenieni intrau în apa puțin adâncă, pentru a urca în bărcile mici. M-am întors și am scrutat cu atenție stâncile. Unde era Fedra?

Vâslele plesneau apa. Bărbații care așteptaseră vâsleau deja în două dintre bărci, spre corabia cu pânze

negre care știam că așteaptă acolo, în marea întinsă și întunecată. Tezeu și-a desprins degetele de ale mele și a aruncat sacul pe pământ.

– Tezeu, unde e Fedra? am întrebat.

S-a uitat la mine, fixându-mă din nou cu acea privire rece și verde.

– Nu era aici, a răspuns. I-am spus unde să vină, dar oamenii mei așteaptă aici de la asfințit, iar ea nu a venit.

Am simțit cum mă lasă genunchii. Oare fusese descoperită? De ce nu a venit? Sigur nu s-ar fi răzgândit, de asta puteam fi sigură. Un suspin zgomotos mi-a sfâșiat gâtlejul.

– Tatăl meu... trebuie să fi... dacă află...

Tezeu a scuturat din cap.

– Dacă ar fi fost descoperită, ne-ar fi așteptat un contingent al soldaților lui Minos – la ușile Labirintului, aici, pe nisip. Doar a fost întârziată, atâta tot.

Am încercat să-mi domolesc răsuflarea.

– Ai dreptate, a fost întârziată. Dar cât mai durează?

El scutura încă din cap, anticipând ceea ce urma să spun.

– Nu putem aștepta, Ariadna, mi-a spus, cu glasul întretăiat. Sora ta nu a venit, nu putem risca viețile tuturor, așteptând-o să sosească.

Nu reușeam să pricep sensul cuvintelor lui.

– Nu putem pleca fără ea! am zis eu, iar glasul meu a căpătat o stridență neașteptată, care l-a făcut să-și ducă degetul la buze, pentru a mă preveni. Trebuie să așteptăm, nu putem...

El a ridicat o mână în aer, întrerupând ceea ce urma să spun. Fără să mă privească, hotărât asupra scopului său, a ridicat sacul și i-a răsturnat conținutul pe plajă. Formele grele de sub pânză s-au rostogolit pe nisip. Tezeu a ridicat ghioaga cu ambele mâini și am văzut-o sclipind în razele lunii, luminându-i flecare frântură de carne însângerată ce o împestrița. Am simțit cum mi se taie răsuflarea, cum mi se întoarce stomacul pe dos,

când a izbit cocoloașele întunecate, la care nu voiam deloc să mă uit mai îndeaproape. Sunetul înăbușit al cărnii despărțite de os; trosnetul oaselor făcute țăndări sub fier. Din nou a ridicat ghioaga și din nou a coborât-o, cu un bufnet dezgustător. Iar și iar, până când cocoloașele perceptibile s-au prefăcut într-o pastă lipicioasă, plină de fărâme.

O flacără înțepătoare și acidă mi-a urcat în gâtlej, pârjolindu-mă pe dinăuntru, când Tezeu a ridicat pânza și a împrăștiat pe plajă oasele, sângele și carnea Minotaurului. Tot ce mai rămânea din fratele meu, Asterion – botezat ca un aducător al luminii, sfidând tot ceea ce era cu adevărat –, era acum împrăștiat pe nisip.

Tezeu m-a apucat și m-a tras spre barcă. M-am luptat în brațele lui, cu toate că aș fi putut la fel de bine să mă lupt cu un bolovan. Strânsoarea lui era de fier în jurul meu când m-a urcat în barcă. Acum urletele fierbeau în mine, gata să erupă, fără să-mi mai pese de liniște sau de discreție.

– Ariadna, a zis el, iar expresia chipului său mi-a înăbușit țipetele înainte să-mi poată scăpa de pe buze. Mă voi întoarce după Fedra; mă voi întoarce mâine.

A făcut un gest spre marea largă, unde celelalte două bărci se pierdeau deja în depărtare.

– Trebuie să-i duc pe camarazii mei la loc sigur, nu pot să le risc viețile din nou. Au îndurat cu mult curaj, Ariadna, dar ai inimă și fie-ți milă de tinerețea și de spaima lor.

Vâslea iute în timp ce vorbea, iar plaja dispărea deja din vedere.

Mă uitam tăcută la Creta, cercetând siluetele întunecate ale stâncilor, ca să văd silueta mică și agilă a Fedrei coborând peste ele. Am văzut-o cu ochii minții, scrutând marea după bărcile care nu veneau după ea, și mi s-a rupt sufletul.

– Mă voi întoarce, Ariadna, a repetat el.

Îl priveam lung. În glas avea un ton stăruitor pe care nu-l mai auzisem, o vulnerabilitate care părea atât de

îndepărtată de eficiența brutală cu care tocmai făcuse bucăți corpul Minotaurului.

– Va fi în siguranță la palat, e curajoasă și vicleană. Va fi reținută, dar nu va spune nimic care să ne dea de gol. Tatăl tău ne va crede pe toți plecați; când vor descoperi dispariția ta, numai tu vei fi învinuită. Nimeni nu se va gândi să pună la îndoială inocența micuței Fedra. Nimeni nu își va închipui că m-aș putea întoarce acolo, din orice motiv. Vor crede că am plecat direct la Atena. Însă acum vom porni spre insula Naxos; nu e departe de aici. Ne vom odihni în acel loc, iar de acolo ne vom furișa înapoi în Creta, la adăpostul întunericului, și vom intra în palat să o luăm pe Fedra. O să ți-o aduc înapoi pe sora ta, Ariadna, mi-a zis el și m-a privit cu niște ochi atât de liberi și de limpezi și de plini de o sinceritate simplă, încât am simțit cum tremurul îngrozitor al corpului începe să mi se potolească. O să ți-o aduc înapoi, a repetat el și a tras adânc aer în piept, ca să danseze la nunta noastră.

Vorbele lui aveau sens. Nu puteam risca să ne întoarcem acum; ușile deschise ale Labirintului puteau fi descoperite în orice clipă, iar jaful său, expus. De îndată ce se dădea alarma, noi nu aveam să mai fim în siguranță – și oricât de puternic ar fi fost Tezeu, nu putea lupta de unul singur împotriva unei întregi armate. Într-adevăr, sora mea era curajoasă și isteață. Știam că nu va sufla o vorbă și speram că va avea încredere că ne vom întoarce după ea.

În spatele lui Tezeu, prindea contur silueta unei corăbii mărețe. El vâslea iute și curat prin apă, trăgându-ne spre ea. O scară din funie atârna peste bord.

Am simțit cum lumea se despică sub mine. Eram în mijlocul mării; eram alături de bărbatul care ucisese monstruosul motiv de bucurie și mândrie al tatălui meu. În urma mea, podurile erau arse și nu mă mai puteam întoarce prin cenușă, la fel cum nu puteam păși peste apă, pe brazda săpată de razele lunii.

L-am lăsat pe Tezeu să mă ducă la scară. Am urcat treaptă cu treaptă, iar funia îmi ardea palmele pe când mă avântam în sus. Fustele îmi erau grele de apa prin care călcasem până la bărci; cozile pe care mi le împletise cu grijă mama se desfăceau. Când oamenii lui Tezeu m-au ajutat să urc la bord, m-am simțit ca într-un vis. Aveam să mă trezesc în palatul din Knossos, atenienii aveau să fie morți și urma să trăim sub umbra Minotaurului, așteptând cu răsuflarea tăiată, pe vecie.

Doar că Minotaurul era mort. Iar eu stăteam acum pe o corabie vrăjmașă, o femeie singură printre bărbați străini, o femeie pierdută pentru totdeauna la ea acasă. Nici un gardian nu avea să mă urmărească pentru a-mi apăra onoarea. Dacă cineva urma să vină după mine, avea să fie doar pentru o răzbunare înfiorătoare. M-am gândit la Scila și la cum se înecase, sărmana.

Tezeu a sărit ușor pe punte. Pânzele negre se umflau și se unduiau în adierea brizei. Bărbații se mișcau mecanic, prinși într-o activitate exersată de atâtea ori, fiecare îndeplinindu-și propria sarcină și toți lucrând împreună ca unul. Puntea din lemn s-a clătinat sub picioarele noastre, când corabia a început să alunece pe valuri.

Tezeu a venit spre mine. Mă cuprindea din nou în brațe, de data asta cu tandrețe. M-am lipit de corpul lui solid și puternic.

– Vino, a zis el blând. Ai rochia udă leoarcă. Nu te-am salvat din Creta ca să te pierd după o răceală.

M-a condus în partea cealaltă a punții, spre niște scări care duceau dedesubt.

Eu l-am urmat. Acum, o stare curioasă de calm se așternea asupra mea. Ce a fost a fost. M-am gândit că de-aici încolo nu mă mai poate surprinde nimic, dar am rămas cu gura căscată când am văzut grămezile de comori care străluceau la capătul scărilor. Comori pe care le recunoșteam. Nestemate, șiraguri de perle, săbii frumos ornamentate și materiale somptuoase erau aruncate neglijent în mormane. Oriunde priveam,

vedeam motivul *labrys* – săpat în oblâncuri, cusut pe țesături, gravat și brodat peste tot. În vreme ce Tezeu lupta în Labirint, oamenii săi trebuie să fi prădat palatul.

– Sunt convins că vei găsi niște veșminte uscate, a zis el și s-a retras politicos.

M-am zgâit la prada din jurul meu și m-am gândit la mânia lui Minos față de această insultă, peste toate celelalte. Am întins mâna și am mângâiat țesătura bogată a unei rochii care îi aparținuse odinioară lui Pasifae, cu toate că nu o mai purtase de mulți ani. Ar fi frumos, m-am gândit, să am câteva amintiri de acasă. Pandantivul făurit de Dedal îmi scânteia încă la gât; crezusem că acela va fi singurul crâmpei din Creta pe care îl voi aduce cu mine. Mama mea strălucise întotdeauna radios în rochia aceasta de un roșu-închis, așa îmi aminteam. M-am întrebat dacă și eu voi arăta la fel.

De pe puntea corabiei, Tezeu și cu mine am privit apele care se întindeau în urma noastră. Abia dacă am schimbat câteva vorbe, dar simțeam alinarea prezenței sale solide, în timp ce navigam prin noapte. Uneori, pleoapele mi se îngreunau, dar el rămânea vigilent și aștepta. Abia când zorii au ars o linie subțire, trandafirie, la marginea îndepărtată a cerului, am văzut uscatul. Naxos se înălța în fața noastră, cu munții săi unduitori și întunecați, profilați pe cerul trandafiriu. Eu nu mai părăsisem niciodată Creta până atunci și m-am aplecat peste bord, nerăbdătoare să întrezăresc lumea de dincolo de casă. Peste tot pe corabie era o activitate frenetică, însă eu eram ca în transă privind cum Naxos prinde formă și, până să-mi dau seama, eram înapoi în bărcile cu vâsle, iar Tezeu ne ducea spre micul golf.

Când am pășit pe nisipurile aurii din Naxos, stranietatea evenimentelor din ultimele două zile mi-a amorțit mintea în fața șocului, a grijilor și a fricii. În schimb, simțeam că plutesc peste plaja aceea, cu capul

în nori, abia atingând pământul. Am văzut că insula e frumoasă – apa sclipea în golful puțin adânc și munții se întindeau în jurul nostru, parcă să ne țină de urât. Tufărișul maroniu, pârjolit era punctat ici și colo de copăcei îndesați, care întindeau ramuri prietenoase, oferind umbră călătorilor însetați.

M-am întrebat unde vom găsi adăpost și odihnă. Nu era nici urmă de viață pe nicăieri.

– Cunoști locul acesta? am întrebat. Ai prieteni aici care ne vor oferi adăpost?

Tezeu a râs, m-a apucat strâns de mână și m-a condus pe plajă.

– Nu trăiește nimeni aici, a spus el. Ne-am oprit aici în drum spre Creta. Știam că vom avea nevoie de un loc unde să ne odihnim după ce vom fugi și am vrut să cercetăm insula ca să vedem dacă există vreun pericol, să știm dacă e un loc sigur.

Mergea iute și hotărât. Eu mă străduiam să țin pasul cu el, fiindcă tălpile mi se afundau în nisipul moale. Nu îi puteam imita pașii lungi și ușori.

– Și este? am întrebat.

– Nu ne-au tulburat nici fiare sălbatice și nici tâlhari, a răspuns el. Se pare că insula e pustie acum.

– Acum?

Soarele mă bătea în cap și mă simțeam amețită.

– Se pare că a fost cineva aici, odinioară, a zis el. Dar a plecat de mult și acum insula ne aparține numai nouă.

Mi-a aruncat o privire și a continuat.

– Nu mai e mult, a zis, iar tonul i s-a îmblânzit. Și aici vom fi în siguranță. Voi avea grijă să nu ți se întâmple nimic rău.

M-am lăsat învăluită de cuvintele lui în timp ce mergeam, găsind alinare în felul său simplu și direct de a spune lucrurile. Enormitatea a ceea ce făcusem îmi revenea în imagini fulgerătoare. Casă nu mai aveam; nu mă mai puteam întoarce niciodată. Familie nu mai aveam; nu mă vor mai recunoaște niciodată. Știam că așa este, dar nu simțeam că e adevărat decât în aceste

clipe bruște de înțelegere a faptelor. Lumina acelui adevăr straniu și de negândit mă orbea o clipă și apoi dispărea din nou, lăsând în urmă senzația fugară a unei pierderi îngrozitoare.

Mă luptam cu gândurile mele haotice, când mi-am dat seama că nu mai mergeam și am simțit privirea lui Tezeu asupra mea. Am ridicat ochii, întrebându-mă de ce ne-am oprit. Eram în fața unei case, nu prea mare și construită din piatră simplă, însă plăcută la vedere.

– Credeam că ai zis că insula e pustie.

Tezeu zâmbea.

– De multă vreme, a încuviințat, apoi a împins ușa și mi-a făcut semn să intru.

Înăuntru, aerul era închis și umed și am simțit că mă gâdilă pe gât.

– Cred că a fost o casă construită de un zeu, a spus Tezeu, conducându-mă prin umbre.

Ne aflam într-o bucătărie lungă și am întins o mână să trasez o dungă cu degetul prin stratul fin de praf așternut pe masa mare din stejar, aflată în mijlocul odăii. Firele de praf s-au ridicat dansând la atingerea mâinii mele, formând spirale în lumina blândă, cenușie.

– Un zeu? am întrebat eu. Aici, într-o locuință atât de umilă?

Am râs puțin. Zeii locuiau în palate din marmură, beau din pocale de aur și se întindeau pe canapele somptuoase. Nu locuiau în căsuțe din piatră, pe insule pustii.

– Fără îndoială că singurătatea era binevenită, a spus Tezeu, cu o notă de ghidușie în glas.

– De ce crezi?

Zeilor nu le plăcea singurătatea, m-am gândit. Lor le mergea bine când erau venerați, când altarele fumegânde erau pline vârf cu ofrande și erau ținuți ocupați de o mie de rugăciuni.

Un mic culoar ducea la o scară îngustă, pe care Tezeu a început să urce. Piatra era netedă și tocită sub tălpile

mele, când l-am urmat.

– Ca să țină vreo iubită departe de ochii iscoditori ai lumii, a spus el, când am cotit la capătul scărilor și am intrat în altă încăpere.

Patul mare stătea în centrul camerei, acoperit cu țesături bogate din fir de aur și pături catifelate. Mi-am dat seama că Tezeu avea dreptate. Luxul decadent era în contradicție cu farmecul modest din restul locuinței. Acesta era un pat potrivit pentru un zeu: poate că Zeus însuși se hârjonise aici cu o muritoare pe care se străduia să o tăinuiască față de soția sa geloasă, Hera. Și în cazul ăsta, mă întrebam ce s-o fi întâmplat cu ea. Fiindcă Zeus avea o mulțime de aventuri amoroase, dar neglijența sa era legendară când venea vorba să le țină secrete, iar răzbunările Herei făceau subiectul a nenumărate povești. Femeile, întotdeauna femeile, fie ele slujnice neajutorate sau prințese, erau cele care plăteau prețul. Blestemate să cutreiere pământul fără să-și găsească refugiul, transformate într-un urs cu mersul greoi, într-o vacă mugitoare sau făcute cenușă de zeița răzbunătoare, cu brațele albe. M-am întrebat dacă merită să sfidezi orice lege care ne conduce și să te culci cu un zeu într-un pat de aur.

Aerul din cameră devenise mai greu. Eu încălcasem deja toate legile pe care le cunoșteam. O fereastră înaltă și îngustă lăsa să intre în cameră o rază de lumină, iar în depărtare auzeam plescăitul ușor al valurilor care se izbeau de țărm, dar nici un sunet de la vreunul dintre oamenii lui Tezeu sau de la prizonierii atenieni eliberați. Undeva departe, tatăl meu avea să-mi descopere trădarea și să-și trimită gărzile în toată Creta ca să mă găsească. Însă aici, Tezeu și cu mine eram ascunși.

M-am forțat să ridic privirea ca să-i întâlnesc ochii. Da, încălcasem legile care ne conduceau societatea, însă nu le încălcasem pentru un scop mai măreț? Și de vreme ce încălcasem deja atâtea, mai aveam oare acum ceva de pierdut?

Prăpastia din pământ se despicase chiar sub picioarele mele, însă eu eram împreună cu Tezeu, iar el avea să mă protejeze. Nu mai era alt loc pe lume pentru mine, decât alături de el. Și nici nu mi-am mai dorit să fiu altundeva, din clipa când am dat prima dată cu ochii de el.

În ziua următoare, Tezeu avea s-o răpească pe sora mea din Creta, ca să participe la nunta noastră. Astăzi însă, eram singuri.

Am simțit cum mă străbate aceeași străfulgerare a curajului, sfidării și dorinței pe care am simțit-o la Knossos, când m-am îndrăgostit de el. Acum nu mai aveam nici o îndoială. L-am tras pe Tezeu spre mine și l-am lăsat să mă conducă spre un pat potrivit pentru un zeu.

II

Din clipa în care m-am trezit, am știut că e ceva în neregulă. Am deschis ochii și am dat de întuneric. Era ceva straniu în aerul gol din jurul meu. Știam că Tezeu nu e lângă mine și am simțit cum se aprinde panica înăuntrul meu.

Unde era? Am tras în jurul meu o bucată de pânză țesută cu fir de aur și m-am dus la fereastră. Era înaltă și îngustă și a trebuit să mă întind în sus ca să pot vedea afară. Stelele care se stingeau mi-au spus că în curând avea să se crape de ziuă.

Căsuța era cufundată în tăcere. Nu știam unde se odihniseră oamenii lui Tezeu ziua trecută, dar avuseserăm casa pentru noi, doar pentru noi doi. La un moment dat, Tezeu adusese din cămară niște mâncare pe care o lăsaseră acolo în drumul lor spre Creta, să ne aștepte la întoarcere – carne sărată, bucăți de pâine tare, uscată, și măsline. Și un vin dulceag și lipicios. Mi se păruse un adevărat ospăț. L-am văzut pe Tezeu întins lângă mine, sprijinit într-un cot, sorbindu-și cu poftă vinul, în timp ce zâmbea, iar ochii lui îmi cutreierau trupul. Bolovanul certitudinii pe care-l simțeam în stomac mi-a spus că acum nu era în cămară, căutând după micul-dejun. Era mult prea liniște în casă pentru așa ceva.

Pânza era rece și alunecoasă pe pielea mea și tânjeam după strânsoarea caldă a brațelor lui Tezeu. Casa era plină de umbre. „Tezeu?", l-am chemat și am tremurat de cât de subțire și plăpând îmi suna glasul. Știam că nu voi primi nici un răspuns, dar tot mă străduiam să-i aud glasul tunător și liniștitor undeva în casă. Mi-ar fi făcut singurătatea să pară binevenită, și stranietatea, încântătoare. Era palpitant să ne simțim ca singurii oameni de pe pământ; să mă simt ca singurul om era îngrozitor.

Nu prea aveam multe locuri de cercetat în casă. La etaj, mai era doar o altă încăpere în care se afla un război de țesut abandonat de mult, cu ițele sufocate de praf. M-am întrebat cine a fost femeia care se așeza la el și cu cât timp în urmă se întâmplase asta. Oare țesuse tapiserii care spuneau poveștile lucrurilor întâmplate în acest loc? Vederea războiului de țesut mi-a atins o coardă sensibilă. Femeia aceea nu mai era, orice dovadă a trecerii sale dispăruse.

Am coborât în grabă scările. În bucătărie era o lumină slabă și nici o mișcare, totul fiind neschimbat de ieri. Vedeam dâra pe care o trasasem cu degetul în praful de pe masă. Mai era o cameră cu o canapea, dar Tezeu tot nu se zărea nicăieri. Am împins ușa din capăt, care dădea spre o curticică pătrată. O statuie mică de marmură se înălța pe un soclu, în mijlocul curții. Un tânăr, cu capul aureolat de bucle și colțurile gurii ridicate într-un zâmbet amuzat. Pocalul ținut într-o mână mi-a spus că e Dionysos, un zeu devotat vinului și desfătării. Aici, în curtea asta rece și pustie, veselia lui părea nelalocul ei.

Am ieșit printre cei doi pilaștri centrali care susțineau acoperișul și m-am oprit sub cerul zorilor. Azi nu era nici un răsărit glorios, în nuanțe trandafirii și aurii; în schimb, dimineața se scurgea prin aer sub forma unor nori cețoși. Am cercetat ceața cu privirea, chemându-l din nou: „Tezeu? Tezeu?“

Poate coborâse pe țărm să se întâlnească cu oamenii săi. Poate avea de gând să plece dis-de-dimineață și își făcea pregătirile. Cu siguranță m-a lăsat să dorm cât de mult vreau și avea să se întoarcă la mine ca să mă trezească, atunci când va fi timpul să plecăm. Acest început singuratic al dimineții era doar un semn care îmi arăta cât de atent și de politicos era soțul meu, pentru că mă lăsa să dorm în voie.

Am continuat să merg, îndepărtându-mă de casă. Acum soarele începea să pârjolească ceața și am privit în jur, încercând să mă orientez. La asfințit, noaptea

încă ținea insula captivă; munții adormiți erau goi și lipsiți de contur în întuneric. Ferindu-mi ochii, m-am întors către răsărit și am pășit atentă spre zori, având grijă la pietrele neregulate peste care pășeam, cu picioarele goale. M-am sprijinit de o stâncă și am privit în jur.

În fața mea se întindea marea vastă, suflând unduiri de valuri care se umflau și se avântau spre plaja aflată la o oarecare distanță sub mine. Ziua trecută, urcaserăm o pantă abruptă până la cabană, iar stânca de care mă sprijineam ieșea în relief, oarecum precar peste marginea unei prăpastii înalte. Soarele ce abia răsărea revărsa o lumină portocalie peste crestele valurilor și, pe când îi urmăream traseul, am văzut cu ochi neîncrezători o corabie mare ce mergea neabătută pe calea sa. Pânzele negre umflate de vânt mi-au spus fără urmă de tăgadă că era corabia lui Tezeu.

Oare ne părăsiseră? Oare oamenii lui ne trădaseră? Dar de ce? Tezeu era eroicul prinț al Atenei și le câștigase toată gloria de pe lume. De ce să se întoarcă fără el?

Dar dacă oamenii lui nu l-au părăsit... Oare s-au întors la Creta după Fedra? Mi se părea la fel de imposibil să se întoarcă acolo la lumina zilei, fără să-mi spună măcar o vorbă. Plecarea asta pe furiș îmi părea altceva. Nu avea nici un sens, iar frica insidioasă pe care o simțeam de când mă trezisem m-a cuprins și mai tare pe măsură ce corabia se îndepărta și mai mult de Naxos – nu în direcția din care sosiserăm, cea care ar fi dus înapoi la Creta, cu soarele la răsărit în spate, ci îndreptându-se, inexorabil, în sens opus.

Cu gura uscată, m-am lăsat să cad lângă stâncă. Dacă n-ar fi fost atât de solidă, m-aș fi rostogolit în prăpastie, până în marea spumoasă de dedesubt.

– Așteaptă! Vino înapoi! am strigat, cu o voce gâtuită.

Oare Tezeu credea că l-am urmat? Urma să văd din clipă în clipă corabia cum își schimbă cursul, când el avea să-și dea seama că nu sunt la bord. Aveam să văd

cum se desprinde o barcă cu vâsle din corpul uriaș al corabiei, și pe Tezeu conducând-o înapoi peste valuri până la mine.

Dar cum să creadă că l-am urmat? Cum să-mi fi găsit drumul înapoi spre țărm, singură și în întuneric, pe insula asta necunoscută?

Nu fusesem în stare să mă mișc în acele secunde lungi și înghețate, dar acum am țâșnit pe lângă stâncă, într-un acces de energie frenetică. La plajă, trebuia să ajung la plajă. Trebuia să-i chem cumva înapoi, sau poate că lăsaseră o barcă și aș fi putut să-i urmez. Suspinele îmi urcau chinuite din piept, în vreme ce mă cățăram pe marginea stâncii, căutând o cărare până jos, strigând după pânzele negre care fluturau impasibile în vânt și îl trăgeau pe Tezeu tot mai departe de mine. M-am lăsat să alunec pe pantele abrupte, unde pietrele îmi sfâșiau tălpile, până când am ajuns pe nisip. Cu răsuflarea tăiată, m-am împleticit pe întinderea sa aurie. Corabia devenise de-acum un punct minuscul în zare, pe o mare neînchipuit de întinsă. Soarele se înălțase de tot, aruncând pretutindeni o lumină puternică.

M-am uitat în jurul meu, în toate direcțiile, incapabilă să înțeleg ce vedeam. Deșertăciune. Nisip gol. Rămășițele unui foc puțin mai departe pe plajă, prefăcut acum în cenușă rece. Panica îmi strângea măruntaiele.

Pânzele negre. Corabia ateniană pornise de acasă cu pânze negre, în semn de doliu pentru viețile condamnate pe care le ducea dincolo de valuri. Egeu îl implorase pe Tezeu să le schimbe cu unele albe dacă s-ar fi întors acasă, în viață și triumfător. Pânzele erau tot negre. Oare Tezeu să fi murit? Oare se rostogolise pe stânci, își crăpase capul? Tezeu, pe care îl ținusem în brațe, cald și viu, cu doar câteva ore în urmă.

Ce ar fi fost mai rău? Ca Tezeu să fi murit sau ca Tezeu să mă fi părăsit? Mi s-au înmuiat genunchii. Simțeam nisipul aspru pe pielea mea goală, fiindcă pânza pe care o strânsesem în jurul meu se sfâșiase când coborâsem

pe panta muntelui. Am strigat cât de tare am putut la punctul negru care se îndepărta, am strigat până ce am simțit gustul sângelui.

De ce nu m-a legat de dosul corabiei și nu m-a înecat în urma ei? Ar fi fost o soartă mai blândă decât moartea asta rece, fără sânge vărsat. Aș fi preferat să mă zbat în valurile agitate, să-i văd chipul în timp ce mă condamna. Dar asta... să se furișeze de lângă mine în timp ce dormeam, să se grăbească la corabie și să pornească la drum fără să aibă timp măcar să schimbe pânzele și să le înalțe pe cele albe, victorioase, în graba sa de a scăpa de mine... Gândurile mi se zbăteau neajutorate prin minte.

Mi-am încleștat brațele în jurul genunchilor, ca să le potolesc tremurul. Trebuie să existe o explicație, o altă explicație. Când am să pot să mă ridic în picioare, am să pornesc să explorez. Am să găsesc orice semn or fi lăsat, am să aflu motivul, iar ei se vor întoarce. De îndată ce am să pot, am să mă ridic și am să aflu. Însă deocamdată, puteam doar să stau pe nisip, ținându-mi firea în timp ce priveam cum corabia dispare în abisul de un albastru nesfârșit al cerului, lăsându-mă singură cu desăvârșire pe insula Naxos.

12

Nu știu câte ore am petrecut zgâindu-mă la mare, de parcă, doar cu puterea minții, aș fi reușit să fac să reapară la orizont corabia lui Tezeu. Însă la un moment dat, mi-am recăpătat controlul asupra corpului împietrit și am reușit să mă ridic în picioare. Încă mai speram, cu o siguranță de neclintit, cuibărită adânc în pântec, că voi găsi un fel de mesaj, o asigurare că acest abandon e temporar și o promisiune că se va sfârși.

Ceea ce am găsit mi-a stins neliniștea arzătoare cu un torent de apă rece ca gheața. Am simțit că mi se taie răsuflarea când am îngenuncheat să mă uit la pachetele aranjate frumos, lângă rămășițele focului. Carne sărată. Brânză învelită în frunze. Un butoiaș cu apă, încă niște vin din cel pe care îl băuserăm împreună, seara trecută. Măsline. Pâine. Provizii suficiente pentru cinci, poate șase, zile.

Eu îi dădusem lui Tezeu soluția Labirintului: paisprezece vieți ale Atenei și moartea fratelui meu. În schimb, el mi-a oferit poate o săptămână de trăit în exil, captivă pe o insulă pustie.

M-am lăsat pe călcâie, iar din gâtlejul parcă jupuit mi-a ieșit un scâncet. Prin bubuitul din cap, mi s-a părut că aud sunetul vechi și familiar al copitelor ce bubuiau în piatră. O spirală de coridoare se căsca în jurul meu, atrăgându-mă în adâncurile sale fetide. Nu știu dacă din pricina arșiței sau a lipsei de apă și mâncare de când mă trezisem singură, dar am simțit nisipul aspru pe obraz, iar întunericul s-a năpustit să mă înghită și ușurarea goală a inconștienței m-a tras după ea.

M-am trezit când se lăsa seara. Când mă ridicam, nisipul mi-a zgâriat fața; îmi curgea din păr acolo unde plânsesem și se strânsese cocoloașe în buclele-mi umezite de lacrimi. Simțeam o sete teribilă și am apucat

butoiașul lăsat de oamenii lui Tezeu, vărsând niște apă în castronul de pământ de lângă el și bând cu înghițituri lungi, nesătule. Apoi, dintr-odată, m-am oprit. Apa, așa călduță și fără gust cum era, îmi părea atât de liniștitoare pe gâtul încins, încât voiam să beau și să tot beau. Dar nu puteam. Nu știam cât trebuia să trag de butoiașul acesta. Disperarea frenetică a zilei mă părăsise de-acum, iar hăul dureros pe care îl lăsase în urmă mă făcea să-mi simt oasele ca de plumb și sângele ca smoala. Oare s-ar fi schimbat ceva dacă o beam acum până la ultimul strop? Dacă lăsam apa să curgă în nisip și să dispară? S-ar fi dus destul de repede, iar eu aș fi rămas să mor. Asta dacă nu...

Am privit peste întinderea plajei, în toate direcțiile. Tezeu spusese că nu au găsit fiare sălbatice pe insulă. Dar acum mă întrebam dacă mă mai puteam încrede în vreun cuvânt pe care mi l-a spus.

Am strâns mai bine în jurul meu bucata de pânză pe care o purtam. Care îmi erau alegerile? Să mor de sete? Să fiu sfâșiată de animale înfometate? Mi-am înfipt pumnul în gură ca să-mi înăbuș țipetele. Dintr-odată, mi se părea că sunt disperat de expusă, și am simțit pe piele fiori de panică. Dar armata lui Minos? Trebuie să-și fi adunat deja o flotă; cu siguranță înfruntau valurile în căutarea noastră. Știam ce-i făcuse Scilei pentru că și-a trădat tatăl; oare ce pedeapsă avea pregătită pentru propria-i fiică necredincioasă?

M-am străduit să mă ridic în picioare, dar mă împiedicam în pânza aurie mânjită și simțeam că mă lasă picioarele. Am adunat mâncarea pe care mi-o lăsaseră. Nu știam de ce mă temeam mai mult – de un urs flămând sau de un lup sălbatic, care s-ar fi năpustit dintre copaci, ori de pânzele stacojii ale armatei cretane, care s-ar fi ivit la orizont. Butoiașul cu apă se legăna, liniștitor de greu în mâna mea, când m-am întors și am luat-o înapoi pe unde credeam că am venit. Tezeu mă condusese pe o pantă mai blândă în ziua precedentă, dar nu aveam încredere în mine că mi-o

amintesc, așa că trebuia să încerc să urc panta abruptă pe care coborâsem de dimineață.

În pofida hranei și a apei pe care le căram, îmi strângeam roba improvizată în jurul trupului. Cu toate că nu era nimeni care să mă vadă și nu era nevoie să-mi apăr castitatea, mă codeam să las pânza să cadă. Insula care îmi păruse, nu mai departe de ieri, atât de ospitalieră, atât de dulce, mă pândea acum, cu ostilitate și o mie de pericole ascunse. Mi-am mai înghițit câteva suspine. Dacă mă lăsam din nou pradă plânsului, nu m-aș mai fi oprit niciodată. M-aș fi disipat ca Echo, plângând după Narcis cel rece și îngâmfat, și n-aș mai fi fost decât o voce subțire, purtată prin aer. O asemenea moarte ar fi fost poetică. Lipsită de durere. Opusă față de orice mă aștepta pe această insulă.

M-am chinuit să urc cărarea povârnită și pietroasă, respirând din ce în ce mai iute. Temerile mi se aglomerau, rând pe rând, în cap și abia mai vedeam ce se afla în fața mea, atât de hotărâtă mi-era mintea să invoce toate grozăviile la care se putea gândi. Am văzut rămășițele cărnii și ale sângelui Minotaurului pe nisipurile Cretei, iar apa pe care o înghițisem atât de disperată îmi băltea în burtă, pe când în gât simțeam deja gustul acru al bilei. Mi-am lipit palma de fruntea transpirată și am închis ochii, respirând adânc, câte o răsuflare chinuită după alta. „Mergi mai departe, Ariadna", mă îndemnam. Iar când am ridicat privirea, aproape că am izbucnit în râs, ușurată, văzând căsuța deasupra mea, la mică distanță.

Am ajuns în sanctuarul curții și, plină de recunoștință, am lăsat butoiașul cu apă și celelalte provizii în firidele umbrite. Întunericul se pogorâse aproape cu desăvârșire asupra insulei, la orizont se zărea doar o dâră subțire și firavă de portocaliu. Am privit pe marea întunecată. Nici urmă de corăbiile lui Minos în depărtare.

Chiar dacă Minos ar fi aflat de întoarcerea lui Tezeu la Atena fără mine, mă întreb dacă ar fi venit să mă caute.

Ar fi bănuit că eu am fost cea care l-a ajutat pe Tezeu, iar dispariția mea mi-ar fi confirmat complicitatea, fără putință de tăgadă. Însă când ar fi auzit că Tezeu a ajuns în Atena, scăldat în glorie de unul singur, fără să împartă vreun strop din reputația sa cu o mireasă, oare ar fi dedus ce s-a întâmplat cu mine?

Și dacă ar fi știut adevărul – că fusesem părăsită de bărbatul nobil și eroic pentru care îmi trădasem patria – și chiar dacă ar fi aflat că mă găseam singură pe Naxos, oare ar fi irosit o corabie să vină să mă ia? Ce chinuri ar fi putut născoci, mai rele decât exilul acesta în pustietate? Inima mi s-a zdruncinat în piept. Indiferența lui Minos avea să-mi fie pedeapsă. De ce să mă fugărească peste valuri, când putea să mă lase să mă usuc aici singură, neplânsă și neîngropată? Dacă n-aveam pe nimeni care să-mi îndeplinească riturile funerare, însemna că nu aveam să fiu primită pe tărâmul umbrelor, stăpânit de Hades. Dacă, sau mai degrabă când voi muri aici, în locurile acestea îmi va hălădui pe vecie duhul singuratic. Minos nu avea câtuși de puțin nevoie să vină după mine.

M-am întors și am intrat în casă, cu gesturi mecanice. Totul era cufundat în tăcere. Patul era încă răvășit, așa cum îl lăsasem de dimineață. Am lăsat pânza ruptă și pătată să-mi cadă pe lângă trup. M-am târât în patul moale, cu mâinile și picioarele cuprinse de o oboseală dureroasă și inima arzându-mi de durere. Zadarnic, am trasat forma lui Tezeu lângă mine, unde se întinsese în noaptea dinainte, când cunoscusem o fericire dincolo de orice mi-aș fi putut închipui vreodată. M-am înfășurat în cearșafuri, strângându-le bine, prefăcându-mă că sunt brațele lui Tezeu. Iar la un moment dat, în acea eternitate sumbră, oboseala a învins disperarea și am dormit.

Am visat că vedeam corabia cu pânze negre la orizont, crescând din ce în ce mai mult pe măsură ce se apropia de țărm. Am fugit pe plajă, cu părul despletit, fluturând în urma mea, cu inima săltându-mi dureros

în piept. Apoi Tezeu călca prin valuri spre mine, iar eu m-am aruncat în brațele lui și stropii sărați ne udau pe amândoi. I-am simțit brațele cum mă cuprind, căldura și sentimentul de siguranță pe care mi-l insufla, iar el mă strângea tot mai tare. Valurile se învolburau, dar Tezeu mă ținea dreaptă și ne-am scufundat în apa rece și verde. Marea mi s-a închis deasupra capului și abia mai vedeam prin verdele neclar, dar Tezeu tot mă ținea în brațe, și nu aveam nevoie de aer sau de lumina soarelui; puteam rămâne pe vecie în apele întinse și reci, atât timp cât eram strânsă în îmbrățișarea sa. Însă când mi-am strâns și eu brațele în jurul lui, am înconjurat numai apă sărată, care îmi umplea nasul și gura, iar eu am urlat bule frenetice, mute, sub greutatea mării extraordinare, în vreme ce mă rostogoleam în abisul întunecat ca noaptea, singură.

M-am trezit în urlete care îmi sfâșiau gâtul. Lumina aurie a soarelui se revărsa pe fereastra îngustă de deasupra patului, dar am simțit strângerea tremurătoare a unei mări reci și nesfârșite de tristețe, care îmi spăla orice speranță.

Tezeu nu mai era, nu mai era, nu mai era.

Nu aveam unde să mă duc, dar nu puteam rămâne în acel pat nici o secundă în plus. Mistuită de o energie neobosită, m-am îmbrăcat frenetic – nu-mi rămânea decât să-mi pun la loc rochia de culoarea bronzului, de vreme ce altceva nu aveam. O alegere stranie pentru o prizonieră, o exilată, orice aș fi fost acum – nu o prințesă, nu o colaboraționistă sau o complice, nu o soție.

Mișcările mele erau smucite, necontrolate, și degetele, neîndemânatice. Îmi suceam gâtul la cea mai mică mișcare, nesigură dacă să intru în panică sau să mă bucur când mintea mă păcălea să cred că am auzit vreo altă persoană în preajmă. Aceste amăgiri aveau să mă chinuie în zilele și nopțile pustii care au urmat. Pe măsură ce îmi pierdeam mințile, auzeam pași pe scări și inima îmi tresălta de bucurie că Tezeu s-a întors, apoi

mă gândeam cu groază că era vreun bandit, vreun pirat ori vreun marinar disperat, naufragiat pe acest țărm și care venea după mine. Sau poate un zeu răzbunător – erau atâtea fărădelegi pentru care aș fi putut fi pedepsită, la urma urmei. Oare vreunul dintre ei mi-a văzut disperarea lamentabilă și a venit să pună capăt tânguielilor, plânsetelor, rugăminților mele zadarnice, pe care le trimisesem pe aripa unei adieri, ca să le tulbur minunatele ospețe din sălile de aur?

În văgăuna nopții, întunericul care mă cuprindea se întindea până la capătul eternității. Auzeam tropăitul copitelor și fornăitul taurului și mă agățam de cearșafuri, încercând cu disperare să mă îngrop în ele și să-mi țin răsuflarea până ce îmi explodau stele sub pleoapele strânse și trebuia să deschid gura după aer, îngrozită de ceea ce aveam să văd când voi ieși la suprafață.

Îmi petreceam zilele cu plimbări sporadice. Nu îndrăzneam să explorez insula mai departe. Mă plimbam pe plajă, mă plimbam pe stânci și scrutam întinderea netedă a mării, ceas după ceas. Rămânea pustie.

Am încercat să lungesc proviziile pe care mi le lăsase Tezeu. Golul chinuitor din stomac nu părea să semene cu foamea. Orice mâncam era lipsit de gust și mi se ducea ca o piatră în burtă. Mi-era sete, dar înghițiturile mici de apă pe care mi le îngăduiam nu făceau nimic ca să-mi stingă bubuitul constant din tâmple. Rochia de culoarea bronzului atârna pe mine, decolorată, murdară și sfâșiată de marginile ascuțite ale pietrelor pe lângă care treceam zi de zi în plimbările mele zadarnice, între plajă și casă.

M-am gândit, cu un sentiment neobișnuit de calm, să-mi pun mai repede capăt zilelor. Tezeu nu-mi lăsase nici un cuțit prielnic, nici o lamă pe care să mi-o înfig în pieptul necredincios și să sfârșesc totul cu un gest milos. M-aș fi putut arunca de pe stânci în valurile flămânde de dedesubt, și m-am oprit la marginea

hăului ca să contemplu ideea. Poate ar fi fost încântător să zbor prin aer, să mă năpustesc în îmbrățișarea-i imponderabilă, liberă preț de câteva secunde minunate, blestemate. Eram îngrozită însă de scufundarea de gheață de la final, de plămânii care mi-ar fi zbierat după aer în adâncurile sărate și sufocante. Mi-era frică și, mai jalnic, încă mă agățam de acea fărâmă de speranță. Speram, împotriva sorților, că lui Tezeu i se va face milă de mine, că va ceda, că s-ar putea întoarce și că eu aș putea fi salvată.

Am observat, într-una din după-amiezile mohorâte pe care le-am petrecut în curte, urmărind călătoria soarelui de la un capăt al cerului la celălalt, cum crește un mănunchi de vițe chiar în spatele casei. Nu le mai văzusem până atunci, dar acum mă întrebam cum de le ratasem. Vrejurile groase și lemnoase se curbau și se răsuceau unele în jurul altora, iar frunzele înverzite formau un baldachin ce flutura în adierea vântului. Printre ele se aflau, cuibăriți și grăsuni, ciorchini grei și lucioși de struguri mov.

Stăteam întinsă pe pietre, prea obosită de-acum ca să mă mai plimb aiurea prin căldură. Însă la vederea strugurilor, am simțit cum speranța îmi licărește în piept. Știam că nu mai era mare lucru în bucătărie acum – un colț din pâinea grea și uscată și poate o mână de măsline. Câtă apă? Nu destulă, asta știam sigur. Îmi drămuiam fiecare sorbitură și mi-era teamă de ce ar fi însemnat când aș fi golit butoiașul. Dar struguri... le simțeam deja dulceața explodându-mi pe limbă, suculența lor delicioasă și delicată în gură. Sentimentul care m-a ridicat imediat în picioare era entuziasm, bucurie... primul licăr de speranță de când dispăruseră pânzele negre. Nu reușeam să înțeleg cum de nu îi mai văzusem până atunci; parcă ar fi apărut deja în pârg, tocmai când aveam nevoie de ei. M-am grăbit într-acolo, temându-mă să nu se evapore în neant la fel de brusc pe cât păreau să se fi ivit. Dintr-odată, mi-era o foame de lup. Am smuls strugurii de pe codițe și mi i-

am îndesat în gură, cu o poftă pe care uitasem că am avut-o vreodată.

Au fost o revelație pentru mine acei struguri, o lecție care mi-a arătat cât de sublimă poate fi hrana atunci când ți-e cu adevărat foame. După ofrandele seci și sărate pe care le drămuisem în bucăți tot mai mici în ultimele zile, aceste fructe coapte și zemoase erau un miracol. Dacă insula mai avea și alte asemenea daruri de oferit, dacă puteam scotoci și găsi destul cât să supraviețuiesc...

Dintr-odată, m-am oprit. Speranța a pâlpâit și a murit. La ce bun? Să presupunem că aș fi găsit fructe și nuci și frunze care să mă țină în viață, ce viață aș duce singură cuc în locul acesta?

Eram o exilată. Eram o trădătoare. Eram părăsită. Nu aveam nimic.

De când plecase Tezeu, disperarea grea atârnase asupra mea, grea ca plumbul. Îmi simțisem rana căscată a suferinței ca pe o eviscerare, de parcă Tezeu m-ar fi despicat cu sabia. Acum însă, simțeam cum în mine crește o emoție nouă. În corpul meu nu era loc destul cât s-o conțină, așa că am țipat – prelung, tare și cu furie. Am lăsat un șuvoi de invective să-mi zboare de pe buze, incoerent și veninos, ca o ploaie de săgeți înflăcărate, înmuiate în otravă. Le-am îndreptat spre Tezeu, numindu-l lucruri pentru care nu știam că am cuvintele potrivite, însă făceam spume de furie și împotriva lui Minos, ba chiar și împotriva lui Poseidon – acești bărbați, acești zei care se jucau cu viețile noastre și ne aruncau deoparte după ce nu le mai eram de folos, care râdeau de durerea noastră sau uitau de-a binelea de existența noastră.

– Ai fi fost mort fără mine! i-am strigat lui Tezeu peste stânci, peste marea indiferentă. Ți-ar putrezi carnea pe oase în Labirint dacă nu te-aș fi salvat! Nu ești nici un erou, laș necredincios ce ești!

Apoi m-am încovoiat; nu mai aveam energie să continui prea mult. Lacrimile care îmi curgeau pe față

erau izvorâte dintr-o frustrare teribilă: îmi oferisem propriul frate în schimbul gloriei lui Tezeu. De-acum se va lăuda cum l-a snopit în bătaie pe monstrul Cretei și i-a împrăștiat oasele – fără vreun cuvânt care să-mi recunoască rolul, sacrificiul, ceea ce făcusem pentru el. Și nu va povesti cum s-a furișat afară înainte să se crape de ziuă și m-a lăsat să dorm, fără să bănuiesc nimic, în vreme ce el a plecat ca un fricos. Retragerea aceea rușinoasă nu va face parte din lăudăroșeniile lui, nu-i așa? M-am gândit la poveștile lui de glorie și eroism, care mă captivaseră într-atât – pe mine și pe sora mea. M-am întrebat ce nu ne-a povestit. Câte femei a mai lăsat în urmă înaintea mea? Pe câte le-o mai fi fermecat și sedus și păcălit să trădeze, înainte să-și vadă de drum, făcând praf în pumnul strâns viața lor și revendicând singur fiecare victorie? M-am gândit la Fedra; și ea îl iubise, desigur. Îi văzusem chipul strălucind de iubire, iar el o părăsise – intenționat, fără îndoială. Probabil că niciodată n-a avut de gând s-o ia cu el, m-am gândit eu, apatic; ea nu a făcut niciodată parte din planul lui. A părăsit-o mai întâi pe ea, înainte să mă părăsească pe mine.

Acum eram în genunchi, suspinând sub șocul furiei mele, de parcă aș fi fost azvârlită în apă rece. Băteam cu palmele în lespezile de piatră de sub mine. Tot ce făcusem de când m-a părăsit era să-mi închipui întoarcerea sa, văzându-mă cum îi alerg în brațe și îl strâng la piept, implorându-l să rămână. Acum, în fața ochilor mi se înălțau necontrolat viziuni mânjite cu roșu, imagini ale întoarcerii sale, dar în loc să-l îmbrățișez, îi smulgeam capul de pe umeri cu mâinile goale.

Alt urlet mi-a sfâșiat gâtlejul. La ce bun strugurii, la ce bun un crâmpei de speranță? Am smuls restul ciorchinilor și i-am aruncat pe jos, aruncându-i spre bolovanii care mărgineau buza stâncii. Sucul lor mov mi s-a revărsat printre degete, în timp ce boabele se spărgeau în pumnii-mi strânși, pătându-mă ca sângele,

ca sângele fratelui meu pe care îl ajutasem pe Tezeu să-l verse, ca sângele care îmi spunea că Tezeu nu m-a lăsat grea – nu rămăsese nici urmă de el –, ca sângele care încă îmi curgea în vene, dar care se va opri curând. Aveam să mor aici, singură pe insula asta, și nimeni nu avea să plângă după mine.

PARTEA A DOUA

13 FEDRA

Am stat în picioare pe stânci, cercetând apele negre și goale care se întindeau în fața mea cât vedeai cu ochii. Tezeu vorbise atât de clar și de răspicat, încât știam că nu mi-am amintit greșit indicațiile sale. Așa că am rămas, tăcută și nemișcată, atentă să-l văd când vine. Forma mătăhăloasă a cetății Knossos se profila în spatele meu, ștergând luna de pe cer. Era atât de întuneric, dar am așteptat ore în șir. Nu mă îndoiam de succesul lui Tezeu în Labirint. Văzusem frica și îndoiala amestecate în ochii Ariadnei, dar surorii mele îi era mereu teamă. Mie nu. Eu am știut dintotdeauna că monștrii există. Nu mă puteam teme pentru distrugerea tuturor lucrurilor bune, fiindcă totul fusese distrus încă dinainte să-mi amintesc, iar eu crescusem în rămășițele sfâșiate și mânjite ale zilelor de aur ale surorii mele. Ea știa cum e să pierzi totul, dar eu nu am avut niciodată nimic.

M-am gândit la poveștile pe care le spusese Tezeu. Era puternic, eroic și bun. Știam că nu va da greș. Așa că nici eu nu aveam să dau greș. M-am agățat bine de stânca mea toată noaptea aceea, până ce zorii au început să pătrundă prin cerul întunecat, în fața privirilor mele neîncrezătoare. Cum de putea fi dimineață? Nu puteam porni spre Atena fără mantia protectoare a nopții.

Am coborât de pe bolovanul pe care stătusem cocoțată, cercetând marea, cu fiecare mușchi din corp încordat și dureros, ca să găsesc orice semn, cât de mic. M-am furișat înapoi spre palatul adormit, discretă ca o pisică. M-am întrebat dacă era vreo problemă cu corăbiile, dacă Tezeu, Ariadna și ostaticii se ascundeau pe undeva, neputând să plece. Atunci ar fi fost treaba mea să distrag cumva atenția de la ei până la căderea nopții următoare. Trebuia să mă întorc la Knossos și să

mă prefac complet neștiutoare. Era posibil ca viețile lor să depindă de asta.

Mă ținusem mereu departe de treptele acelea prelungi ce coborau spre intrarea în Labirint, însă de data asta m-am convins să mă duc pe vârfuri chiar până la margine și să privesc în jos. Eram sigură, atât de sigură că e mort de-acum. Eram curajoasă. Puteam să privesc.

M-am aplecat peste margine și mi-a urcat sângele la cap. Am închis ochii o clipă, apoi m-am forțat să-i deschid și am privit în întuneric. În jurul meu foșnea o adiere, ziua se trezea, iar ușa grea de dedesubt, care era mereu zăvorâtă bine, pârâia prelung și încet, parcă gemând, în timp ce se deschidea legănându-se. Bufnetul pe care îl făcea la atingerea pietrelor m-a făcut să tresar și am sărit înapoi, ducându-mi mâinile la inimă.

Deci Labirintul era deschis. Tezeu reușise. Nu era nici urmă de el, de ceilalți treisprezece atenieni sau de Ariadna, dar nu aveau cum să fi dispărut în senin. Am gândit repede. Voi ieși în goană în fața palatului, de unde se vedea marea din cealaltă parte. Mulțumită de planul meu, m-am strecurat fără zgomot prin lumina tulbure.

Mă așteptam să fie o liniște deplină, dar când am cotit și am ajuns la splendida colonadă frontală a palatului Knossos, dintre ziduri s-a înălțat un strigăt grozav. De-a lungul zidului, ricoșa strigăt după strigăt, iar toți străjerii au prins dintr-odată viață, uluiți. Mi-am simțit gura uscată. Oare văzuseră corabia lui Tezeu înainte să aibă timp să plece? Oare acum erau în golful unde așteptasem și mă căutau? Inima mi s-a strâns agonizant; ar fi trebuit să rămân la locul meu.

Însă când m-am uitat la străjerul din postul cel mai apropiat de mine, am văzut că se uita în sus la cer, nu în jos, spre mare. Oare ce văzuse? M-am furișat mai aproape de margine, sprijinindu-mă cu mâna de o coloană măreață, în vreme ce cercetam întinderea goală

a mării de dedesubt. Nimic. Am întors capul în sus, unde privea străjerul. O pasăre – mai mare decât orice pasăre pe care o văzusem vreodată – s-a năpustit dintr-odată prin aer în fața ochilor mei. Una mai mică se înălța alături, și amândouă fluturau stângaci din aripile albe uriașe. Am mijit ochii, nedumerită. Nici o pasăre nu era atât de lipsită de grație, atât de lipsită de eleganță, sau cel puțin eu nu văzusem niciodată vreuna. Însă în fața ochilor mei, silueta mai mare s-a prefăcut în ceva ce am recunoscut, însă care era cu totul imposibil.

Un om cu aripi. Zburând pe cerurile cețoase ale zorilor, către soarele ce urca pe boltă.

– E Dedal! a strigat un gardian, atât de aproape că am tresărit. Dedal și fiul său!

Am rămas cu gura căscată. În jurul meu, gărzile au făcut la fel. Ar fi trebuit să sară în acțiune, să înceapă un fel de urmărire, deși nu știam cum ar fi putut urmări un om printre nori. Însă tot ce puteam face era să privim fascinați miracolul. Așa neîndemânatic cum le era zborul, era o priveliște incredibilă. Mi-am dat seama că marele meșteșugar și-o fi construit cumva aceste aripi pentru el și băiatul său, fermecătorul Icar, cel care îmi zâmbea mereu timid de sub claia de păr negru, care era mereu atât de dornic să-mi asculte ordinele la jocurile pe care le jucam împreună. Îmi părea rău pentru el, de vreme ce crescuse atât de aproape de botul monstrului, însă fără privilegiile mele de prințesă – privilegiul, așa cum era el, de a părăsi insula asta blestemată într-o bună zi, chiar dacă la brațul unui bărbat ales pentru mine de către tatăl meu.

Am scuturat din cap, încercând să-mi limpezesc mintea obosită. Dedal și Icar erau prizonieri; legați, poate, cu lanțuri de aur, totuși în lanțuri. Minos nu avea să lase niciodată mintea rafinată a geniului său să-i scape din strânsoare, și cu siguranță că Dedal nu ar fi avut curaj să încerce o fugă îndrăzneață, riscând astfel viața fiului său, până când creierul său ingenios nu ar fi

născocit ceva care nu putea da greș. Cu tot țopăitul lor încolo și încoace, străjerii lui Minos nu puteau face nimic ca să-i prindă, fiindcă cei doi erau purtați de vânturile învolburate, tot mai sus.

Am zâmbit privindu-i, cu toate că mintea îmi era cuprinsă încă de frenezie, în timp ce mă întrebam ce s-o fi întâmplat cu complicii din mărețul nostru plan. Era magnific să vezi tatăl și fiul zburând liberi după atâta vreme în captivitate. Îmi dădeam seama de aici cât de bucuroși trebuie să fie, deși de-acum erau doar cât niște gămălii de ac. Silueta mai mică se înălța mai sus; micul trup ușor al lui Icar era amețit pe curenții de aer care îl purtau departe de Creta. Dedal era, poate, mai precaut. Se ținea mai jos, deși îi vedeam capul întors către fiul său și gesticulările, care îl destabilizau, făcându-l să plonjeze o clipă, să se rostogolească pe o parte și apoi să urce la loc încă o dată.

Icar însă parcă era surd și orb. Soarele urca tot mai sus pe cer, iar el a scos un țipăt grozav de încântare, pe care l-am auzit peste valuri. S-a luat după arcul amețitor al lui Helios, urmărind carul acela de aur până sus, în văzduhul albastru, tot mai sus. Râdea și țipa, cuprins de atâta bucurie, că nu mai auzea strigătele de avertizare ale tatălui său, care zbura mai jos, strigăte ce se prefăceau în rugăminți disperate. Pene moi și albe au început să curgă din aripile băiatului; mai întâi una singură, apoi două, apoi o rafală, ca o furtună de zăpadă stranie, în toiul verii.

Am privit cum mica siluetă a lui Icar s-a înălțat într-un ultim arc măreț, înainte să plonjeze brusc, ca o piatră, în marea rece ce se întindea departe sub el, cu un șuvoi de pene plutind prin aer în urma sa, într-o spirală dezlânată. Valurile s-au închis într-o clipă deasupra capului său, și băiatul a dispărut.

Am scos un icnet. L-am văzut pe Dedal cum se clatină în zbor și m-am întrebat dacă și el se va prăbuși. Fălcile flămânde ale mării îi înghițiseră copilul și îl vedeam cum se răsucește chinuit, cu aripile mari și albe

înfășurate o clipă în jurul corpului, înainte să se mai desfacă o dată, iar vântul să-l poarte mai departe. În doar câteva secunde, a dispărut pe cer.

În jurul meu, străjerii uluiți începeau să-și revină în fire. Era o activitate frenetică; o goană să-i dea vestea lui Minos, fiecare tremurând la gândul că el va suferi greul mâniei sale, fiind primul care să-i spună, sau că va fi pedepsit fiindcă l-a anunțat cu întârziere. Pe mine nu mă observa nimeni cum stăteam acolo, uimită. Marea pustie nu l-a mai scos la suprafață pe Icar și mi s-a frânt inima la vederea oglinzii netede a apei. Debordase de entuziasm, iar în clipa următoare se dusese. Nu mai înțelegeam nimic. Planul reușise: Minotaurul era mort și până și Dedal reușise să fugă din Creta. Eu de ce mai stăteam pe țărmurile sale stâncoase, pierdută și nedumerită ca oricare dintre străjerii cuprinși de panică? Nu vedeam altă alegere decât să-i urmez la palat, ca să aflu dacă nu-i văzuse cineva pe Ariadna, pe Tezeu și pe ceilalți atenieni. Apoi trebuia să încerc să-mi silesc mintea istovită să născocească un alt plan.

Scena care mă aștepta în sala tronului lui Minos era de neînchipuit. Tatăl meu rece, calm, lipsit de emoții, a cărui demnitate severă îmi condusese viața, era acum de nerecunoscut. Se ținea cu mâinile de cap, urlând și zbierând ca un nebun. M-am uitat lung la el din pragul ușii, înspăimântată să-l văd cum bate din picioare pe pardoseală, cu sandalele deja rupte și scâlciate. M-am uitat în jur și am văzut-o pe mama stând la mică distanță de mine, cu părul răsfirat în jurul umerilor și privirea fixată asupra frescei cu delfini de deasupra tronului. Plăcile albastre scânteiau și m-am întrebat dacă își închipuie că e și ea unul dintre acei delfini, scufundându-se prin apele calde, departe de palat și de tiranul care zbiera blesteme de neînțeles, dansând de furie în fața curtenilor îngroziți. Eram convinsă că i-am văzut pe chip licărul unui zâmbet vag.

M-am strecurat mai aproape de ea.

– Mamă? am îndrăznit.

A întors capul să mă privească, iar în ochi avea o expresie pe care nu o mai văzusem până atunci.

– Mamă, ce s-a întâmplat? am întrebat.

– Tezeu, a spus ea, iar inima mi-a săltat dureros în piept. S-a dus, a dispărut! Labirintul e deschis, ostaticii nu-s pe nicăieri și nici rămășițele lor nu le-am găsit. Și sora ta, Ariadna, a dispărut. Nimeni nu știe unde e Asterion – o fi fugit în munți?

Glasul îi căpătase o notă de speranță. Cred că niciodată nu-mi mai spusese atât de multe lucruri în același timp.

– Deci... nu-i nici urmă de ei? am întrebat, fiindcă aveam nevoie s-o mai aud o dată.

A scuturat din cap.

– Comorile palatului au fost jefuite, a șoptit ea. Aur, nestemate, veșminte... au luat totul.

Nu părea să-i pese. Cred că își închipuia că monstrul căruia îi dăduse viață zburda acum liber pe dealuri, sfâșiind rădăcini de copaci și devorând nesătul orice făptură care îi apărea în cale.

– De ce să ia...? am început eu, dar m-am oprit, nedumerită.

Nu știam ce să cred și trebuia să am grijă ce spun. Am urmărit, cu vârful sandalei, modelul mozaicului de sub tălpi. Era unul deosebit de grotesc, care reprezenta capul încornorat și fălcile băloase ale Minotaurului. În mine se umfla o bănuială îngrozitoare și începeam să-mi doresc să fi luat ghioaga lui Tezeu și să fi fărâmat eu însămi țeasta monstrului, în loc să aștept să o facă el pentru noi.

M-am apropiat și mai mult de Pasifae. Minos oferea, într-adevăr, o priveliște grozavă. Amenințările pe care le rostea – pedepsele pe care le descria în detaliu –, toată fierea pe care o scuipa, în timp ce țopăia încolo și încoace, cuprins de o furie incandescentă. Știind ce știau toți aceia care priveau în tăcere. Totul era lipsit de sens fără monstrul său care să cutreiere coridoarele

acelea întortocheate. Eram convinsă că are destule arme cât să înfăptuiască o parte din violențele oribile cu care ne amenința, dar Labirintul său era la fel de gol ca spectacolul lipsit de substanță pe care-l dădea. Cu toți soldații și securile sale, parcă dintr-odată nu era mai mult decât un copil furios, care țipa și bătea din picioare fiindcă îi luaseși jucăria preferată.

Trăiserăm toată viața cu frică de Minos. Acum aș-teptam tremurul, așteptam să mă ardă lacrimile în dosul ochilor și vorbele de protest să mi se facă praf în gât. Însă tot ce simțeam era fiorul întunecat al disprețului, care mă străbătea prin tot corpul. La urma urmei, era doar un om obișnuit.

O încăierare la ușă. Bărbați cu răsufiarea tăiată care se călcau în picioare să intre, să dea raportul cu o supunere care te făcea să te înfiori, sperând că securea lui Minos nu se va abate asupra lor. l-am disprețuit și pe ei în clipa aceea, cu toate că așteptam nerăbdătoare să văd ce vești aduceau.

– Turnul lui Dedal, sire, a zis primul, gâfâind. L-am răscolit, așa cum ați ordonat.

– Și? a lătrat Minos.

– A avut momeli, sire, resturi de mâncare pe care le-a luat și le-a lăsat afară, la ferestrele înalte, ca să vină pescărușii. Oricând soseau aceștia, avea un fel de capcană pregătită – ceva delicat – nu ca să-i omoare și nici ca să-i rănească, doar ca să ia câteva pene de la fiecare.

Minos se uita urât la bietul bărbat care vorbea.

– De cât timp să fi durat, așa încât să adune destule pene pentru ce ați văzut în dimineața asta?

Bărbatul a lăsat capul în jos.

– Nu-mi dau seama, sire. Poate luni de zile.

Așadar, Dedal se pregătise pentru acest lucru cu mult înainte de sosirea lui Tezeu. M-am întrebat cât de mult prevăzuse, cât de mult trebuie să fi ghicit, și cât de iute. Am simțit că mă cuprinde un dor nespus de înțelepciunea lui tăcută, de cunoașterea blândă din

ochii lui și bunătatea glasului său. Mi-aș fi dorit să pot vorbi cu el.

– Luni de zile, a scuipat Minos printre dinți. Luni de zile de trădare, de urzeli împotriva mea, și nici unul dintre voi, nătângi incompetenți, n-a bănuit nimic! Nu era urmărit cu atenție? Nu-i verificați zi de zi odăile, să găsiți orice urmă de răzvrătire împotriva mea?

În aer ardea tăcerea, încărcată de acuzații nerostite, de bănuieli și temeri. Toată lumea știa cât de șiret e Dedal. Minos era nătângul, să creadă că putea întemnița un bărbat cu mult mai isteț decât el și să-i țină geniul în lanțuri pentru totdeauna.

– Și cum a transformat penele astea în aripi destul de rezistente ca să-l țină în aer? a continuat Minos.

Bărbatul care vorbise părea să regrete graba cu care se băgase în față, ca să dea raportul. A continuat, poticnindu-se, ferindu-se la vederea chipului încruntat al lui Minos și a pumnului său strâns în jurul securii cumplite, cu două tăișuri.

– Cred că a făcut cadrele din sârmă, un material care i-a fost oferit pentru munca pe care o făcea aici, destul de legitim, sire. Nimeni nu știa că ar fi cerut mai multă, ca să făurească forma aripilor. Probabil a lipit penele cu ceară topită de la lumânări. De-asta s-o fi prăbușit și Icar – căldura soarelui a topit ceara, a explicat el, apoi s-a cufundat din nou în tăcere, uitându-se lung la podea.

– Afară! a mugit Minos. Afară, idioților!

Nu a fost nevoie să le spună de două ori, însă pe când se poticneau să plece, un alt contingent intra deja în grabă, iar primul dintre soldați ținea în mână un sac cu pete întunecate, de pe fundul căruia se scurgea ceva. Am văzut lichidul murdar și negru, care picura pe la cusături, și am simțit din nou cum mi se întoarce stomacul pe dos. Mă durea capul și știam că mi-aș fi dorit cu disperare să nu aflu ce conținea sacul.

– Rege Minos! Au fost descoperite rămășițele Minotaurului!

Capul lui Pasifae s-a întors cu un gest smucit. Am întors privirea, neputând să suport abisul gol al pupilelor ei mărite.

– În golfuleț, la asfințit de port, ascunse de marginea prelungă și teșită a stâncilor. Pe acolo trebuie să fi fugit Tezeu!

La asfințit de port. Dar Tezeu mă trimisese la răsărit, acolo unde altă coamă de stânci îmi bloca vederea golfulețului ascuns despre care vorbea acum bărbatul. Creierul meu făcut zob, lipsit de somn, se lupta cu această informație, încercând să-i găsească o noimă.

Pe când mă străduiam să înțeleg, omul a ridicat sacul, și dinspre el a venit o adiere dezgustătoare. În sală, toată lumea s-a retras, ducându-și palmele la față când omul a vorbit din nou.

– Aducem capul bestiei, sau ce a mai rămas din el, de fapt.

Pe podeaua din marmură, cu dalele incrustate, splendid meșteșugite, ale mozaicului, pe care nobilii Cretei pășeau zi de zi, s-a rostogolit un bulgăre încâlcit de zgârciuri, oase și păr. Înainte să pot închide ochii, am văzut coarnele taurului, crăpate și fărâmate.

Urletul lui Pasifae a răsunat în liniștea cavernoasă. Tot mai sus, zbieretul discordant al dezolării sale răsuna strident din fiecare pilastru care susținea acoperișul de deasupra noastră, până ce am crezut că se va prăbuși și ne va zdrobi pe toți. Brusc, și-a pus capăt bocetelor și s-a aruncat la pământ. Sunetul pe care l-a făcut țeasta ei când s-a izbit de piatra dură mi-a reverberat prin șira spinării, însă cumva am reușit să rămân în picioare.

Minos a călcat peste silueta contorsionată a soției sale, întinsă pe podea.

– Pregătiți-mi corabia, a poruncit.

O activitate frenetică s-a pornit în jurul nostru, oamenii fiind recunoscători să aibă cu ce să-și facă de lucru, orice numai să scape de aici.

Minos nu mai zbiera și nu mai mugea. Glasul îi era acum de gheață, aproape șoptit.

– Pornim imediat.

14 ARIADNA

După frenezia în care am distrus vița-de-vie și am zdrobit strugurii de pietre, am înțeles că moartea e aproape și m-a cuprins din nou o senzație de liniște surdă. Nu era stupoarea în care zăcusem înainte, ci un fel de pace limpede și liniștită. Vărsasem toate lacrimile pe care mă gândeam că le pot produce vreodată; scuipasem și urlasem și acum mă simțeam purificată, într-un sens surprinzător. Vedeam, cu ochi imperturbabili și raționali, că din provizii nu mai erau decât niște resturi. Nu văzusem și nici nu auzisem vreo ființă vie de câtă vreme eram pe insulă, cu excepția câte unei șopârle care țâșnea din când în când și îmi tăia calea, a insectelor târâtoare sau a păsărilor care se roteau bucuroase pe întinderea vastă a cerului. Sigur că în apele acelea înotau pești, și alte făpturi trebuie să-și fi avut sălașul pe undeva, dar nu știam cum să le găsesc – sau ce aș face dacă aș prinde vreuna. Dacă aș ține în palme o viață, un trup cu blană sau înotătoare sau solzi, care mi s-ar zvârcoli în mână, aș avea inimă să storc viața aceea cu mâinile goale și să-i sfâșii carnea crudă cu dinții? Aș putea să devin, la rândul meu, o fiară?

Nu-mi era teamă, sau cel puțin nu așa de mult. Acceptarea mi s-a furișat prin vene, umplându-mi trupul de greutatea înțelegerii. Plecasem din Creta, liberă și cu un scop precis, știind bine că nu mă voi mai putea întoarce vreodată. Nici un alt copil nu va mai face acea călătorie înfricoșătoare de la Atena, tremurând la gândul că va fi devorat în întuneric. Poate că viața mea era un preț corect pentru asta.

Am dormit în noaptea aceea cu o senzație de calm cuibărită-n suflet, iar în dimineața următoare am decis că voi coborî pe plajă. Marea îmi fusese mereu prietenă, pe când eram în Creta. Vederea sa îmi alina mereu sufletul. De când mă părăsise Tezeu, fusese o inamică ce

mă tachina, rămânând îndârjit de goală, în vreme ce eu îmi doream cu disperare să o fac să-i cheme corabia să se întoarcă și să mi-l aducă înapoi. Însă astăzi îmi va fi din nou prietenă. Mă voi așeza pe nisipul cald și voi privi cum sclipesc valurile, cu crestele lor albe.

În bucătărie, m-am pregătit sufletește să beau ultimii stropi de apă care îmi rămăseseră. Am tremurat puțin când am lăsat din mână butoiașul gol. Poate, dacă aș căuta mai departe pe insulă, aș găsi apă dulce, vreun izvor, cine știe... M-am oprit, nehotărâtă.

– La ce bun, Ariadna? am spus eu, iar sunetul vocii mele a ricoșat din zidurile de piatră, șocându-mă cu zgomotul pe care I-a făcut în liniștea cu care mă obișnuisem.

Să renunț părea o tentație atât de delicioasă – să merg pe plajă și să mă întind și să aștept să mă ia somnul. Oare așa va fi? Sau ar trebui să cutreier adâncurile insulei, să risc să dau peste primejdiile care pândeau acolo? Oare voi muri căutând, delirând și făcând spume la gură? Sau voi găsi salvarea sub forma unui izvor și îmi voi mai lungi și mai mult zilele pustii?

Trebuia să ies din casă; dintr-odată, zidurile păreau un mormânt care se închidea în jurul meu. Am trecut în grabă prin curte, până la marginea stâncii. Odihnindu-mi fruntea pe suprafața aspră a pietrei pe care mă sprijineam, mi-am îndreptat privirea spre mare. Petrecusem zile întregi scrutând zadarnic orizontul, în căutarea pânzelor fluturânde ale unei corăbii, care ar fi însemnat salvarea mea. Marea rămăsese mereu îndârjit de goală; un abis albastru, care însemna în schimb pieirea mea.

Dar acum, în timp ce priveam linia aceea unde marea se contopea cu cerul, am văzut pentru prima dată un punct care creștea tot mai mare pe măsură ce se apropia de mine și care a luat forma inconfundabilă a unei corăbii. O corabie care venea spre Naxos.

15 FEDRA

Pasifae nu a fost deloc de ajutor în primele zile stranii, petrecute în stare de șoc. Când s-a desprins de pe podeaua sălii tronului, după plecarea lui Minos, a bâjbâit frenetic după rămășițele înfiorătoare ale monstrului. Fără să-i pese de urmele scârboase care îi rămâneau în păr, pe piept, pe față, l-a strâns tare la sân, scâncind.

Eu am întors capul, dezgustată. Tânjeam după aerul rece și curat care să spulbere duhoarea și suferința, însă vedeam freamătul arșiței, scânteind deasupra pietrelor de afară, dincolo de coloanele vopsite în roșu. Mi-a urcat o acreală în gât.

Nimeni nu întreba de Ariadna. Parcă n-ar fi prețuit cu nimic mai mult decât nestematele sau aurul pe care-l luaseră Tezeu și oamenii săi. Departe de a mă lua la întrebări, să vadă dacă știu ceva, Minos și oamenii săi mă ignorau, jurând răzbunare, blestemându-i pe Dedal și pe Tezeu, unul după altul.

Iar oare eu fusesem uitată de două ori? Oare Ariadna plănuise cu Tezeu să mă părăsească? Nu o credeam în stare de așa ceva pe sora mea cea blândă. Pe de altă parte, nici n-aș fi crezut-o capabilă să-l elibereze pe Tezeu din celulă, ca să comploteze împotriva lui Minos, dacă n-aș fi văzut asta cu ochii mei. Oare putea să fi fost vorba doar de o greșeală? Un fel de neînțelegere? Însă în timp ce în mintea mea forfoteau întrebările, imaginea chipului lui Tezeu rămânea fixă. Felul în care o privea pe Ariadna, cu un soi de lăcomie. Felul în care ea îl privea la rândul ei, de parcă ar fi fost singurul om de pe lume.

Poate că le stăteam în cale.

Eu nu aveam răbdarea Ariadnei cu Pasifae, și pe când o priveam cum se târăște pe podea, adunând rămășițele odraslei sale monstruoase, am simțit mai degrabă furie decât înțelegere. Avea trei copii în viață, în afara acelei

creaturi, însă ani de-a rândul a privit prin fiecare dintre noi, de parcă am fi fost făcuți din aer. Când Deucalion a urcat la bordul corabiei ce l-a dus la Licia, Pasifae abia dacă a remarcat pierderea unui fiu de nădejde, omenesc. Acum, Ariadna plecase, și ea plângea numai după o aberație a naturii, care nici n-ar fi trebuit să existe. Însă nu puteam s-o las acolo. Deși îmi simțeam fiecare petic al pielii tresărind în fața imaginii grotești, am îngenuncheat ca s-o ajut să se ridice în picioare. A mormăit ceva cu înfrigurare, dar s-a ridicat, susținută de brațul meu.

Eu aș fi dus rămășițele monstrului pe țărm și le-aș fi lăsat în voia mării, dar am condus-o pe Pasifae la cavoul din palat. Lasă să fie îngropat alături de regii dispăruți ai Cretei. Dacă aceștia semănau vreun pic cu Minos, nu ar fi fost el cel mai rău care zăcea acolo. Cred că mi-a fost recunoscătoare, dar nu am vrut să rămân împreună cu ea în lăcașul morților. Am lăsat-o să plângă în întuneric.

Toată viața mea m-am luptat cu propria fire și am așteptat pasiv ca lucrurile să se întâmple. Dar în ziua aceea, nu știam ce altceva să fac. M-am dus la golfuleț, am căutat vreun mesaj ascuns, orice indiciu sau semn de la Ariadna sau Tezeu. Valurile se rostogoleau pe nisip, ca întotdeauna, iar eu n-am aflat nimic nou. După o vreme, soarele a asfințit și a trebuit să mă întorc la Knossos cu mâna goală.

Am trecut din nou pe la cavou, bănuind că Pasifae nu se mișcase de acolo. Când m-am apropiat, un sunet delicat plutea dinspre ușa deschisă. Nu era plâns, ci un cântec. Un imn grav și tânguitor. Nu o mai auzisem pe mama cântând dinainte să se nască Minotaurul. Ecoul îndepărtat, pe jumătate uitat al cântecului îmi unduia prin vene. O străfulgerare a chipului ei, neclar, dar zâmbitor. M-am înconjurat strâns cu brațele și mi-am târât picioarele mai departe. Nu voiam să mă apropii prea mult. Îi vedeam silueta îngenuncheată lângă

catafalc, iar o țesătură grea acoperea milostiv ceea ce zăcea morman acolo.

Lumina lunii scălda friza împodobită de deasupra intrării în cavou. Cântecul lui Pasifae s-a sfârșit și am privit-o apoi cum și-a îngropat chipul în mâini. Profilul îi era turnat în argint și umbre; frumusețea răvășită a chipului ei era aproape insuportabilă. Am fost cât pe ce să plec, când și-a brăzdat carnea cu unghiile, lăsând sângele să-i curgă în șiroaie subțiri. Am simțit că mă podidesc lacrimile pe care mi le înăbușisem strângând din dinți toată ziua.

– Se va termina curând.

M-am întors brusc la auzul vocii unui bărbat, respirând iute, în spatele meu.

– Scuză-mă, Fedra, nu am vrut să te sperii.

Mi-am dus palma la frunte. Era umedă de sudoare. Conștiința încărcată, poate.

– Radamant, nu v-am auzit când v-ați apropiat.

A întins o mână zbârcită și a așezat-o cu blândețe pe umărul meu.

– Ești foarte obosită, draga mea, a spus amabil.

A făcut un semn cu capul spre cavoul deschis, iar șuvițele cărunte de păr îi fluturau în adierea vântului.

– Voiam doar să spun că priveghiul mamei tale se va termina curând.

– Chiar a iubit arătarea aia? mi-a scăpat.

Nici nu-mi dădusem seama că întrebarea aceea îmi stătuse pe buze.

– Cum poate să plângă așa după el, știind ce era?

Radamant a strâns din buzele-i subțiri. Pliurile pielii sale ca de hârtie s-au strâns și ele, săpându-i riduri și mai adânci pe chip.

– Plânge după fiară? a întrebat. Sau odată cu moartea sa, plânge după ce a reprezentat Minotaurul? După ce i s-a întâmplat cu atâția ani în urmă, lucrul care i-a împrăștiat într-atât mințile, iar acum, că s-a sfârșit, își permite să jelească?

L-am privit, surprinsă. Nimeni nu mai vorbise vreodată așa despre Pasifae. Eram obișnuită cu insinuările alunecoase, cu șușotelile care o urmau oriunde mergea în Creta. Radamant părea înțelegător, iar, preț de o clipă, asta m-a lăsat perplexă. Preț de o clipă, m-am simțit vinovată pentru felul indiferent în care vorbisem despre el, văzând doar cum îi tremură membrele bătrâne și vocea. Îl găsisem tocmai pe el drept cel mai rău exemplu de soț pe care îl avea Creta de oferit. Apoi Minos îl adusese pe Cinyras – întors deja în Cipru, îngrozit de încă o dovadă a depravării familiei noastre. Iar Ariadna îl găsise pe Tezeu. Fanteziile noastre de copile nici că ar fi putut invoca ceva mai magnific. Dar unde era acum sora mea?

– De vreme ce tatăl tău a plecat atât de brusc, i-am preluat eu rolul astăzi, mi-a spus Radamant, văzând că nu eram capabilă să dau un răspuns la ceea ce îmi spusese despre Pasifae. Însă te asigur, prințesă, că vine numai din necesitate. Am trimis o corabie direct la Licia, să-l cheme pe fratele tău acasă. Tronul este al lui Deucalion – cel puțin până se întoarce Minos.

Părea tulburat. Mă gândeam ce părere avea despre absența pripită și nesăbuită a lui Minos.

– Vă mulțumesc, am zis, încuviințând din cap.

În cavou, Pasifae s-a mișcat, a dat să se ridice. Radamant mi-a făcut un semn politicos din cap și s-a îndepărtat cu greu. M-am ridicat în picioare, așteptând ca picioarele înțepenite ale mamei mele să o aducă înapoi la mine. Când a ajuns în pragul ușii, cu toate că avea chipul mânjit cu propriul sânge, părul răvășit în jurul feței și rochia ruptă, privirea ei a întâlnit-o pe a mea, fără să tresară.

Am înconjurat-o cu brațul și am condus-o acasă.

Minos ar fi putut să-și conducă flota împotriva Atenei, însă cred că se temea, de fapt, să o facă. Tezeu îl învinsese atât de ușor, deschizându-i Labirintul și zdrobind țeasta temutului său Minotaur ca pe un ou în

nisip. Ultimul lucru pe care îl putea risca Minos era să mai piardă și un război pe deasupra. Însă ardea de dorința răzbunării. Așa că, în schimb, pornise în dimineața aceea în căutarea lui Dedal. Dacă să-l ucidă sau să-l captureze, cred că nici el nu știa.

Însă cum îl vânezi pe cel mai viclean și mai șiret om în viață? Minos avea istețimea, presupun, să știe că Dedal nu va duce lipsă de aliați puternici, dornici să-l apere în schimbul unui singur strop din cunoașterea și priceperea sa. Minos știa că nu e o idee bună să conducă un asalt împotriva unui om precum Dedal. Așadar, spre neîncrederea noastră tot mai mare, după doar câteva zile și-a trimis oamenii înapoi, pe măreața sa corabie. Călătorea deghizat, cutreierând pe jos dintr-o cetate în alta, în căutările sale. Când soldații s-au întors fără el și ne-au spus lucrul acesta, am crezut că și-a pierdut mințile.

Următoarele zile au fost pline de îngrijorare. Nu aveam vești nici despre Minos, nici despre Ariadna, și nu se vedea nici urmă de corabia trimisă să-l aducă acasă pe Deucalion. Știam ce părere au nobilii agitați ai Cretei despre noi, iar în zilele acelea, am simțit cum soarta mea și a lui Pasifae atârnă precar în balanță. Cu tot respectul pe care îl impunea Radamant la curte, era doar un bătrân aflat între niște tineri rapace, avizi de putere, și tronul care le stătea atât de ispititor în fața ochilor. Scrutam tot mai neliniștită orizontul după vreo corabie. Speram că fratele meu, în pragul maturizării ultima dată când îl văzusem, învățase bine de la unchiul său cum se conduce o cetate. Așa că am scos un oftat adânc de ușurare când am văzut în cele din urmă pânzele stacojii familiare în port.

M-am dus în grabă la chei, de vreme ce nu mai era nimeni care să mă rețină în numele bunei-cuviințe. Mi-am făcut loc printre vânzătorii și negustorii care fojgăiau pe acolo, strigând unii la alții peste zgomotul valurilor și al vântului care făcea să bată pânzele uriașe atârnate pe fiecare dintre numeroasele corăbii adunate

ciorchine. Eu aveam privirea pironită asupra siluetei care cobora din corabia regală, mult mai măreață și mai impresionantă decât toate celelalte. Nu-mi păsa de bombăneli și de proteste pe când îmi făceam loc cu coatele prin mulțime.

Era mai înalt, mult mai înalt decât ultima dată când îl văzusem, însă zâmbetul lui era același. Bunul și afectuosul meu Deucalion, întors la mine. L-am îmbrățișat când a făcut ultimul pas și a coborât pe dig, făcându-l aproape să-și piardă echilibrul pentru o clipă.

– Fedra! a exclamat el, râzând.

– Sunt atât de bucuroasă, atât de bucuroasă că te-ai întors, a fost tot ce am putut spune, cuvintele mele răsunând înăbușite, la pieptul lui.

Am simțit apăsarea caldă a palmei sale pe spinare.

– Îmi pare rău că am fost întârziat. M-am oprit la Atena în drum spre casă.

Am devenit brusc încordată și m-am retras.

– Atena? Ai... ai văzut-o pe Ariadna?

Abia îndrăzneam să-i pun întrebarea; cuvintele mi s-au revărsat atât de tremurător de pe buze, încât abia dacă mă mai recunoșteam. El s-a întunecat la față.

– Am vești despre Ariadna. O să-ți explic totul la palat, nu aici.

A făcut un semn cu capul spre gloata adunată pretutindeni în jurul nostru, la soldații care îl flancau și la privirile curioase și întrebătoare pe care le stârnea. Pe măsură ce mulțimea se lăsa cuprinsă de înțelegerea scenei pe care o urmărea, am văzut cum oamenii încep să lase capetele în jos, iar pălăvrăgeala zgomotoasă înceta.

M-am întrebat cum era să impui respect unor oameni care nu te-au mai văzut de ani de zile și nu știau nimic despre tine, cu excepția faptului că erai fiul regelui, nu fiica sa. Însă eram nerăbdătoare să aud veștile despre sora mea și ușurată că, în mod cert, poporul Cretei nu se răscula fățiș, așa că am mers alături de el, cu gărzile răsfirate în jurul nostru, într-o procesiune maiestuoasă.

– Ce veşti ai despre mama noastră? m-a întrebat încet, în timp ce mergeam. Cum se simte?

M-am gândit puţin.

– Prinde puteri pe zi ce trece.

Mă întrebam dacă Radamant avusese dreptate cu aprecierea pe care i-o făcuse în cavou; că jelea, deasupra rămăşiţelor Minotaurului, după tot ceea ce i se întâmplase.

– Cred că îşi găseşte un fel de linişte.

Era de ajutor, desigur, să nu mai aibă în preajmă prezenţa sufocantă şi tiranică a lui Minos. Îmi dădeam seama că e în stare, în sfârşit, să respire liber.

– Bine, a încuviinţat el.

M-am minunat de forţa nouă a prezenţei sale, de uşurinţa pe care părea să o simtă călcând pe treptele tocite ce duceau la palat – palatul *lui*, cel puţin deocamdată. Când ne-am apropiat de colonada vastă de la intrare, sfetnici, nobili şi servitori s-au adunat buluc în jurul nostru, dar el le-a făcut tuturor semn să se îndepărteze.

– E destulă vreme pentru afaceri de stat, a afirmat el. Mai întâi, vorbesc cu Fedra.

M-au încântat vorbele lui.

M-a condus într-o anticameră, amintindu-şi structura întortocheată a palatului de parcă ar fi plecat abia ieri. În cele din urmă, am rămas singuri, şi nu era decât un lucru pe care voiam să-l aflu.

– Ariadna? am întrebat.

El a oftat încet. Nu-i puteam citi expresia din ochi, dar sângele care îmi pompa prin vene a încetinit şi s-a oprit pe măsură ce secundele se lungeau. Tocmai când credeam că nu mai suport nici măcar o clipă, a vorbit.

– Ariadna a murit.

Ştiam dinainte să o spună. Sora mea, atât de scumpă şi de încrezătoare şi de curajoasă.

– Tezeu mi-a povestit totul. Cum a complotat împreună cu el ca să ucidă monstrul şi l-a aşteptat afară. Au fugit pe corabia lui în noaptea aceea şi s-au

oprit pe o insulă numită Naxos, să se odihnească. A spus că el și oamenii săi și-au ridicat tabăra și i-au pregătit Ariadnei un loc separat, ca să-i apere onoarea. Însă de dimineață, când s-a dus să o trezească, a găsit-o rece, înfășurată în strânsoarea unui șarpe uriaș, care o ucisese cu veninul său. S-a luptat cu creatura cea imensă – atât de mare, a spus el, încât și-a dat seama că fusese trimisă de un zeu – și a învins-o. M-a asigurat că i-au îndeplinit cum se cuvine toate riturile funerare, înainte să ridice pânzele. Când a ajuns la Atena, a consultat un oracol care i-a spus că Artemis a dezlănțuit șarpele drept pedeapsă pentru trădarea Ariadnei față de tatăl și de cetatea sa, a povestit Deucalion, oftând din greu. Lui Tezeu îi părea rău că îmi dă o asemenea veste și regret că trebuie să te împovărez la rându-mi cu ea, micuță Fedra.

Am rămas cu gura căscată, sufocată de cuvintele pe care nu le puteam rosti. Pielea îmi era înfiorată, de parcă o armată de furnici îmi fojgăia pe tot corpul. Nu mă puteam gândi decât la ea, zăcând în îmbrățișarea unui șarpe veninos, cu pielea întărită și scursă de viața care îi îmbujora obrajii când o văzusem ultima oară.

– De ce doar sora noastră? am reușit să îngaim în cele din urmă. De ce numai ea a fost pedepsită?

Deucalion și-a șters gura cu palma.

– Fărădelegea a fost a ei, Fedra. Eu știu de ce a făcut-o, însă a fost o nesupunere în fața lui Minos și o necredință față de Creta. Tezeu era dușmanul nostru, iar ea l-a ajutat.

– Dușmanul nostru? am spus eu, cu glasul ascuțit, dezlănțuit, de nerecunoscut chiar și pentru mine. Ne-a salvat pe toți!

– Nu pot tăgădui că ne-a făcut un serviciu, scăpându-ne de Minotaur și de recolta monstruoasă, a spus Deucalion, încuviințând din cap cu sinceritate. Acum vreau doar să facem pace cu Atena; nu le port pică.

– Dar Ariadna a plătit prețul, am șoptit.

El a tăcut multă vreme.

– Prețul încă nu a fost plătit, Fedra.

– Cum adică? am întrebat, ridicând privirea.

– Minos a plecat și nimeni nu știe când se va întoarce. Nu-l mai avem pe Minotaur. Pretutindeni în Knossos se șușotește despre o răscoală. Nu ne permitem dușmănia Atenei acum, dar le-am luat copiii de două ori și i-am dat de mâncare de vii monstrului nostru. Dacă Tezeu nu l-ar fi ucis, le-am fi luat și prințul și situația s-ar fi întins pentru totdeauna; un sacrificiu nesfârșit pe care li-l ceream. Prietenia lor nu va fi ușor de obținut.

– A reușit să ucidă Minotaurul doar datorită Ariadnei!

M-am abținut să spun mai multe. Din motive cunoscute doar de el însuși, Tezeu nu mă incriminase. Poate că mă ocolise și privirea nemiloasă a lui Artemis.

– Adevărat.

Privirea lui Deucalion era gânditoare, iar tonul, rezonabil.

– Poporul Atenei vede că urmașii lui Minos nu sunt Minos. Le putem arăta că tirania sa a luat sfârșit și cel mai de temut dușman al nostru ne poate deveni, în schimb, cel mai bun aliat. Însă vorbele noastre nu sunt de ajuns. Trebuie să facem reparații, să le câștigăm încrederea. Mai presus de toate, trebuie să evităm un război când Creta se află deja pe marginea prăpastiei, gata să se prăbușească în haos la cel mai mic brânci.

– De ce ar avea vreodată încredere în noi? am întrebat.

Nu-mi puteam închipui ce vrea să spună.

– Le-am luat douăzeci și opt de copii, care au fost devorați în Labirint, a continuat el, atât de calm, atât de măsurat. l-am sugerat lui Tezeu să le dăm, la schimb, doar unul dintre ai noștri.

Am înghețat.

– Mâna ta, Fedra, să te ia de nevastă când ajungi la vârsta potrivită. O prințesă a Cretei, măritată cu regele Atenei. Asta ne-ar asigura sprijinul lor, în loc să le abată

furia asupra capetelor noastre, sigur îți dai și tu seama de asta.

– Regele Atenei? am întrebat, îngrozită. Vrei să mă mărit cu Egeu?

A scuturat repede din cap. A râs, apoi și-a venit în fire, amintindu-și că vorbea despre vânzarea mea.

– Nu, nu, Egeu a murit. Tezeu a spus că din pricina durerii și a nedumeririi pricinuite de moartea surorii noastre, a uitat să schimbe pânzele corabiei, din negre în albe. Egeu s-a dus pe marginea stâncii zi de zi, scrutând marea, ca să zărească întoarcerea corabiei ateniene. Când a văzut-o că se apropie, tot cu pânzele negre ale doliului, a crezut că fiul său a murit în Labirint. S-a aruncat în mare, așa că Tezeu a coborât de pe corabie deja rege.

Așadar, încă o viață de atenian, pe seama noastră. Nu-i de mirare că Deucalion credea că a făcut un târg bun. Un chilipir, Creta să piardă o singură fată, avea să se spună.

– A iubit-o pe Ariadna, mi-a spus Deucalion cu blândețe. Va ajunge să te iubească pe tine în locul ei. Ne-a slujit bine familia. Avem noroc să primim șansa asta.

– Deci, peste cinci ani, plec la Atena? am întrebat, nesigură.

El a scuturat din cap.

– Nu ne putem aștepta să creadă că ne vom ține de cuvânt. O să pleci cât mai curând.

L-am privit lung.

– O să aibă grijă de tine. Palatul din Atena e măreț și somptuos. O să duci o viață frumoasă acolo.

Singură într-o cetate unde toată lumea mă va detesta, ca pe un simbol al tuturor lucrurilor pe care le pierduseră din cauza tatălui meu. Deucalion vorbea de parcă ar fi fost un gest de unitate între Atena și Creta, însă eu urma să fiu ostatica păcii fragile pe care o căuta. M-am retras de lângă fratele meu, cu mâna la gură. Credeam că a adus cu el salvarea. În schimb, îmi schimbase lanțurile existente pe altele noi.

Fratele meu s-a ținut de cuvânt. O corabie, plină ochi cu bogății care să potolească mânia Atenei și cu un emisar gata să implore iertarea, stătea în port chiar a doua zi. Aștepta numai ultimul dar. Pe mine.

În timp ce mergeam spre corabie, îmi simțeam fața amorțită și de-abia îmi târam picioarele grele. În Creta nu cunoscusem, de fapt, o copilărie adevărată, dar nu cunoscusem nici un alt loc. Mi-a tresăltat puțin inima când am văzut-o pe Pasifae stând pe chei, așteptând să-și ia rămas-bun de la mine. Încă era predispusă la crize de tremurat; îi vedeam uneori lacrimile alunecându-i încet pe obraji, iar ochii i se înnegurau din când în când în timpul unei conversații. Însă în zilele prețioase de când îi pierduserăm pe Ariadna, pe Minotaur și pe Minos dintr-un foc, simțisem că mama mea adevărată era undeva acolo, înăuntrul ei. Acum mă strângea la piept, iar eu m-am lăsat moale și am cedat îmbrățișării sale.

Poate că zeii își terminaseră de-acum jocurile cu ea. Speram că va fi lăsată în pace, să îmbătrânească în liniște, fără amestecul lor.

Deucalion stătea drept, neclintit, ultima persoană dintre mine și corabie. Și-a așezat mâna pe umărul meu, m-a fixat cu privirea.

– Fii curajoasă, surioară, mi-a spus. Atena e un oraș magnific. Vei înflori acolo.

Nu i-am răspuns. Cumva, nu mai era nimic de zis. Am urcat pe punte și am privit cum se rostogolesc valurile, între mine și casa mea. Am plâns la început, nu pot să spun că nu. Însă pe măsură ce orele lunecau pe lângă mine, n-am mai putut să plâng. Am început să mă întreb cum va fi palatul atenian. Cum va fi să-l văd din nou pe Tezeu. Mărturisesc că, în noaptea aceea pe care o petrecuse cu Ariadna, fusesem geloasă pe timpul pe care îl aveau împreună, doar ei doi. Tânjisem să-mi unesc forțele cu ale lui, să abat focul asupra cetății mele și să-i pedepsesc pe toți pentru ceea ce înduraserăm. Însă, acum, am descoperit că aș fi dat oricâte clipe cu

Tezeu în schimbul încă unei discuții cu sora mea. Mă simțeam de parcă aș fi îmbătrânit cu o mie de ani față de copila care se ivise lângă ei, cu ghioaga lui Tezeu, pe care o furase singură. Ce voiam acum de la Tezeu, mai presus de toate, erau răspunsuri.

A fost o călătorie lungă. Mi-am dorit să ne fi putut opri pe Naxos, ca să așez flori pentru Ariadna, dar Deucalion spusese clar să mergem fără oprire. Mintea îmi fremăta prea tare ca să dorm; corpul mă furnica din cauza anticipării, a neliniștii și nu numai. Pe măsură ce ne apropiam de Atena, mi-am încleștat mâinile pe balustrada de pe punte, atât de tare încât încbeieturile degetelor mi s-au făcut albe. Slujnica mea, o fată tăcută care, mi-a trecut prin minte, își lăsase și ea casa și familia ca să mă însoțească, m-a tras de mânecă și a încercat să mă convingă ca, înainte să sosim, să mă las pieptănată și schimbată de rochia pe care o purtam. Am capitulat doar când am văzut cât de tânără era și când m-am gândit cât de teamă trebuie să-i fi fost și ei.

El era acolo, să ne întâmpine. Nu știusem dacă ar fi trebuit să mă aștept sau nu la asta. Stătea acolo, sprijinit de zidul portului, ducându-și mâna streașină la ochi, ca să se ferească de soare. La fel de chipeș, am remarcat liniștită. Dar întristarea nu mi s-a risipit la vederea chipului său ori la atingerea palmei sale mari, strânse în jurul mâinii mele, când m-a ajutat să cobor de pe corabie.

– Fedra, Atena întreagă te primește cu căldură, a spus el.

– O fiică a Cretei, primită cu căldură aici? Mă îndoiesc, am răspuns.

A pufnit, surprins în măreția sa și amuzat.

– E adevărat, a spus el. Și eu de asemenea, mă bucur să te văd din nou. Sper că vei fi fericită aici, a spus, după care a coborât glasul. Să nu crezi că Atena îți poartă pică, micuță Fedra. Toată lumea știe că ești nevinovată. Faptele tatălui tău nu sunt ale tale, a zis, înghițind apoi în sec. Și la fel stau lucrurile și în cazul surorii tale,

bineînțeles; toată lumea știe că a părăsit Creta de bunăvoie. Înțeleg cu toții că nici tu și nici ea nu ați fost complice la fărădelegile cetății tale.

Speram că are dreptate. Fusesem subiectul unor bârfe necruțătoare toată viața mea. Le-aș fi recunoscut repede și aici. Însă în timp ce mă conducea iute prin portul liniștit în lumina zorilor, lăsând echipajul și servitorii să descarce corabia, adusese deja vorba de subiectul despre care tânjeam să vorbim.

– Spune-mi ce s-a întâmplat cu ea, am întrebat.

El a pălit la față.

– Nu îți dorești să auzi așa ceva, te asigur.

– Ba da, am răspuns. Ai fost cu ea înainte să moară. Spune-mi cum s-a întâmplat.

Și-a frecat nasul, pe o parte; a tras adânc și prelung aer în piept.

– Artemis a trimis un șarpe s-o omoare în timp ce dormea.

– De ce dormea singură? am întrebat.

Mi-a aruncat o privire.

– Nu ar fi fost... cuviincios să doarmă în compania mea, a zis și și-a dres glasul.

– Dar celelalte fete, ostaticele? Erau șapte. Ele unde dormeau?

l-am urmărit cu atenție chipul, deși acum mergea repede și mi-era greu să țin pasul cu el.

A smucit din cap, de parcă ar fi alungat o muscă.

– Dormeau pe corabie.

– Și ea de ce nu dormea tot acolo?

Nu-mi închipuiam că sora mea ar fi vrut să doarmă singură în sălbăticie. Îmi aminteam cum se întindea ca o pisică la soare, pe canapelele care mărgineau curtea din Knossos.

– Nu știu! s-a răstit el.

A oftat, apoi a încetinit pasul și s-a oprit. Mi-a luat palmele într-una din mâinile lui, și cu cealaltă, mi-a întors fața spre el.

– Îmi pare rău, Fedra. Știu că e firesc să vrei să afli mai multe despre moartea prematură a surorii tale. E o tragedie. Dar a fost voia lui Artemis. Poate că marea zeiță a trimis o sminteală asupra ei, poate de-asta a vrut să doarmă sub cerul liber.

– Atunci tu de ce n-ai oprit-o? am întrebat eu, neputând să mă abțin.

– Poate că Artemis a trimis o nebunie asupra tuturor, a răspuns el, rigid.

Am încercat să-mi smulg mâinile din strânsoarea sa.

– Artemis a trimis o nebunie și când mi-ai dat indicații către golfulețul greșit?

Era uluit. Nepregătit. Se așteptase să fiu supusă, copleșită, atât de fericită să mă aflu aici, cu el, încât să nu mă gândesc să-i pun întrebări?

Mi-a dat drumul la mâini.

– Nu am făcut așa ceva, a zis.

Vocea îi era grea, împovărată de demnitate și reproș.

– Cred că ai greșit drumul. Nu te-am putut aștepta – gărzile tatălui tău ar fi putut veni după noi în orice clipă.

Mi-aș fi dorit să-l pot crede, dar eram convinsă că minte. Cât de mult și în privința căror lucruri, nu puteam fi sigură. Acum, că eram pusă în alertă, știam și că trebuie să am grijă. El era regele Atenei, iar eu eram fiica celui mai detestat dușman al cetății.

– Cine poate ști voia zeilor? am spus în cele din urmă, străduindu-mă să-mi păstrez un ton neutru. Totul se află în mâinile lor. Nu îndrăznesc să interpretez ce a sădit Artemis în mințile fiecăruia dintre noi, ca să-și înfăptuiască dreptatea.

Tezeu a scos un oftat ușurat.

– Chiar așa, a încuviințat, apoi mi-a făcut semn să merg mai departe.

Cărarea urca șerpuit pe un deal abrupt și mă bucuram că sunt obișnuită cu urcușul până la Knossos, altfel aș fi rămas fără suflare. Când am ajuns în vârf și Cecropia întreagă mi se întindea în fața ochilor, în toată gloria sa.

M-am oprit, iar întrebările care îmi roiau atât de febril prin minte au fost reduse la tăcere o clipă. Vârful stâncii uriașe pe care am urcat-o era ca un platou grozav, întins la picioarele noastre. Îi întrezăream dimensiunile prin poarta cu arcadă împodobită, pe lângă care Tezeu a dat să mă conducă. I-am făcut semn să se oprească, să facă o pauză pentru o clipă, cât să cuprind și eu totul cu privirea. În dreapta noastră, un turn înalt se întindea spre cer, și am zărit privirea atentă a unui gardian care se uita la noi de sus, cu arcul pregătit să alunge intrușii. La fel, zidurile care înconjurau citadela erau mai groase decât oricare pe care le văzusem vreodată în Creta – metri întregi de piatră construiți ca să blocheze atacatorii.

Nici una dintre apărările acestea nu putuse să combată molima pe care Minos îl convinsese pe Zeus să o trimită, m-am gândit eu, lăsând capul în jos fiindcă simțeam un amestec de rușine și furie. Suferința pe care familia mea o abătuse aici era cu adevărat de neînchipuit, iar acum palatul Atenei se întindea în fața mea, măreț, magnific. Va trebui să le arăt că agonia lor nu fusese din vina mea; că nu sunt la fel ca tatăl meu. Am simțit cum mi se adună broboane de sudoare la ceafă, sub părul pe care fata mi-l prinsese sus, în creștetul capului. Acum mă bucuram că am lăsat-o să mă convingă să port o rochie mai de preț.

– Noul tău cămin, a spus Tezeu.

Aveam încă ani de zile până va veni timpul să mă mărit cu el. Suficient cât să aflu adevărul. Eu nu eram sora mea și nu aveam încrederea sau naivitatea ei. Am lăsat ochii în jos, cu sfială, în timp ce îl urmam pe podeaua din marmură. Însă nu aveam de gând să mă las până nu voi afla totul.

16 ARIADNA

Am simțit un gol în stomac și m-am aplecat înainte, prinzându-mă de bolovanul mare și înconjurându-i cu brațele suprafața grea, stabilă și liniștitoare, în vreme ce lumea luneca în jurul meu. O corabie. Pânzele nu erau negre. Dar sigur că Tezeu ar fi agățat unele noi – pânzele albe ale victoriei, ca să-și anunțe tatăl neliniștit, pe bătrânul Egeu, care trebuie să fi scrutat marea din Atena cu la fel de multă ardoare ca și mine, din Naxos, așteptându-și fiul.

Putea să fie Tezeu. Oare i-aș fi cărat pumni în piept și mi-aș fi urlat veninul în fața lui? Sau m-aș fi aruncat la picioarele lui și l-aș fi implorat să mă iubească? Nu mai eram sigură că știu.

Dacă nu era Tezeu, atunci cine? Marinari în trecere? Pirați? Armata cretană?

M-am retras de lângă margine clătinându-mă, întorcându-mă prin curte, iar acolo m-am oprit brusc și am icnit.

Cu o zi în urmă, smulsesem vița-de-vie. Azvârlisem vrejurile în toate direcțiile și smulsesem rădăcinile. Nu mai rămăsese nimic, doar ramuri distruse și fructe zdrobite și pătate, pe care le văzusem chiar în dimineața asta, când am trecut pe acolo.

Acum, doar câteva clipe mai târziu, mai multe vițe ca înainte se răsuceau mândre unele în jurul altora, întinzându-și frunzele luxuriante și lucioase spre soare. Ciorchini grei de struguri grași și mov atârnau de pe fiecare ramură, legănați ușor de propria greutate.

Îmi dusesem mâna la gură, uluită, și murmuram, iar și iar: „Nu se poate, nu e adevărat...“ Dar arătau atât de convingător, atât de real. Probabil că mă ajunsese nebunia; probabil că halucinam. Sau poate că murisem deja și asta îmi era existența de spectru condamnat să bântuie pe veci insula asta. Dar de ce ar fi struguri în viața de apoi a unui spirit hălăduitor? Absurditatea

gândului mi s-a părut amuzantă și aproape că am pufnit în râs, dar groaza că s-ar putea să fi înnebunit de-a binelea m-a oprit. Nu puteam gândi limpede și am înțeles brusc că zgomotul care nu mă lăsa să gândesc era acela al unei ape curgătoare. M-am întors atât de repede, că m-am împiedicat. Statuia – mica statuie de piatră a zeului vesel, care trebuie că era Dionysos – stătea acum într-un izvor cu bulbuci, iar din pocalul ridicat în aer de zeitatea surâzătoare, curgea un șuvoi de apă limpede precum cristalul.

Simțeam furnicături pe șira spinării. Nu exista nici o explicație pentru ceea ce se petrecea. Era un miracol – doar că miracolele n-ar fi trebuit să fie atât de înfricoșătoare, nu-i așa? Sau poate că sunt; poate că o apropiere atât de mare de adevărata magie, petrecută chiar în fața ochilor tăi, ar fi destul cât să sfâșie vălul rațiunii din mintea oricui și să lase în urmă haosul total și găunos al nebuniei.

Eram vrăjită la vederea fântânii, dar m-am trezit dintr-odată la realitate, înțelegând într-o clipă că apa aceasta, de oriunde o fi venit ea, putea să înceteze să mai curgă, la fel de brusc cum a început. Am bâjbâit după butoiașul gol pe care, doar cu câteva momente în urmă, îl lăsasem jos cu o disperare atât de sumbră. Privindu-l cum se umple cu apa glorioasă, dătătoare de viață, mai bună decât orice nectar pe care-l beau zeii pe muntele Olimp, am izbucnit în râs, cuprinsă de bucurie. Ceva, cumva, undeva mă binecuvântase.

Sau *cineva*. Poate că exista, la urma urmei, un motiv pentru care să trăiesc. Dacă un zeu, o nimfă, orice fel de zeitate a simțit destulă milă cât să-mi creeze acest izvor, atunci poate că avea să-mi mai arate bunătate și altă dată. Poate că fărădelegile mele nu îi scârbiseră pe toți nemuritorii.

Întotdeauna am știut că zeii există. Le-am adus ofrande și mi-am rostit rugăciunile și am respectat ritualurile necesare pentru a le cinsti gloria. Însă nu m-am așteptat niciodată ca unul dintre ei să mă

binecuvânteze cu vreun semn al prezenței sale. Conversațiile cu zeii le erau rezervate celor mai puternici dintre noi. Pentru un erou ca Tezeu, ar fi fost un privilegiu să înainteze în muncile sale sub brațul îndrumător al unui olimpian mândru, unul dintre măreții zei care domneau asupra tuturor și își alegeau încântați favoriții din acel grup al campionilor de elită. Și știam, desigur, că aceia care atrăgeau atenția zeilor din motivele nepotrivite urmau să fie pedepsiți. Însă nu m-am așteptat niciodată în viața mea să întâlnesc un zeu semeț. Credeam că nu voi vedea niciodată mai de aproape divinitatea în carne și oase decât în forma înnebunită și disperată a fratelui meu pe jumătate taur, pe jumătate om.

Acest lucru însă – miracolul apei curgătoare, frumusețea simplă a strugurilor care luceau în lumina soarelui – era un dar al purității; era bunăvoință divină. Și cu toate că nu știam de unde vine, știam că trebuie să-mi exprim iute recunoștința. Înainte să beau cu nesaț din apa rece și înviorătoare sau să mă înfrupt din strugurii dulci și gustoși, aveam să-mi ofer mulțumirile.

M-am grăbit să mă întorc în bucătărie, la vinul dulce pe care îl lăsase Tezeu. Mai erau doar câțiva stropi în urcior, dar altceva nu aveam. M-am gândit la libațiile elaborate pe care le văzusem în Creta; vinul pe care îl vărsam din belșug ca să le facem pe plac zeilor, sângele care se scurgea din grumazul de un alb imaculat al taurilor, grăsimea ce picura din țepușele cu carne friptă, stârnind fuioare de fum ce urcau sus în aer, spre încântarea nemuritorilor de aur. Aici nu aveam așa ceva, dar speram că zeul care mă binecuvântase avea să îmi accepte recunoștința. Am luat urciorul și un castron mic și m-am întors în curte, trecând pe lângă izvorul miraculos și ajungând la peticul de pământ mărăcinos de dincolo de acesta. Ridicând urciorul cu mâna tremurândă, am strigat: „În cinstea zeului binevoitor care mi-a zâmbit astăzi, Ariadna din Creta își exprimă

recunoștința", și am vărsat cele câteva picături rămase în bol, unde au sclipit roșii în lumină.

Speram că va fi destul cât să-mi împac binefăcătorul divin, astfel încât să nu se simtă ofensat de vreo nerecunoștință percepută și să considere potrivit să mă facă să plătesc. Acum, că îi mulțumisem, îmi făceam griji că apa ar fi putut să sece la fel de iute cum izvorâse, așa că m-am dus în grabă la butoiașul plin ochi. Mi-am umplut căușele palmelor și mi-am aruncat apă în gură. Era sublim să beau pe săturate, fără nici o temere.

M-am întors la stâncă și am urmărit corabia care se apropia tot mai mult. Eram cuprinsă de o frenezie a nervilor. Nu puteam sta locului. Îmi frângeam mâinile, umblam de colo-colo, între stâncă și curte, înainte și înapoi. Până la urmă, m-am oprit în curte. Mă holbam și nu-mi venea să-mi cred ochilor.

Apa nu mai curgea. În locul ei, curgea vin – lichid de un rubiniu aprins, care șiroia din pocalul statuii, în șuvoaie dulci și ameţitoare, cu un parfum îmbătător, care a ajuns la mine înainte să văd ce era. Mai mulți struguri ca oricând atârnau din vița-de-vie din spate.

Am rămas uluită, cu gura căscată. Am făcut un pas mai aproape, apoi încă unul, după care am atins cu mâna lichidul ce sclipea ca nestematele. Am simțit căldura vinului pe degetele mele și gustul lui dulceag, când mi-am lins stropii de pe piele. Mi-am dat părul de pe frunte, am mijit ochii, m-am uitat de jur împrejur și, în cele din urmă, am izbucnit într-un râs zgomotos, fiindcă nu-mi venea să cred.

Încă un dar miraculos; încă o transformare uluitoare. Insula nu mai era un loc mohorât și sterp, un loc al fricii, unde fiecare adiere era impregnată de izul persistent al morții. Acum, fiecare moleculă a aerului fremăta de o promisiune nevăzută, iar lumea prinsese viață, plină din nou de posibilități. Acum știam că mă aflu, probabil, în prezența unei făpturi mult mai măreţe decât cunoscusem vreodată. O teamă ușor ameţitoare se amesteca cu entuziasmul și bucuria pe care le simțeam.

Cine știa ce va urma? Curtea mi se părea îngustă și înăbușitoare, iar aburii amețitori ai vinului șerpuiau prin aerul cald. Am simțit cum mi se ridică părul la ceafă. Apucându-mă de brațe, tremurând toată, m-am dus din nou la stânci, ca să mă uit după corabie. Tânjeam ca briza mării să-mi alunge confuzia și să-mi potolească panica mușcătoare. Fusesem salvată, sau cel puțin așa părea. Însă cu ce scop?

La bordul acelei corăbii se afla, probabil, făptura care făcuse vinul să curgă și strugurii să țâșnească, suculenți și copți, din pământul sterp. M-am străduit să disting mai bine în zare, simțind cum fiecare nerv din trupul meu freamătă de nerăbdare. Mai mult decât orice, mă temeam ca acea corabie să nu-și schimbe cursul. Să nu vină, de fapt, înspre Naxos, ci să-și schimbe direcția, să se întoarcă și să dispară din nou în neant. Însă nu s-a întâmplat așa. Înainta tot mai aproape, creștea tot mai mare, pe măsură ce se apropia de țărm.

Din punctul meu de observație de pe stânci, am început să văd cât de stranie era. Catargul era înalt și pânze mari și albe fluturau în jurul său. Dar pe când priveam, am văzut cum lujeri de verdeață încep să urce pe stâlpul înalt din lemn. Am văzut cum vrejurile se întind și se curbează, iar frunzele se îngroașă și se umflă. În fața ochilor mei uimiți, am văzut ramuri mari țâșnind peste vârful corabiei, iar din aceste crengi agățătoare, ce acopereau puntea, se iveau, unii după alții, o mulțime de struguri. Atârnau peste corabie în ciorchini grei, mult mai mari decât cei care creșteau în spatele meu, însă cu același luciu violet.

Am auzit strigăte de pe punte. Bărbații fugeau de colo-colo, dedesubtul acestei priveliști absurde, de negândit. Îi vedeam cum arată cu degetul, cu chipurile întoarse în sus, cu gurile deschise într-o expresie șocată. Iar în timp ce ei țâșneau în toate direcțiile, cuprinși de panică și stupoare, am văzut ghirlande de iederă care se răsuceau și se încolăceau de-a lungul

marginilor corabiei, ca niște șerpi vii, ce strângeau vasul în unduirile lor fără scăpare.

Corabia a venit plutind mai aproape, chiar sub stânci de-acum, așa că am văzut râul stacojiu care a început să curgă la prova corabiei, revărsându-se peste scândurile de lemn. Bărbații au ridicat picioarele și și-au scuturat poalele robelor, care, din câte vedeam, erau pătate cu roșu aprins. Ai fi zis că un val grozav de sânge a cuprins corabia, însă eu știam că trebuie să fie vin – un vin roșu, bogat, care pătrundea în lemn și se întindea pe punte, într-un șuvoi de neoprit.

O siluetă stătea nemișcată în tot acest haos. Am zărit o coroniță de bucle aurii scânteind în lumina soarelui. Bărbații fojgăiau cuprinși de panică, însă această siluetă – nu-mi dădeam seama dacă e băiat, bărbat sau, poate, femeie – era perfect nemișcată, cocoțată lângă catarg. Mi s-a părut că aud ritmul melodios al unui râset, înălțându-se deasupra strigătelor echipajului.

Iedera și vița-de-vie se întindeau mai iute de-a lungul corabiei, revărsându-se peste margini, și tot mai mulți struguri atârnau din ramurile răspândite sus, deasupra pânzelor. Siluetele grăbite și-au încetinit treptat goana și le-am văzut cum îngenunchează, una câte una, în fața celei cu părul de aur, care stătea în mijlocul lor. Strigătele de frică s-au topit și totul s-a cufundat într-o tăcere străbătută doar de lipăitul valurilor și de foșnetul verdeții care împodobea acum corabia.

M-am întins să văd mai bine peste marginea stâncii; corabia, plutind sub mine acum, era atât de aproape, încât vedeam cum părul negru al marinarilor îngenunchează și se ridică și flutură în adierea brizei. Silueta cu părul de aur s-a ridicat și am văzut că e un bărbat tânăr. Era zvelt la trup, dar stătea în centrul acelui cerc de ploconiți într-o postură relaxată, cu brațele și picioarele întinse dezinvolt. Am văzut că a deschis gura să vorbească, dar răsuflarea blândă a lui Eol i-a purtat cuvintele mai departe, pe aripile vântului. În mână ținea un toiag subțire de lemn, înfășurat într-o viță

groasă, înfrunzită în partea de sus; încă un ciorchine de struguri tremura în vârful toiagului, când tânărul l-a clătinat cu o mișcare neglijentă.

Efectul a fost instantaneu. Trupurile tuturor bărbaților îngenuncheați cu fața la pământ înaintea lui au fost deodată cuprinse de convulsii. Se zvârcoleau cumplit, bătând cu pumnii în punte și gemând îngrozitor. Am simțit cum teroarea mi-a înghețat șira spinării în strânsoarea sa, dar nu puteam să întorc privirea, fiindcă, una câte una, spinările lor s-au umflat și s-au prefăcut în cocoașe mari și rotunjite. O piele netedă și cenușie le-a străpuns robele, iar trupurile le-au explodat în niște siluete argintii, lunguiețe, pe care nu le-am putut deslușI de la început. Creaturile acelea, care fuseseră oameni cu doar o clipă în urmă, se rostogoleau acum pe punte, plesnind cu cozile uriașe în lemnul în care pumnii omenești bătuseră cu disperare. Țipete și scâncete ciudate s-au înălțat până la mine – un cântec melancolic și distorsionat. În timp ce-i priveam, confuzia mi s-a risipit brusc atunci când am reușit să le disting formele. În jurul tânărului de aur care râdea în hohote, acolo unde fuseseră doisprezece bărbați erau acum doisprezece delfini, care își arcuiau corpurile rigide și nefamiliare în aerul dintr-odată străin. Nu; nu doisprezece, ci unsprezece. Un singur bărbat se ridicase în genunchi și privea scena uluit, cu mâinile agățate de față și gura căscată.

Unul dintre delfini a reușit să se arunce greoi peste bord și să plonjeze în apa albastră și adâncă. L-am văzut cuprins de ușurare, în timp ce sărea cu mișcări sinuoase prin valuri, departe de frica sufocantă care domnise pe vas. Ceilalți l-au urmat iute, azvârlind frenetic din trupurile lor mari și gri și izbindu-se de laturile corabiei până reușeau să-și găsească libertatea. În timp ce ultimul se chinuia și el să sară orbește, valurile erau străpunse de siluetele unduitoare ale delfinilor, țopăind prin apa din jurul corabiei.

Zeul – fiindcă nu încăpea îndoială că era, într-adevăr, o zeitate puternică – și-a dat capul pe spate, hohotind din gâtlej, cuprins de o veselie incredibilă. Singurul bărbat care stătea încă în genunchi la bord scutura din cap, nevenindu-i să creadă, trăgându-se și acum de păr, de parcă ar fi încercat să-și smulgă din țeastă amintirile lucrurilor la care tocmai fusese martor. Zeul s-a apropiat de el; omul s-a ferit, dar nemuritorul de aur l-a plesnit vesel peste umeri. Evident, el era cel preferat, salvat de la soarta celorlalți marinari. Zeul arăta spre plajă, vorbind repede; deși tot nu-i auzeam cuvintele, era limpede că avea de gând să ajungă pe țărmul insulei Naxos. Fără îndoială că strugurii apăruseră pe vrejuri și vinul curgea aici în așteptarea sosirii sale.

M-am retras în spatele stâncii, iar inima îmi bătea nebunește și gândurile mi se învârtejeau în cap. Insula asta, despre care crezusem că avea să fie mormântul meu singuratic, era acum destinația unui zeu olimpian imprevizibil și inimaginabil de puternic. Dacă așa îi trăsnea, mă putea ucide într-o clipită. Sau mai rău. Nu aveam nici o apărare, nici un mijloc de protecție. Îl urmărisem cum îi transformase pe oamenii aceia în necuvântătoare ale mării. Deși strângeam tare din ochi, am revăzut în minte schimbarea aceea. Auzeam cum carnea marinarilor plesnea, iar oasele le pârâiau, în metamorfoza aceea hidoasă. Lacrimi de panică au început să-mi alunece pe obraji.

Mie ce mi-ar face? Întrebarea îmi bubuia în tâmple. Să mă ascund? Aș putea să alerg în hățișurile pădurilor de pe insulă, dar ce erau copacii în fața unui zeu? Nici o ascunzătoare pe care o puteam găsi nu m-ar fi pitit de ochii săi divini.

Casa, bineînțeles, era a sa. Al lui trebuie că era patul de aur în care m-a condus Tezeu, în care ne-am desfătat cu împreunarea noastră ilicită. M-am gândit la furia Atenei față de Meduza, fiindcă fusese siluită de Poseidon în templul zeiței, și m-am cutremurat. Eu m-am dus de bunăvoie. Acum, undeva dincolo de marea

aceea întinsă și albastră, Tezeu se lăfăia cu impunitate pe canapele regale, admirat de toată lumea pentru curajul său, pentru isprăvile sale nobile și eroice – și la fel ca o mie de femei înaintea mea, eu aveam să plătesc prețul pentru ceea ce am făcut împreună.

Cu toate că mă simțeam gata să mă descompun de groază, tăciunii furiei – pe care îi crezusem mistuiți atunci când am distrus strugurii – au prins din nou viață, pâlpâindu-mi în piept. Dacă Dionysos venea să mă pedepsească, nu aveam ce să fac. Puteam să mor scâncind sau puteam să-mi înfrunt soarta cu curajul tuturor acelor femei dinaintea mea. Aveam în minte imaginea Meduzei, care îmi liniștea răsuflarea adâncă și chinuită. Șerpii șuierau, scuipau și se contorsionau în jurul capului ei, băgând frica în inimile așa-zișilor eroi, care se retrăgeau din fața ei. Și eu puteam fi așa. Furia avea să-mi țină loc de scut. Deși Dionysos îmi putea face carnea să sfârâie și să se prefacă în neant cu o singură strălucire a ochilor săi de aur, nu aveam de gând să mă ascund de frică.

M-am întors prin căsuță, alegând calea cea domoală ce ducea până la plajă. Mi-am netezit rochia, aceeași în care sosisem. Rochia mamei mele, furată de oamenii lui Tezeu și pătată și zdrențuită de-acum, era tot ce mai aveam. Mi-am trecut degetele prin păr și mi s-au prins în buclele înnodate. Colierul cu albine încă strălucea nepotrivit la gâtul meu.

Mă simțeam calmă în vreme ce mergeam. Undeva înlăuntrul meu, neliniștea mă răscolea, dar o simțeam departe, înăbușită de o pătură a certitudinii liniștite. Orice s-ar fi întâmplat acum, nu avea să fie condamnarea de care mă temeam când m-am trezit în patul gol, cu piatra rece a înțelegerii în stomac. Acum nu voi muri singură pe Naxos. Poate că lui Dionysos – fiindcă știam că el trebuie să fie – i se va face milă de mine. Acolo unde înainte fusese disperare, simțeam acum o scânteie de speranță.

Am ajuns la nisipurile de aur și am privit cum corabia uriașă de lemn lunecă prin apă spre țărm. Vedeam cum zeul și bărbatul își vedeau de treabă pe punte, cârmuind vasul, ținându-l stabil și aruncând ancora și fixând-o, iar corabia se înălța ușor din valuri. Stăteam cât mai dreaptă, cu capul sus și pumnii strânși pe lângă corp.

Au coborât pe partea înaltă a corabiei, folosindu-se agil de frânghii. Bărbatul îl urma pe zeu cu înflăcărare, cu recunoștință. Plescăiau prin apă și mi-am dat seama că mă văd cum stau acolo, însă nu le puteam distinge expresia.

Soarele fierbinte ne bătea în cap, reflectându-se din valuri sub forma unor lame ascuțite și albe, care îmi lăsau o senzație arzătoare în dosul pleoapelor, atunci când clipeam. Am mijit ochii și am făcut un pas în spate, dezechilibrată. Hohotele de râs ale lui Dionysos au ajuns la mine înaintea sa – un sunet voios și melodios, răspândit peste apă, în fața lui. Când cei doi s-au apropiat mai mult, silueta bărbatului a străpuns lumina orbitoare a soarelui și, în cele din urmă, i-am văzut limpede pe amândoi.

Bărbatul arăta stupefiat. Avea gura căscată și se zgâia la mine, cu ochii săi mari. Probabil că mintea lui se străduia să țină pasul cu evenimentele bizare care i se întâmplaseră: corabia înțesată de iederă și scăldată în râuri de vin roșu, echipajul transformat și dispărut în câteva secunde, iar acum o femeie răvășită, pe o insulă pustie? Zeul însă...

Trupul său era zvelt și grațios, în timp ce pășea prin valurile mici. În urma lui, bărbatul avea un aer banal și necioplit, cu brațele musculoase atârnându-i stângaci și cu pielea aspră și înroșită. Dionysos arăta de parcă abia ar fi ajuns la maturitate; avea un chip de flăcăiandru, licărind de un neastâmpăr și o veselie abia înăbușite. Nu s-a arătat deloc surprins să mă găsească aici, în schimb m-a privit cu căldură, de parcă se apropia de un prieten vechi.

Era, inutil să spun, chipeș de îți tăia răsuflarea – o viziune scânteietoare, pe lângă care orice muritor ar fi suferit prin comparație. Însă zâmbetul lui avea ceva atât de neglijent, atât de lejer, încât îl făcea să pară mai puțin intimidant, mai puțin impunător, decât visasem vreodată că poate fi un olimpian.

Au ieșit din valurile ce se spărgeau de țărm și au pășit pe nisip. Bărbatul încă se holba, uluit de tovarășul său divin, revenindu-și din confuzie sau temându-se de ceea ce putea încă să urmeze.

Zeul a zâmbit și a întins mâna spre mine.

– Salutări! a spus, cu voce fină și densă ca mierea.

Stăteam acolo, neștiind ce să fac, dintr-odată dureros de conștientă de fiecare bucățică din corp care îmi tremura. Am împins bărbia și mai sus și nu mi-am lăsat trupul să-mi trădeze spaima ce mă cuprinsese brusc.

– Nu mă așteptam să găsesc pe nimeni aici, a spus el, dezarmant. Cine ești și cum ai ajuns să fii singură aici?

Cuvintele lui m-au trezit la realitate. De unde știa că sunt singură? Ce întrebare ridicolă! Era un zeu din Olimp; știa tot ce voia să știe.

– Mă numesc Ariadna, am răspuns eu, șovăielnic. Sunt o prințesă a Cretei.

Chiar în clipa în care spuneam asta, am tresărit puțin. Oare Dionysos îmi aflase povestea, în treacăt – poate de la vreun marinar? Oare știa ce am făcut? Sau oare bârfele despre treburile muritorilor doar îi treceau pe la urechi? Dacă prezența mea pe Naxos nu îl ofensa, ce motiv ar fi avut să-mi acorde vreun pic de atenție?

Ne-am uitat unul la altul o lungă bucată de timp. Acum vedeam că are ochii albaștri.

Bărbatul s-a aruncat la pământ, cu un bufnet grozav, care m-a speriat.

– Zeul meu, a mormăit el în nisip. Zeu divin al strugurilor, al vinului și al muzicii, care ne aduci bucurie și plăcere, ai milă de mine, rogu-te, căci nu știam, nu...

Corpul i se zguduia de suspine și m-am uitat la silueta lui întinsă cu fața în jos. Oare să mă alătur și eu pe nisip acestui om? Să mă umilesc în fața acestei ființe divine și să o implor să aibă milă de mine? Fiindcă aveam cu siguranță nevoie de ea. Însă ceva m-a reținut – amuzamentul din privirea lui Dionysos m-a făcut să înțeleg că ar fi un gest cumva ridicol.

– Vino, Acoetes, a spus Dionysos, bătându-l pe spate și ridicându-l în picioare.

Deși marinarul era mult mai înalt și mai voinic decât zeul, acesta l-a ridicat pe omul disperat din nisip fără nici un efort, de parcă n-ar fi fost mai mare decât un copil.

– Nu îngenunchea în fața mea; suntem prieteni.

Acoetes a început să-și exprime recunoștința bâlbâindu-se, dar Dionysos a vorbit din nou.

– Eu îți sunt recunoscător, prietene, a spus el. Echipajul tău a încercat să mă înșele și avea de gând să mă vândă, să duc o viață de robie crudă, însă tu te-ai arătat de neclintit în fața lor încă dinainte să dezvălui cine sunt cu adevărat. Ești un om bun, Acoetes, și îmi ești prieten. Ridică-te și vino alături de mine!

Vorbea jovial, cu glasul plin de încântare.

– Acum, a zis și s-a întors spre mine. Ne aflăm în prezența unei prințese: Ariadna din Creta.

Bietului Acoetes aproape că i-au ieșit ochii din orbite. Cred că s-a întrebat o clipă dacă ar trebui să se arunce la loc în genunchi, în fața mea de data asta, însă brațul lui Dionysos încă îi înconjura umărul, și cu toate că părea că se odihnește acolo fără greutate, am bănuit că de fapt asta îl ținea pe bărbat în picioare.

– Sunt convins că are ce povești să ne spună, a continuat Dionysos, cu privirea călduroasă și glasul care trăda o mie de glume nerostite. Mă aștept ca și ea să ne asculte politicos istorisirile plictisitoare. Haideți să mergem spre casă, așadar, o mică locuință pe care o țin aici, pe Naxos, și de care cred că Ariadna s-a îngrijit în locul meu.

Am tresărit. Oare era ceva ce nu știa?

– Te vom ajuta să-ți revii cu o cupă de vin, prietene, și vom afla totul unii despre alții.

Și așa am ajuns să fac cunoștință cu un zeu.

17

Când am ajuns la casă, am rămas uimită. Nu mai era o căsuță din piatră; în locul ei se înălța acum un palat alb, strălucitor. O locuință demnă de un zeu. Coloanele impunătoare din față erau frumos ornamentate, cu filigran de aur ce se răsucea în vițe din care ieșeau struguri aurii, reliefați scânteietor. Marmura lustruită lucea acolo unde înainte nu fusese decât piatră rugoasă.

Dionysos ne-a condus înăuntru. O scară magnifică urca în spirală din centrul holului, în locul celei înguste și prăfuite pe care urcasem înainte în dormitor. Curticica îngustă era acum un spațiu vast, cu statuia tronând în mijloc, iar pe suprafața sa aurie curgeau valuri de vin roșu, bogat. Canapele de culoarea bronzului, acoperite cu perne violete, se găseau peste tot în jur. Către una din acestea l-a îndrumat acum Dionysos pe Acoetes, preocupat, cu o bunătate de care nu mai auzisem că poate da dovadă vreun zeu măreț. Mie mi-a făcut semn cu capul spre o altă canapea și a dispărut într-o clipă, cotind după un pilastru și dispărând în altă încăpere.

Eu m-am așezat pe canapea. Chipul lui Acoetes era, fără îndoială, oglinda chipului meu. Însă înainte să ne putem exprima uimirea, Dionysos s-a întors cu platouri încărcate cu mâncare, cu cărnuri aburinde în mijloc, din care se înălța o aromă după care îți lăsa gura apă, cu bucăți sfărâmicioase de brânză, chifle, măsline grase... Stomacul mi-a tresăltat, cuprins de o poftă înfiăcărată. Mâncare adevărată și delicioasă, care făcea ca strugurii pentru care fusesem atât de abject de recunoscătoare mai adineauri să pară o nimica toată.

– Mâncați, ne-a îndemnat el, iar eu n-am avut nevoie de altă invitație.

Să fie oare un vis? m-am întrebat. Un vis adus de delirul înfometării, un vis cu bucate alese și vin dulce, servite într-un palat, de către un zeu puternic? Poate că

asta născocise mintea mea ca să mă aline în clipele dinaintea morții.

Însă ce alinare nemaipomenită era! Senzația mâncării îmbelșugate în stomac a fost ceva ce nu pot descrie în cuvinte. Vinul mi-a domolit neliniștea minții; conversația lejeră a gazdei noastre divine a potolit-o și mai mult. Am aflat că Dionysos ceruse echipajului blestemat să-l aducă pe Naxos și că mateloții complotaseră în taină să-l vândă pe acest tânăr chipeș pe un preț frumușel, în Teba. Numai Acoetes se împotrivise și îi implorase pe bărbați să se comporte cu cinste și să se țină de cuvânt, lăsându-l pe insula Naxos, așa cum îi făgăduiseră. M-am întrebat de ce le-a cerut Dionysos să călătorească, de fapt, cu ei. Auzisem povești cum că putea să facă salturi peste valuri, fără să aibă nevoie de bărci, corăbii cu pânze sau măcar de o plută modestă care să-l țină la suprafață. Sau că își punea o pereche de aripi și că putea zbura, după cum îl tăia capul. Nu l-am întrebat aceste lucruri; un licăr năstrușnic din ochiul său mi-a spus că a văzut prilejul să se amuze și să facă ștrengării, iar acesta era un motiv suficient de bun. Era greu, totuși, să mă tem de el atât de mult. Știam că orice ofensă întâmplătoare pe care i-aș fi putut-o aduce, intenționat sau nu, poate să mă lase fără glas și să mă închidă într-o piele groasă și cenușie sub valuri, însă era atât de fermecător și de blând, că puteam uita de la o clipă la alta cu cine stăteam de vorbă.

Nu mai discutasem niciodată atât de liber cu vreun bărbat, deși știam că Dionysos e mai mult decât un bărbat, sau altceva decât un bărbat. Nu era însă nimic aici din caracterul profetic al discuției mele cu Tezeu, din orele acelea intense, în miez de noapte, care acum îmi păreau ca desprinse dintr-o altă viață. Mă simțeam așa cum mă simțisem în orele pierdute, fără griji, pe care le petreceam cu Fedra, sporovăind fără griji despre tot și nimic. Numai în străfulgerări mă lovea înțelegerea locului unde mă aflu și a ceea ce se petrece.

Însă pe măsură ce după-amiaza se lungea, atmosfera devenea din ce în ce mai relaxată. Dionysos ne-a povestit despre călătoriile sale în locuri îndepărtate, nu istorii despre propriul său eroism, așa cum ne spusese Tezeu – aici nu erau monștri de ucis sau răufăcători de pedepsit –, ci descrieri ale unor meleaguri exotice și străine, cu obiceiuri și oameni și făpturi care nu figuraseră niciodată în poveștile care mi se spuseseră mie. După o vreme, soarele a început să scapete, scăldând curtea într-o baie de lumină bogată, iar atunci am văzut că ochii lui Acoetes erau grei de somn.

Dionysos a remarcat odată cu mine. A zâmbit și mi-a întins mâna.

– Vino, prințesă, m-a îndemnat. Să ne plimbăm o vreme și să-l lăsăm pe acest tânăr să doarmă. M-a slujit extraordinar astăzi și își merită din plin odihna. Nu îl vom deranja cu discuțiile noastre.

L-am lăsat să mă ridice în picioare, din mormanul moale de perne: un zeu voia să se plimbe cu mine. O clipă mi-am dorit să fiu înveșmântată într-una din rochiile mele splendide din Creta. Însă la ce bun? Pe lângă înfățișarea magnifică a lui Dionysos, orice veșminte fine sau nestemate ar fi fost neînsemnate, nimic altceva decât cârpe și pietre fără strălucire.

Și-a potrivit pasul după al meu. Nu ne-a însoțit nici un car tras de leoparzi, nu ne-au purtat nici aripi acoperite cu pene. Pășea lângă mine ca un muritor, cu o grație ușoară, de felină, iar când am ajuns la plajă, a lăsat valurile să i se spargă peste sandale și să-i înmoaie poalele robei, de parcă n-ar fi putut ține valurile la distanță, dacă ar fi vrut.

I-am spus povestea mea. Cuvintele curgeau cu ușurință. Amestecul de oroare și tandrețe pe care l-am simțit la nașterea fratelui meu diform. Zădărnicia chinuită a încercărilor lui Pasifae – și ale mele – de a umaniza fiara. Scârba pe care am simțit-o la vederea atenienilor sacrificați, legați în fața noastră la jocuri și la ospețele date în cinstea lor. Chiar și fiorul amețitor și

nesăbuit pe care l-am simțit când l-am privit pe Tezeu în ochi; când mi-am legat soarta de a lui. Și disperarea zdrobitoare de când m-am trezit, singură pe Naxos, și am știut că voi muri fără să mai văd vreodată alt chip de om.

M-a ascultat cu un aer grav. Toată ziua, zâmbetele lui mă fermecaseră; râsetele de nestăpânit care îi punctau vorbele mă aduseseră într-o stare de relaxare plină de încredere. Părea să găsească în orice lucru un dram de umor, însă pe seama poveștii mele, nu a glumit nici o clipă. Abia când s-a terminat, a zâmbit din nou.

– Atunci a fost o întâmplare fericită că am sosit când am sosit, a zis el. Mă bucur că nu am ajuns cu o zi mai târziu.

– Și eu, am spus, iar colțurile gurii mi s-au înălțat într-un surâs; nu mă puteam preface solemnă nici măcar ca să-i arăt respectul datorat divinității sale.

La fel cum apăruse, putea să și dispară, după o zi sau o săptămână sau o lună, și să mă lase aici, singură din nou. Însă îmi oferise acest răgaz de la o moarte chinuitoare, iar în clipa aceea nu puteam decât să mă bucur pentru acest lucru.

– Avem în comun poveștile mamelor noastre, a spus el, arătând spre un bolovan neted pe care să mă așez.

Nu îmi puteam închipui că el ar fi obosit, însă eu mă simțeam încă epuizată după zilele de înfometare, așa că am fost recunoscătoare pentru acel popas.

– Nu în detaliu, însă măcar în spirit. Amândouă au fost victimele unor zei plini de ciudă și răniți în orgoliu.

O umbră i-a traversat din nou chipul, aceeași de când mă ascultase cum povesteam despre suferința lui Pasifae.

– Mama mea a fost Semele, mi-a zis. O muritoare. Deși ea m-a purtat în pântec, nu mi-a dat naștere și nu m-a privit niciodată. Nu rămăsese decât cenușa de ea, când am deschis ochii prima dată...

A făcut o pauză. Cum de putea un zeu puternic să arate atât de vulnerabil, atât de rănit?

– Aș vrea să-ți povestesc despre ea, Ariadna. Aș vrea să-ți povestesc mai multe, nu doar despre călătoriile mele.

M-a privit de parcă aștepta ceva. Oare credea că aș refuza să ascult? Preț de o bătaie de inimă, ne-am privit față în față. Intimitatea momentului era copleșitoare; stranietatea acelei zile și această intensitate neașteptată mi-au făcut capul să îmi vâjâie de amețeală. Îmi țiuiau urechile, iar aerul din jurul nostru părea să prindă viață.

– Dar cred că amicul nostru Acoetes se trezește, a spus el, întorcând capul de parcă l-ar fi auzit pe Acoetes bătând din pleoape și deschizând ochii, de dincolo de întinderea de nisip, după stânci, în vila acum magnifică, ce fusese înainte căsuța mea modestă. Își va pune la îndoială amintirea lucrurilor care s-au petrecut azi, și probabil și sănătatea minții, a spus Dionysos, zâmbind. Ne vom întoarce și îl vom convinge că nu e nebun – sau cel puțin nu mai nebun decât restul lumii – și apoi vă voi conduce pe amândoi în camerele voastre.

Am simțit o mare ușurare la auzul cuvintelor lui. Cu tot farmecul și toată curtenia sa, eu nu uitasem ce e el, și nici fragilitatea poziției mele în această împrejurare. Venisem pe Naxos ca nevastă răzvrătită și devenisem o condamnată în exil. Acum eram oaspetele unui zeu din Olimp, și știam ce fel de gazde pot fi aceștia pentru tinerele pe care le întâlnesc în călătoriile lor.

– Am însă un lucru să-ți cer, a continuat el. La care să te gândești.

M-am oprit și am așteptat să spună mai departe.

– Ți-ai părăsit căminul și nu pare că ai mai fi binevenită în Creta, și nici că ai vrea să te întorci, a spus el. Eu îți pot oferi o alternativă, cel puțin pentru moment.

– Ce fel de alternativă? am întrebat, cu buze tremurătoare.

A făcut un gest neglijent spre insula din spatele nostru.

– Să fii păzitoarea casei mele de pe Naxos. Să spunem că îmi vei îngriji altarul, că îmi vei fi preoteasă, dacă vrei. Eu călătoresc frecvent; aș vrea să fie cineva aici, să stea de pază cât timp sunt plecat.

Mi-a tresărit inima. Cine știa cât avea să rămână în picioare o asemenea invitație din partea unui zeu? Cine putea spune ce avea să-mi ceară data viitoare? Asta dacă într-adevăr avea de gând să se întoarcă. Nu puteam să mă duc acasă, dar dacă puteam supraviețui aici – fie și numai la cheremul unui zeu, fie și dacă m-ar fi uitat în clipa în care pleca –, aveam totuși o șansă.

– Aș vrea, foarte mult, am răspuns. Dar pot îndrăzni să-ți cer și eu ceva?

A râs și aș fi zis că părea mulțumit.

– Desigur!

– În călătoriile tale, ai putea, rogu-te, să afli vești despre sora mea Fedra? Ce s-a întâmplat cu ea... de când am plecat.

Chipul i s-a îmblânzit pe dată.

– Desigur. O să-ți aduc vești despre ea data viitoare, când mă întorc.

Nu putea să mi se schimbe norocul mai dramatic decât atât, iar tocmai faptul că schimbarea era atât de neașteptată mă făcea să mă simt neliniștită. În noaptea aceea, am dormit într-o cameră aerisită, cu găteli din belșug. M-am trezit în zorii trandafirii și, în timp ce priveam spre lumina chihlimbarie, în piept speranța mi se lupta cu îndoiala. Știam de zei și de cerințele lor, de jocurile pe care le jucau cu muritorii și cum se descotoroseau de oamenii distruși care îi adorau. Cumva, părea că întâlnisem un zeu care nu îmi cerea nimic și care oferea cu generozitate; un zeu care zâmbea și râdea ca un flăcăiandru, plin de veselie și un farmec poznaș. Un zeu care îmi vorbea ca un prieten, pe această insulă stranie, unde regulile obișnuite nu se aplicau. Îmi doream atât de mult să cred că poate fi adevărat. Însă îl crezusem și pe Tezeu, iar el mă lăsase să mor pe plaja aceea pustie, cu căminul în ruine în

urma mea, pe vecie de neatins. Privisem în ochii lui limpezi și verzi și văzusem sinceritatea. Așadar, cum puteam să știu ce se afla cu adevărat dincolo de zâmbetele lui Dionysos?

În dimineața aceea, a urcat din nou la bordul corabiei sale, împreună cu Acoetes.

– Te vei întoarce acasă în compania mea, l-a liniștit, bătându-l voios pe spate. Îți voi oferi multe comori drept mulțumire pentru pietatea ta și poți spune tuturor că ești un demn prieten al lui Dionysos. S-a întors apoi spre mine. Vei fi la adăpost aici, Ariadna, m-a asigurat el. Mâncarea va umple mereu cămara, iar vinul și apa vor curge în voie. Și mă voi întoarce curând.

Așa am rămas iar singură pe Naxos, însă acum trăiam într-un confort luxos, ce depășea tot ce cunoscusem vreodată până și în Knossos. Zeii trăiesc mai bine decât regii.

Aș fi crezut că a fost totul doar un vis, dar întocmai cum a spus Dionysos, cămara era plină cu mâncare și apa curgea din belșug, limpede și rece. Am umplut toate castroanele pe care le-am găsit. Nu aveam încredere că nu se va opri; cutreierând lumea, oriunde ar fi fost, sigur avea să-și uite promisiunea, iar fântâna avea să sece din nou. Fără astâmpăr, mă învârteam încoace și încolo prin curte. Iar și iar, mă trezeam scrutând orizontul, să văd dacă nu cumva se apropia vreo corabie. În mine creștea spaima când mă întrebam ce contează până la urmă dacă mor într-un palat pustiu, și nu într-o căsuță singuratică? Dacă foamea și setea mă doborau ca pe prințesa trădătoare a Cretei sau ca pe preoteasa uitată de pe Naxos?

Că o fi fost vorba de nesăbuința creată de perspectiva unei morți iminente sau de alinarea stranie pe care o găseam în faptul că aceasta era insula lui Dionysos, m-am îmboldit să mă aventurez mai departe pe insulă. Încă mă cutremuram la gândul unor fiare sălbatice sau al unor stânci înșelătoare ori al adâncurilor întunecate

ale pădurilor, dar curiozitatea devenise mai puternică decât frica. Nu mai fusesem nicăieri altundeva decât în Creta și îmi petrecusem cea mai mare parte din viață în spatele zidurilor palatului. Cu ochii minții, mă revedeam în copilărie, ținându-mă după Dedal, care îmi povestea despre meleaguri îndepărtate. În mine s-a trezit din nou foamea de cunoaștere. Am pornit la drum.

Am simțit că știu fiecare petic al întinderii late și aurii din jurul golfului și mormanul uriaș de stânci care se înălțau deasupra sa, în spatele palatului recent construit. În doar câteva zile, devenise pentru mine mai real decât Creta. Căminul copilăriei mele îmi părea acum o amintire prăfuită, o cu totul altă lume față de cea în care mă aflam. Mai departe pe uscat însă, pădurile se adunau ciorchine la poalele unui vârf măreț – un munte care se înălța spre văzduh, de parcă ar fi tânjit să ajungă la olimpienii din ceruri. Pădurea se întindea la baza sa, dar mai sus, copacii începeau să se rărească, iar peticele lor mărăcinoase de verde deveneau tot mai răsfirate pe pământul maroniu și printre bolovanii ce se ițeau din țărână. Nu mă aventurasem niciodată încolo.

La început, dădeam târcoale pădurii, cu prudență, nesigură de tufișurile întunecate și încâlcite, care se încolăceau laolaltă, însă pe măsură ce prindeam curaj, înaintam cu tot mai multă îndrăzneală înspre centrul ei. Eram mereu pregătită să aud un mistreț cum vine trosnind totul în cale sau un șarpe cum lunecă delicat pe o ramură, însă tot ce auzeam era zbârnâitul cicadelor și țipătul ocazional al vreunei păsări care se rotea printre vârfurile copacilor. Tânjeam să ajung la munte, să îl urc, în speranța de a vedea întinderea insulei de cealaltă parte, dar precauția m-a împiedicat să mă duc prea departe, ca să nu mă rătăcesc printre arbori. Așa că făceam mereu cale-ntoarsă.

Pe măsură ce zilele treceau, neliniștea, tot mai puternică, îmi rodea măruntaiele. Fusesem necugetată

să cred că mă pot încrede într-un zeu, dintre toate făpturile lumii! Fusesem pentru el doar o distracție trecătoare, un amuzament, o martoră la trucul său de a-i preface pe pirați în delfini, o muritoare în admirația căreia s-a putut scălda, înainte să plece din nou. Mă apăsau singurătatea și liniștea din jurul meu.

– Blestemat să fii, Dionysos! am rostit cu voce tare.

Glasul meu fusese prea zgomotos, prea straniu, reverberând din coloanele reci de marmură în aerul pustiu.

– Așa se vorbește cu o zeitate? a venit răspunsul.

M-am întors imediat, iar sângele mi-a înghețat în vine.

În dimineața aceea nu mă uitasem după corabia lui, atât de convinsă eram deja că nu se va mai întoarce. Și iată-l acum, mai strălucitor decât îmi aminteam, cu un zâmbet mai sarcastic, cu ochii înflăcărați de o anume viclenie. În sinea mea, m-am cutremurat de prostia mea, de a vorbi atât de nechibzuit, dar m-am ținut pe poziții.

– Iartă-mă, am spus. Nu credeam...

A venit mai aproape. Mi-a studiat chipul, obrajii care îmi ardeau de rușine.

– Nu credeai că o să mă întorc, a spus. De ce nu?

– Credeam că o să uiți, am răspuns. Credeam..., am îngăimat, dar glasul mi s-a frânt.

– Ce? a întrebat el. Că sunt la fel ca Tezeu? a zis el, pufnind pe nas, amuzat. Eu nu pozez, Ariadna, și nu fac promisiuni pe care le arunc apoi la gunoi. M-ai rugat să-ți aduc vești despre sora ta, nu-i așa?

Am ridicat privirea. Știa oare ce s-a întâmplat în Creta după plecarea mea? Eram atât de disperată să aflu vești despre Fedra.

Dionysos probabil că mi-a citit pe chip ce voiam să știu, fiindcă a vorbit înainte să pot spune ceva.

– Îți voi spune ce știu, a zis. Nu e totul, fiindcă am primit informațiile de la un oracol și știi că oracolele vorbesc în cimilituri. Dar atâta lucru știu: nu are de

suferit în Creta. Tezeu a avut dreptate într-o privință; nimeni nu i-a bănuit rolul în eliberarea ostaticilor atenieni și moartea Minotaurului. Numai una dintre fiice a fost învinovățită pentru asta. Fedra a fost ferită de furia usturătoare pe care a dezlănțuit-o Minos – a strigat mare parte din ea spre ceruri și spre mare, invocând toți zeii care i-au trecut prin minte, ca să-l blesteme pe Tezeu. Minos era atât de obișnuit să fie un favorit al zeilor, încât uitase cât de capricioși pot fi aceștia.

La asta, Dionysos a zâmbit.

– Tânărul erou fermecător le e mult mai pe plac acum. Altarele încărcate până la ceruri cu mulțumiri pentru înfrângerea Minotaurului îi satisfac pe nemuritori mult mai mult decât aberațiile lui Minos. Un rege umilit și căzut în dizgrație nu poate să le ofere decât puțin amuzament. Își întorseseră deja privirea către isprăvi mai captivante. Așa că rugile lui Minos au rămas neascultate. De frustrare, a pornit după inventatorul evadat, Dedal...

– Dedal a evadat? l-am întrerupt eu, surprinsă.

– Așa se pare, deși nu știu cum. Fratele tău, Deucalion, conduce Creta cât timp Minos îl caută. Deucalion e un rege înțelept – prima lui sarcină a fost să potolească rebeliunea mocnită care a cuprins Creta în haosul inițial. Cu Minos plecat departe peste mări, Labirintul spart și Minotaurul prefăcut în pastă și zgârciuri, nu putea risca o revoltă. Deucalion are nevoie de aliați. l-a găsit un soț Fedrei – un prinț grozav dintr-o cetate măreață –, iar sora ta a plecat cu el chiar în ziua următoare. Acum trăiește în alt palat, slujită de o armată de cameriste, și îi sunt făcute toate poftele, cât timp trec anii, până va ajunge la vârsta măritișului. Te rog să nu mă mai întrebi alte lucruri despre situația ei în momentul de față, fiindcă nu pot să-ți spun mai mult. Parcele au planuri pentru sora ta și nu e locul meu să-i schimb destinul și să ți-o aduc. Iar dacă ești sinceră

cu tine, deși știu că ți-e dor să o vezi, știi că insula asta liniștită nu e locul potrivit pentru ea.

Asta nu puteam tăgădui: un palat luxos, într-o cetate străină, i-ar fi mult mai pe plac surorii mele decât o viață de exil și singurătate. Nu știam cât de precară îmi era poziția aici; nu aș fi avut nici o justificare în a o târî și pe Fedra în haosul meu tulbure. Mi-era dor de chipul ei rotund și sincer și de sporovăiala ei curioasă, mai mult decât puteam spune. Dar, mai presus de orice, îi doream binele surorii mele, iar prințul ei, oricine ar fi fost el, nu ar privi cu ochi buni o alianță cu o prințesă care își trădase întregul regat și permisese ca cele mai mari comori ale cetății să fie jefuite sau distruse într-o singură noapte. Dionysos mi-a promis că o voi vedea din nou pe Fedra, odată ce noul ei statut va fi asigurat, fiindcă el o văzuse sosind aici într-o bună zi, pe o corabie măreață și înveșmântată în haine scumpe.

M-am gândit să mă întorc în Creta, acum, că Minos nu mai era. Însă faptul că s-ar fi putut întoarce în orice moment însemna că nu voi avea nici o secundă de liniște acolo. În plus, săvârșisem o teribilă fărădelege. Oare Deucalion, un rege novice, chiar ar fi primit-o înapoi pe femeia care trădase întreaga cetate, chiar dacă locuitorii săi se bucurau în taină că au scăpat de Minotaur? Nu cred. Naxos era deocamdată un loc mai sigur pentru mine, iar adevărul e că, atâta vreme cât Dionysos era acolo, nu puteam nega că o parte din mine voia să rămână.

18 FEDRA

Existau câteva lucruri, cel puțin, despre care Tezeu nu a mințit. În anii următori, aveam să le număr – aceste rămășițe de sinceritate, presărate ici și colo, amestecate în marea de înșelăciuni în care înota fără nici un efort.

În primul rând, era adevărat că Atena m-a întâmpinat cu bucurie, mult mai mult decât m-am așteptat. Treptat, am încetat să mai fiu atentă să surprind șușoteli pe la colțuri întunecate. La Knossos, rușinea familiei noastre ne urmărea ca un lanț pe care eram obligați să-l târâm după noi, trăgându-ne în jos, făcându-ne să ne împiedicăm. În Atena, am fost uimită să descopăr că mă pot mișca liber, fără greutatea sa. În locul condamnării, am găsit compasiune.

Citadela era mică, mai mică decât mă așteptasem, obișnuită fiind cu splendoarea întinsă a cetății Knossos. L-am rugat pe Tezeu să mi-o arate pe toată, sperând că pe măsură ce ne plimbam, voi putea scoate mai multe de la el, ca să pun cap la cap ultimele clipe ale surorii mele pe Naxos. Însă, în pofida eforturilor mele, nu vorbea niciodată despre asta. Eu nu aveam darul manipulării, al înduplecării și al convingerii; eram obișnuită cu o abordare mai directă. Dacă îl întrebam despre noaptea aceea, se încrunta și găsea iute un motiv să pună capăt discuției.

Era, bineînțeles, bucuros să vorbească despre isprăvile sale. Am auzit de multe ori cum l-a învins pe Minotaurul nostru, zdrobindu-l până ce n-a mai rămas din el decât o baltă de sânge, păr și coarne, în noaptea Labirintului. Își înflorea eroismele, repetându-mi-le iar și iar. Am încetat să mai ascult și, în schimb, am început să privesc cu atenție detaliile noului meu cămin.

Citadela era bine apărată de fortificațiile de pe platoul muntelui pe care-l urcaserăm în prima zi. Treptele de piatră săpate în versant conduceau spre port și spre râul șerpuitor ce curgea din văile rodnice, care se întindeau

verzi și luxuriante dedesubt, atât de diferite de stâncile uscate și prăfuite din Creta.

Împreună, ne plimbam prin aglomerația pieței, unde negustorii se întreceau, care mai de care, să vândă munți de măsline lucioase, miere aurie și densă, amfore cu vin roșu-închis, mormane de bijuterii și obiecte de ceramică. Știam de ce îi plăcea lui Tezeu să umble printre supușii săi. Aceștia îl venerau aproape ca pe un zeu; omul care îi salvase de brutalitatea inumană a cretanilor. Însă îmi ofereau și mie din mărfurile lor, îmi zâmbeau și mă strigau pe nume. Nu pot să neg că simțeam un ușor frison când umblam alături de un bărbat atât de adorat de publicul său, iar gloria lui se reflecta asupra mea, consoarta lui aleasă.

Prin centrul plin de viață, ne îndreptam spre marginea de la apus a cetății, unde domnea o tăcere reverențioasă. Măslinii măreți, cu trunchiurile noduroase, cu ramurile atât de încărcate, țâșneau răsucindu-se din pământul pe care îl trăsnise Atena, ca să dea rod, când se întrecuse cu Poseidon pentru cetatea în care ne aflam acum. Alături, era un altar unde un șir constant de preotese își vedeau de cinstire, conducând riturile zeiței.

Îmi plăcea să explorez Atena mai mult decât m-am așteptat, cu toate că nu-mi oferea adevărul pe care îl voiam de la însoțitorul meu. Tezeu s-a apropiat cel mai mult de o discuție cu mine pe acest subiect atunci când m-a avertizat să păstrez tăcerea.

– Să nu le spui oamenilor de aici despre rolul tău în poveste, mi-a spus de la început.

L-am privit atunci. Chipul său, atât de frumos, dar atât de neinteresant acum, era fixat într-o expresie severă și nu mă privea în ochi, ci se uita hotărât drept înainte.

– Ce poveste? am întrebat.

Am vrut să-l fac să o spună: uciderea Minotaurului, salvarea ostaticilor în care jucaserăm un rol vital, și eu, și Ariadna. Cine îi adusese înapoi ghioaga cea prețuită?

Iar acum voia să mă prefac că totul a fost doar opera lui; altă poveste care să-i întărească legenda.

Chipul i s-au întunecat pe dată.

– Povestea din Creta, a spus scurt. Oamenii de aici te compătimesc. Știu că ai fost o prizonieră a tatălui tău, la fel cum au fost și copiii noștri atenieni. Sigur că îl detestai și te temeai de monstru, sigur că te bucuri că ai scăpat de el acum. Dar dacă ar ști că tu și sora ta erați pregătite să vă trădați propria cetate, propria familie...

Amenințarea a rămas nerostită, dar am auzit-o destul de limpede.

Și, cu toate că nu îmi plăcea s-o recunosc, avea dreptate. M-a sfătuit că e mai bine să mă prefac nevinovată, să spun că ne-a cucerit singur Labirintul și că a salvat-o pe Ariadna de sub domnia tiranică a lui Minos, din milă față de inima ei bună – care tremurase de dragul ostaticilor înfricoșați –, astfel încât nimeni să nu bănuiască ce inimă rebelă am în piept.

Era cetatea lui Tezeu. Am făcut așa cum mi-a spus. Și o vreme, deși mă temusem că voi ceda cu totul, până la urmă am reușit să nu mă pierd cu firea. În toată cetatea, au avut loc festivități extraordinare în cinstea morții Minotaurului și a fiecărei recolte de-atunci încolo, când nu aveau să mai fie trimise alte tributuri peste mare, unde le-ar fi așteptat o soartă îngrozitoare. Tezeu se desfăta cu gloria pe care i-o aducea acest lucru în fiecare an. Uneori însă, observam o apatie în comportamentul său și m-am gândit că știu cum pot să o întorc în avantajul meu.

– Oamenii îți sunt încă atât de recunoscători, i-am comentat într-o zi, în curtea palatului.

Era întins pe o canapea, iar întreaga sa postură emana un aer oarecum ursuz, o langoare care, îmi dădeam bine seama, nu se potrivea deloc cu firea sa.

– Isprăvile tale din Labirint ți-au adus, și pe bună dreptate, o faimă dincolo de orice închipuire.

Îl urmăream cu atenție. Măgulirea era cheia către voința lui Tezeu; fusese nevoie să învăț subtilitatea de

care dusesem lipsă până atunci și mi-o rafinasem tocmai pentru acest moment. M-am silit să adopt un ton neglijent, să privesc sus pe cer, de parcă aș fi vorbit de gânduri fără nici o importanță.

– Mă întreb cât va dura recunoștința lor, am comentat. Până când își vor mai aminti.

Asta l-a iritat. Era atât de ușor de scos din sărite. S-a ridicat, zburlindu-se la mine.

– Le-am salvat viața copiilor lor, iar și iar, s-a răstit el. Ar trebui să-și amintească zi de zi, când se uită la chipurile lor zâmbitoare, și să fie recunoscători că oasele lor nu zac împrăștiate într-o pivniță cretană.

– Oh, sigur că așa ar trebui, m-am grăbit eu să-l aprob. Dar știi cum sunt oamenii...

S-a încruntat, nedumerit.

– Ce vrei să spui?

– Păi, uită de ce s-ar fi putut întâmpla și se concentrează doar pe problemele de zi cu zi. „Ce dacă ne-a salvat copiii de la a fi înfulecați de vii, de ce nu oprește hoții din cetate și nu repară zidurile?“ Am văzut cum i se înnegurează chipul și am adăugat iute: E doar un exemplu.

Am înghițit în sec, i-am așezat o mână liniștitoare pe braț și l-am privit în ochi.

– Dar oamenii sunt nesăbuiți, am zis cu blândețe. De ce s-ar înjosi mărețul Tezeu să-i stârpească pe hoții de rând? Așa ceva este sub demnitatea ta, cel mai mare erou după Heracle.

Am așteptat până când cuvintele mele și-au făcut efectul. Știam că pentru el nu-i destul să-i urmeze pașii marelui său mentor. Tânjea să depășească izbânzile lui Heracle. Însă Heracle ucisese mult mai mulți monștri, nu doar un singur Minotaur.

– Cui îi pasă ce gândesc ei? am zis, după o pauză. Părerile lor nu contează. Acum trebuie să plec, să mă pregătesc pentru ospățul de mai târziu.

Tezeu adora ospețele, iar slujnicele petreceau mereu o grămadă de timp să-mi aranjeze părul, rochia și

bijuteriile, în așa fel încât să-l mulțumească. Era momentul oportun să-l las singur, cu vorbele mele de rămas-bun fermentându-i în suflet. Pe Tezeu nu-l interesa decât părerea celorlalți, iar eu știam asta.

Strategia a funcționat, mult mai repede decât mi-am imaginat. În doar câteva zile, Tezeu a traversat sala tronului cuprins de încântare, să-mi spună că urmează să pornească la drum curând; apăruse ocazia unei alte expediții, iar el avea să răspundă chemării. Treaba de zi cu zi de a conduce o cetate nu-l încânta, știam asta, deși nu voia să recunoască. Era mai mult decât bucuros să lase detaliile acestei răspunderi în seama sfetnicilor săi. Existau tirani ce trebuiau supuși în lumea întreagă, monștri ce trebuiau învinși, și numai el putea face asta.

Desigur, aceasta a fost doar prima expediție dintre multe altele, iar curând, Tezeu a început să fie plecat perioade lungi. Ori de câte ori îi făceam cu mâna din port, simțeam cum o imensă ușurare îmi inundă corpul și mă face să mă încovoi. Oricine ar fi privit ar fi crezut că mai aveam puțin și mă prăbușeam la pământ de groaza dorului de el sau de îngrijorarea că va fi ucis. Nu era așa.

Ușurarea mea era marcată de vinovăție, întotdeauna. Oare zeii văzuseră în sufletul meu mic și superficial în noaptea aceea, când stătusem cu Tezeu și Ariadna? Dacă m-ai fi strivit ca pe o nucă de stâncile acelea și mi-ai fi dat sufletul la iveală, nu aș fi putut tăgădui că undeva, într-un colțișor ascuns, tânjeam ca sora mea să dispară, ca eu să pot rămâne singură cu Tezeu. Nu așa, flrește, nu i-am dorit niciodată răul. Însă existența mea în Atena – eliberată de coșmarul Labirintului, promisă eroului care ne salvase pe toți – era lucrul la care visam pe când priveam marea, de la Knossos.

Oare asta era pedeapsa mea? Să trăiesc realitatea visului meu și să descopăr că din frumusețea sa scânteietoare nu mai rămâne nimic când mă apropii de ea? Pe măsură ce timpul m-a dus mai departe de noaptea aceea, am început să mă întreb – oare în fiorii

clipei, e posibil să-l fi înțeles totuși greșit pe Tezeu? Dacă aș fi ascultat cu mai multă atenție, oare aș fi putut fi acolo, la golfulețul potrivit, când au plecat? Dacă da, aș fi putut-o convinge pe Ariadna să rămână pe corabie, în siguranță. Ar fi dormit lângă mine, la căldură și adăpost, iar acum am fi fost în Atena împreună. Oricât de mult încercam, nu puteam să-mi închipui așa ceva. Poate că Artemis ne-ar fi trăsnit pe amândouă.

Încă o plângeam pe sora mea, dar viața la curtea din Atena era plină de lucruri care să-mi distragă atenția, iar pe durata absențelor îndelungate ale lui Tezeu, am înflorit cum n-am făcut-o niciodată în Creta. Simțeam uneori ghimpele dorului de mama – ori de câte ori venea la țărmurile noastre cineva care ar fl putut avea vești despre căminul meu pierdut, mă năpusteam asupra sa, și așa am aflat că Minos era în continuare dispărut, că domnia lui Deucalion rămânea moderată și că Pasifae era mereu în grădina cu ierburi aromatice, aparent împăcată cu situația. Odată cu vârsta, am început să-i studiez pe bătrâni și să fiu foarte atentă la cum se conduce o cetate când nu e guvernată de frică și colți și sânge. Când se întorcea Tezeu, îi dădeam impresia că sunt de-a dreptul captivată de poveștile sale grandioase. Oh, erau narațiuni zburdalnice, pline de aventuri și entuziasm, dar într-un final m-am săturat să aud cât de desăvârșit era Tezeu – mereu cu un pas înaintea dușmanului, mai puternic decât toți și triumfător până la capăt. Chiar și așa, știam că nu va dura mult până ce cântecul de sirenă al gloriei avea să-l momească din nou pe mare, iar Atena avea să fie din nou a mea.

Ce să fac cu ea, nu știam. O prințesă era o prințesă, oriunde ar fi fost ea, iar în Atena, la fel ca și în Creta, distracțiile disponibile păreau limitate la războiul de țesut, la dănțuiri și zâmbete adresate bărbaților. Ariadna era cea care dansa, nu eu. O privisem cum se abandona în pașii de dans, rătăcindu-se în vraja lor, și mă declarasem neinteresată să învăț. Știam că nu mă

voi mișca niciodată ca sora mea, că nu voi avea niciodată grația ei. Țesutul însă era ceva ce obișnuiam să facem împreună. Mă durea sufletul să stau în fața războiului, în odaia goală din Atena, și să-mi petrec ceasuri posomorâte urzind din fire o poveste, fără ca ea să-mi fie alături.

Așa că nu-mi rămâneau decât zâmbetele.

Nu după mult timp, pașii mi s-au întors irezistibil către sala aglomerată, ispititoare, în care se administrau treburile palatului. Prima dată când am intrat, s-au ridicat câteva sprâncene și am simțit cum privirile bărbaților de elită ai Atenei au poposit întrebătoare asupra mea. Am făcut apel la acel zâmbet regal, cel mai luminos de care eram în stare, și am făcut un pas înainte.

– Speram să stau cu dumneavoastră în dimineața asta, am zis.

Mi-am îndreptat cuvintele către Pandion, un bărbat blând, între două vârste, în care știam că Tezeu are încredere.

– Nu se prea obișnuiește în Atena, a spus el, moderat.

Gândul le-a traversat și celorlalți chipurile, limpede ca fulgerul. *Suntem în Atena, un loc civilizat. Oricare ar fi fost obiceiul în Creta, aici e altfel.* Mi-am îndreptat umerii.

– Dacă Tezeu ar fi aici, și-ar ocupa locul printre Domniile Voastre, am spus cu glas dulce, însă el poartă bătălii grozave peste mări, ca să ducă lumii pacea și dreptatea, în numele Atenei. Iar cât timp el luptă acolo, pe mine mă lasă aici, fără vreun îndrumător în această cetate nouă. Știu că vrea să învăț cum se conduce un regat drept și echitabil. În plus...

Am ezitat, prinzând curaj fiindcă vedeam că mă ascultă, că nu m-au scos deja afară din sală cu râsetele lor, sau mai rău.

– În plus, eu n-am cunoscut decât modul de guvernare al tatălui meu; vreau să cunosc și unul mai bun.

Mi-am ținut răsuflarea. Puteau să o ia drept o insolență monstruoasă, dar m-am bazat pe faptul că s-ar simți flatați și mi-ar ierta purtarea atât de necivilizată, având în vedere locul de unde veneam.

Pe chipul lui Pandion s-a întins aproape fără voie un zâmbet, iar după exemplul său, în sală s-a răspândit un murmur grav de aprobare.

– Prințesă, sper că nu vei găsi plicticoase sarcinile noastre, a spus.

Aproape am izbucnit în râs. Mi-a plăcut că am putut să-i manipulez pe acești oameni importanți și plini de demnitate, iar în pliurile rochiei am strâns pumnul, în semn de triumf, când Pandion mi-a făcut semn să iau loc pe tronul mai mic, cel care stătea gol, lângă tronul impunător al lui Tezeu.

– Vorbeam despre veștile pe care le-am primit din Laurion, dealurile de la miazăzi, a continuat Pandion. S-a descoperit argint acolo, și e posibil să poată fi extras mai mult.

M-am aplecat înainte, dornică să aud totul. Sigur, nu aveam nici o putere, asta era adevărat. Însă ascultam; acolo unde Tezeu se afunda în scaun, se uita lung și își găsea scuze ca să plece, eu stăteam dreaptă și eram atentă. Nu am rostit nici un cuvânt cu voce tare; nu voiam să mă creadă prea îndrăzneață. Însă treptat am devenit tot mai pricepută în a șopti la urechile potrivite, în momentele potrivite, și am descoperit că îi puteam face să creadă că vorbesc în numele soțului meu hărăzit, cât timp el era plecat. Mă sâcâia că le păsa de cuvintele mele doar fiindcă își închipuiau că vin de la soțul meu. Uneori, vedeam cum ochii le treceau peste corpul meu și cât de nesemnificativă credeau că e mintea mea. Însă chiar dacă își imaginau că sunt doar un canal decorativ pentru cuvintele lui Tezeu, pentru prima dată în viața mea, bărbații care aveau puterea în mâinile lor se opreau politicos, ca să îmi îngăduie și mie să vorbesc. Mi-am înghițit frustrarea și am folosit-o în avantajul meu.

În fața mea se întrevedea, înspăimântător, cel de-al optsprezecelea an al vieții mele. Mă întrebam cât de mult o s-o mai pot ține cu viața asta. Tezeu nu avea nevoie de o nevastă; avea nevoie de un public recunoscător și de cineva care să conducă cetatea, cât timp el își scria numele în analele istoriei. Însă căsătoria noastră făcea parte din armistițiul cu Creta și știam că e inevitabilă. În cele din urmă, a venit și ziua în care a trimis vorbă din călătoriile sale, anunțând când crede că se va întoarce, și a poruncit să înceapă pregătirile pentru nunta noastră.

Ziua nunții noastre, la fel ca nașterea Minotaurului, era o amintire pe care nu mi-o îngăduiam. Ori de câte ori îmi apărea pâlpâind în minte, senzația dominantă era aceea de pierdere dureroasă, pe care o simțeam fără Ariadna alături. Mâini de ateniene, suficient de blânde, dar necunoscute și distante, mi-au răsucit părul în cozi împletite și m-au înveșmântat în țesături unduitoare. Nu sora mea; sora mea, care visase la ziua asta pentru ea însăși.

Dacă sperasem că măritișul cu Tezeu avea să-mi stingă o parte din bănuielile care îmi mocneau încă în minte, mă înșelasem amarnic. După ce ne-am căsătorit, m-am întrebat și mai mult dacă a spus adevărul, cum că o lăsase singură pe Ariadna din respect față de onoarea ei. Din câte îmi dădeam seama, Artemis, zeița sumbru măritată cu propria-i castitate, nu ar fi avut cine știe ce motiv să-și trimită șarpele împotriva Ariadnei fiindcă îl ajutase pe Tezeu să iasă din Labirint. Puteam doar să bănuiesc că sora mea plătise prețul pentru altceva, ceva cu mult mai ofensator la adresa nemuritoarei fecioare.

Însă Tezeu, care dormea adânc lângă mine, nu avea să-mi spună niciodată.

19 ARIADNA

Am așteptat ca Dionysos să spună că va pleca din nou; că îl cheamă lumea și că va pleca pe valuri și va dispărea. Însă a rămas. La început nu a mai vorbit despre mama lui, însă pe măsură ce am intrat într-o rutină a plimbărilor împreună pe plajă, în fiecare seară, a mai abordat o dată subiectul.

– Mama mea, Semele, era o femeie muritoare, într-adevăr, dar tatăl meu era Zeus, stăpân al fulgerelor și conducător al muntelui Olimp. În pofida geloziei usturătoare a soției sale, Hera, tatăl meu nu rezista tentațiilor femeilor frumoase pe care le vedea pe Pământ. Deși o avea pe Hera, cea cu brațele albe, în toată gloria ei, nu se mulțumea niciodată cu o singură femeie – fie ea și regina tuturor zeițelor. Așadar, când a văzut-o pe Semele, nu a ezitat să o necinstească.

Desigur. O poveste cunoscută. Însă pe buzele lui Dionysos, cuvintele zumzăiau ca străbătute de un curent ascuns. Zeii luau ce voiau, oricând voiau. Dar Dionysos ce voia? Chipul său era sincer și nevinovat, și cu toate că eram pregătită din clipă în clipă pentru ce avea să urmeze, el s-a mulțumit să-și continue povestea.

– Semele a fost încântată să primească atenția tânărului chipeș. Nu s-a îndoit de vorbele lui, când i-a spus că e cel mai puternic dintre nemuritori. Și nu a rezistat când a condus-o într-un golfuleț izolat, departe de privirile iscoditoare ale nevestei sale mereu atente. Cu timpul, pântecul i s-a rotunjit și a început să se laude cu asta tuturor celor care o ascultau. Când Hera a auzit de muritoarea cea nesăbuită care se lăuda cu copilul divin pe care avea să-l nască, și-a plănuit răzbunarea. A vizitat-o pe mama, deghizată într-o băbuță, care i-a pus la îndoială povestea. „De ce nu vine Zeus la tine scăldat în gloria sa aurie, în care își vizitează nevasta nemuritoare?“, a întrebat-o pe Semele. „Roagă-l să-ți

arate care-i este adevărata-i înfățișare și atunci vei ști, mai presus de orice îndoială, că în pântec îi porți fiul..."

Dionysos s-a oprit.

Ascultând acea întâmplare repovestită, am simțit că stomacul mi se face ghem. Știam de ranchiuna Herei și de pedepsele pe care le-a abătut asupra nefericitelor iubite muritoare ale lui Zeus. Știam că trebuie să fie o păcăleală și am simțit durerea lui Dionysos pricinuită de faptul că îmi povestea ce îi făcuse Hera mamei sale.

– Astfel, Semele s-a dus la Zeus și l-a pus să jure că îi va îndeplini orice dorință ar fi avut. Râzând, el a jurat, făcându-și legământul pe Styx, râul cel cumplit, care duce fiecare spirit în umbrele întunecate ale lui Hades. Așa grozav și atotputernic cum e, Zeus era legat de jurământ cu lanțuri indestructibile. Așadar, când Semele și-a rostit dorința cu voce tare – ca el să-și dezvăluie înaintea ei adevărata înfățișare de nemuritor –, și-a dat seama de îndată că Hera l-a descoperit și că asta avea să-i fie răzbunarea. Cu inima grea, și-a dat la o parte învelișul muritor, iar divinitatea-i grozavă a strălucit ca flacăra soarelui. Nici un ochi omenesc nu poate rezista la o asemenea priveliște. Mama mea, cu mine în pântec, a fost prefăcută într-o clipită în cenușă.

Am înghițit în sec. Pedeapsa Herei fusese atât de isteață; încă o dată, se dovedise mai deșteaptă decât soțul ei, care călca strâmb. Și, încă o dată, altă femeie plătea prețul.

– Atunci, cum...? am dat să întreb.

– Cum de nu m-am fărâmițat în pântecul ei? a întrebat Dionysos, schițând o grimasă. Tatăl meu m-a scos din pântecul ei, în timp ce mama ardea. Nu eram gata să mă nasc, așa că m-a cusut la loc sigur, în coapsa lui, până la momentul potrivit. Astfel, m-am născut de două ori și mi-am putut revendica dreptul dobândit prin naștere, de olimpian adevărat, fiindcă am fost hrănit de sângele de aur al tatălui meu.

Am simțit un ghimpe al tristeții pentru soarta lui; un prunc smuls din pântecul mamei sale, fără vreun alt motiv în afară de ciudă și orgoliu rănit. Măcar Minotaurul cunoscuse atingerea blândă a mângâierilor mamei sale, chiar dacă mintea-i smintită nu putea înțelege iubirea.

– Hera, desigur, nu ar fi acceptat să-mi ocup locul în sălile de pe muntele Olimp, așa că tatăl meu m-a încredințat nimfelor de pe muntele Nysa. Era suficient de departe de locurile preferate de Hera, încât să fiu ascuns în siguranță, câtă vreme eram atât de mic.

Vasăzică, așa se explica de ce purtarea lui era atât de neobișnuită față de toate lucrurile la care mă așteptam de la un zeu. Nu fusese crescut în sălile de aur de pe muntele Olimp, în mulțimea de nemuritori eleganți și cruzi care se luptau acolo pentru supremație. Nu învățase pe genunchiul lui Zeus că lumea îi stă întinsă la picioare, ca un ospăț din care poate alege ce să culeagă și ce să arunce.

– Așa că am crescut pe coastele muntelui, iubit și îngrijit de nimfe. Erau un grup de surori, care trăiau împreună cu tatăl lor, Silenus. De la el am învățat să fac vin din struguri. Era un bătrân jovial, care râdea mereu de ridicolul vieții, și un mare iubitor de vin. El m-a învățat, încă de la o vârstă fragedă, secretele licorii.

Dionysos se înveselise cu totul pe când vorbea despre zilele petrecute pe muntele Nysa. Ne-am oprit la un pâlc de bolovani unde eu puteam să mă așez, iar el tocmai se întindea pe unul dintre ei. Soarele îi lumina chipul, scăldându-l într-o strălucire care îmi tăia răsuflarea. Umbre ale gloriei lui Zeus; o șoaptă a felului cum trebuie să-i fi apărut lui Semele în ultima clipă a vieții ei. Dionysos își umbrea ochii cu brațul, în timp ce îmi surâdea, languros și grațios.

– Bătrânul Silenus s-a dus să cutreiere într-o zi, așa cum îi stătea în obicei, și s-a trezit la poalele muntelui din regatul frigian condus de Midas. Silenus era de obicei mai mult beat decât treaz, iar când s-a oprit la o

fântână să bea apă, a adormit fără să vrea în soarele amiezii. Regele Midas l-a primit cu multă ospitalitate când s-a trezit, așa că i-am promis regelui Midas că, în schimbul bunătății sale, îi voi oferi în dar tot ce își va dori.

L-am privit brusc pe Dionysos, nesigură încotro avea s-o ia povestea. El încă zâmbea, cu toate că nu-i vedeam ochii sub pavăza brațului, așa că am zâmbit și eu, atrasă de buna lui dispoziție.

– Regele Midas a fost încântat de propunere și a cântărit-o cu atenție în gând. Frigia nu era un regat bogat. Midas tânjea să-și depășească vecinii rivali, care aveau aur dincolo de orice închipuire.

Aici, Dionysos nu și-a putut abține un hohot de râs.

– Așa că exact asta mi-a cerut, aur – mai precis, abilitatea de a transforma în aur tot ce atingea. Îți poți închipui bucuria când i-am împlinit dorința, iar masa pe care își odihnea palma a început să strălucească dintr-odată. S-a răsucit pe călcâie, beat de fericire, a atins pilaștrii de piatră de lângă el și i-a văzut cum se transformă. Fântâna din care băuse Silenus a prins a străluci când a pus o mână pe ea, iar fiecare undă de apă a înghețat în valuri aurii, scânteietoare. Lespezile de piatră de sub tălpile sale, măslinii răsuciți de care se apropia în pași de dans, până și firele de iarbă care fluturau în adierea vântului, când s-a lăsat în genunchi să-și treacă degetele printre ele – totul era acum de aur. Suprafețele strălucitoare reflectau razele soarelui în fâșii aspre, orbitoare, făcându-i pe curteni să se cutremure și să-și apere ochii. Midas a râs din nou și a început să țopăie prin curte – ca și cum ar fi fost iar un băiețandru –, după care s-a împiedicat brusc și a căzut. Robele nu-i mai erau din pânze țesute, ci din aur solid și rezistent. Îndoiala i-a licărit în ochi pe când încerca să se ridice cu greu în picioare, ca o țestoasă răsturnată pe spate.

Auzind acestea, am râs. Imaginea regelui lipsit de demnitate, chinuindu-se pe podea să se smulgă din

aurul la care tânjea, era amuzantă. Însă în ochii lui Dionysos sclipea un licăr maliţios, iar dincolo de râsete am simţit cum încep să mă agit, neliniştită.

– Regele era un bărbat încăpăţânat şi hotărât să se ridice singur de la pământ. Când slujitorii lui au dat să-i sară în ajutor, le-a făcut semn poruncitor să stea departe. Dar câtă vreme atenţia le era distrasă, nimeni nu a văzut-o pe fiica cea mică a lui Midas cum fuge prin curte spre tatăl ei căzut pe spate, dornică să i se alăture la joacă.

Am rămas cu gura căscată. Sigur că Dionysos n-ar fi...

– Nu putea să aibă mai mult de trei ani şi îi era foarte devotată tatălui ei. S-a dus în fugă în locul unde acesta se zbătea pe jos, întemniţat în robele-i rigide şi zornăitoare, şi a sărit la gâtul lui, cu braţele ei mici şi grăsuţe, lipindu-şi faţa de obrazul lui, într-o sărutare încântată. Statuia de aur a copilului a căzut pe spate, în ţărâna de aur, iar zăngănitul metalic a răsunat în aerul dintr-odată cuprins de linişte.

Dionysos s-a oprit, măsurându-mi cu privirea expresia îngrozită.

– Iar pe când tatăl ei plângea, lacrimile sărate i se întăreau pe obraji, ca nişte nestemate sclipitoare.

Nu puteam să vorbesc. Eram îngrozită. M-am gândit la fetiţa aceea, cu încrederea şi exuberanţa ei, redusă la tăcere şi prefăcută într-o replică rece şi frumoasă a ei înseşi. Nu mă gândisem că Dionysos ar fi precum ceilalţi zei: rece, crud şi meschin.

Nu ştiu ce expresie de groază trebuie să-mi fi schimonosit chipul, dar l-a făcut pe Dionysos să-şi lase capul pe spate şi să râdă în hohote.

– Ariadna! Doar nu crezi că aş fi lăsat-o pe copilă aşa, nu? Sigur că nu aş pedepsi o fiinţă nevinovată, a zis el, înghiţindu-şi veselia. Şi chiar îi eram recunoscător lui Midas, care era un om bun şi amabil, fiindcă a avut grijă de Silenus. Şi-a dat seama într-o clipită de nebunia dorinţei lui. L-am lăsat să şi-o retragă de îndată, ajutându-l să se ducă la cel mai apropiat râu şi să se

spele de putere. Să știi că nisipul din acel râu e plin și în ziua de azi de fire de aur. I-am redat viața fetiței, care nu și-a amintit nici o clipă din ce s-a întâmplat, și totul a revenit la normal. Regele Midas a învățat o lecție despre ceea ce e cu adevărat valoros și a devenit, fără urmă de tăgadă, o anecdotă amuzantă.

Am răsuflat ușurată, dar mă simțeam cumva și descumpănită de toate astea. Numai bunăvoința lui Dionysos făcuse ca întâmplarea asta să nu fie altceva decât o poveste amuzantă, și nu o tragedie îngrozitoare. Tot ce trebuia să facă era să aleagă un deznodământ sau altul.

Mi-a întins mâna, ca să mă ridice în picioare, și m-a privit drept în față. Forța colosală a frumuseții sale mi-a tăiat răsuflarea. Arăta de parcă el însuși ar fi fost poleit cu aur, de parcă degetele nesăbuite ale lui Midas i-ar fi atins pielea și l-ar fi infuzat cu aur. Mărețul Helios era bunicul meu și știam că o reverberație a strălucirii sale ne-a atins pe mine și pe frații mei, oferindu-ne o lumină blândă, dar întreaga prezență a lui Dionysos ardea într-o splendoare și o vitalitate spectaculoase, care făceau ca sângele soarelui ce îmi curgea prin vene să pară, prin comparație, plăpând și slab. Mi-a atins obrazul cu degetele și m-am simțit de parcă un fier roșu îmi sfâșie carnea, pătrunzându-mi până-n suflet. În spatele lui, cerul se aprindea într-un asfințit glorios. Simțeam că această clipă e ceva tangibil, ceva de care mă puteam agăța; îmi găsisem cumva un adăpost aici, în locul care credeam că îmi va topi carnea și îmi va albi oasele. Însă tot nu știam dacă povestea lui Midas era menită să mă avertizeze sau să mă liniștească.

Și-a luat mâna de pe obrazul meu.

– Nu te încrezi în mine.

Era adevărat, deși cumva nu puteam numi motivul șovăirii mele. Oare credeam că se joacă cu mine, că asta era o prefăcătorie elaborată, doar pentru propriul amuzament, pe când în sinea sa era la fel de sălbatic ca restul zeilor? Nu puteam ști cu siguranță.

– Când eram doar o copilă, mă încredeam în zei, m-am auzit spunând. Dar Poseidon ne-a trimis Minotaurul, iar tatăl meu a stat deoparte. Când a venit Tezeu, am crezut că nu e ca ei. Dar a fost mai rău; fiindcă zeii cel puțin nu s-au prefăcut niciodată a fi ceea ce nu sunt.

Expresia i s-a întunecat atunci, doar puțin. Când nu zâmbea, arăta de parcă ar fi fost sculptat în marmură, deși trăsăturile nepământene ale chipului său depășeau arta oricărui sculptor care trăise vreodată.

– Eu nu mă prefac, mi-a spus.

Dar cum puteam să știu? Tot ce știam era că va exista o zi de mâine, iar el poate că avea să fie aici. Sau poate că avea să plece.

Spre surprinderea mea, nu m-am trezit în zorii unei zile pustii și singuratice. În fiecare dimineață care a urmat, sfidându-mi așteptările, Dionysos era acolo, iar insula prindea viață datorită sporovăielii, cântecelor și râsetelor sale. Vița-de-vie creștea sălbatică și mi-a arătat cum să scurtez tijele lemnoase și groase, pentru a nu le lăsa să înghită casa cu totul. Alături de ele, a plantat mici straturi de legume și pomi fructiferi și am găsit o satisfacție profundă când îmi adânceam palmele în pământul prăfos, împreună cu el, și priveam, zi de zi, cum mlădițe verzi ies din pământ, și pe ramuri se coc încet rodii, lămâi și smochine.

Și în fiecare zi mă plimbam cu un zeu de aur. L-am convins să-mi arate mai mult din insulă, iar în compania sa am pătruns în cele mai îndepărtate cotloane ale pădurii. Am constatat cu surprindere că, în tot acest timp, picioarele mele căpătau forță, chiar și pe când îmi arăta cărarea dintre copaci, ce ducea până la poalele muntelui înalt, și, împreună, ne aventuram pe pantele mai ușoare. M-am simțit mândră când am ajuns la un luminiș între copaci, puțin mai sus, și am dat de un platou de stâncă, de unde vedeam ceea ce se găsea dincolo de munte.

– Ce părere ai de sălașul meu? m-a întrebat Dionysos, cu un aer poznaș.

Abia mai puteam vorbi.

– E atât de frumos, am îngăimat.

Și chiar era. Insula Naxos se întindea mai departe decât îmi închipuisem. Era bogată în vegetație, cu întinderi grozave de pădure ce coborau spre unduirile dramatice ale golfurilor, unde nisipul auriu lăsa loc apelor de smarald. Alți munți, mai mici decât cel pe versanții căruia eram cocoțați acum, se înălțau în centrul insulei cu piscuri line, iar lumina lui Helios scălda totul într-o strălucire splendidă.

– Mă bucur că îți place, a spus Dionysos.

Treptat, mi-a spus mai multe povești despre viața sa. A zugrăvit tabloul unei tinereți idilice. Dulceața și iubirea nimfelor – și glumele și aiureala lui Silenus – îi făcuseră copilăria atât de diferită de cea a celorlalți zei, care fie se nășteau gata formați, pregătiți pentru o existență nărăvașă, fie se luptau și își croiau drumul spre maturitate prin foc și sabie.

Într-o seară, la amurg, a arătat spre un inel de stele, care scânteiau slab pe cerul indigo, și mi-a spus:

– Ele sunt mătușile mele, nimfele care m-au crescut cu atâta blândețe. După ce au murit, Zeus le-a urcat pe cer în semn de recunoștință pentru că m-au crescut și m-au ascuns de Hera. Însă ea nu-și încheiase socotelile cu mine, a continuat el. Când m-am făcut mare și tatăl meu a considerat că sunt în siguranță, m-a adus în sălile din Olimp. Acolo, ea nu mă putea trăsni, în schimb a abătut asupra mea o sminteală care m-a condus de pe muntele învăluit în nori înapoi pe Pământ. Am simțit cum o mie de scorpioni îmi zgârie țeasta pe dinăuntru; un chin frenetic care mă tortura stăruitor, așa încât să nu mai înțeleg nimic. Am umblat în disperare luni de zile, ani, fără să văd și să simt nimic altceva decât acea agonie. Pe măsură ce m-am îndepărtat tot mai mult de influența ei răuvoitoare, și pe măsură ce s-a scurs timpul, iar ea a trecut la alte supărări și alte sentimente

de ură, nebunia mi s-a risipit încet-încet. Am deschis ochii într-o dimineață și vedeam limpede; nu mai aveam privirea chinuită și tivită cu roșu, iar gândurile îmi curgeau din nou. Nu mă grăbeam deloc să mă întorc pe muntele Olimp. În schimb, am umblat printre oameni. Le-am împărtășit mijloacele de a zdrobi strugurii pentru a-i preface în vin și le-am adus extazul dulce și binevenit pe care îl putea oferi acesta. Mi-au mulțumit mult și mi-au ridicat altare în toate locurile pe unde am fost. Femeile își părăseau viețile de corvoadă și ascultare; își aruncau voalurile și își despleteau părul pentru a fugi în munți, unde țineau ritualuri secrete, departe de ochii bărbaților. Aceștia le tolerau purtarea, fiindcă nevestele lor asuprite se întorceau revigorate și proaspete, vesele și cu inima ușoară din nou. Unele au ales să mă urmeze, iar menadele mele devin tot mai numeroase. Vor veni la Naxos când... când va fi timpul potrivit... și vei vedea.

Deloc caracteristic, s-a încurcat în cuvinte aici, iar eu l-am privit întrebător, curioasă când putea fi acel „timp potrivit" despre care vorbea.

– Într-o zi am întâlnit un tânăr pe nume Ampelos, a cărui frumusețe putea concura cu cea a oricărui zeu pe care l-am văzut tronând pe muntele Olimp. Cu membrele ușoare, cu pielea netedă și râzând mereu, părea să fie jumătatea mea muritoare, pe care o crezusem distrusă odată cu mama mea. l-am ajutat poporul să învețe cum să lucreze câmpurile cu boi, nu cu mâna. Împreună, am cultivat întinderi mari de viță-de-vie, care a crescut atât de înaltă și de deasă încât a devenit o pădure încărcată cu struguri frumoși și grași. Valuri nesfârșite de vin roșu, bogat țâșneau din prese, iar acolo am crezut că am găsit pacea și fericirea pe care nu le mai cunoscusem din vremea cât am stat pe muntele Nysa.

Privirea i s-a întunecat în timp ce vorbea. M-am încordat, înfigându-mi unghiile în palmă, stând la fel

de nemișcată și tăcută ca o pisică, atentă la ce avea să urmeze.

– Însă Ampelos era muritor și predispus la fragilitatea tuturor oamenilor. Nu vreun blestem răzbunător al zeilor sau vreo pedeapsă divină mi l-a luat pe Ampelos de lângă mine; doar simpla insultă a țelor răsucite pe care Parcele le-au născocit pentru întreaga omenire. Într-o zi, a urcat prea sus în căutarea unui ciorchine ispititor de struguri și și-a pierdut echilibrul. Tânărul meu iubit s-a prăbușit la pământ și și-a frânt gâtul pe stânci...

– Dar n-ai fi putut să-l salvezi? am izbucnit eu.

A scuturat din cap, scurt, de parcă ar fi izgonit o muscă enervantă.

– În ceea ce au hotărât Parcele, zeii nu au voie să intervină. Toți muritorii trăiesc și mor după țele urzite de acestea, iar fiecare muritor va muri atunci când ele îi taie firul vieții. L-am plâns pe frumosul meu Ampelos, dar s-a stins după legile care conduc omenirea și nu puteam răsturna cursul lumii ca să-l salvez pe iubitul meu. Tot ce-am putut face a fost să-i smulg lumina sufletului în clipa când a murit, astfel încât s-o salvez de la veșnicia rece a Infernului. În schimb, pe Ampelos l-am așezat printre stele, unde frumusețea sa avea să lumineze cerul nopții și să-i minuneze pe toți oamenii.

M-am cutremurat, cu toate că seara era călduroasă. Curând, stelele aveau să licărească și să prindă viață, rămășițe ale dorințelor zeilor, arzând încă în întunericul gol. Mi-au amintit de poveștile lui Eirene și am simțit cum în mine se înfioară o parte din acea veche furie.

– Să-i minuneze? am întrebat eu, încordată. Sau să ne aducă aminte care ne e locul? Toată viața mea, am auzit ce se întâmplă când zeii pun ochii pe vreun muritor. Niciodată nu pare să se sfârșească bine pentru noi. Am văzut asta cu ochii mei, să nu uităm.

Privirea lui Dionysos s-a înăsprit.

– Ampelos a avut parte de o moarte omenească. Se întâmplă de o mie de ori în fiecare zi.

– Nouă ni se întâmplă. Poate că mâine o să alunec de pe pietrele de la marginea stâncii sau un urs flămând o să vină după mine din pădure. Și atunci?

– Atunci o să mori, așa cum ai fi murit și dacă n-aș mai fi venit aici!

Tonul îi era aspru, iar când l-am privit acum, postura dezinvoltă a brațelor sale, care îl făcea să pară atât de uman, se crispase într-o demnitate ce-i vădea divinitatea ofensată.

– N-ar fi vina mea mai mult decât dacă te-ai fi stins aici de dor, așa cum a vrut Tezeu când te-a părăsit aici.

Undeva în sinea mea, știam că nu ar fi vina lui. Nu eram furioasă pe el; mă măcina însă gândul că nu știam dacă și-ar vedea mai departe de drum fără să se sinchisească. Toată puterea era a lui. Eu așteptam aici, pe insulă, fiindcă nu aveam unde altundeva să mă duc, întrebându-mă cât avea să mai țină interesul lui față de mine, fiindcă sigur asta era tot ceea ce mă ținea în viață.

– Dar bineînțeles, dacă asta ai prefera... Așa să fie! s-a răstit.

Înainte să pot rosti vreun cuvânt, a dispărut. Tăcerea fremăta în jurul meu.

Știam că nu se mai află pe insulă. Povara pustietății acesteia mă apăsa din toate părțile. Eu îl alungasem, cu furia care se aprinsese atât de brusc în mine. Prezența lui aici, deși atât de plină de bucurie, purta cu ea amenințarea faptului că ar putea dispărea dintr-o clipă în alta. Iar acum eu am făcut ca acest lucru să se întâmple, doar ca să nu mai fiu nevoită să mă tem de el.

Părăsirea pe Naxos însă nu mai era condamnarea la moarte care fusese înainte. Chiar dacă magia lui Dionysos m-ar fi părăsit, mi-am dat seama că nu s-ar fi risipit odată cu toate cunoștințele pe care mi le-a oferit.

Fără el aici, tot cultivam legumele. Tot zdrobeam orzul între pietre, ca să coc pâine. Tot măturam podelele de marmură până sclipeau de curățenie. Nu mai eram

fata captivă a lui Minos; nu mai eram fata schimbată pe cuprul lui Cinyras; nu mai eram nici distracția lui Tezeu, între două isprăvi eroice și glorioase. Cumva, le supraviețuisem tuturor și iată-mă aici, unde eram în sfârșit liberă. Aveam toată viața înainte; ca una dintre semințele ce mi se chirceau în palmă, gata să fie sădite. Destinul meu nu îmi aparținuse niciodată, înainte să părăsesc Creta și să mi-l iau în mâini. Așadar, ce aveam să fac acum cu el?

Am dansat pașii vechi pe care îi învățasem de la mama, afară în curte, fără privirile iscoditoare și șoaptele răutăcioase care șerpuiau pretutindeni în Knossos; pașii pe care mi-i aminteam dintr-o vreme dinaintea monștrilor și a bărbaților care se foloseau de ei pentru putere și glorie. Războiul de țesut care adunase praf înainte ca Dionysos să transforme vechea colibă în palatul său strălucea acum cu putere, și m-am așezat să țes. În timp ce răsuceam lâna moale și o trăgeam în fire, mișcările îndemânatice ale degetelor mele îmi aduceau amintirea miilor de dăți când am făcut asta cu Fedra. Am țesut tapiserii cu subiectul considerat cel mai potrivit pentru prințese; scene după scene cu nunți splendide, în timp ce așteptam să vină și ale noastre. Complexitatea țesăturii m-a fascinat dintotdeauna – deși lentoarea ei o frustra pe Fedra – și mi-am amintit cu câtă grijă am țesut fiecare păun, fiecare rodie la marginile tapiseriei, drept simbol al Herei. Ea fiind zeița căsătoriei, scenele noastre nupțiale, făurite cu fire lucioase, îi erau dedicate și ilustrau devotamentul nostru față de datorie.

Nu voiam să recreez acele tapiserii aici, pe Naxos. Fiindcă acum nu mai trăgea nimeni cu ochiul peste umărul meu, eram liberă să spun, în schimb, poveștile pe care le voiam. Ostenita Leto, blestemată de Hera să cutreiere pământul la nesfârșit, în vreme ce pântecul i se umfla cu gemenii concepuți de Zeus. Io, uluită de metamorfoza sa din femeie în vacă, atunci când Zeus a încercat să-și ascundă din nou infidelitatea. Și,

bineînțeles, Semele, încercând în zadar să-și apere ochii de explozia de aur care avea s-o prefacă în cenușă.

M-am cufundat în frenezia creației, iar orele au trecut ca o singură clipă, pe când suveica zbura încolo și încoace sub degetele mele. Când tapiseria a fost gata, am privit-o cu un fel de mândrie înverșunată. Nu era plină de scene cuminți de slavă adusă zeilor. Era cu totul altceva.

În noaptea aceea, am visat scenele pe care le țesusem – un amalgam de femei transformate și chinuite. Iar apoi visul s-a prefăcut în Naxos, unde eu stăteam pe nisip, cu stejarii uriași și răsuciți și chiparoșii din pădure în spate, și priveam fețele stâncoase ale munților. O neliniștite usturătoare mă furnica pe șira spinării, în timp ce mijeam ochii la vârful cel mai înalt, unde vedeam o siluetă. Când un nor a trecut prin fața soarelui, am văzut-o limpede. Brațele ei albe străluceau ca marmura. Ochii îi erau mari și rotunzi, tiviți cu gene dese, ca o parodie a inocenței. Privirea neagră din centrul lor era fixată implacabil asupra mea și am simțit ura ei rece ca oțelul, aidoma unei lame la gâtul meu. Hera.

M-am foit și m-am răsucit, m-am simțit prinsă într-o plasă alunecoasă și m-am izbit de marginile ei într-o încercare disperată să scap. Răsuflarea mea era un suspin cuprins de panică și îmi zgâria gâtul în căutarea aerului, iar atunci m-am ridicat în capul oaselor, cu păturile încurcate în jurul meu. Lumina zorilor inunda încăperea și eram singură. Am tras aer în piept, adânc și rar, și am scuturat din cap, încercând să mă desprind de visul care încă mă ținea în ghearele sale, lăsând frica să mi se risipească în singurătatea tăcută a dimineții.

20 FEDRA

– Unde ai fost toată ziua?

Tezeu era ursuz, tolănit pe canapeaua joasă care se întindea pe toată lungimea unui perete din camera noastră spațioasă. Deasupra capului său, soarele pătrundea înăuntru pe fereastra săpată în piatră, aruncându-i umbre pe chip.

Am fost luată prin surprindere de apariția sa neașteptată. Bănuisem că era călare pe dealuri, vânând vreo biată creatură, mult mai măruntă decât monștrii cu care prefera să se lupte; vărsându-și frustrările ce îi însoțeau mereu sejururile acasă pe cerbii și mistreții nevinovați, care ne cutreierau munții. În schimb, părea că pe mine mă luase țintă. M-am îndreptat mai bine de spate, scuturându-mi părul de pe față și privindu-l drept în ochi.

– Am fost la curte, am zis rece.

Cuvintele pe care nu le-am spus pluteau nerostite în aer: *Poporul se așteaptă ca regele său să fie prezent acolo. Ce fel de rege îi îngăduie nevestei sale să-i preia îndatoririle?*

– Ce probleme fascinante ai mai auzit și azi? a întrebat el batjocoritor. Vreun țăran își acuză rivalul că i-a furat oile păduchioase, poate? Vreun stup e așezat prea aproape de casa unui vecin? Câinele cuiva a mușcat un trecător? Chiar îmi pare rău că am ratat așa ceva.

– E poporul tău, i-am reamintit. Viețile lor contează pentru ei, așa că ar trebui să conteze și pentru tine.

A pufnit disprețuitor. Peste încăpere s-a așternut o tăcere grea.

– S-a discutat azi ceva ce te-ar fi putut interesa.

Am luat un pieptăn de pe măsuța de toaletă și am început să mi-l trec prin cârlionți. Preumblarea atâtor oameni în și din marea sală stârnea atâta praf, încât simțeam cum mi se agață de piele și de păr. Luându-i

tăcerea drept o invitație de a continua, am vorbit mai departe.

– Dealurile Laurion de la miazăzi dau tot mai mult argint pe zi ce trece. S-a sugerat că unele dintre aceste bogății ar putea fi folosite pentru a construi mai multe corăbii.

Tezeu a ridicat din umeri.

– Atena își dorește o flotă mai mare? am întrebat.

Nu m-am obosit să aștept un răspuns.

– Corăbiile lui Minos erau odinioară năpasta Greciei, însă acum nimeni nu mai pare să se teamă de puterea Cretei.

– Fratele tău nu e Minos, a zis Tezeu.

Era adevărat. În vreme ce fratele meu stăpânea în liniște și pace Creta, confuzia și frica pe care o simțiseră insulele din împrejurimi imediat după moartea Minotaurului lăsau loc acum unei lipse de respect îndrăznețe – ba chiar și unui dispreț fățiș – față de tronul din Knossos. Atena părea să capete mai multă importanță, pe măsură ce Creta cădea tot mai mult în umbre. Începusem să observ că mica noastră citadelă era acum inundată zi de zi de negustori veniți de pretutindeni.

– Crezi că acum suntem la fel de puternici precum Creta? Putem ridica o flotă egală cu a lor?

– Mai bună, a zis Tezeu.

– Însă Atena e mică, am protestat eu. Zăcămintele de argint ne oferă bogății, dar avem puterea pe care o avea Minos? Putem aduna destui bărbați numai din cetatea asta ca să luptăm și să cucerim cum a făcut-o el?

– Cauți să conduci o invazie? a întrebat Tezeu.

Tăișul batjocurii din tonul lui m-a făcut să mă aprind și am aruncat pieptănul cu mai multă forță decât aveam de gând. A alunecat de pe marginea mesei din lemn sculptat și a ricoșat în lespezile de marmură ale podelei.

– Tatăl meu a ținut cetatea asta ostatică vreme de trei ani, m-am răstit eu. Cu siguranță vrei să ne aperi de oricine ar căuta să-i imite domnia, nu-i așa? Cum să

reușești asta mai bine decât prin creșterea puterii noastre?

S-a ridicat, privindu-mă în ochi, cu destul de multă suspiciune.

– Continuă, micuță Fedra.

Micuță Fedra. Încă se gândea la mine ca la fata de treisprezece ani captivată de lăudăroșeniile sale. Aveam să-i arăt că mi-am petrecut anii învățând; pe când el cutreiera lumea în căutarea aventurii, eu rămăsesem aici, urmărind și așteptând.

– Munții ne oferă o apărare naturală împotriva oricui caută să ne cucerească pe uscat; nici o armată care a existat vreodată n-ar putea să-i traverseze, am spus. Scoatem apă din râu, care ajunge direct la citadelă; nici un asediu nu ne poate izola proviziile proaspete. Linia de coastă însă e lungă; e slăbiciunea noastră, dar ar putea deveni punctul nostru forte.

Acum avea ochii reci, în timp ce mă privea cu atenție.

– Suntem vulnerabili la atacurile pe mare; așa a cucerit Minos Atena întâia oară. Cred că e înțelept să construiești o forță navală mai puternică; fundația unei flote puternice care ne va asigura puterea secole de-a rândul. Dar dacă vom avea mai multe corăbii, vom avea nevoie de mai mulți oameni.

– Și unde propui să-i găsim?

Am desfăcut larg brațele, purtată de-acum de valul ideilor proprii.

– Uită-te la Attica. Pretutindeni în jurul nostru sunt cătune și orășele. Fiecare e micuț în sine, dar dacă s-ar uni cu noi, am putea avea de zeci de ori mai mulți oameni decât avem acum.

– Îți dorești să-i atacăm?

Tezeu s-a ridicat în picioare, cu chipul luminat.

– Nu să-i luăm cu forța, am zis eu încet.

Observându-i dezamăgirea, i-am pus o mână pe braț, făcându-l să mă privească în față.

– Am văzut cum a condus Minos ca un tiran, i-am reamintit. Ținea Atena în strânsoarea fricii și a groazei,

și uită-te câtă credință i-ați purtat. Nu vor fi ai noștri dacă le radem orașele de pe fața pământului.

– Atunci cum vor fi ai noștri? a întrebat posac.

Eu am zâmbit.

– Cred că s-ar putea să am o idee.

– Un festival cum nu s-a mai văzut, i-a anunțat Tezeu în ziua următoare pe sfetnicii săi, oarecum uluiți, care se dezobișnuiseră să-l mai vadă la curte. Vom aduce toate așezările de pe peninsulă la Atena, pentru ospețe și jocuri și slavă adusă marii zeițe care ne dă numele cetății și îi acordă protecție. Îi vom primi pe toți sub privirea blândă a Atenei și vom împărți cu ei bunăvoința sa.

Pregătirile au fost uriașe. Războiul meu de țesut prăfuit și nefolosit mi-a dat o idee pentru rolul pe care aveam să-l joc; am sugerat să chemăm țesătoarele pricepute din toată regiunea, ca să se adune laolaltă. Sub îndrumarea mea, urmau să țească un *peplos*[2] uriaș, care să fie așezat pe statuia Atenei la începerea festivităților. Au venit de departe, din Cithaeron și Parnes, de la hotarele cetății Oropos și de pe malurile râului Asopus, o adunare veselă de femei tinere. Când le-am strâns pe toate în sala cea mare pe care o confiscasem în acest scop, în fața marelui război de țesut pe care avea să fie confecționat veșmântul sacru, am simțit cum mi se strânge inima la vederea chipurilor lor proaspete și fericite și a părului lor lucios.

Înainte să mă pot abține, mi-am amintit de mine și Ariadna, țesând împreună. Senzația firelor de lână printre degetele mele, soarele care încălzea încăperea, vocea catifelată și liniștitoare a surorii mele. Amenințarea lacrimilor mi-a ars pentru o clipă ochii, după care am înghițit în sec și am vorbit.

– Fetelor, v-am încredințat cea mai importantă sarcină a festivalului.

Atunci au tăcut. Ochii lor serioși și expresiile lor sincere m-au emoționat.

– Vom țese un *peplos* mai mare decât s-a văzut vreodată, suficient de mare pentru statuia Atenei din inima cetății și suficient de magnific cât să-i fie pe plac zeiței. Toate ați fost alese pentru priceperea voastră la țesut; acum e șansa voastră să vă arătați talentele în fața întregii Attice.

Însă pentru mine, adevăratul dar era să le privesc cum lucrează și vorbesc fără rezerve. Aici nu le însoțea nici un bărbat, în spațiul acesta sacru al femeilor și al zeiței. Vedeam cum însuflețirea le lumina chipurile tinere și auzeam în conversațiile lor încântate, cu răsuflarea tăiată, ecoul celor două surori care se iubiseră nespus, cu atâția ani în urmă, în Creta.

A fost nevoie de luni de pregătiri, dar, în cele din urmă, ne-am trezit în zorii unei zile de la începutul primăverii. Aerul era răcoros în jurul meu și cerurile mărețe de la apus erau încă întunecate și smălțate cu stele palide. Fetele au urcat dealul cel abrupt care ducea spre acropolă, iar fuiorul subțire al cântecului lor plutea pe aripile vântului, către locul de unde priveam, de pe zidurile palatului, o melodie dulce și nepământeană, ce părea să bântuie aerul încă întunecos al dimineții.

Purtau *peplos*-ul înaintea lor; o tapiserie cu adevărat fină, țesută cu galben-șofran, tivită cu albastru-zambilă, care zugrăvea povestea marii bătălii dintre zei și titani, de la începutul veacurilor. Atena, zeiță războinică, stătea falnică în centrul țesăturii. Lângă Tezeu, am simțit cum pe față mi se întinde zâmbetul victoriei.

După procesiune, a urmat sacrificiul; *kanephoroi* conduceau boii. Aceste preotese fecioare au prins a boci prelung și jalnic în clipa în care le-au înmânat bărbaților cuțitele sacre, cu care să taie gâtlejurile jivinelor împodobite cu panglici. Pe când soarele a ajuns sus pe cer, fuioare de fum de la altare purtau aroma cărnii fripte, până pe vârful muntelui Olimp.

Iar apoi au început serios concursurile. Acasă, în Creta, mai văzusem jocuri, dar niciodată o asemenea

varietate bogată ca aici. Din toate colțurile Atticei, se adunaseră o mulțime de concurenți. Centrul Atenei mugea de zgomot, agitație și culoare. Mă bucuram că îl aveam alături pe Tezeu, care își ținea mâna puternică încleștată în jurul palmei mele, în timp ce mă conducea prin mulțimi. Tinerii se provocau unii pe alții la curse la picior, în uralele spectatorilor. Bărbați cu mușchi umflați se ungeau cu ulei, măsurându-și din priviri adversarii, gata de box și de lupte. Simțeam căldura admirației lui Tezeu răsfrângându-se asupra mea, iar în exaltarea succesului festivalului, între noi s-a așternut o armonie neobișnuită, pe măsură ce ziua trecea. Melodiile splendide ale lirei și cântecele se amestecau în căldura și pâcla de deasupra tuturor. La sfârșit de tot, când Tezeu a împărțit premiile, un mare strigăt s-a înălțat în aer în cinstea sa: Tezeu, care a adus laolaltă întreaga Attică la această sărbătoare minunată. L-am văzut cum rânjește, desfătându-se cu adorația poporului și succesul său. Cu toate că știam că ideea venise de la mine, nu-i purtam pică fiindcă își asuma meritele. Pentru mine era suficient de mulțumitor să văd ce izbândisem.

A crescut astfel admirația pe care ne-o purtau popoarele din cele patru zări – nu doar din regiunea Attica – și cetatea noastră era pe cale să devină cea mai puternică din Grecia. Numai neliniștea persistentă legată de întoarcerea lui Minos îmi acrea uneori gândurile. Trecuseră ani de zile de când se auziseră ultimele vești despre el, dar nu îndrăzneam să sper că a murit singur, pe vreun țărm îndepărtat.

Ori de câte ori soțul meu se întorcea din călătoriile sale, îi găseam tovărășia mult mai suportabilă fiindcă era atât de scurtă, deși numai una dintre poveștile sale mă interesa cu adevărat. Poate la vreun an sau doi după nuntă, a venit în sfârșit acasă cu vești despre Minos. Măcar o dată, am ciulit urechile, dornică să aud ce are de spus.

Tezeu mi-a povestit că în timp ce tatăl meu căuta din cetate în cetate, pe ținuturile îndepărtate ale lumii, avea cu el o scoică spiralată și lansa o provocare la fiecare curte la care ajungea, să găsească omul în stare să treacă un fir de ață prin toate cotloanele scoicii.

– Ceva ce numai Dedal putea face, am bănuit eu.

– Desigur! a aprobat Tezeu cu entuziasm.

Ochii îi licăreau în lumina torței. Stătea întins pe canapea, cu o cupă cu vin înclinată leneș în mână. Nu puteam tăgădui că era încă o priveliște magnifică, oricât de plictisitoare i-ar fi fost conversațiile.

– Când a sosit la curtea regelui Cocalus din Sicilia, bătrânul rege a susținut că știe omul potrivit care să rezolve o asemenea ghicitoare și l-a adus pe Dedal în persoană. Minos a rămas înveșmântat în pelerină, cu chipul ascuns, în timp ce Dedal găsea o cale să lege un fir – atât de subțire, că abia îl vedeai – de piciorul unei furnici pe care a îndemnat-o apoi să meargă prin scoică, trăgând firul după ea, până ce a ajuns la capăt. Minos s-a ridicat atunci, aruncându-și gluga de pe cap, și a declarat că el e mărețul și temutul rege al Cretei.

Aici, Tezeu a râs puțin și a băut o înghițitură lungă de vin. Ștergându-și gura cu palma, a continuat.

– A cerut întoarcerea prizonierului său de la regele cel blând, care s-a arătat îngrozit la dezvăluirea trucului lui Minos. Nevrând să renunțe la oaspetele său isteț, care îi îmbogățise deja atât de mult palatul cu invențiile sale ingenioase, regele Cocalus a promis că îi va satisface cerințele lui Minos, dar l-a convins să se odihnească la curte înainte să înceapă lunga călătorie înapoi spre casă, împreună cu trofeul său. l-a spus lui Minos că frumoasele sale fiice i-au pregătit deja o baie cu cele mai fine uleiuri parfumate și apă caldă, care să curețe mizeria și osteneala lungii călătorii de pe corpul său obosit și dureros. Desigur, Minos a acceptat această primire luxoasă ca pe ceva binemeritat. A urcat în vană, bucurându-se de frumoasele prințese care îl lingușeau și se gudurau pe lângă el, până când acestea au deschis o

valvă a vanei, creată de Dedal special pentru această ocazie. Am auzit că valva a eliberat un torent grozav de apă clocotită care, într-o clipită, l-a fiert de viu pe tatăl tău.

Stăteam deja dreaptă ca o vergea când a ajuns la sfârșitul poveștii, strângând cu putere marginea curbată a canapelei. Tezeu mă privea cu atenție, să vadă cum voi reacționa. Când adevărul faptelor s-a prăvălit asupra mea, din gâtlej mi s-a smuls un hohot straniu de râs. M-am mirat de sunetul acela.

Tezeu a zâmbit.

– M-am gândit că ți-ar plăcea să auzi asta.

Poate că mă cunoștea mai bine decât credeam. Îl considerasem atât de absorbit de propria-i legendă, încât n-ar mai fi putut vedea pe nimeni altcineva decât ca pe o parte minoră a poveștii sale mărețe. Dar era limpede că ascultase destul cât să știe ce ură profundă simțeam față de Minos.

– Îți mulțumesc, i-am spus.

Și de data asta, când ochii săi i-au întâlnit pe ai mei, nu am întors privirea.

Îl detestam pentru tainele pe care le ținea ascunse în țeasta aceea solidă. Însă îmi oferise o viață mai bună decât orice aș fi putut spera în Creta. Nu îi păsa cum îmi petrec zilele, iar interesul meu față de curte nu-l amenința niciodată. Tot ce îl preocupa era ca Atena să rămână prosperă și influentă, să nu fie nevoit să suporte cu adevărat responsabilitățile unui conducător și să fie liber să plece în călătoriile sale nesfârșite.

Însă când mă atingea, mă cutremuram. Mâinile sale... fuseseră ele oare ultimele care o îmbrățișaseră pe sora mea? Oare chiar îi așezase rămășițele în pământ, cu toate ritualurile cuvenite, așa cum susținea, sau i-o fi aruncat aiurea trupul neînsuflețit, fără să se gândească de două ori? Oare spiritul ei mai hălăduia și acum pe insula Naxos, răzbunător și tulburat, incapabil să-și câștige intrarea în lumea de dincolo?

În Creta, fusesem orbită de înfățișarea lui Tezeu și de poveștile lui impresionante. Acum îmi vedeam infatuarea copilărească așa cum era – lipsită de substanță, topită de soarele dimineții, ca spoiala de zăpadă care se aduna uneori pentru scurtă vreme pe dealuri. Însă nu puteam lăsa niciodată să iasă la iveală nici cel mai mic semn al frustrării mele față de el, fiindcă știam că, deși mă bucuram din plin de iluzia puterii, era întotdeauna la cheremul său să o facă să dispară. Poate că eu eram un bun de preț, care îi fermeca pe demnitarii veniți în vizită, care îi liniștea pe locuitorii agitați când veneau să se plângă – cu un tact și o delicatețe pe care ajunsesem să le deprind și să le rafinez –, însă nu-mi permiteam niciodată să uit că Tezeu era regele. Dacă trebuia să farmec pe cineva, atunci el trebuia să fie primul.

A funcționat. Era mulțumit de regina sa, de expedițiile sale și de promisiunea gloriei eterne pentru isprăvile sale nesfârșite. Uneori îmi era un tovarăș tolerabil, dacă alungam bănuiala care îmi rodea mințile, dacă uitam de sora mea. Aceasta era cheia supraviețuirii mele în Atena. Trebuia să nu mă gândesc la sora mea. Odată cu trecerea anilor, mi-a intrat în obicei.

În pofida vizitelor haotice și tot mai rare ale lui Tezeu, la scurt timp după unul dintre sejururile sale acasă, pântecul a început să mi se umfle: dintr-odată, aveam altceva cu care să-mi ocup mintea. Mi-am înăbușit durerea, doliul și furia. Mă învățasem bine să mă gândesc doar rareori la Ariadna.

Veșmânt tradițional grecesc sub forma unui dreptunghi drapat în jurul corpului, prins pe umeri cu ace și cu centură în talie

21 ARIADNA

După coșmarul cu Hera, mi-a fost greu toată ziua să mă scutur de senzația de claustrofobie ce mă cuprinsese. În timp ce îmi îngrijeam legumele în lumina caldă a soarelui, încă simțeam prigoana sufocantă a ochilor săi, care mă sfredeleau cu privirea. Fără să vreau, mă uitam tot timpul în sus, spre munți, ca să mă asigur că sunt tot pustii.

În ziua aceea, gândurile la Dionysos mi s-au furișat din nou în minte, răsucindu-se în jurul meu precum vițele care îmi aminteau de el ori de câte ori le priveam. Poate că eu le chemasem, gândindu-mă din nou la mama lui și la cruzimea cu care Hera își abătuse răzbunarea asupra sa. M-am gândit că Dionysos nu s-a purtat cu mine așa cum o făcuseră alții. Nu mi-a cântărit valoarea; ce aș putea face pentru el și cum aș putea fi folosită. În schimb, mi-a oferit bunătatea și ospitalitatea sa. Mi-am dat seama cât de mult îmi lipsea. Vocea mea era ca un fir subțire, răsunând în sălile goale când cântam. Trăind mândria strălucitoare de a aduna fructele pe care le-am îngrijit în grădini, am simțit un gol în stomac la gândul că nu era și el acolo să le vadă.

M-am simțit vinovată pentru modul cum reacționasem la povestea lui Ampelos. Dionysos îmi mărturisise durerea sa, iar eu răspunsesem cu furie. Pe măsură ce zilele treceau, iar eu aveam atât de mult timp la dispoziție să stau cu propriile gânduri, am început să-mi cercetez cu luare-aminte furia. Eram furioasă pe zeii care țineau cu atâta neglijență în palme viețile muritoare, însă trebuia să recunosc că nu asta făcuse Dionysos cu Ampelos. Simțisem că mă lăsam prinsă în vraja sa și eram furioasă că n-am învățat nimic din încrederea nesăbuită pe care o avusesem în Tezeu, deși știam că Dionysos nu era vreun erou lăudăros, lipsit de conștiință sau grijă. Și poate, am recunoscut în sinea

mea, undeva în adâncul inimii eram furioasă că, în lipsa acelei mișcări greșite pe o ramură putredă, Dionysos s-ar fi putut afla încă departe, peste oceane, alături de muritorul pe care îl iubise primul.

Îmi doream atât de mult să-l văd din nou, să alin durerea despărțirii noastre. Așadar, după ce au trecut zile întregi, poate chiar săptămâni, când se apropia de sfârșit încă o zi, l-am văzut din nou pe plajă și am simțit un val imens de ușurare. Nu m-am putut abține să nu alerg înspre el.

Zâmbetul lui – cald, deschis și nerăbdător – era o rază aurie de liniște. M-a prins în brațe; senzația îmbrățișării sale după atâta singurătate era ireală și, totuși, indiscutabil de solidă și de autentică.

Toate lucrurile pe care i le-aș fi putut spune mi se învălmășeau în minte. Cuvintele care au ieșit de pe buzele mele au fost simple și sincere.

– Mă bucur atât de mult că te-ai întors.

– Mereu am să mă întorc, a spus el, uitându-se la mine.

Voiam să cred că e adevărat.

– Îmi pare rău, pentru tot. Și îmi pare rău și pentru Ampelos. Știu că ceea ce ați împărtășit voi doi nu a fost ca în cazul altor zei și muritori.

– Nu a fost, a zis el, înclinând capul. Dar de unde să știi că nu a fost, după tot ce ai văzut? Eu vreau să-ți spun de ce a fost diferit, astfel încât să înțelegi.

Luată de valul bucuriei, fricile și îndoielile mele au devenit un curent care încerca să mă tragă în jos, dar pe care am reușit să-l împing la fund. Deocamdată, cel puțin, nu mă voi gândi la ele. Îl voi lăsa să vorbească – și voi spera, de data asta, că vorbele lui mă vor convinge. I-am luat mâna într-a mea, trăgându-l spre vilă.

– Vino atunci, hai să bei niște vin cu mine și să-mi povestești cum a fost, de fapt.

Curtea era luminată de torțe, care îi anunțau întoarcerea. Cu toate că Naxos îi aparținea, mă obișnuisem atât de mult ca insula să fie a mea, încât

simțeam că el e oaspetele, așa că eu am fost cea care a scos pernele pentru canapele și pocalele pentru vin. Când ne-am așezat, am luat o înghițitură din licoarea densă, cu sclipiri mierii, și l-am invitat să vorbească.

– Spune-mi, ce ai făcut după moartea lui Ampelos? am întrebat.

A privit cum vinul i se rotește în pahar și a oftat.

– După ce l-am pierdut, am fost îndurerat și rănit și am tot întors gândul ăsta pe toate părțile în minte – că oamenii pot fi atât de plini de viață, atât de vioi și de pătimași, pentru ca, în clipa următoare, firul vieții să li se frângă. M-am luptat cu gândul ăsta în timp ce călătoream. Cum de poate fi adevărat și cărui scop îi poate servi? Fugisem în țări străine cu sminteala chinuitoare a Herei țiuindu-mi în urechi. Acum mă întorceam cu sminteala întrebărilor la care nu puteam răspunde, iar aceasta, de asemenea, mă ducea în pragul disperării și al nebuniei.

Dionysos a făcut din nou o pauză. A privit dincolo de mine, spre un loc pe care nu-l puteam vedea, pierdut în apele trecutului.

– Acestea sunt întrebările care chinuie omenirea, desigur. Dar spre deosebire de muritori, eu aveam puterea să găsesc răspunsurile. Am hotărât să găsesc Infernul, de care păzisem spiritul lui Ampelos. Cred că nu aș fi putut s-o fac dacă asta ar fi însemnat să-i văd chipul acolo, fantomatic și cu ochii goi. Însă am sperat că voi putea să privesc măcar o dată chipul mamei mele, chipul pe care nu l-am văzut niciodată. Fiindcă eram un prunc neajutorat când a murit și nu aș fi fost destul de puternic nici măcar să supraviețuiesc în afara pântecului său, nu aș fi putut face pentru ea ce am făcut pentru Ampelos, așa că trebuia să hălăduiască pe veci prin sălile fantomatice ale lui Hades. Însă poate dacă aș fi putut s-o văd, aș fi putut repara într-o oarecare măsură marea nedreptate care ni s-a făcut amândurora.

– Infernul? am zis eu, cu un icnet. Dar cum...?

El a zâmbit sumbru.

– Călătoria a fost lungă. Locul e bine ascuns, chiar și de ochii nemuritorilor. Zeii răsfățați de pe muntele Olimp fug de întunecimea tărâmului lui Hades. În scurtele lui șederi în împărăția lor, se tem de chipul lui cenușiu și mohorât. Nici unul dintre ei, obișnuiți cum sunt să bea nectar și să se desfete cu ambrozie întinși pe canapele, învăluiți în aur pur și în tot luxul lumii lor, nu s-ar gândi să umble prin tunelurile acelea întunecate și umede, care coboară tot mai adânc sub pământ, pline de insecte târâtoare, viermi șerpuitori și creaturi scormonitoare. Însă eu nu eram asemenea lor și nu m-am temut de întuneric.

A luat o înghițitură lungă de vin. Am privit cum mâna i se încolăcește pe piciorul pocalului, iar gâtlejul i se curbează lin când înghite.

– Cum a fost? am întrebat, fascinată.

– Nu semăna cu nimic din tot ce am văzut vreodată în toate călătoriile mele. Când am ajuns la malurile mlăștinoase ale râului Styx, am văzut silueta tăcută a lui Charon, cu capul acoperit. El m-a salutat impasibil, cu un simplu gest de recunoaștere din cap. Spectrele neguroase și demne de milă care roiau pe maluri încercau să mi se agațe de robe, să urce în barca lui prăpădită, însă erau sufletele celor neîngropați, condamnate să bântuie pe veci mlaștinile dezolante. Nu mă puteau opri în loc și nici nu mă puteau însoți.

M-am cutremurat. O asemenea soartă m-ar fi putut aștepta și pe mine, dacă Dionysos nu ar fi venit aici la momentul potrivit.

– Cum pot să-ți descriu, Ariadna, călătoria pe râul acela negru și liniștit? Tânguielile sufletelor pierdute s-au risipit în depărtare, până au devenit un biet cor de gemete slabe, pe măsură ce noi traversam caverna întinsă. Apa era cleioasă, și înaintam lent din pricina mâlului, iar în timp ce pluteam din ce în ce mai departe, singurul sunet care se auzea era plescăitul vâslei lui Charon lovind suprafața vâscoasă și uleioasă a râului. O asemenea călătorie toți oamenii trebuie să o facă o

singură dată și nici unul nu poate traversa vreodată înapoi. Însă eu știam că voi ieși din nou la lumină, că voi simți din nou căldura soarelui pe piele, iar asta mi-a întărit spiritul și speranța, în timpul acelei traversări cumplite.

După o vreme, am ajuns pe malul celălalt. Aici, în adevărata inimă a Infernului, nu mai era atât de sinistru sau tăcut ca în lunga călătorie. Tărâmul morților e o cetate măreață și agitată, și deși e toată numai în nuanțe de negru și gri, există mișcare și zgomote – sporovăiala tuturor sufletelor care au trăit și au murit vreodată pe Pământ. În centru se înălța un palat impunător, iar în fața sa era marea Câmpie a Judecății, unde Hades cântărește viața fiecărui suflet care vine tremurând și sfios în fața sa.

Sarcina judecății va deveni, în timp, prea apăsătoare pentru ca Hades să se descurce singur. Văd o zi, Ariadna, când însuși tatăl tău, regele Minos al Cretei, va domni peste Câmpia Judecății lui Hades și va pronunța sentințele tuturor morților.

– Tatăl meu? am bolborosit eu. Cum așa?

Dionysos a ridicat din umeri.

– Văd că se va întâmpla, dar semnificația acestui lucru și intențiile minții lui Hades îmi sunt de nepătruns.

De când Dionysos venise pe Naxos, nu mă mai temeam că aș putea vedea drapelele stacojii ale lui Minos la orizont. Începusem să sper că voi trăi eliberată de sub jugul tatălui meu. Însă acum eram frapată de imaginea cumplită în care el stătea pe tron, în tărâmul morților, și îmi judeca sufletul înfiorat. Știam că privirea sa neiertătoare nu va arăta nici un strop de milă, nici un strop de îndurare de dragul sângelui pe care-l împărțeam. Mi-am închipuit satisfacția cu care îmi va da sentința veșnică. Gândul acesta m-a împovărat teribil.

– Nu știam unde aveam s-o găsesc pe mama mea în toată această mulțime numeroasă, a continuat

Dionysos.

Privirea lui se odihnea asupra mea; știa că m-a cuprins frica, dar a mers mai departe cu povestea.

– Însă Hades cunoaște fiece suflet care pășește acolo, iar într-o clipă, unul dintre mesagerii săi cu capul acoperit mi-a făcut semn să înaintez, să mă apropii de grandiosul palat. Câmpia care se întindea în fața acelui edificiu măreț era plină de spirite neliniște, ale căror gemete și strigăte se înălțau în întunericul cavernos, deasupra unei cacofonii a disperării. După ce soarta le era hotărâtă, beau din apele râului Lethe, iar cunoașterea crudă și dureroasă a morții îi era ștearsă fiecăruia din amintire. Am străbătut acea câmpie, spre colonada vastă de stâlpi de marmură din fața palatului. În centru de tot se înălța tronul uriaș al lui Hades; o construcție întunecată, din lemnul noduros al unui monstruos copac, care se aflase acolo, în măruntaiele pământului, încă din zorii timpului. Rădăcinile i le credeam încolăcite adânc în pământul de sub noi, ținând tronul în loc pe vecie. Când stelele se vor prăbuși asupra tuturor și lumea va fi cuprinsă de foc, când totul va fi prefăcut într-o pulbere albă, Hades va sta tot acolo și va domni peste regatul său învolburat. Când a vorbit, glasul i-a răsunat ca o hodorogeală adâncă și lentă, încleiată de pământ umed și fumul rece al cenușii. „Dionysos, văd că ai făcut călătoria în Infernul meu. Nici unul dintre zei nu a mai încercat o asemenea ispravă, deși toți au puterea să o facă. De ce ai venit?" Pe tărâmul lui Hades, nimeni nu își poate ascunde scopurile de el. Hades cunoaște mintea fiecărei făpturi care se perindă pe acolo. Mi-am dres glasul, un sunet firav în locul acela cavernos, plin de ecouri, și am vorbit. „Nu am văzut-o niciodată pe mama mea. A fost smulsă prea devreme de lângă mine, de tertipurile crude ale geloasei Hera. Îmi doresc doar să o văd o dată." Nu am vorbit despre întrebările mele arzătoare, despre chinul care mă ținea în gheare de la moartea lui Ampelos și nevoia de a întreba *de ce.* De ce muritorii se deschid

precum florile, iar apoi se fărâmițează până nu mai rămâne nimic din ei? De ce absența lor lasă în urmă o durere mușcătoare, un gol cumplit, care nu poate fi umplut niciodată? Și cum tot ce au fost vreodată, acea scânteie dinlăuntrul lor, poate fi stinsă pe veci, însă lumea nu se prăbușește sub greutatea atâtor dureri și suferințe.

Dionysos a râs amar.

– Nu am rostit întrebările cu voce tare, dar nici nu a fost nevoie. Hades știa. „Mama ta și-a împlinit menirea", mi-a spus. Și-a așezat cuvintele ca pe niște pietre grele pe pământul din fața mea, însă nu era nici urmă de răutate în tonul lui. „A lăsat un prunc destinat măreției. Viața ei nu a fost neîncheiată. Te-a făcut zeu, și nu om. De ce ți-ai dori să fie altfel?" Adevărul este că nu îmi doream așa ceva. Nu am tânjit niciodată să fiu muritor sau să renunț la condiția mea divină. Voiam doar să înțeleg prețul care a fost pretins. Hades stătea înalt și drept pe tronul său din lemn. Chipul lui nu trăda nici un interes față de gândurile sau motivele mele. Nu părea să-l intereseze vreun răspuns. „Semele se apropie", mi-a spus. „Poți vorbi cu ea, o poți privi după bunul-plac. Însă acum aparține regatului meu și nu te va cunoaște și nici nu va înțelege ceea ce spui. Amintirea lumii nu i-ar putea fi redată decât de întoarcerea în lume, iar un asemenea lucru e interzis." Am ridicat capul, uluit. Ochii aceia reci și negri încă îi fixau pe ai mei. Însă până să mai pot spune ceva, am văzut-o pe mama că vine spre noi, parcă plutind.

Cum a chemat-o Hades pe nerostite, nu aș putea spune. Cum am știut de îndată că ea trebuie să fie, nu pot explica. Pur și simplu am recunoscut-o, fără să o fi văzut vreodată sau fără să fi auzit nimic despre înfățișarea ei, în afara faptului că era destul de frumoasă cât să atragă interesul fatal al lui Zeus. Oasele mele, tendoanele mele, sângele meu, toate o cunoșteau. Am simțit adevărul, neîndoielnic și solid până în miezul său.

Nu m-a recunoscut. Ochii ei goi priveau dincolo de mine. Nu a întors capul când am vorbit. Iar când am încercat s-o iau de braț, degetele mele au trecut unduios prin nimic altceva decât fum. „Te va urma", a zis Hades, iar răsuflarea sa era o ceață umedă și lipicioasă în urechea mea. Nu îl auzisem și nu îl văzusem să se ridice, însă dintr-odată era aproape, în spatele meu. „Te poți plimba cu mama ta în cetatea mea, tinere zeu, dar când vei termina de vorbit cu ea, luntrașul meu te așteaptă să te ducă înapoi pe celălalt mal al râului Styx. Nu uita, te va duce numai și numai pe tine." Avertizarea sa mi-a picurat gheață pe șira spinării.

Am început să merg în grabă, smucit, neștiind încotro mă duc, doar că trebuie să scap de acest zeu al groazei. lar mama m-a urmat, doar o umbră abia însuflețită, mișcându-se fără scop sau direcție, nevăzătoare, dar mereu lângă mine. Chiar și așa, absentă cum era, totuși era prima dată când mă plimbam cu mama.

Ușoara frângere a vocii lui Dionysos când a spus asta m-a făcut să-l privesc cu mai multă atenție. Chipul îi era încordat de emoție; o tristețe care îi făcea chipul fără vârstă să pară copilăros în vulnerabilitatea sa și, dincolo de asta, tulburarea unei furii mocnite. Dionysos era un zeu, iar zeii nu trebuiau să sufere umilirea durerii sufletești. Știam destul de bine din toate poveștile că atunci când un zeu e îndoliat, altcineva urmează să sufere.

– Planul mi-a venit într-o clipită. Nu știusem – nu îmi îngăduisem să știu – care îmi sunt intențiile, însă cunoașterea s-a încolăcit în mine precum rădăcinile unui copac străvechi, inconfundabil și răsucit în măruntaiele mele. Nu puteam să pășesc sfios înapoi în luntrea lui Charon și nu puteam să o părăsesc în întuneric. Am fost cuprins de convingerea incontestabilă că intangibilitatea distantă a mamei mele se va topi dacă ar mai putea vedea o dată lumina soarelui, așa că am jurat că o voi lua cu mine.

– Dar cum...? am întrebat eu, șovăielnic. Cum puteai s-o strecori pe lângă Hades, fie și cu puterea ta? Chiar tu ai spus că așa ceva nu se poate.

Privirea lui s-a întors iute spre chipul meu, iar expresia lui rigidă s-a mai îmblânzit puțin.

– Ai dreptate că nimeni nu poate fura de pe tărâmul lui Hades, nici măcar Zeus însuși. Mai cu seamă Zeus, cu lăudăroșenia și tunetele sale! Și nici măcar zeul șarlatanilor, Hermes, cu picioarele sale de argint viu, care conduce sufletele tremurânde ale morților la acele porți – singurul olimpian care se apropie atât de mult de tărâmul groazei –, nici măcar el nu a fost vreodată suficient de îndrăzneț cât să răpească vreunul din acele spectre reci și să-l ia cu el. Nu avea de gând să-și abată răzbunarea lui Hades asupra capului. Dar ți-am spus, Ariadna, că ceilalți zei nu sunt ca mine. Eu am umblat mulți ani printre muritori și cunosc bucuriile amețitoare ale omenirii: puterea fragilă, dar totodată fioroasă a iubirii omenești și forța sălbatică a suferinței. Când împart vinul cu muritorii, sărbătorim împreună și simt ciorchinele de speranțe și doruri, durerea și fricile pe care le împărtășiți cu toții. În cadrul acelor rituri sacre, simple și străvechi de când lumea, ridicăm cupa și bem împreună, iar sufletele noastre sunt eliberate de constrângerile de zi cu zi. Găsim ceea ce ne aduce laolaltă, ce avem în comun unii cu alții. Eu am simțit rana căscată și muchiile învinețite și zdrențuite ale durerii sufletești. Știu că viața omenească strălucește mai puternic fiindcă e doar o lumânare scânteietoare într-o veșnicie a întunericului și că poate fi stinsă de cea mai firavă adiere.

S-a aplecat spre mine, mi-a prins mâna într-a lui. Ochii lui erau pironiți într-ai mei, iar eu nu puteam întoarce privirea.

Glasul îi era plin de patimă când a vorbit.

– Zeii nu cunosc iubirea fiindcă nu-și pot imagina sfârșitul vreunui lucru de care se bucură. Pasiunile lor nu ard atât de luminos ca ale muritorilor, fiindcă ei pot

avea orice își doresc pentru tot restul veșniciei. Cum să aprecieze sau să prețuiască ceva? Pentru ei, nimic nu e altceva decât o distracție trecătoare, iar când au terminat cu ea, se va găsi alta și alta și alta, până la sfârșitul veacurilor. Eroii lor nu cunosc iubirea fiindcă prețuiesc doar ceea ce pot măsura – munții pe care-i ridică din oasele dușmanilor, mormanele uriașe de comori pe care le câștigă și versurile nemuritoare care sunt cântate în cinstea lor. Văd numai faima și sunt orbi față de recompensele pe care numai viața omenească le poate oferi, pe care le aruncă pur și simplu deoparte ca pe niște gunoaie. Sunt niște nesăbuiți cu toții.

Cuvintele lui mi-au încălzit golul din stomac, alungând durerea rece care mă rodea când mă gândeam cum am pierdut iubirea lui Tezeu. Cuvintele lui Dionysos mi-au potolit întrebările care îmi forfoteau încă în minte. Tezeu nu mă părăsise fiindcă ar fi fost vina mea sau fiindcă nu aș fi contat. A plecat fiindcă, pentru el, nimic altceva nu conta dincolo de țelul rece al faimei. Nu aveam de gând să las un bărbat care nu cunoștea valoarea nici unui lucru să mă facă să mă îndoiesc de propria-mi valoare.

– Și Hades nu te-a bănuit? am întrebat.

Dionysos a zâmbit din nou.

– S-a întâmplat că în ziua aceea lipsea un gardian din Infern, a zis el. Infernul este încercuit de marele fluviu Oceanus, și încă cinci râuri curg înspre și dinspre acest tărâm. Charon păzește Styxul, dar celelalte ape oferă o posibilă ieșire, așa trădătoare cum pot fi. Una dintre aceste porți e blocată de monstruosul Cerber, câinele uriaș cu trei capete, care îl depășește în înălțime și pe cel mai înalt bărbat și care face spume la fiecare din cele trei guri ale sale. Am să recunosc, nu mi-aș fi dorit să dau piept cu Cerber, fiindcă eu nu sunt la fel de priceput ca Orfeu cu lira, așa încât s-o cufund pe fiara cea cumplită într-un somn liniștit. Însă, din fericire pentru mine, în ziua în care am coborât în Infern, fusesem precedat de acel erou slăvit, Heracle în persoană.

Munca sa pe tărâmul lui Hades era dublă: trebuia și să-l subjuge pe câinele de pază cel temut, dar și să-l salveze pe protejatul și adoratorul său. Da, iubitul tău, Tezeu, se împotmolise în noroiul Infernului, într-o misiune nesăbuită și năpăstuită de a o răpi pe regina Infernului, Persefona, de pe tronul său aflat chiar lângă Hades.

A râs, văzând uimirea de pe chipul meu.

– Nobilul Tezeu a neglijat să-ți spună și povestea asta când ți-a vorbit despre faptele sale de vitejie? Ha! Fără îndoială. Tovarășul său nesăbuit, Pirithous, fusese sfâșiat de Cerber, iar Tezeu se ascunsese de frică, până l-a salvat Heracle.

Spunând acestea, Dionysos și-a dat capul pe spate, și încă un hohot de râs s-a înălțat în înaltul cerului care se întuneca. Cât despre mine, eu eram prinsă între râs și groază. Imaginea ridicolă pe care o zugrăvea Dionysos despre Tezeu – lăcomia, iluzia și lașitatea sa timidă la final – nu putea fi mai îndepărtată de poveștile pe care Tezeu le spunea despre isprăvile sale. Și totuși, părea adevărată și nu mă puteam îndoi de ea.

Am ridicat privirea din pământ. Rușinea arzătoare de a fi fost părăsită de către Tezeu se stinsese în cele din urmă. Ochii lui Dionysos, fixați asupra mea, erau calzi și blânzi. Am simțit aerul dintre noi ca pe o prezență solidă, puternică și încărcată de energie.

– Deci, ai putut-o lua pe Semele fiindcă Heracle l-a capturat pe Cerber? am întrebat.

Dionysos a ridicat din umeri.

– Poate. Cu siguranță, a fost mâna norocului. Când am călăuzit-o într-acolo și am văzut intrarea nepăzită, cu lanțul lui Cerber pe jos, cu grozavele zale din fier făcute bucăți, am știut că nu pot pierde o asemenea ocazie. Am condus-o în grabă pe poartă, fără să ezit vreo clipă, însă pe tot parcursul acelei călătorii lungi și întortocheate înapoi la suprafață, trebuie să recunosc că am simțit atingerea rece a fricii, pe care un zeu o cunoaște atât de rar.

– De ce spui „poate"? am întrebat, nedumerită.

– Mintea lui Hades îmi este impenetrabilă, așa cum a mea este pentru el o carte deschisă. Mă întreb de nu putea ști, fie și pentru o secundă, că Cerber nu mai era și ce dorință îmi călăuzise pașii în regatul lui. Știa că o vreau înapoi pe mama.

– Dar de ce s-o lase să plece?

Ce știam eu despre Hades nu prea lăsa loc de compasiune.

– Nu judeca greșit capacitatea de răzbunare a oricărui zeu, a spus Dionysos, ridicând o sprânceană. Hades știe că gelozia îi pârjolește Herei sufletul. Și știa că odată ce aș fi condus-o pe mama afară din Infern, nu i-aș mai fi dat drumul. Nu pot spune cu siguranță ce crede sau simte, dar îmi închipui că perspectiva de a o vedea pe Hera mistuindu-se de frustrare și ură la vederea rivalei sale înălțate pe muntele Olimp, să împartă cu ea canapelele de aur și să soarbă din nectar și ambrozie împreună cu toți zeii, era una la fel de plăcută pentru el, pe cât era pentru mine. Poate că asta i-a adus puțină căldură în sălile lui friguroase și a ridicat, preț o clipă, o parte din negura care-l împresura. Fiindcă sunt sigur că altfel nu mi-ar fi îngăduit să-l nesocotesc și nu pot crede că am fost în stare să-l întrec în istețime.

Am rămas nedumerită pentru o clipă.

– Așadar, mama ta...?

– A devenit o zeiță de aur, pe muntele Olimp, da, a spus Dionysos, iar chipul i se luminase de mândria triumfului. Tatăl meu mi-a făcut acest hatâr când am urcat cu sufletul ei, restaurat pe deplin în clipa în care am părăsit Infernul, și când a văzut ce am reușit. Nu mi-a putut refuza cererea. Acum ea îmi conduce riturile sub numele de zeița Thyone. Iar Hera nu se poate atinge de ea, dar trebuie s-o privească în fiecare zi.

Povestea lui Dionysos era atât de fermecătoare, că nu mi-am putut reține un zâmbet. Eram captivată de bunăvoința lui Dionysos de a vorbi atât de liber și de sincer despre ce a simțit, dar și de bucuria sa nevinovată de a o vedea pe Hera cum scrâșnește din

dinți din pricina succesului său, când uneltise atâta ca să-l vadă doborât la pământ. Mai mult, disprețul său palpabil față de Tezeu îmi potolea durerea, ca o poțiune tămăduitoare pe carnea vie a unei arsuri.

Fusesem nesăbuită să mă încred într-un erou: un bărbat care nu putea iubi decât ecoul măreț al propriului său nume peste secole. Ar fi putut să-mi aducă pieirea. Aș fi putut să mă usuc și să mor chiar pe plaja asta. Aș fi putut să plâng un ocean de lacrimi pustii până când ciorile ar fi venit după ochii mei, iar spiritul meu orbit ar fi putut urla pe veci în mlaștinile sumbre de pe malurile Styxului. În schimb, acest zeu vesel și-a aruncat lumina asupra destinului meu.

În cele din urmă, Tezeu avea să fie cel care nu va mai rămâne cu nimic. Nimic decât vălul unduitor și iluzoriu al istoriei, care putea, într-adevăr, să-l acopere într-un mod plăcut, astfel încât ascultătorii din jurul unui foc sau de la banchete să se minuneze și să rămână uluiți de curajul și îndrăzneala sa. Însă căldura flăcărilor lor nu avea să arunce lumină sau alinare prin ceața întunecată unde el avea să sălășluiască pe atunci. Spiritul său fără de formă va fi nevoit să primească orice biete firimituri de bucurie va putea, din șoaptele poveștilor sale, ce vor pluti precum cenușa în adierea apatică a vântului.

Și eu? Prima sa victimă, cu oasele ciugulite și albite deja, din câte știa el. Oare se gândea vreodată la mine? Când povestea cum a zdrobit țeasta Minotaurului cu ghioaga sa de fier și a făcut fărâme oasele fiarei în pumnii săi puternici, oare îi licăream vreodată prin minte? Firul roșu și gros pe care i-l înfășurasem în jurul încheieturii. Arma monstruoasă pe care o lăsasem în Labirint, cu care mi-a snopit fratele până ce din el n-au mai rămas decât zgârciuri și carne terciuită, apoi a mânjit nisipul din Creta cu carnea lui ahurindă, sclipind sub lumina lunii. Promisiunile care și-au luat zborul de pe buzele mele, dornice și sincere, când le-am apropiat de buzele lui.

Tezeu imita cele mai rele trăsături ale nemuritorilor: lăcomia lor, lipsa lor de scrupule și nesfârșitele dorințe egoiste care întorceau lumea cu susul în jos, de parcă ar fi fost o casetă cu mărunțișuri, din care luau ce pofteau după bunul lor plac, fiindcă erau de părere că oricum totul le aparține. Era ca oricare dintre zeitățile meschine și lacome de toate rangurile și soiurile, care puneau mâna pe ce își doreau și aruncau ce nu le plăcea, fără măcar vreun gând pentru ceea ce lăsau în urmă.

Însă Dionysos îmi spusese că el nu era la fel ca alți zei și știam că nu era nici la fel ca alți bărbați. L-am strâns mai tare de mână.

Se întorsese din nou. Poate că acum aș fi putut începe să cred că avea să rămână cu adevărat.

22

Insula se transforma din zi în zi. Cumva, vestea întoarcerii lui Dionysos trebuie să se fi răspândit, fiindcă în fiecare după-amiază soseau alte și alte persoane. Un grup de tinere, care râdeau și cântau și îl urmau oriunde se ducea, sosise acum pe Naxos și, dintr-odată, plaja solitară și pădurile pustii s-au umplut de sunete de flaut și liră și de trilurile glasurilor femeiești. Eram fascinată de ele; „menade" mi-a spus că se numesc, iar chipurile lor radioase păreau să mă întâmpine pretutindeni. Sporovăiala lor binevoitoare aducea la viață insula neclintită. La fel ca Dionysos, adeptele sale păreau curioase, nevinovate și dulci. Le priveam cum urcă șerpuind printre copaci, pe coastele abrupte ale munților, lăsându-și părul să fluture liber în adierea vântului care purta până la mine fragmente din cântecele lor. Noaptea, făceau libații în cinstea lui Dionysos, cu râuri întregi de vin dulce și dens, în timp ce el le privea cu un zâmbet aprobator, și beau împreună înainte să-și înceapă dansurile lenețe, cu mișcări rotitoare. Păreau însuflețiți de simpla bucurie de a trăi; licărul lunii peste valuri sau parfumul florilor care creșteau peste tot dădeau naștere la și mai multe cântece și râsete. În timpul zilei, își îngrijeau propriile straturi de legume, țeseau la războiul uriaș, care strălucea acum precum onixul lustruit, mulgeau caprele care împestrițau peisajul și lucrau cu o sârguință domestică veselă și tăcută, la care nu mă așteptasem.

Nu mai văzusem niciodată asemenea grupuri de femei. Nu înfășurate în văluri, nu tăcute, nu supuse. Conversațiile lor erau libere, sincere și deschise. M-am întrebat ce părere ar avea tații, frații și soții pe care probabil că-i lăsaseră în urmă, dacă și-ar putea vedea femeile cum umblă slobode pe insulă.

Cumva, nu-mi găseam locul printre ele, dar mă simțeam în largul meu când umblam alături de ele. Am găsit o liniște extraordinară sub lumina soarelui, tunzând, udând și culegând simplele miracole ale recoltelor noastre. Și în tot acest timp, Dionysos se afla pe fundal. Luam masa împreună, iar când el prezida peste închinăciunile menadelor, mă trezeam că stau lângă el, și nu îngenunchez împreună cu ele. Zilele se înșiruiau laolaltă ca mărgelele pe ață – un colier superb, un dar la care nu mă așteptasem niciodată.

Eram împreună cu Dionysos zi de zi, fiindcă acum nu părea să mai plece deloc. Îmi arăta că era cu adevărat cel mai bun dintre toți bărbații, dintre toți zeii. Și nu doar datorită poveștilor sale; mă mai îndrăgostisem de istorisiri țesute la lumina lunii și știam că nu e cazul să mă încred în felul în care un bărbat povestește despre el însuși. Însă o vedeam în râsul său lejer, pe când umbla printre menadele sale, în ospitalitatea sa generoasă și grija față de noi toate, și o vedeam în felul blând în care îmi atrăgea prietenia și felul în care căuta să-mi obțină aprobarea. Pe Naxos, a creat un paradis pentru noi toți; o comunitate fericită și prosperă, care exista dincolo de legile și constrângerile lumii pe care o lăsaserăm în urmă. Când dansam pe Naxos, abia dacă îmi mai era dor de cercul din lemn făurit de Dedal la Knossos. Aici nu ajungeau la mine nici șoapte răutăcioase, nici mugete îndepărtate sau forfota unor copite cuprinse de frenezie, în subteranele palatului. Nu exista nici rușinea arzătoare, în timp ce priveam silueta cocârjată a mamei, plutind oarbă pe lângă tapiseriile bogate și statuile lustruite. Prin aer nu răsufla fiorul răutății, duhoarea miasmelor nu se agăța de coloanele de marmură și de plăcile elaborate ale fiecărui mozaic. Eram recunoscătoare că duc o viață la care nici măcar nu știusem vreodată să visez. Nu-mi era deloc dor de Creta.

Mă îndrăgostisem fulgerător de Tezeu, în clipa în care privirile ni s-au întâlnit deasupra unui ospăț macabru,

când el stătea în lanțuri și mi-a promis cu privirea-i limpede și verde că mă va elibera. Nu știam nimic despre el când am jurat să-i fiu nevastă, nimic altceva decât minciunile pe care mi le spusese el. Cu Dionysos, totul era altfel. Simțeam că am clădit între noi încredere, ceva real și tangibil, și nu puteam tăgădui cât de mult tânjeam după el. Însă nu puteam ignora evidența.

– Vei mai vizita insula asta și peste câțiva ani? l-am întrebat într-o seară, în timp ce ne plimbam împreună pe plajă.

S-a arătat surprins, ușor amuzat.

– N-am mai plecat de săptămâni întregi, a răspuns. Cred, mai degrabă, că ar trebui să pui întrebarea opusă.

– În anii ce vor urma, poate că insula se va schimba. Eu mă voi schimba, am spus, apropiindu-mă mai mult de ceea ce voiam să spun de fapt. Dar tu vei arăta la fel, nu-i așa?

S-a gândit ce să răspundă. Știa la ce mă refer.

– Zeii nu îmbătrânesc, a spus în cele din urmă.

– Însă eu, da. Poate că atunci nu vei mai vrea să vii aici, să vezi cum îți îngrijesc căminul. Sau poate că vei aduce cu tine alte frumuseți, iar eu îți voi mătura podelele și îți voi fierbe apă când voi avea părul cărunt și chipul zbârcit de vreme.

Nu puteam să-mi rețin amărăciunea din glas în timp ce îmi închipuiam cum aveau să se petreacă lucrurile.

– Te voi iubi și când vei fi o bătrână zbârcită, a spus el, cu o intensitate în glas pe care nu o mai auzisem niciodată.

Mă uitam hotărâtă în depărtare, la stelele care începeau să licărească pe cerul nopții, însă la auzul acestui lucru, m-am întors cu fața către el. Nu îmi mai vorbise niciodată așa, și inima îmi tresălta dureros, fără voia mea.

– Poate fi adevărat? am șoptit.

Mi-a luat mâna într-a lui.

– Aș putea să mă duc oriunde aleg în lume, a zis el. Libertatea unui zeu nu are limite. Însă eu nu vreau decât să fiu aici, să mulg caprele și să stau de vorbă cu tine... A făcut o pauză. Nu pot iubi o nemuritoare. Le văd înfumurate și stupide, gonfiate de propria importanță și de cruzimile lor meschine. Poate că muritorii îmbătrânesc, dar zeii sunt prizonierii capriciilor lor infantile, nu sunt în stare niciodată să se schimbe și nu știu niciodată ce înseamnă să iubească, fiindcă nu îndrăznesc să riște suferința unei pierderi.

Avea chipul atât de sincer, atât de pustiit de durere și sinceritate. Niciodată nu arătase mai uman. Un zeu sigur nu putea fi atât de vulnerabil, nu-i așa?

– L-am iubit pe Ampelos. Știu cum e să pierzi pe cineva. Dar asta m-a învățat că fiecare secundă poate fi prețioasă, chiar și în eternitatea unui zeu. Nu vreau să risipesc nici una. Nu pot suferi să te văd măritată cu vreun bărbat care nu te merită sau să-ți privesc viața cum se risipește în neant, fără să lași după tine prunci sau vreo urmă că ai trecut vreodată pe acest pământ. Poate că nu avem decât o viață de muritor la dispoziție, dar ne va aparține nouă și nimănui altcuiva.

Poate că viața mea chiar îi aparținea – doar el mă smulsese din ghearele morții, la urma urmei. Nu exista bărbat muritor în care să am mai multă încredere decât în el. Voiam să descopăr cum ar fi viața cu acest nemuritor straniu și tinerel, a cărui putere putea despica pământul în două, dar a cărui fire era mai blândă decât a oricărui om pe care l-am cunoscut vreodată. Mi-am așezat cealaltă mână deasupra degetelor noastre întrepătrunse, i-am ținut palma între palmele mele.

Un fuior de nor a plutit peste chipul lunii, precum vălul care flutură peste chipul unei mirese. Dionysos m-a tras aproape, într-o îmbrățișare mută. Am simțit cum îi bate inima în piept, la fel ca unui muritor. Mi-era mult prea ușor să uit că nu e așa.

Cum vă închipuiți că arată nunta unui zeu din Olimp? Mirii coboară într-o trăsură făurită din nori, trasă de cai de argint? Robe fine, incrustate cu rubine și smaralde, căptușite cu purpură bogată, prinse la brâu cu lanțuri delicate de aur? Un banchet servit pe farfurii din bronz bătut, umplute până la ceruri cu cărnuri fripte, și râuri de ambrozie? O mulțime de divinități impunătoare, împodobite cu halouri înflăcărate, răspândind o putere și o frumusețe incandescentă, dincolo de orice închipuire?

Dionysos și cu mine ne-am cununat pe plaja noastră, la asfințit, înconjurați de menade cu flori împletite în păr. După aceea, în locul nectarului de ambrozie, ni s-a turnat vin roșu, bogat, și ceremonia a fost luminată de razele blânde ale soarelui ce scăpăta, și nu de fulgere orbitoare. În seara aceea, am prăjit pește din mările îmbelșugate din jurul insulei Naxos, sub strălucirea argintie a lunii, și nu ne-am gândit la nimeni sau nimic din afara micului nostru paradis.

Singura splendoare de care am avut parte a fost coroana magnifică pe care Dionysos mi-a așezat-o pe cap, în timp ce stăteam împreună. Ce făurar priceput a făcut-o, nu aș putea spune. Vârfurile sale delicate se înălțau din banda subțire de argint într-un arc strălucitor, iar baza fiecăruia era incrustată cu nestemate splendide, care prindeau viață la atingerea razelor amurgului, cuprinse de flăcări. Chiar și ca prințesă a Cretei, nu mai văzusem niciodată ceva atât de frumos. Așa că m-a cuprins groaza mai târziu în seara aceea, când ne plimbam pe lângă apă, iar Dionysos mi-a smuls-o dintr-odată de pe cap și a aruncat-o în întunericul de cerneală de deasupra noastră.

Am icnit de șoc, incapabilă să mai articulez vreun cuvânt. Când m-am întors spre el, nu m-a mirat să văd că râdea și, deși mi-era proaspăt soț, m-am înfuriat grozav.

– Ce vrea să însemne asta? am întrebat.

– O podoabă poate fi pierdută, a răspuns el.

Mi-am înăbușit răspunsul mânios pe care voiam să i-l dau.

– Poate fi furată, poate fi strivită sau mânjită și poate să-și piardă strălucirea, a continuat el. Eu nu vreau ca nici un dar pe care ți-l ofer să fie atât de trecător. Așa că ți-am luat-o de pe cap, unde nu poate decât să arate ștearsă pe lângă chipul tău radios, și am așezat-o într-un loc unde va străluci pentru totdeauna.

Mi-a luat obrazul în palmă și mi-a ridicat bărbia spre bolta neagră a cerului nopții.

– Vezi constelația aceea nouă de acolo?

În eternitatea nopții, am văzut bumbii noi-nouți de lumină care străluceau sub forma unui arc minunat. Scânteierea coroanei mele, acum o lumină înflăcărată pe cerul întunecat.

– Așa cum pe mine nu mă vei pierde niciodată, nu îți vei pierde nici coroana, a murmurat el, cuprinzându-mă strâns în brațe. Cununa ta va îndruma marinarii spre locuri sigure, prin labirintul mărilor trădătoare. Femeile o vor privi în semn de alinare, o lumină în întuneric. Copiii își vor șopti dorințele uitându-se la ea înainte să închidă ochii și să viseze. Va rămâne acolo, la locul ei, pentru tot restul timpurilor.

Și așa ne-am cununat, iar idilica noastră viață împreună a purces a continua.

Duceam o viață de rodnicie visătoare sub soarele de aur. Grădinile înfloreau, caprele dădeau lapte cremos și spumos pentru brânză, vița-de-vie se încolăcea tot mai groasă pretutindeni unde ne uitam și presam fructele suculente pentru a face vinul strălucitor ca nestematele, pe care-l beam împreună sub stele, în fiecare noapte.

Lunile s-au rostogolit unele într-altele, iar și iar, până în ziua când jetul cremos de lapte pe care l-am muls de la capra mea preferată m-a făcut să strâmb din nas din pricina duhorii sale acre, pe care am simțit-o brusc. Iar căldura părea să mă apese cu o greutate insuportabilă, care mă făcea să vreau să las totul și să mă afund într-

un morman de frunze, la umbră, ca să dorm până îmi va trece oboseala, care mă lovea în valuri grele. Iar vinul mi s-a acrit în cupă și mi-a întors stomacul pe dos, cu un val alarmant de greață măcinându-mi trupul, făcându-mă să mă simt de parcă aș fi fost mereu la bordul unei corăbii gata să se răstoarne.

Eu credeam că sunt pe moarte, însă menadele aveau o fire mai practică decât mine și au stabilit corect care era starea mea. Rămăsesem grea, și vestea asta fericită m-a luminat pentru o clipă prin negura istovirii și greții care se agăța de mine. Nu am înflorit, radioasă și strălucitoare, însă această mică informație prețioasă m-a alinat câtă vreme eram năpăstuită de starea aceea de rău. Știam că atunci când îmi voi ține copilul în brațe, toate astea nu vor mai fi altceva decât o amintire.

Asta, desigur, dacă aveam să-mi țin copilul în brațe, în cele din urmă. Chiar dinaintea nașterii înspăimântătoare a Minotaurului, mama mea nu a găsit în nici una dintre sarcinile ei o cale simplă de a aduce pe lume un nou-născut, înfășat și plin de speranță, cu lumina viitorului strălucindu-i pe fața mică și mototolită. Fiecare femeie știe că acea traversare a nașterii este o călătorie între viață și moarte, pentru ea și pentru prunc deopotrivă. Pe măsură ce se apropia timpul ca pruncul meu să se nască, nu îmi mai puteam înăbuși gândurile la acea cale primejdioasă. Mi-am amintit că Dionysos a spus despre îndrăgitul său Ampelos că soarta tuturor muritorilor e decisă o dată pentru totdeauna de către Parce, în clipa în care li se deapănă firul vieții, și nu este de căderea lui să schimbe ce au hotărât ele. Bucuria sa față de vestea sarcinii părea desăvârșită și autentică, iar eu nu am intuit la el nici un semn că ar fi prevăzut o tragedie în locul unui nou început. Însă știam că până și cu puterea lui divină, viitorul nu i se arăta în întregime. Misterele nașterii ne erau ascunse tuturor și nici măcar zeițele din Olimp nu erau imune la durerile sale amare.

Am turnat libații în cinstea lllythiei, zeița nașterilor. I-am mulțumit din suflet Demetrei fiindcă mi-a binecuvântat pântecul. Am adunat în juru-mi cele mai apropiate dintre menade, care mai ajutaseră și alte femei să parcurgă drumul acesta periculos și unele care îl parcurseseră chiar ele. Am făcut toate pregătirile la care ne-am putut gândi. Dar chiar și așa, când durerea ascuțită m-a înțepat prima dată, răpindu-mi suflul, am știut pe dată că nu sunt câtuși de puțin pregătită.

Auzisem povești, în rândul slujnicelor mele din Creta, despre chinurile și suferința care mă așteptau. Nici unei fete nu-i venea a crede că, într-o zi, s-ar putea să fie rândul ei să stea întinsă, țintuită de groază și agonie, temându-se că va fi sfâșiată în bucăți în încercarea de a-și aduce pruncul pe lume. Fricile acelea m-au cuprins și pe mine la început, odată cu durerile. Mi-am încleștat corpul și m-am luptat cu valurile care mă scuturau în miezul ființei mele, până ce moașele menade m-au convins să nu mai lupt. Mi-au așezat cârpe răcoroase pe frunte, mi-au ținut mâinile într-ale lor și au respirat în același ritm chinuitor cu mine.

Și în timp ce făceau asta, a început să mă cuprindă o senzație de calm. Cine știe câte femei, chiar în clipa asta, nu se căzneau la fel ca mine? Noi, toate, chinuindu-ne și gemând să ne aducem copiii pe lume în siguranță. Le-am văzut în minte, în timp ce fiecare val de durere îmi storcea pântecul. În loc să mă poticnesc, am încercat să traversez fiecare val până la capăt și să-mi trag răsuflarea în clipele de liniște dintre ele. Am văzut femeile lumii – pe canapele late și moi din palatele aurii, în corturile umbrite de pe nisipurile deșertului, în colibele făcute din humă sau piatră, în ținuturi care ajungeau până la capătul pământului – și în vreme ce mă propteam în palme și genunchi, am simțit că ne dezlănțuim toate în același timp. Ca o vastă constelație care împunge cerul nopții, am simțit cum toate ne străduim împreună să aducem noi scântei de lumină în univers. Mi s-a părut că le simt sprijinul,

palmele lor pe spatele meu și vorbele lor de încurajare revărsându-mi-se în urechi pe când, cu un ultim efort grozav, l-am născut pe fiul meu.

În agitația clipelor care au urmat, cineva mi l-a încredințat, iar eu l-am luat în brațe, mic, umed și scandalizat. Nu aveam cuvinte să descriu ceea ce simțeam. Treptat, încăperea s-a liniștit și a fost cuprinsă de tăcere, iar eu am simțit o adiere proaspătă care pătrundea pe fereastră. Zorii de un gri perlat luminau cerul de afară, iar pântecele norilor erau infuzate cu un roz trandafiriu. Unghiuțele desăvârșite ale pruncului străluceau ca niște scoici minuscule în primele raze ale luminii matinale, când și-a încleștat pumnișorul în jurul degetului meu.

Nici o cometă nu a străbătut în flăcări orizontul, proclamând nașterea fiului lui Dionysos. Nici un cutremur nu a zdruncinat pământul și nici un fulger nu a zgâlțâit cerurile. Fiul meu nu s-a născut să doboare munții sau să lupte cu uriașii. Nu a trebuit niciodată să-i privesc chipul mititel și adormit și să văd un destin măreț pândind dincolo de fruntea sa micuță și încruntată, în timp ce dormea, ametit de lapte și lipit de pielea mea. Când trupșorul lui se trezea speriat, cu brațele răsfirate ca o stea de mare, surprins că nu mai e în leagănul strâns al pântecului, nu am văzut niciodată umbrele unui viitor măreț cum se adună în jurul lui să-l cuprindă în întunericul lor greu. Pumnii lui de bebeluș nu au trebuit niciodată să sugrume un șarpe în leagăn și nu-l aștepta nici un secret cumplit sub un bolovan greoi, pe care să-l dea la o parte și să-l revendice.

l-am dat numele de Enopion, băutorul de vin. Nu am vrut să simtă niciodată povara sângelui divin al tatălui său. Am vrut să aibă doar firea lui veselă și să crească mare lângă presa de struguri, cu zdrobirea strugurilor rodnici și bucuriile conviviale pe care le putea duce cu el oriunde călătorea. Nu avea să fie o amenințare pentru răzbunătoarea Hera; nu avea să aducă discordia în sălile Olimpului, cu vreo pretenție la gloria zeilor.

Am făcut tot posibilul să-mi învălui extazul într-o stare de calm, blândă și zâmbitoare. Nu exultam cu voce tare, mândră de norocul meu, și nici nu mă lăudam în fața cerurilor cu încântarea mea. Am mers mai departe cu existența noastră măruntă și liniștită și aveam grijă să nu aplaud prea tare când fiul meu își înfăptuia micile triumfuri: dunga strâmbă a primului său zâmbet, primii săi pași clătinați, melodia primelor sale cuvinte. Am ținut în mine bucuria și mândria și mi-am lipit chipul radios de căpșorul lui desăvârșit, cu păr moale, sperând că cerurile nu vor observa cum îi inspir parfumul. Eram hotărâtă să nu atragem deloc atenția divină asupra noastră.

Îmi țineam răsuflarea când Dionysos îl strângea la piept și îl ducea pe plajă, când îi susținea privirea și îi vorbea aiureli pe un ton atât de serios, de parcă ar fi fost cufundați în conversație, când își schimonosea chipul într-o serie de expresii ridicole, care stârneau chicotelile neajutorate și încântate ale lui Enopion. *Nu-i lăsa să vadă cât de mult îl iubești,* îl îndemnam eu în tăcere. Dar dacă vreo privire nemuritoare s-o fi abătut spre Naxos, probabil că ne-a găsit viața domestică prea plictisitoare ca să inspire fie și capriciul distrugerii neglijente. Pe măsură ce anotimpurile se succedau, fiecare aducând o nouă încântare de care să ne minunăm, pe măsură ce pântecul mi s-a umflat din nou, și apoi încă o dată, și părea că fericirea noastră se revarsă precum un râu cu ape veșnic curgătoare, am început să cred că scăpaserăm cu adevărat de ochii lumii, pentru totdeauna.

Desigur, doar eu eram cea care voia să scape de ochii aceia iscoditori. Dionysos căuta încă adepte – și mai multe menade pe țărmurile noastre, și mai multe altare ridicate în lumea întreagă în cinstea sa. Eu m-am cufundat în viața de mamă, absorbită de fiecare nouă descoperire pe care mi-o aduceau copiii mei, hotărâtă ca ei să nu se uite niciodată la mine și să vadă pustiul pe care îmi aminteam că-l zăream în ochii lui Pasifae.

Nu îl mai însoțeam pe Dionysos în pădure, la ritualurile vinului. El își conducea menadele pe munți, în procesiunea lor liberă și legănată, în timp ce eu îi duceam pe copii la culcare în fiecare noapte. Știam ce presupun riturile: imnuri închinate pentru gloria sa, vinul turnat și dansul de sărbătoare. Poate că un zeu are nevoie de această adulație din partea celor care i se închină; îmi spuneam că eu mă mulțumesc cu brațele grăsuțe ale pruncilor, încleștate în jurul gâtului meu, și cu sărutările neîndemânatice pe care mi le depuneau pe obraz.

Nu credeam că s-a schimbat nimic la aceste ritualuri, până în dimineața când mă plimbam cu cel mai mic dintre prunci, Tauropolis, încercând să-l liniștesc să adoarmă, umblând de colo-colo, fiindcă nici nu se gândea să se odihnească în leagăn. În timp ce mă plimbam și pleoapele lui deveneau grele, am văzut un grup de menade care băteau țesături albe pe pietrele de la râu – o priveliște destul de obișnuită –, dar în ziua aceea m-am uitat și apoi m-am uitat din nou. Acolo unde apa curgea peste pietre, de obicei se revărsa limpede precum cristalul într-un torent scânteietor și translucid. În schimb, acum curgea un șuvoi roșu-închis, iar la baza pietrelor, unde se întorcea în râu, în apă se învolbura un nor ostil de culoare rubinie. M-am oprit, nedumerită, iar când am tras aer în piept, am simțit mirosul înțepător de fier și sare.

Sacrificarea animalelor nu făcuse niciodată parte din ritualuri pe vremea când participam și eu la ele. Văzusem așa ceva de multe ori în Creta, dar niciodată aici, și fusesem recunoscătoare că Dionysos nu le ceruse niciodată acest lucru adeptelor sale. M-am cutremurat la gândul că acest lucru s-ar fi schimbat. Întotdeauna detestasem să văd acele sacrificii: sclipirea tăișului, râurile înfricoșătoare care se prelingeau pe șănțulețele altarului și prăbușirea creaturii neînsuflețite. Ceilalți zei se desfătau cu asemenea cruzimi. Dionysos, nu, cu

siguranță. Dar cum altfel să-mi explic că menadele spălau atât de mult sânge de pe robele lor?

Dionysos plecase pe mare în zori și nu știam când se va întoarce, ca să-l întreb ce semnificație avea această priveliște. Să vorbesc acum cu femeile sau să-l aștept să se întoarcă? Mi-am ținut răsuflarea. Puteam avea încredere că îmi va răspunde sincer dacă îl voi întreba direct? Am șovăit pentru o clipă, dar când eram gata să fac un pas înainte, am aruncat o privire spre mare și, pentru a doua oară în dimineața aceea, o priveliște surprinzătoare m-a făcut să mă opresc pe loc.

O corabie se apropia de țărmurile noastre, purtând pânzele albe ale Atenei.

PARTEA A TREIA

23 FEDRA

Mă întreb acum doar cum de a durat atât până ca povestea să ajungă la curtea noastră. Naxos era atât de aproape; în toți acești ani, aș fi putut ajunge acolo după o călătorie de numai o zi. Însă cu toate că nu mă puteam încrede în relatarea lui Tezeu despre ce s-a întâmplat cu adevărat între ei doi acolo, nu mă îndoisem niciodată că ea chiar a murit.

Festivalul pe care îl creasem devenise un eveniment anual, care atrăgea zeci și zeci de vizitatori. Acum întrețineam o mulțime de oaspeți pe tot parcursul anului; negustori bogați și neamuri regești, din multe regiuni ale Greciei și nu numai, veneau la Atena într-un șuvoi continuu. Îmi plăcea să le fiu gazdă, să stau în mijlocul tuturor ca regină, iar seara aceea nu a făcut excepție. Fusese atât de înăbușitor toată ziua; soarele bătea nemilos și orbitor, atât de aspru încât aveam impresia că pietrele de afară o să-mi ardă de tot sandalele subțiri. Rămăsesem iar grea, și toată vara aceea, căldura îmi întețea durerea din oasele istovite. Tânjeam după vânturi reci, ceață, ploaie, zăpadă pe vârfurile munților îndepărtați. Acum, lumina blândă a lunii și briza ușoară care făcea să freamăte aerul serii păreau atât de binevenite în timp ce stăteam afară sub stele, în curtea deschisă, sorbind vin după o masă rafinată.

Căpitanul unei flote care acostase mai devreme, cu un transport imens de mărfuri de schimb pentru argintul nostru, a ridicat paharul, iar eu i-am zâmbit.

– Complimente pentru vinul Măriei Tale, regină Fedra, a spus el. Atât de bun că trebuie să întreb de nu vine de la însuși Dionysos?

Eu am râs.

– Nu ne putem lăuda chiar cu așa ceva, bunule căpitan, dar avem podgorii excelente în Atena.

Am crezut că glumește.

– Ah, mă întrebam dacă nu a fost un dar de la puternicul cumnat al Măriei Tale, a spus.

– Poftim? am făcut eu, mijind ochii la el.

Căpitanul era nedumerit de zăpăceala mea.

– Dionysos, soțul surorii Măriei Tale, zeul vinului..., a explicat el, dar s-a oprit văzându-mi expresia de pe chip.

– Cred că vorbim despre lucruri diferite, căpitane, am zis. Sora mea nu mai este în viață.

I-am surprins privirea lui Tezeu; i-am remarcat paloarea neobișnuită. M-am îndreptat mai bine pe scaun.

Fruntea sinceră a căpitanului s-a încruntat.

– Atunci... condoleanțe pentru pierderea suferită, Măria Ta. Trebuie că s-a întâmplat foarte de curând.

Atunci am simțit cum neliniștea mocnită a lui Tezeu amenință să dea în clocot. A dat să se ridice, dar eu am ridicat mâna, ținându-l pe loc, iar expresia chipului meu l-a făcut să asculte. Nu își dorea nimic mai mult decât un moștenitor, așa că, în ultima vreme, balanța puterii se înclinase puțin mai mult în favoarea mea.

– În ultimii șapte ani, am crezut-o moartă pe sora mea, am spus eu încet. Vorbești despre Ariadna, înțeleg? Căci, din câte știu, altă soră nu am pe lume.

Căpitanul se împleticea în cuvinte, extrem de tulburat de felul în care eu și Tezeu îl pironeam cu privirile; era prins în mijlocul furiei noastre, pe care nu putea spera s-o înțeleagă. Îmi dădeam seama că își dorea să nu fi vorbit deloc.

– Ariadna, da, a răspuns el. Însă departe de a fi fost moartă în toți acești șapte ani, regină, s-a măritat cu Dionysos pe insula Naxos. Nu știam... Nu puteam... Nu mi-a dat prin minte că nu știați.

– Cum se poate așa ceva? am șoptit eu.

Pruncul s-a răsucit înlăuntrul meu, împingând cu picioarele în pântec. Era atât de strâns închis de-acum, în ultimele săptămâni, încât abia dacă mai avea vreun pic de loc să se miște.

Căpitanul a înghițit în sec.

– Constelația de deasupra noastră, Măria Ta, a îndrăznit. Coroana de stele de pe cer, chiar acolo.

A arătat cu degetul, iar eu am privit în sus, ca prin vis. Arcul de stele de pe cerul de la miazănoapte chiar arăta ca o coroană.

– Aceasta a fost cununa pe care zeul i-a oferit-o în dar la nuntă, a zis căpitanul.

Am simțit cum mă străbate o undă puternică de șoc. M-am ridicat cu greu în picioare, detestându-mi corpul umflat și dizgrațios și felul în care mă încetinea acum, când nu îmi doream nimic mai mult decât să fug.

– Soția mea, a zis Tezeu iute. Nu se simte bine, trebuie să ne scuzați.

Mă ținea de cot, o dovadă de susținere, dar simțeam apăsarea strânsă a degetelor sale. Un val de amețeală mă cuprindea. Mă conducea departe de curte acum, departe de public. Un zumzet de îngrijorare plutea în urma noastră, dar Tezeu nu s-a oprit, ci m-a tras după el în interiorul palatului, spre camera mea.

Odată ajunși înăuntru, a închis ușa în urma noastră. Chipul îi era sfidător. Rece. M-am așezat pe pat, cu palmele lipite de pântec, încercând să mă concentrez asupra cuvintelor pe care trebuia să le spun, ca să-l fac să mărturisească, în sfârșit, adevărul.

El mi-a luat-o înainte.

– Nu am mințit.

Era de râs, dar îmi simțeam încă răsuflarea șuierătoare și întretăiată.

– Nu la început, a continuat. Am văzut-o acolo, moartă.

Și-a dat seama că vreau să zic ceva și a ridicat mâna să mă întrerupă.

– Știu, știu ce o să spui. Cred... cred că Artemis mi-a trimis vedenia aceea.

Cuprinsă de șoc, tot mă minunam de felul cum se agăța de minciuna pe care mi-o spusese cu atâția ani în urmă. Am simțit în mine un tumult, ca un pumn care se

încleșta încet în jurul pântecului meu. Am tras adânc aer în piept.

– Asta trebuie să fie, a continuat el, începând să umble de colo-colo prin încăpere, trăgându-se de barbă, fără să mă privească. Probabil că Dionysos și-a dorit-o pe Ariadna pentru el. Așa că Artemis m-a făcut să o văd de parcă ar fi fost moartă, ca să i-o las acolo zeului.

– Mi-ai spus că te-ai luptat cu șarpele. Că i-ai îngropat trupul neînsuflețit, am rostit eu, silindu-mi cuvintele să iasă la lumină.

– Un vis, a răspuns. Trebuie că a fost un vis.

– Ai visat. Și ai lăsat-o pe sora mea acolo, singură, am zis eu, cu o voce plată.

Tezeu se ferea să-mi întâlnească privirea.

– Chiar tu mi-ai spus că nu putem cunoaște ce-i în mintea zeilor, a spus Tezeu. Puterea lor... iluziile lor. Sunt mai puternici decât oricare dintre noi.

Iluzia era viața mea. Am suspinat când, din nou, o durere ascuțită mi-a săgetat măruntaiele, jos de tot.

– Dar tu ai știut, am șuierat printre dinții încleștați.

Credea că furia mă face să urlu. Nu știa că strălucirea de argint a agoniei se zvârcolea acum în mine.

– Am auzit... mai târziu. Mult mai târziu. Abia de curând am aflat.

Mi-a aruncat o privire, uitându-se la silueta mea umflată.

– Nu am vrut să-ți provoc nici o îngrijorare; știam că te va tulbura să afli.

Pe frunte au început să-mi apară broboane de sudoare. Gâfâiam în timp ce pântecul umflat și încordat mi se relaxa în valuri de durere puțin mai slabă.

– Am fost mult mai tulburată când am crezut că din trupul surorii mele nu au mai rămas decât oase putrezite pe o insulă îndepărtată. Iar acum să aflu că e mireasa unui olimpian!

În cele din urmă, mi-a întâlnit privirea și a răspuns la întrebarea mea nerostită.

– Sora ta era o trădătoare, a spus. Cum aș fi putut s-o aduc încoace, la palatul din Atena? Poporul meu abia fusese eliberat de sub jugul otrăvit al Medeei, altă prințesă străină care a lăsat în urmă sângele propriei sale familii.

– Tu ești eroul lor; ai fi putut să vii înapoi cu orice mireasă ai fi ales! am strigat. În plus, Atena îi datora surorii mele numai recunoștință pentru ceea ce a făcut; ea i-a salvat pe copiii cetății!

A dat să mă contrazică din nou, dar acum era rândul meu să-l reduc la tăcere. Știam acum în ce se preschimbaseră durerile care mă asaltaseră de atâtea ori în ziua aceea. Când spasmul a început să se întețească din nou, am vorbit înainte să-mi taie încă o dată răsuflarea.

– Tezeu, am icnit eu. Cheamă femeile. A început.

24

Auzisem multe lucruri despre chinurile facerii, dar nimeni nu mi-a vorbit despre nefericirea care urmează. Când mi-au dat pruncul în brațe, m-am simțit zăpăcită. Moașele s-au adunat în jurul meu, privindu-mă cu nerăbdare. Nu înțelegeam ce așteaptă. Eram epuizată și mă durea tot corpul. Tânjeam să dorm mai mult decât tânjisem după orice altceva în viața asta. Și totuși mi-au întins făptura asta urlătoare, cu chipul mic și roșu schimonosit de violența țipetelor sale. Am crezut că o să mi se despice capul în două de cât de tare zbiera.

Nu s-a liniștit când l-am legănat cu gesturi nepricepute. Am plâns de frustrare când a întors capul de la sân și a urlat. Mi-am amintit că propria mea mamă a găsit în ea forța de a iubi un monstru și m-am întrebat de ce eu nu simțeam altceva decât disperare amestecată cu un vag sentiment de milă față de pruncul acesta mic și furios, care părea atât de dezamăgit să se afle alături de mine.

– Luați-l, aproape le-am implorat.

Când femeia de lângă mine m-a ascultat, privindu-mă cu o oarecare nesiguranță, am simțit doar ușurare. În brațele ei dibace, am auzit cum țipetele pruncului încep să se liniștească, potolindu-se până când, în cele din urmă, n-a mai rămas decât un fonfăit. Am întors privirea.

Lipsa mea de sentiment matern m-a umplut de rușine. Lacrimile care îmi ardeau ochii nu erau de ușurare, iubire sau bucurie. Plângeam de mila mea și din pricina înțelegerii teribile care mi se pogora în minte; hăul negru și adânc care se căsca acum în sufletul meu.

Adevărul e că detestam să fiu mamă. Din acea primă clipă de uluire, de după naștere, și în fiece oră care a urmat. Toată ziua, pruncul mi-era agățat de sân, lacom și disperat. Toată noaptea, părea să țipe, iar urletele sale

pătrunzătoare îmi distrugeau liniștea, iar și iar, până când am început să cred că îmi voi pierde mințile. Fiindcă mă temeam să nu-mi remarce careva lipsa îngrozitoare de iubire, anomalia stranie care supura putredă și crudă înlăuntrul meu, am insistat ca eu să fiu cea care se îngrijește de toate nevoile pruncului. Le alungam pe slujnice; îmi feream privirea de femeile mai în vârstă, îngrijorate, care păreau să se ivească în fiece clipă în fața mea, oferindu-mi ajutor și sfaturi nesfârșite. Nu le puteam lăsa să vadă ce sunt. Cine a mai auzit vreodată de o mamă cu un hău atât de nefiresc în suflet față de propriul copil?

Când Tezeu venea să își vadă fiul, îl priveam curioasă. Părea destul de mulțumit, chiar dacă nu deosebit de interesat. Îl invidiam pentru acea indiferență netulburată.

– Cum se numește? a întrebat Tezeu.

Am ridicat din umeri. Nu aveam încredere în mine să vorbesc. Dacă aș fi deschis gura, oboseala zdrobitoare care mă sfâșia putea lăsa orice cuvânt să-mi scape de pe buze.

Părea atât de nepotrivit, aproape ușor ridicol, cum legăna un prunc micuț în brațele lui groase și musculoase. Nu ar fi ezitat nici o clipă să pătrundă într-un abis întunecat și întortocheat și să lupte, cu ghioaga lui de fier, împotriva ororilor aflate acolo, însă nu avea nici cea mai mică idee ce să facă cu un copil. Am lăsat capul pe spate, pe pernele moi adunate sub mine, și am simțit cum lacrimile îmi înțeapă din nou pleoapele. Pentru mine nu va exista salvare, nici răgaz. Voi fi singură în povestea asta, nu că mi-aș fi închipuit vreodată că va fi altfel. O mândrie încăpățânată pâlpâia undeva în epava trupului meu. Nu voi lăsa niciodată pe altcineva să cunoască singurătatea pe care o simțeam privindu-l pe soțul meu cum îmi ține în brațe fiul.

– Acamas? Linos? Demofon?

Am încuviințat din cap, fără să deschid ochii.

– Demofon, am zis.

Nu-mi păsa. Dar măcar pruncul avea acum un nume.

Am dezvoltat un fel de pricepere sinistră. El plângea și eu îl alăptam. Mă plimbam cu el în brațe, ba chiar îi și cântam. Când nu mergea așa, furia mi se aduna în gât; noapte de noapte, o înghițeam la loc și perseveram. Speram că dacă îmi voi vedea de treabă de parcă aș fi fost o mamă normală, în cele din urmă ar fi devenit adevărat.

Într-o dimineață, am privit soarele cum răsare, odihnindu-mi coatele pe pervazul lat al ferestrei și simțind pe față căldura îndepărtată a acelui disc de aur. Eram trează de atâta timp și corpul îmi era sleit de oboseală, dar creierul îmi era cuprins de frenezie, prea haotic pentru ca odihna să fie o posibilitate. În spatele meu, pruncul răsufla ușor și egal. Era bucuros să scape din brațele mele, unde se foise și se perpelise și plânsese toată noaptea. Nu mă dorea nici el pe mine. Îl simțeam cum se încordează când îl lipeam de mine, cum își arcuiește spatele și dă din picioare ori de câte ori îl ridicam. Ar fi fost mai bine pentru amândoi, am reflectat cu o senzație neobișnuită de calm, dacă aș fi ieșit din palatul adormit în zorii înflăcărați și nu m-aș mai fi întors niciodată.

Mă străduiam din răsputeri să găsesc sursa acestei răceli. Singurul prunc pe care îl mai văzusem de aproape era monstruozitatea aceea căreia îi dăduse naștere mama mea. Numai Ariadna fusese destul de curajoasă cât să se întoarcă în camerele lui Pasifae, iar și iar, înăbușindu-și dezgustul și tratându-l de parcă ar fi fost un prunc ca oricare altul. Ariadna, sora mea blândă, vie și deloc moartă la urma urmei, dar care tot nu îmi era alături. Dacă ar fi fost aici, dacă m-ar fi putut vedea, și-ar fi dat seama într-o clipită de ce simt și ar fi fost îngrozită de mine. Mai bine că nu era aici, mi-am spus, mai bine că nu cunoaște golul din inima surioarei sale.

Însă Minotaurul fusese o aberație, mi-am spus. M-am silit să mă uit la chipul fiului meu și am încercat să simt,

în adâncul sufletului, acea legătură care trebuie să existe între mamă și copil. Era sânge din sângele meu, totuși. De ce mă uitam la el și vedeam un străin? Nu era rodul vreunei fapte de nerostit. Nu era o jumătate de ființă hâdă; măcar pruncul meu era om. Atunci, de ce mi se părea atât de greu să-l iubesc? Nu știam.

M-am simțit de parcă aș fi străbătut înot primele luni din viața fiului meu, scufundată într-o mare de oboseală. Mă simțeam neîndemânatică și extrem de singură. Îmi întărisem hotărârea de pe corabia care mă adusese aici cu ani în urmă – crezând că sora mea era moartă –, oferită la schimbul păcii de către fratele meu, ca o stivă de lingouri de aur sau o turmă de vite de soi. Știam că e o nesăbuință să am încredere, așa că îmi prețuisem independența spiritului. Înflorisem în compania celorlalți, schimbând glume spirituale și purtând discuții vesele, însă fără să cultiv vreodată apropierea unei prietenii. Până acum, savurasem prilejurile de a fi singură, momentele liniștite pe care le aveam departe de curte și de oaspeți, când îmi puteam aduna gândurile. Însă pe vremea aceea, gândurile mele nu mă înspăimântaseră niciodată. Acum, clipele goale erau înfiorătoare. Când puteam scăpa de corvoada de a sta cu copilul meu și îmi găseam câte un răgaz, făceam o plimbare pe lângă zidurile cetății, întrebându-mă dacă mi-aș putea aduna energia să mă arunc de pe crenelurile lor înalte pe versanții stâncoși de dedesubt.

Mă aplecam peste unul dintre ziduri, gândindu-mă exact la asta, când am simțit cum mâinile lui Tezeu mi se încleștează în jurul umerilor. M-am întors, speriată, recunoscându-i pe dată atingerea. Fusese plecat din cetate o vreme – nu știam cât de mult, fiindcă săptămânile se succedau într-o negură incoloră – și m-a surprins să simt un fior în piept la vederea chipului său cunoscut. Era bronzat, luminat de vitalitate, îmbujorat de strălucirea cuiva care fusese în aventuri pe mare, și părea fericit.

Mi-am aruncat brațele în jurul gâtului său. I-am simțit mirarea; nu fusesem niciodată atât de năvalnică. Simțeam mirosul sării pe pielea lui și am închis ochii, inspirând. În clipa aceea, el avea tot ce îmi doream – libertate, entuziasm, evadare. L-am simțit cum încearcă să se retragă, dar m-am lipit și mai tare de el.

A râs, mulțumit de spectacolul acesta al afecțiunii, crezând că îi este dedicat. Am inspirat și mai adânc, simțind parfumul mării și toate posibilitățile care se întindeau dincolo de valuri.

– Ce mai face fiul nostru? a întrebat.

Era jovial, vesel, dornic să audă vești de acasă.

De data asta, chiar îmi doream poveștile din călătoriile sale și am simțit cum mă desprind de el, dezamăgită.

– Crește, am răspuns, arțăgoasă și obosită din nou.

– Aproape un an, a spus Tezeu.

I-am remarcat nota de mândrie din glas, față de copilul lui care creștea în continuare sănătos.

– S-ar putea să se teamă de tine și să plângă când te vede, l-am avertizat.

Plângea destul și când mă vedea pe mine, cu toate că făceam tot ce trebuie să facă o mamă bună. Nu rosteam niciodată vreo vorbă nefericită în urechile sale de bebeluș. Chiar și așa, probabil că melancolia mea îl afectase cumva.

– O să se obișnuiască cu mine, a declarat Tezeu. Unde e? Vreau să-l văd chiar acum.

Când l-am dus la copil, Demofon a chițăit de bucurie și i-a aruncat un zâmbet rar tatălui său. Pe când îi priveam împreună, am simțit cum o mână rece îmi strânge măruntaiele. Băiețelul zâmbea la fel ca Tezeu; era chipul lui Tezeu reflectat în miniatură.

Mă agățasem de Tezeu lângă zidurile cetății, în pofida resentimentelor pe care le simțeam față de el, în pofida neîncrederii mele sincere față de povestea vedeniei sale, a viziunii divine care îl făcuse să o părăsească pe sora mea, lăsând-o să moară pe Naxos – ceea ce-l făcea un

ucigaș, chiar dacă nu își atinsese țelul. Acum mă dădeam iar înapoi, scârbită. Mă văzusem ca pe un monstru, incapabil să iubească un copil nevinovat. Dar iată-l pe Demofon, o versiune miniaturală a tatălui său. Poate că acum era doar un bebeluș, dar era fiul tatălui său, și cine putea spune ce minciuni îi vor ieși de pe buze într-o bună zi, fără nici un efort, și cât de ușor ar putea să țină în pumn viața unei femei și s-o facă praf și pulbere? M-am cutremurat și m-am întors cu spatele la amândoi. Preț de o clipă trecătoare, crezusem că aș putea găsi un strop de alinare în prezența lui Tezeu, dar știam cu o certitudine adâncă și rece că orice afecțiune aș fi simțit vreodată pentru el fusese sugrumată de mult.

Eram pur și simplu atât de obosită. Simțeam că nu mai știu cine sunt. Regina competentă care jonglase atât de dibaci cu nevoile cetății era acum sclava urletelor neabătute ce răzbăteau din leagăn. Singura mea alinare era gândul că pe măsură ce va crește, fiul meu va avea nevoie de mine din ce în ce mai puțin și poate că voi fi în stare să-mi readun laolaltă frânturile vieții.

A început să meargă, iar eu m-am bucurat de fiecare pas pe care-l făcea mai departe de mine. Amorțeala care îmi sufoca inima a început să se risipească în cele din urmă și am simțit primii fiori ai unui sentiment care aproape că putea fi iubire – sau măcar interes. Nu mai părea atât de mânios pe lumea întreagă și în locul urletelor imperioase care mă trezeau în cele mai multe dimineți, uneori îl găseam mulțumit și gângurind. Într-o dimineață, când mi-a văzut chipul deasupra sa, mi-a zâmbit, și un ciob mărunt de gheață din mine s-a topit când el a întins brațele mici și grăsuțe ca să-mi înconjoare cu ele gâtul.

Primul an îngrozitor a trecut și am îndrăznit să cred că începeam să ies la liman din cețurile sumbre. Am simțit cum speranța mi se furișează în suflet, disipând, puțin câte puțin, suferința. Tezeu a plecat și au trecut

câteva săptămâni, în care am crezut că aș putea cunoaște din nou fericirea. Iar apoi a venit și dimineața în care un servitor mi-a adus o farfurie încărcată cu pâine, brânză și miere pentru micul-dejun, iar stomacul mi s-a întors pe dos la vederea lor. Greața mi-a covăsit foamea și, spre groaza mea, până să pot face ceva ca s-o împiedic, un fir subțire de vomă a stropit podeaua. M-am uitat lung la băltoaca fetidă, iar în minte a început să mi se contureze un gând îngrozitor.

Voiam cu disperare să cred că e o boală, orice fel de boală, numai nu cea care știam că e de fapt. Însă a continuat prea multă vreme, însoțită de o oboseală, odios de cunoscută, în oase. Oricât de mult mi-aș fi dorit, nu mi-a venit nici un strop de sânge odată cu luna nouă. Spre oroarea mea, mi-am dat seama că am rămas din nou grea, iar disperarea amenința să mă tragă din nou la fund.

Sarcina a trecut ca un coșmar. Mă simțeam captivă sub povara sufocantă a obligațiilor, corvezilor și epuizării. Mi s-a născut al doilea fiu. Nașterea a fost mai ușoară decât prima, însă din nou, când mi-au dat copilul, nu am simțit nimic. Atracția aceea magnetică pe care o simțisem față de mare, când îl îmbrățișasem pe Tezeu lângă zidurile cetății, acea explozie a posibilităților era o amintire îndepărtată. Naxos se afla nu foarte departe pe mare, dar mi se părea de neatins, la fel ca stelele fixate pe cerul nopții.

Ariadna nu venise niciodată după mine. La urma urmei, nu se gândise niciodată să-mi trimită vorbă că trăiește. Acum, că era măritată cu un nemuritor, oare se rușina de familia ei omenească? Oare se înălțase deasupra putorii blestemului nostru, deasupra fiarei rânjite care ne ținuse pe toți la pământ? Oare acum zburda liberă, eliberată de povara neamului nostru?

Îmi doream să o găsesc pe sora mea, însă nevoile urlate din toți rărunchii de cei doi copii ai mei m-au ținut ancorată, înrădăcinată în locul acela în primii ani. Și încă nu descoperisem celelalte secrete pe care mi le

ascunsese Tezeu; un secret, în mod deosebit, care avea să mă lege și mai tare de Atena, înainte să pot să mă duc la Ariadna și să văd din nou chipul surorii mele.

25 ARIADNA

Trecuseră ani de zile de când nu mai văzusem o asemenea corabie. Menadele veneau să se alăture grupului nostru pe bărci cu vâsle sau plute, la care tinere puternice trăgeau la rame: fecioare care căutau să fugă de căsătoria cu bărbați bătrâni și scofâlciți; neveste obosite de natura cruntă a vieții lor de zi cu zi, în care se îngrijeau de orice nevoie, mai puțin de ale lor; femei istețe și pătimașe care frecau podelele și aveau grijă de foc, țeseau pânzeturi și băteau rufăria murdară pe malurile râurilor, în vreme ce bărbații jucau zaruri în piețe și discutau îndelung despre filosofie, bând vin în soarele după-amiezii și aranjând lumea așa încât să le fie lor pe plac. Aceste femei porneau pe marea întinsă și albastră în vasele lor prăpădite, căutând un trai mai bun, un trai pe care auziseră că-l vor găsi la noi.

Dionysos nu era deloc un conducător sever. Cu un gest leneș, le invita pe femei să bea din vin și să se desfete. Le vedeam procesiunile cum urcă șerpuind în munți, iar femeile își țineau părul liber, fluturând în urma lor, în timp ce râdeau. Altarele în cinstea soțului meu fumegau de tămâie, iar parfumul dulce al florilor adunate în mormane deasupra lor plutea deasupra insulei într-o ceață densă. Îmi făcea plăcere că Dionysos nu le cerea mari sacrificii. Nu îl interesau năpastele și pântecele sterpe și morțile timpurii pe care ceilalți zei le abăteau atât de neglijent asupra idolatrilor lor, întrepătrunse când și când cu vreun miracol mărunt, dar prețios – o ploaie, un prunc dintr-o duzină care trăia, un câmp care dădea rod –, astfel încât să continue să le aducă grămezi de daruri nemuritorilor mândri și nevrednici, de parcă speranțele lor zadarnice ar fi ajuns cumva până în vârful muntelui Olimp. Asemenea jocuri nu erau în firea lui Dionysos. El le permitea adeptelor sale să-l sărbătorească așa cum doreau. Atâta vreme cât vinul curgea, cultul său nu îl interesa cine știe ce.

Ar fi trebuit să mă întreb ce se petrecea în nopțile acelea în care le conducea pe femei prin pădure, dincolo de privirile mele? Întotdeauna avusesem încredere în el. Îmi păstrasem credința că eu îi eram îndeajuns acestui zeu care nu era precum ceilalți zei. Acum însă s-a furișat în mine o clipă de nesiguranță când am văzut sângele care curgea din robele menadelor în pârâu și chipurile lor proaspete brăzdate de riduri de oboseală. Se întâmpla ceva de care nu aveam cunoștință? Am șovăit o clipă, iar o senzație stranie și necunoscută de amețeală a amenințat să mă cuprindă cu totul, de parcă m-aș fi aflat dintr-odată pe buza unei prăpastii, când credeam că umblasem pe o cărare sigură și familiară.

Știam că Dionysos avea și adepți bărbați; satiri își spuneau. Auzisem povești despre paradele lor la beție și exhibițiile lor lascive, însă nu ne tulburau insula liniștită cu festivitățile lor gălăgioase și nu credeam că Dionysos ar fi ca ei. Și cu siguranță nu ei veneau pe corabia asta măreață, al cărei catarg principal acoperea până și soarele, în timp ce se apropia de plaja noastră.

M-am smuls de lângă menade și spălatul lor înspăimântător și m-am dus în grabă la stânca mea; același bolovan de care mă agățasem pe când am urmărit vasul piraților, care mi l-a adus întâia oară pe Dionysos. Tauropolis s-a foit în brațele mele când m-am aplecat mai tare, nesăbuită în nerăbdarea mea de a vedea mai mult. L-am liniștit – un prunc zbuciumat în lunile de când s-a născut – și am făcut un pas în spate, paralizată o clipă de nehotărâre.

Dionysos era plecat în călătoriile sale. Pleca mai des acum, ceea ce mă tulbura puțin, însă niciodată nu rămânea plecat prea multă vreme. Cutreiera lumea pentru a răspândi cunoașterea vinului și înțelepciunea voioasă împărtășită de cei care-l urmau, însă tălpile lui divine îl aduceau iute înapoi peste valuri, ca să ne vadă și să-și legene copiii iubiți în brațe. Pe adepții săi îi alegea dintre cei care căutau plăcerile simple ale vinului și cântecului, inundându-le venele cu beția savuroasă

pe care o putea aduce o asemenea tovărășie fericită. Ei erau cei care-i aduceau gloria lui Dionysos.

Nu părea probabil ca această corabie mare să aducă menade agere și sprintene în căutarea libertății, nici nu era condusă de bețivii plăcuți, dar libidinoși care îl sărbătoreau pe alte meleaguri. Așadar, cine putea fi la cârma acestei corăbii și ce avea de gând cu o asemenea abordare? Trebuia să hotărăsc ce să fac, și asta iute. Tradiția spunea să-i primim pe toți, fără excepție, fiindcă ospitalitatea domnea asupra tuturor. Oricare dintre noi ar fi putut ajunge cândva pe vreun țărm îndepărtat, în căutarea unei mese copioase și a unui pat cald pentru o noapte. Străinul de la poartă putea fi un prinț în zdrențe sau chiar un zeu deghizat într-un muritor umil, ca să-ți pună la încercare bunătatea.

Menadele văzuseră și ele corabia care se apropia, iar vila și câmpurile din jur au fost cuprinse de valuri de neliniște, în timp ce ele se întrebau murmurând cine poate fi. Primii dintr-o armată furioasă de bărbați, veniți să-și ia înapoi femeile rătăcitoare? De asta se temeau, iar frica lor pe mine m-a liniștit într-un fel straniu.

– Nu vă îngrijorați, le-am instruit, apoi le-am dat de lucru, împărțindu-le tot soiul de treburi și sarcini: să toarne vin de-a gata în cupe de aur, să măture podeaua, astfel încât robele oaspeților noștri să nu se târască prin praf, să scuture paturile umplute cu pene, spre confortul călătorilor osteniți.

Făcând toate acestea, m-am calmat destul cât să cobor pe plajă, liniștită și stăpână pe mine.

O corabie din Atena. De mulți ani nu mă mai gândisem la Tezeu nici măcar o clipă, dar acum gândul m-a dus la el. Putea fi aceasta un fel de întoarcere întârziată – extrem de întârziată? Ce să mai vrea acum de la mine? Oare auzise că am supraviețuit, auzise cum mi s-a schimbat norocul, într-un mod atât de neașteptat și de triumfător? Oare străbătea valurile, rece și arogant ca întotdeauna, așteptându-se că voi

accepta orice cereri poruncitoare mi-ar fi făcut acum? Sau venea fricos, plin de scuze, sperând să câștige favorurile soțului meu nemuritor?

Nu puteam să mă hotărăsc cum aș răspunde la nici una dintre aceste versiuni ale lui Tezeu. Am căutat în suflet vreo vorbă de reproș sau mânie, dar spre surprinderea mea, nu am găsit nici una. Mângâiam părul moale al pruncului adormit la pieptul meu, deocamdată uimitor de liniștit. Cum aș fi putut să mă mai sinchisesc de ce îmi făcuse Tezeu cu atâția ani în urmă?

Am stat pe nisip și am privit cum corabia cea mare aruncă ancora. Nu după mult timp, o barcă mai mică s-a desprins din corpul impunător de lemn și cineva a vâslit în ea spre mine, traversând valurile. Pe măsură ce se apropia, nu reușeam să discern statura solidă a lui Tezeu. Chiar dacă timpul i-ar fi înmuiat musculatura robustă, nu l-ar fi făcut atât de firav ca pe silueta care venea din ce în ce mai aproape. Mi-am dus mâna streașină la ochi, ca să văd mai bine. Mi s-a părut că văd valuri de bucle aurii, foarte asemănătoare cu cele care-mi cădeau pe umeri. Inima mi-a luat-o la goană-n piept. Am simțit cum mi se taie răsuflarea și, în timp ce duceam mâna la gură, am simțit că mă podidesc lacrimile.

A sosit în fața mea după câteva clipe. Fără să-i pese de valurile care i se spărgeau în jurul tălpilor, a sărit imediat din barcă, cu acea agilitate sprintenă pe care mi-o aminteam din vremurile acelea de demult de la Knossos.

– Ariadna! m-a strigat, tocmai când i-am rostit și eu numele, și, până să mă dezmeticesc, o țineam din nou în brațe pe sora mea.

– Fedra! am exclamat eu. Cum se poate... de unde... ce...?

Ea a râs și s-a dat puțin în spate, iar expresia i s-a schimbat când l-a remarcat pe micul Tauropolis, care dormea înfășat într-o pânză lungă, legată în jurul meu.

– Nu-mi vine să cred..., a spus ea, iar eu am încuviințat din cap.

În ochi îi sclipeau lacrimi, ca și mie, când a întins o mână șovăitoare și a mângâiat degetele pruncului. Băiatul s-a foit, s-a încruntat și s-a liniștit din nou.

– Nu credeam că o să te mai văd vreodată, a spus ea încet.

Îi simțeam în glas bucuria față de revederea noastră, dar mai era și altceva, ceva ce nu puteam identifica. Oare ce o aducea aici după atâta vreme?

Pe când mă privea drept în față, am simțit șocul reverberant al familiarității. Vedeam aceleași trăsături ca ultima dată când am fost față în față, sub lumina lunii din Creta, unde am complotat pentru distrugerea propriei noastre familii. Vedeam și acum acea sfidare cunoscută, care ardea constant pe chipul ei. Felul în care Fedra a privit mereu lumea, vrând parcă să spună că oricât ar încerca, în trupul ei firav va găsi un adversar mult mai redutabil decât ar bănui. M-am întrebat ce vedea ea când se uita la mine.

Dădeam pe dinafară de întrebări, dar am coborât privirea. Ospitalitatea dicta că trebuie mai întâi să-i fac pe oaspeți să se simtă bineveniți.

– Vino, lasă echipajul să debarce, am îndemnat-o. Avem pește proaspăt prins și cât de mult vin puteți să beți, desigur.

Am râs stânjenită, fiindcă dintr-odată mă simțeam îngrozitor de nesigură cum s-o primesc, cum să discut cu femeia în care se preschimbase copila pe care o iubisem atât de ușor și pe care o părăsisem atât de brusc. Din fericire, menadele mele erau mai bine pregătite decât mine să se ridice la înălțimea ocaziei și i-au călăuzit pe vizitatorii noștri cu zâmbete primitoare și sincere.

Am observat ușurința cu care Fedra le dădea ordine bărbaților cu care venise pe corabie. Când i-a îndemnat să se bucure de ospitalitatea menadelor mele, am văzut preț de o clipă gestul autoritar pe care-l făcea Minos cu

bărbia și felul în care cuvintele sale sacadate inspiraseră întotdeauna o ascultare imediată.

Micul Tauropolis s-a foit, a întins o gleznă grăsuță și și-a prins-o în faldurile șalului în care era înfășat. O îmbujorare enervată i-a cuprins obrajii, întinzându-i-se până la tâmple, când și-a arcuit spinarea micuță și a deschis gura să se tânguiască. L-am scuturat neajutorată, murmurându-i zadarnice vorbe de alinare, care nu făceau decât să-l înfurie și mai tare, după care am urmat procesiunea care se îndrepta spre vilă.

Fedra mi-a făcut un semn din cap, sugerându-mi să ieșim din sala aglomerată în care oamenii ei stăteau acum la masa noastră lungă și mâncau cu poftă. Eram bucuroasă să ies în curte, la umbră, departe de zornăitul tacâmurilor și de vacarmul discordant al vocilor bărbătești, atât de diferite de corul obișnuit al sporovăielilor feminine.

Unele dintre întrebările care luptaseră pentru supremație în mintea mea se detașau acum, în pofida scâncetelor tot mai vocale ale lui Tauropolis.

– Pânzele corabiei tale... pelerinele pe care le poartă oamenii tăi, Fedra..., am început, umblând fără astâmpăr pe dalele de gresie de afară, știind că dacă m-aș gândi măcar să mă așez o clipă pe una dintre canapelele pline de perne, urletele copilului s-ar înălța într-un crescendo care ne-ar sparge urechile.

Fedra a făcut un gest brusc cu mâna prin aer, retezând cu ușurință șuvoiul confuz de cuvinte.

– Sunt din Atena, da, a răspuns ea. Acum stau pe tronul Atenei, e adevărat. Văd că am să-ți spun o grămadă de lucruri pe care nu le știi.

Privirea ei s-a îndreptat pentru o clipă spre pruncul care îmi zbiera la piept. Am simțit cum începe să-mi mocnească-n pântec o senzație de stânjeneală. De ce nu știam nimic? De ce nu căutasem să aflu nimic, dincolo de grijile față de copiii mei care îmi ocupau viața de zi cu zi: cât de repede părea să crească Enopion, aflat

acum la granița stângace între un băiat și un tânăr bărbat; firea serioasă a lui Latromis, al doilea născut, care trebuia mereu convins să zâmbească; cum lui Staphylus i se iteau mereu gleznele osoase de sub robe, oricât de repede i-aș fi țesut altele noi; cum putea fi împiedicat frățiorul lor cel curios, Thoas, să nu se apropie de marginile abrupte ale stâncilor și cum îl puteai face să înțeleagă că nu trebuie să împungă scorpionii pe care încerca cu disperare să-i urmărească în peșteri; cum putea fi convins Tauropolis să doarmă mai mult de o oră o dată. Lumea mea, care păruse atât de bogată și de plină pe când stăteam pe plajă în dimineața aceea, privind valurile sclipitoare și minunându-mă de norocul meu, mi se părea acum, dintr-odată, atât de mică atunci când o priveam din exterior.

– Hai să ne plimbăm, am zis iute. Copilul o să adoarmă... nu-i place să stea pe loc.

Chipul Fedrei s-a îmblânzit.

– Știu cum e, a murmurat ea.

Am răsuflat ușurată. Nici nu-mi dădusem seama că-mi țineam respirația. Am simțit un val de... Nu știu ce emoție. În ochi mi se strângeau lacrimile și am încercat să le alung iute.

– Și tu ai un copil? am întrebat, iar în mine se amestecau dulce-amărui, prinzându-mă ca într-un clește, bucuria și regretul.

A fluturat din nou din mână, de parcă ar fi fost ceva complet nesemnificativ.

– Doi, a răspuns, dar fără să intre în detalii. Însă nu de aici vreau să încep – de la sfârșit, din harababura asta.

A oftat adânc, cu un aer de exasperare sau de nesiguranță, nu-mi dădeam seama cu siguranță.

– Atunci povestește-mi de la început, i-am sugerat.

– De la început, a zis ea încet.

Străbătuserăm curtea, trecuserăm pe lângă bolovanul de unde priveam marea, pentru a coborî apoi pe cărarea care mergea pe lângă marginea prăpastiei. Cu toate că

nu mai păşise niciodată pe insula asta, şi-a potrivit pasul după al meu, în loc să mă lase s-o conduc. Păşea şi acum cu încrederea fetiţei care sărise de pe pietre în întuneric, fluturând o ghioagă aproape cât ea de mare, gata să atace orice i-ar fi ieşit în cale.

Colţurile buzelor i s-au ridicat într-un zâmbet ce sugera o glumă pe care nu o înţelegea decât ea. Nu una care să-i ofere o plăcere simplă; expresia aceea avea ceva dintr-o grimasă. Bebeluşul era încă agitat, iar vântul îmi zbura părul peste ochi într-un fel care mă irita, însă nu îndrăzneam să-mi mişc mâinile încleştate pe trupşorul lui, de teamă să nu înceapă să ţipe din nou.

– Ariadna, ştii că Minos a murit?

Chipul meu probabil că mi-a trădat destul de limpede mirarea.

– E mort de mulţi ani deja, de când..., a zis ea, oftând lung şi măsurat printre buzele strânse. Dar nici ăsta nu e începutul. Nu ştiu...

Acum am simţit cum adevărata întrebare prinde contur pe buzele mele, întrebarea pe care tânjisem să o rostesc din clipa în care o văzusem pe sora mea în barcă, peste valuri.

– A fost îngrozitor? A doua zi, când a aflat?

Fedra a izbucnit în râs, un hohot ascuţit, ca un lătrat, care m-a făcut să tresar. Tauropolis a scâncit de furie şi s-a răsucit, iar eu am văzut cum în ochii Fedrei apare o strălucire nervoasă, în timp ce încercam să liniştesc la loc copilul. Îmi închipuisem de atâtea ori reuniunea noastră, dar niciodată aşa. Mă aşteptasem la învinuiri, da, şi la durere şi la tristeţe, dar crezusem că întâlnirea noastră se va desfăşura cu uşurinţă. Nu mă aşteptasem să fiu nevoită să ocolesc muchiile astea ascuţite, iritările astea neaşteptate. M-am întrebat, prevestitor, ce orori lăsasem cu adevărat în urmă în noaptea aceea.

– A sărit şi a ţipat şi a blestemat, da, a răspuns ea, dând indiferentă din mână. Arăta ca un neghiob, de vreme ce nu mai avea un monstru care să se înfrupte cu carnea duşmanilor lui. Mulţumită ţie, a adăugat ea.

– Dar chiar și fără Minotaur, sigur că..., am îndrăznit.

Mi se părea ciudat să o aud râzând de furia lui Minos. Imaginea pe care o zugrăvea despre el, sufocându-se cu amenințări goale, nu semăna deloc cu purtarea de gheață a tiranului, așa cum mi-o aminteam eu.

– În noaptea aceea, nu l-a pierdut doar pe Minotaur, a zis.

O clipă am presupus că se referă la mine, dar Fedra a continuat.

– Pierderea lui Dedal l-a îndurerat cel mai mult, cred.

Mi-a tresărit inima.

– Am auzit că Dedal a scăpat. Spune-mi cum a reușit, că m-am întrebat de atâtea ori!

Briza puternică mi-a lipit o șuviță lată de păr drept peste ochi, așa încât nu-i vedeam chipul Fedrei în timp ce vorbea, cu toate că glasul ei rămânea calm și măsurat, de parcă mi-ar fi povestit despre vreme, când de fapt îmi spunea ce s-a întâmplat cu bunul artizan al eliberării mele și cu preaiubitul lui fiu. Am strâns în mână pandantivul pe care îl purtam și acum – la fel de strălucitor ca în ziua în care mi l-a făcut cadou, deoarece nici una dintre creațiile lui Dedal nu putea suferi vreodată ravagiile vremii. Am văzut că Fedra mi-a remarcat gestul; buzele i-au tresărit ușor, când și-a amintit, și ea, de zilele copilăriei noastre.

Dintr-un reflex, l-am strâns în brațe pe Tauropolis. M-am gândit la chipurile inocente și zâmbitoare ale băieților mei când erau antrenați în micile lor plăceri simple, alergând cu brațele desfăcute pe întinderea aurie a plajei, și la felul în care vântul le purta chicotelile până la mine, oriunde m-aș fi aflat. Am închis ochii, încercând să-mi alung din minte imaginea chipurilor lor, tăcute și nemișcate, înghițite de apa nemiloasă.

– O fiară înfometată care mugește după sânge e o sursă sigură de teroare, știu asta, a reflectat Fedra. Dar, ca rege, dacă ai mintea lui Dedal la dispoziție, asta te

face mai puternic decât orice monstru fără minte, întemnițat în beznă.

A continuat, descriindu-mi cum a pornit Minos de îndată la drum, pe urmele lui Dedal.

– La început, m-am uitat în fiecare zi după pânzele lui Minos la orizont, am recunoscut, tresărind din pricina amintirii. Am crezut că o să răscolească mările în lung și în lat după mine.

Fedra a râs din nou.

– Ariadna, Minos abia dacă a zis ceva despre tine! Își pierduse legendara creație abominabilă și inventatorul genial. Cum să-i mai pese de pierderea unei fiice? Tu nu îi aduceai nici un prestigiu, nu stârneai frica în numele lui.

Nu a făcut nici o încercare de a-și îmblânzi cuvintele de dragul meu, iar eu m-am bucurat să simt briza înțepătoare pe obrajii care mă ardeau.

– Și moartea lui? am întrebat.

Mi-a povestit cum și-a găsit sfârșitul, opărit de viu în baie la o curte din Sicilia, atât de departe de casă.

Mâna mea, care mângâiase ritmic spinarea lui Tauropolis pe durata poveștii Fedrei – deși nu puteam spune pe cine trebuia să liniștească asta, pe mine sau pe el –, s-a oprit. Nu puteam pretinde că sunt îndurerată din pricina lui Minos, cu toate că nu mă lăsa inima nici să mă bucur de imaginea sfârșitului său. În glasul Fedrei auzeam însă o notă extrem de tăioasă. M-am gândit la Minos, care se afla deja în Infern; tărâmurile acelea întunecate și cufundate în umbre, pe care mi le descrisese Dionysos. Aștepta acolo, să cobor și eu într-o bună zi, urcat deja pe tron în fața marelui palat al lui Hades, judecând fiecare suflet care i se înfățișa, așa cum prevăzuse Dionysos? Am simțit cum îmi urcă un fior rece pe șira spinării, când m-am gândit la privirea aceea impasibilă, care s-ar fi oprit într-o bună zi asupra spiritului meu.

– Cu Minos plecat în căutările lui zadarnice, a continuat Fedra pe un ton egal, Deucalion a trebuit să

preia stăpânirea. El cunoștea ura răzvrătită care supura în pieptul fiecărui om din Creta, și mai mult, ura față de familia noastră. Știa că poate ține acea ură sub control prin frică, așa cum o făcuse mereu Minos, sau că poate alege o altă cale și poate căuta să facă pace cu dușmanii noștri. Fratele nostru are un suflet blând, Ariadna. Știi ce ar fi ales.

Știam. Acum începeam să pun piesele cap la cap, cu un fel de finalitate îngrozitoare.

– Corabia ta ateniană, am spus. Prințul căruia Dionysos mi-a spus că i-ai fost făgăduită...

Ea a încuviințat din cap.

– Deși Tezeu era deja rege. Și s-a convenit ca eu să-i fiu regină.

Știusem, în sinea mea, că nu putea exista altă explicație, dar confirmarea m-a umplut, chiar și așa, de dezgust.

– Păi, și eu? am întrebat, enervată de cât de tremurătoare și firavă îmi suna vocea, chiar și în urechile mele.

Am văzut cum își încleștează maxilarul și cum scutură poruncitor din cap, gesturi pe care mi le aminteam.

– Evident că nu știam ce s-a întâmplat de fapt cu tine, Ariadna!

Părea iritată, de parcă aș fi fost o muscă pe care nu o putea alunga.

– Tezeu era pregătit cu minciunile care îi zboară atât de ușor de pe buze.

Tonul îi era sarcastic când mi-a spus ce a povestit el despre timpul petrecut pe Naxos.

Bineînțeles că Tezeu avea o poveste pregătită. Doar n-avea să spună lumii despre trădarea sa obișnuită.

– Deci, în tot timpul ăsta, tu ai crezut că sunt moartă? m-am minunat eu.

– O vreme, da, a răspuns ea, gânditoare.

De-acum parcurseserăm o porțiune destul de mare din cărarea șerpuită de pe stânci, iar Fedra s-a oprit la o

bancă din piatră așezată la locul potrivit ca să poți privi de acolo golful și întinderea vastă a mării netede și scânteietoare.

– Pe atunci nu știam că un bărbat minte cu la fel de multă ușurință cum respiră sau merge sau bea vin.

M-a surprins amărăciunea searbădă din tonul ei, dar nu și evaluarea ei perspicace a caracterului lui Tezeu. M-am întrebat cum a fost pentru ea să scape din temnița din Knossos doar ca să ajungă la curtea unui om precum Tezeu.

Îmi închipuisem atât de multă fericire pentru Fedra, atunci când Dionysos mi-a spus că s-a măritat cu un mare prinț. Aș fi simțit cu totul altceva dacă aș fi știut că prințul e Tezeu. Oare de-asta nu mi-a spus Dionysos întregul adevăr? Oare l-a ascuns de mine ca să-mi păstreze liniștea sufletească? Ce aș fi făcut, m-am întrebat, dacă el ar fi fost sincer cu mine? Aș fi vrut să traversez marea până la Atena, ca să o iau pe sus pe surioara mea și s-o scap de un asemenea bărbat?

O mai vedeam și acum, cu ochii vrăjiți pironiți asupra lui în cercul acela de stânci unde ne spusese poveștile sale. Pe mine mă tratase cu o indiferență rece când nu mai avusese nevoie de ajutorul meu, cu o asprime care mă lăsa cu răsuflarea tăiată dacă mă gândeam din nou la ea, dar asta nu însemna că o tratase și pe sora mea la fel. Poate că firea ei mai rebelă îi fusese de ajutor; poate că el nu îi disprețuise adorația pasivă, așa cum o disprețuise pe a mea. Fedra îi adusese cu siguranță mai multe provocări și fusese mai puțin dispusă să creadă fiecare minciună sinuoasă ce-i ieșea de pe buze, decât nesăbuita de mine cu atâția ani în urmă. Însă tonul ei când îi rostea numele sugera altceva. Nu sugera o căsnicie fericită și m-am întrebat cu câtă durere descoperise adevărata fire a bărbatului pe care-l iubea, așa cum mi se întâmplase și mie.

– Nu am avut de ales și a trebuit să mă mărit cu el, dar cel puțin nu știam cum te-a părăsit de fapt, mi-a spus.

Am crezut nota aceea de sinceritate din vocea ei. Preț de o clipă, spațiul anevoios dintre noi, pe care nu reușisem să-l traversez, parcă s-a micșorat puțin.

– Am avut bănuielile mele, dar nu mi-am îngăduit să mă gândesc la ele. Nu știam nimic sigur și nu-mi făcea bine să stărui prea mult asupra lor. În plus, mi s-au născut copiii și știi și tu cum îți ocupă mintea.

Tonul i s-a schimbat puțin, iar în el s-a strecurat ceva de neidentificat.

– Sperasem să-l cunosc pe cumnatul meu nemuritor și sunt dezamăgită că nu l-am găsit acasă, deși auzisem că în cea mai mare parte din timp e plecat în călătorii îndepărtate.

M-am străduit să-mi găsesc cuvintele care ar fi trebuit să-mi vină cu ușurință când le chemam, însă cumva îmi scăpau. Micul Tauropolis se foia din nou, acum, că ne opriserăm, și scotea o serie de scâncete care semnalau o furtună iminentă de lacrimi. L-am săltat în sus și în jos, dansul maternității, care îmi legăna șoldurile dintr-o parte în alta, ca să liniștesc un prunc, în loc să mă trimită în spirale furtunoase pe ringul de dans.

– Nu contează, a zis ea, fără să mai aștepte răspunsul meu. Nu am venit pentru o reuniune de familie, oricât de fascinant mi s-ar părea mărețul olimpian care îți este soț.

Auzind acestea, am fost surprinsă din nou. Atunci pentru ce venise, dacă nu ca să mă vadă?

– Tezeu nu a putut păstra la nesfârșit secretul sorții tale. Faima lui Dionysos s-a răspândit pe meleagurile noastre și am auzit despre prințesa cretană pe care a luat-o de nevastă, despre grozava cunună de stele de pe cer pe care se spune că a așezat-o acolo pentru tine. Povestea spunea că Dionysos a convins-o pe Artemis să creeze iluzia morții tale, astfel încât Tezeu să te părăsească fără luptă, iar zeul să te poată lua pentru el. Însă eu am știut din prima că asta-i o minciună și am simțit-o ca pe o săgeată înfiptă în inimă.

Furia îi era palpabilă. Mă înduioșa faptul că se simțea atât de indignată de dragul meu; că sângele care ne curgea amândurora prin vine și copilăria pe care o petrecuserăm împreună încă o puteau face să simtă așa ceva.

– Eu știam cât de ușor poate lăsa în urmă o femeie, a pufnit disprețuitor Fedra, scuturându-și din nou părul.

Am văzut-o, cu ochii minții, cum ne-a așteptat în noaptea aceea: mică și curajoasă și răbdătoare, pe măsură ce noaptea se risipea. Mi-am dorit atât de tare să fi putut să-i iau trupșorul în brațe, să ne fi putut împărtăși furia și suferința, în zorii aceia cețoși, când fiecare era singură pe alt țărm pustiu.

– Mi-au căzut numaidecât solzii de pe ochi. M-am bucurat că ești în viață, dar am înțeles că viața mea e o mare amăgire...

Aici a făcut o pauză, iar eu m-am întrebat ce vedea în timp ce privea cu ochi goi peste mare, uitându-se la pescărușii care se roteau pe cerul îndepărtat.

– ... și apoi a venit Hipolit.

26 FEDRA

După ce am aflat că Ariadna trăiește și am început să pun singură cap la cap ce s-a întâmplat, de fapt, pe Naxos, alte minciuni de-ale lui Tezeu au prins a se destrăma, de parcă aș fi tras de un singur fir dintr-o tapiserie și aș fi văzut cum apar deodată, pe întreaga-i suprafață, găuri mari și zdrențuite.

Când eram în Creta, Tezeu ne povestise cum scăpase el de monștri și ucigași pe drumul dintre Trezena și Atena, însă nu ne-a spus unde s-a mai dus în călătoria asta eroică. Acum îmi deschideam urechile la bârfe, fiindcă nu mă mai temeam că s-ar putea să fie despre mine. Ascultam cu atenție marinarii și călătorii și negustorii și neamurile regești care veneau în vizită la curtea noastră. Pândeam în vreme ce slujnicele sporovăiau, îmi târșâiam picioarele prin mulțimi și ciuleam urechile când auzeam orice vorbă despre rege. Un avantaj al maternității pe care l-am descoperit a doua oară a fost că un prunc ținut la piept era metoda perfectă de a distrage atenția. Am învățat cu reticență să fiu recunoscătoare pentru micul meu sugar, când mi-am dat seama că femeile lasă garda jos când vorbesc cu o mamă care își alăptează pruncul, iar inimile le sunt la fel de deschise precum gurile. La fel s-a întâmplat și când băieții mei au mai crescut; îi priveam cum se joacă în timp ce ciuleam urechile ca să aud ce vorbesc alte mame din jurul meu. Încetul cu încetul, am aflat din ce în ce mai multe despre bărbatul cu care mă măritasem.

Mai întâi de toate, mi-am făcut o idee despre locurile în care a călătorit, de fapt, Tezeu cu atât de mult timp în urmă. Nu alesese câtuși de puțin traseul direct înapoi spre casă de la Trezena. Am descoperit că, de fapt, căuta un trofeu rar pe meleagurile temutelor amazoane. Am pus piesele cap la cap: ar fi vrut să intre pe porțile palatului lui Egeu urmat nu doar de dâra de răufăcători

și fiare zdrobite, ci și cu o mireasă la braț care să-i arate tatălui său ce fel de bărbat devenise fiul lui.

Auzisem și eu când eram copilă că, dincolo de țărmurile cunoscute pe care le știam, undeva departe, pe lângă coasta Liciei, se afla o insulă misterioasă. Legenda spunea că era populată de o rasă sălbatică de femei, mai înalte decât cei mai voinici bărbați ai noștri și călărind în galop ca să alunge orice intruși, abătând asupra lor o ploaie de săgeți mortale. Aceste războinice băgau frica, dar și curiozitatea, în sufletul multor aventurieri, care tânjeau deopotrivă să le privească și să le conteste existența. Tânărul Tezeu trebuie să fi văzut aici prilejul de a cuceri un trofeu de poveste, cu care s-ar fi putut lăuda în sălile din Atena. Și-a pus în minte s-o răpească chiar pe Hipolita, regina amazoanelor.

Conform poveștii, șoptită de gurile unor clevetitoare de temut și ale unor marinari lascivi, Tezeu s-a prezentat în fața înfricoșătorului trib singur și aparent neînarmat, un biet matelot care căuta adăpost. Amazoanelor le-a fost milă de el și l-au primit cu bunăvoință, oferindu-i mâncare, băutură și un loc unde să se odihnească. Eu știu prea bine ce povești trebuie să le fi spus. Drept răsplată, s-a furișat în noaptea aceea în odaia Hipolitei și a răpit-o în timp ce dormea. Amazoana se afla în mrejele vinului și, în confuzia momentului, Tezeu a reușit s-o ducă până la corabia sa, înainte ca surorile ei să fie trezite din somn de țipetele Hipolitei și să pornească după ea. Tezeu era iute însă. Și-a lăsat baltă planul de a o aduce acasă, însă a profitat de ocazie cât a ținut-o captivă singură la bordul corabiei. Până ce Hipolita a reușit să se elibereze din strânsoarea sa și să se întoarcă clătinându-se prin valuri, la amazoanele răzbunătoare care îi veneau, galopând, în ajutor, Tezeu luase deja ceea ce-și dorea. Ea nu ar fi avut cum să știe, pe când femeile o purtau înapoi spre casă, iar corabia lui Tezeu era deja doar un punct la orizont, însă el o lăsase deja grea – cu un fiu, Hipolit.

Anii au trecut. Tezeu și-a revendicat dreptul dobândit prin naștere la tronul Atenei și a venit să jefuiască Creta. A lăsat-o pe Ariadna să moară pe insula Naxos; apoi s-a însurat cu mine. Și în tot acest timp, tânărul Hipolit a crescut, fiind singurul bărbat din tribul amazoanelor.

Tezeu, desigur, nu mi-a pomenit niciodată despre fiul său. Toate aceste informații prețioase a trebuit să le strâng din frânturile auzite de la cei suficient de indiscreți cât să le lase să scape acolo unde le puteam auzi și eu. Unele dintre ele le-am adunat chiar de la Hipolit.

Nu cred că voi uita vreodată ziua când a sosit în palatul nostru. Se întâmpla rar ca Tezeu să fie acasă, iar eu să-i stau alături în sala tronului; amândoi cocoțați pe jilțuri bogat ornamentate, scânteind de aur și găteli. Și atunci a intrat Hipolit. Îmbrăcat simplu, într-o tunică strânsă la brâu cu o sfoară legată lejer, părea puțin nesigur pe sine. Dintr-odată, am simțit că veșmintele mele erau mult prea festive; lanțurile grele de aur atârnate la gâtul meu, nestematele care îmi sclipeau la încheietură și pe degete, turnul elaborat de bucle adunate în vârful capului. Totul mi se păruse atât de elegant în dimineața aceea; acum mă simțeam ușor ridicolă, ca un păun care își răsfiră mândru coada în fața făpturilor simple și sincere ale pădurii.

Hipolit nu avea nimic din tatăl său; pielea sa avea, în schimb, strălucirea de bronz a mamei sale războinice. Era mult mai înalt decât Tezeu, cu toate că încă nu își încheiase creșterea. Nimic din înfățișarea sa nu ar fi putut să ne avertizeze cu privire la identitate. Așadar, când a început să vorbească și ne-a spus motivul pentru care ne cerea o audiență, ne-a luat pe amândoi prin surprindere.

– Numele meu este Hipolit, a zis el.

Vorbea încet, simțindu-se stânjenit în sala noastră impunătoare, mi-am dat seama, dar tot avea un sentiment calm al certitudinii.

– Regina amazoanelor, Hipolita, este mama mea, iar dumneata, Tezeu, regele Atenei, îmi ești tată.

Am icnit puternic. Știam deja povestea siluirii Hipolitei de către Tezeu. Era un motiv în plus ca să-l disprețuiesc. Însă până în momentul acela, nu știusem că exista și un copil. În tăcerea care a urmat, l-am văzut pe Hipolit că trage adânc aer în piept, după care vorbește din nou.

– Nu ridic vreo pretenție la tron. Nu contest dreptul fiilor dumitale, a spus și a făcut un semn respectuos din cap către mine, în timp ce vorbea. Vin doar ca să cer să locuiesc cu tatăl meu, fiindcă nu mai pot trăi cu amazoanele.

Și așa am înțeles pe dată că Hipolit nu a venit la Atena așa cum venise Tezeu, cu toți acei ani în urmă, să-l revendice pe Egeu drept tată. Pentru Hipolit, nu exista nici vreo văpaie a gloriei, nici povești despre cuceriri sau dezvăluiri șocante, ci doar o sinceritate simplă, care îl punea în opoziție totală cu mincinosul de tată-său.

– Și asta de ce? a întrebat Tezeu.

Ostilitatea tonului său m-a luat prin surprindere. Fusesem atât de captivată la vederea acestui tânăr curajos, încât nu-i aruncasem nici măcar o privire soțului meu, ca să văd cum primește vestea.

Hipolit a șovăit, dar numai puțin. Ridicând privirea spre tatăl său, a explicat că totul a fost bine cât era copil, crescând în cercul iubitor al mamei, mătușilor, surorilor și verișoarelor lui, care îl scăldau într-o minunată afecțiune și îl învățau lucrurile la care erau atât de iscusite: cum să-i îmblânzească pe caii cei mai nărăvași și cum să tragă cu săgeți ucigătoare.

– Dar pe măsură ce am crescut..., a continuat el, iar chipul parcă i-a fost străbătut de durere, de suferința singurătății.

Vedeam cu ochii mei ce spune. Pe măsură ce a crescut, trăsăturile delicate ale băiatului au lăsat loc staturii impozante a bărbatului ce avea să devină și nu i se putea permite să rămână pe o insulă locuită de femei.

Ne-a spus că mama lui, Hipolita, l-a trimis la Atena ca să ceară acest lucru ca preț pentru rușinea pe care i-o adusese Tezeu.

Vorbea cu o convingere fermă, cu toate că era un tânăr liniștit și reținut din fire. Lângă mine, pe tronul său, l-am simțit pe Tezeu cum se foiește, așteptând spinul ascuns în teaca-i de mătase. l-am văzut degetele cum se strecoară spre ghioaga aceea infernală, pe care o ținea mereu aproape. Știam că anticipa întoarcerea unui fiu răzbunător.

Așa că Tezeu l-a pironit cu privirea pe Hipolit în timp ce vorbea, până ce acesta a terminat ce avea de spus. Își formulase cererea, iar acum stătea în puterea lui Tezeu – și numai a lui – să-i îndeplinească dorința.

Tezeu a rămas tăcut.

În cele din urmă, s-a ridicat în picioare. S-a dus la fiul lui, măsurându-l fățiș, din cap până-n picioare. Cântărindu-i din priviri fizicul, mușchii ușor umflați sub tunică, înălțimea, pe care vedeam că o ia ca pe o provocare. Am simțit un gol în stomac. Nu avea să-i îngăduie niciodată acestui tânăr să rămână. Nu știam de ce mi se părea atât de important să o facă. Poate că tânjeam ca soțul meu să-și îndrepte măcar una dintre vechile sale greșeli, să repare în sfârșit una dintre fărădelegile trecutului său.

– Nu tăgăduiesc că îți sunt dator, a mârâit Tezeu în cele din urmă.

Am ridicat privirea, surprinsă. Tonul grosolan al vocii sale nu se potrivea cu vorbele pe care le rostea.

– Ai dreptul la ospitalitatea noastră ca oaspete, a zis, apoi a scos printre dinți a doua parte a propoziției, fără nici un chef. Și ca fiu al meu.

Odată lansată această invitație deloc elegantă, s-a întors pe călcâie și a părăsit încăperea.

Am simțit cum îmi ard obrajii de cât de necioplit fusese soțul meu și cât de aspru îl tratase pe tânărul acela atât de blând. Am dat roată cu privirea întregii curți, înțelepților care mormăiau ca răspuns la

irascibilitatea regelui lor. Era din nou treaba mea să liniștesc apele tulburate de Tezeu.

M-am ridicat. Spre nedumerirea mea, am simțit un ușor tremur în picioare când am pășit spre Hipolit, însă de-acum știam foarte bine cum să ascund ce simt.

– Vino, i-am zâmbit. Să te conduc la camerele de oaspeți, unde slujnicele îți vor pregăti o baie și bucate după călătoria ta cea lungă.

S-a foit puțin.

– Mulțumesc, regină, a răspuns. Dar pot să fiu condus la grajduri mai întâi? Aș vrea să mă îngrijesc în primul rând de cai.

Am râs.

– Avem grăjdari pricepuți care se vor îngriji de animalele tale, l-am asigurat.

El a scuturat din cap.

– Nu, mulțumesc, a zis. Nu voi lăsa pe nimeni să se ocupe de ei.

Nu eram sigură dacă răspunsul lui e obraznic sau nu, însă privirea lui a susținut-o pe a mea cu o expresie caldă și statornică, din care am înțeles că nu voia să mă jignească. Încă nu știam cât de mult își iubea caii, mai presus de orice altceva, dar în clipa aceea am simțit că i-aș îndeplini orice dorință. Am făcut semn din cap către un slujitor, care a dat fuga degrabă să-l conducă pe oaspetele nostru la grajduri, așa cum dorea.

L-am urmărit cum pleacă. Era atât de diferit de toți cei care veniseră vreodată la curte. Și nu semăna deloc cu tatăl său.

La început, Tezeu nu a avut încredere în fiul său pierdut. Nu știa cum să înțeleagă un caracter atât de diferit de al său. Nu putea crede în virtutea simplă a acestui tânăr; Tezeu îi confunda caracterul rezervat și timid cu aroganța, firea ursuză, resentimentele ascunse și o mie de alte nebunii care nu atinseseră niciodată sufletul lui Hipolit. Asta spunea mai degrabă cât de întinată era inima lui Tezeu, de nu putea recunoaște una atât de pură. Însă în următoarele săptămâni, în vreme

ce Tezeu îl urmărea, neîncrezător și veșnic cu garda sus, iar Hipolit continua să-și îngrijească liniștit caii – hrănindu-i cu iarba pe care o aduna cu drag, periindu-le coamele până ce prindeau forma unor valuri dese și lucioase, scoțând orice spin ce îndrăznea să le străpungă carnea și alungând mușteleле care îi iritau –, regele a prins a vedea că fiul său nu ascundea nici o răutate și că nu avea nici o dorință tainică de a-l da jos de pe tron și a prelua frâiele regatului.

L-am urmărit într-o zi împreună, Tezeu și cu mine, în timp ce își călărea armăsarul cel mai de seamă peste câmpii. Era un animal enorm, de un alb imaculat, cu mușchi zdraveni, care i se unduiau sub coaste. Am văzut cum Hipolit mână această creatură imensă și puternică doar cu cea mai blândă atingere – nu plesnea din bici și nu-i zbiera în ureche, cum îl văzusem de atâtea ori pe Tezeu că face cu caii lui, reducându-i la niște umbre sperioase, ce făceau spume la gură de frică și epuizare. Hipolit și-a apropiat capul de grumazul lucios al armăsarului și i-a murmurat ceva la ureche, iar acesta s-a mișcat precum apa sub atingerea degetelor sale pricepute. A început cu un trap liniștit, crescând ritmul până ce calul a prins a zbura ca un vultur sub coapsele sale, cuprins de simpla bucurie a exercițiului și pentru a-i face plăcere stăpânului iubit.

Îl puteam privi ore în șir, cu mult după ce Tezeu se plictisea și se îndepărta în căutarea unui pocal cu vin sau a unui grăjdar cu care să joace arșice. Eu rămâneam aproape de grajduri, privindu-l pe Hipolit cum se întoarce de la galop, remarcând cum umple cu apă o troacă și își odihnește mâna atent pe spinarea calului, în timp ce acesta bea pe săturate. Priveam cum caii își înclinau gâturile lungi spre el și aplecau capetele sub palmele sale, ca să le poată mângâia urechile; felul în care își așezau boturile lungi pe umărul lui, încântați că îi sunt aproape.

Cu toate astea, el și Tezeu se înțelegeau foarte bine. Surprinzător de bine, pentru doi oameni atât de diferiți.

Nu înțelegeam despre ce puteau vorbi unul cu altul, însă îi găseam deseori cufundați într-o discuție. Mă deranja că eu abia dacă schimbam două vorbe cu Hipolit. Tânjeam să aud mai multe despre zilele petrecute cu mama lui amazoană și ce învățase de la ea, fiindcă părea mai matur decât vârsta lui. Dar ori de câte ori încercam să-l scot din carapacea timidității și să descopăr mai multe despre el, poate chiar să străpung învelișul serios și uneori grav pe care îl prezenta lumii, ca să găsesc căldura despre care eram sigură că se găsește în adâncul său, venea imediat și Tezeu – povestind lăudăros despre vreo expediție grozavă pe care o mai făcuse, convins că Hipolit voia să audă totul despre ea. Cum îndura Hipolit, nu îmi pot imagina.

În cele din urmă, m-am furișat până la grajduri într-o dimineață devreme, înainte ca Tezeu să se trezească. Zorii abia începeau să lumineze cerul la răsărit, pătându-l cu o strălucire trandafirie, delicată. Așa cum mă așteptasem, Hipolit era acolo printre animale. În tăcerea adormită a orei, se auzeau numai tonul său liniștit și nechezaturile mulțumite ale cailor, în semn de răspuns.

Am rămas acolo o clipă, privindu-l. Niciodată nu mi-a venit să cred cât de blând se purta cu caii. M-am gândit că, poate, dacă se credea neobservat, aveam să aud vreo notă aspră sau o amenințare – vreo brutalitate tainică la orele dimineții, care să explice supunerea tăcută a cailor pe tot parcursul zilei. Însă nici pomeneală. Le vorbea liber, fără noimă de cele mai multe ori, o rapsodie a devotamentului, iar drept răspuns, caii scuturau din capetele lor mari și închideau ochii încântați, în timp ce el le mângâia boturile și îi gâdila după urechi, de parcă ar fi fost niște mânji tineri și pașnici.

Părea, într-adevăr, că Hipolit nu ascunde nimic. Era acel lucru imposibil de rar – un bărbat care era întocmai așa cum se prezenta. Nu mă puteam abține să nu mă las vrăjită de acea minune.

Mă furișasem lângă el și am crezut că eu voi fi cea care îl va speria, însă probabil că mă pierdusem într-un fel de reverie, fiindcă atunci când și-a dres glasul, m-a trezit brusc la realitate și mi-am dat seama că ochii lui sunt pironiți asupra mea.

– Regină, a spus el cu respect. Ce vă aduce la grajduri atât de devreme în dimineața asta?

Am fost luată prin surprindere, iar preț de o clipă n-am știut cum să răspund.

– Nu puteam să dorm, am răspuns în cele din urmă, ceea ce era adevărat.

Zăcusem trează ore în șir, așteptând să văd primele dâre de lumină care preziceau zorii.

Hipolit a ridicat din umeri. Era evident că răspunsul l-a mulțumit și nu avea nevoie să știe mai mult. Era o asemenea simplitate în firea lui, m-am gândit. Nu simțea nevoia să facă conversație inutil, să se gudure, să lingușească sau să caute orice fel de câștig. Adresa o întrebare numai dacă își dorea cu adevărat să afle răspunsul.

– Dar cu tine ce-i? am întrebat. Ai fost tulburat peste noapte? Ți-e patul incomod sau ceva nu ți-e pe plac? Spune numai și voi pune pe cineva să se ocupe de orice îți trebuie.

– Nu, mulțumesc, a zis el, râzând ușor. Nu am nevoie de un pat.

– Ce vrei să spui? am întrebat. Ai parte de cele mai bune camere de oaspeți; dormi cumva pe podelele reci de marmură? Sau amazoanele și fiii lor nu au nevoie de somn?

– De ce n-am dormi și noi? a întrebat el, nedumerit.

I-am zâmbit, fermecată de confuzia sa sinceră.

– Glumesc doar, Hipolit, am spus. Deși mă întreb uneori dacă ești om la fel ca noi. Poveștile tale despre amazoane îmi par atât de magice și de minunate, încât poate că ești cu totul altceva.

– Suntem muritori, a răspuns el, și un nor subțire parcă i-a traversat chipul. Eu aleg să nu dorm în palat,

atâta tot. Prefer să fiu aproape de caii mei.

Am aruncat o privire prin grajd. Era o cocioabă simplă, cu pereți goi și o podea de piatră; deloc precum marmura pictată din palat, împodobită cu fresce și mozaicuri și covoare țesute cu pricepere.

– Dar unde...? am început, iar apoi am văzut o saltea de paie adunată într-un colț. Serios? am întrebat, iar în gât mi-a înmugurit un hohot de râs, cu toate că nu mi se părea neapărat amuzant – ci, mai degrabă, atât de neobișnuit, încât nu știam exact ce să cred.

– Pentru mine e mai comod decât orice pat înțesat de perne, a spus, iar acum stătea cu spatele la mine.

M-am întrebat dacă nu cumva e stânjenit și m-am grăbit să-l liniștesc.

– Desigur, poți face cum dorești, am spus. Asta e și casa ta și nu-mi doresc altceva decât să te simți în largul tău. Dacă ești fericit în grajd..., am zis și am lăsat glasul să mi se stingă.

– Nu vreau să vă jignesc, nici pe dumneata și nici pe tatăl meu, a spus el. Doar că prefer să stau afară.

A început să țesale coama calului de lângă el, iar animalul a fornăit ușor, fericit de atingerea sa.

– Stai liniștit, nu e nici o jignire, am spus. Tatălui tău nu i-ar păsa nici dacă ți s-ar năzări să dormi pe acoperiș. Nu pune preț pe etichetă, te asigur.

– Mă bucur, a spus. E unul dintre lucrurile care îmi plac cel mai mult la el.

Am șovăit, apoi am schimbat abordarea. Nu voiam să-l invoc și mai mult pe soțul meu, în grajdul acesta tăcut, în care Hipolit și cu mine stăteam de vorbă singuri.

– Dar soția ta s-ar putea să protesteze într-o bună zi dacă ai să preferi să dormi printre cai mai degrabă decât lângă ea, am spus.

Am sperat că o tachinare blândă l-ar mai ajuta să se destindă puțin. Părea încă atât de încordat, atât de rezervat în compania mea. Îmi doream nespus să-l ajut

pe tânărul acesta serios să se relaxeze, să văd un zâmbet răsărindu-i pe chip sau să-l aud râzând.

– Nu-mi voi lua soție, a zis el scurt.

A început să-l conducă pe marele armăsar alb spre porțile grajdului. A trebuit să mă dau iute la o parte ca să-i fac loc.

– Sigur e prea devreme ca să spui așa ceva! am protestat, nevrând ca discuția noastră să se sfârșească atât de brusc. Abia ți-ai părăsit insula, încă nu ai văzut ce are de oferit lumea.

A scuturat din cap, iar părul îi strălucea în lumina slabă. Cu siguranță ar fi atât de moale la atingere, m-am gândit.

– Mi-am dedicat viața lui Artemis, mi-a spus el. În cinstea zeiței fecioare, îmi voi păstra castitatea. Acum, trebuie să plec cu armăsarul acesta, regină Fedra, fiindcă e nerăbdător să alerge.

Am bolborosit ceva, căutând un răspuns, dar într-o clipă era deja pe spinarea calului și a pornit a se îndepărta de mine, lăsându-mă să cuprind cu mintea această dezvăluire stranie. Hipolit, fiul desfrânatului Tezeu, jurase să-și păstreze castitatea? Știam că nu seamănă deloc cu tatăl său în toate celelalte privințe, dar asta, recunosc, m-a uluit de-a dreptul. Ce tânăr puternic și chipeș, cu bogății și privilegii la picioare, ar alege o viață singuratică pe dealuri, doar în cinstea lui Artemis cea rece și fără inimă? Nu puteam înțelege așa ceva.

Respingea gloria și cuceririle, știam asta. Hipolit nu fusese crescut cu poveștile care le sunt hrană și băutură bărbaților ca Tezeu. Nici un Heracle musculos nu stătuse tolănit pe canapelele din sălile amazoanelor, lăudându-se cu ce a mai cucerit, ce a mai ucis și că și-a scris numele în istorie, ca să stârnească un foc neostoit înlăuntrul tânărului Hipolit sau ca să-i trezească un apetit uriaș ce nu avea să fie potolit vreodată. Hipolit a fost crescut de femei – femei puternice, fioroase, da, însă care ucideau numai ca mijloc de apărare.

Amazoanele nu tânjeau să invadeze meleaguri îndepărtate sau să conducă regate de dincolo de zări, și nu l-au învățat pe tânărul lor fiu purtarea dezlănțuită a tatălui său. Însă nu m-aș fi gândit că o viață marcată de singurătate ar fi o urmare a acestui lucru. Nu puteam înțelege de ce ar alege să rămână holtei – asta dacă nu exista o femeie pe care o iubea deja și pe care nu o putea avea? M-am oprit brusc. Asta i-ar explica alegerea stranie, nu-i așa? Dacă s-ar fi îndrăgostit și ar fi știut că iubirea nu e reciprocă, atunci ar fi ales să-și scufunde patima în apele înghețate în care adepții lui Artemis se scaldă singuri și ar fi încercat să-i potolească flăcările pârjolitoare.

O femeie pe care credea că nu o poate avea. Asta da idee. M-am dus la porțile pe care Hipolit ieșise atât de brusc, fără să vrea să mai rostească vreun cuvânt, dintr-odată dornic să-mi părăsească tovărășia. Înainte să spună prea mult? M-am gândit la asta în timp ce privirea îmi zburda către linia orizontului. Deja era doar o siluetă măruntă, departe de tot, galopând în jos, spre valea de la poalele muntelui. Nu fusesem niciodată deosebit de interesată de cai, însă acum, pe când îl urmăream cum dispare, mă întrebam ce senzație îți oferă felul acela de libertate. În sinea mea, am simțit ecourile copilei care am fost odată – o fetiță cu foc și hotărâre în vine, o fetiță care a mânuit ghioaga lui Tezeu în noaptea aceea de rău augur din Knossos, ale cărei repercusiuni s-au răspândit în toate ungherele vieții mele. O fetiță al cărei spirit crezusem că l-am înăbușit cu totul în căsnicie și maternitate.

Nu îl mai suportam pe Tezeu lângă mine încă dinainte să aflu întreaga amploare a trădării sale. Îl detestam fiindcă a părăsit-o pe sora mea, fiindcă m-a părăsit pe mine, îl detestam pentru minciuni, pentru tot și toate. Însă acum, fiecare obicei al lui mi se părea iritant; vorbele lui plictisitoare mi se păreau atât de monotone și de nesfârșite. Și când mă gândesc că m-am agățat cândva de vorbele lui și am privit în ochii lui verzi și l-

am văzut chipeș sau încântător sau nobil! Mi-era rușine de nesăbuința mea. Mă uitam la băieții mei și mă cutremuram când vedeam linia maxilarului lui Tezeu sau profilul lui pe chipurile lor.

Cu cât îl cunoșteam mai mult pe Hipolit – deși conversațiile noastre nu au fost decât foarte scurte, tot simțeam că îl cunosc, că pot vedea ce se află în sufletul lui –, cu atât mai mult vedeam ce poate fi cu adevărat un bărbat. Și toate resentimentele mele față de Tezeu bolboroseau și fierbeau într-un torent de ură. Nu-mi găseam liniștea în suflet, nu-mi găseam somnul în pat, nici alinarea în râsul copiilor mei.

Nu puteam îndrepta relele – atât de multe rele – pe care le săvârșise în toți anii care trecuseră de la nunta noastră și dinainte. Însă puteam să acționez în funcție de lucrurile pe care le aflasem cu mult timp în urmă și în privința cărora mă temusem să fac ceva. Puteam porni în sfârșit spre Naxos, să o văd pe sora mea.

27 ARIADNA

Vântul s-a preschimbat într-o adiere proaspătă ce sufla acum spre mare, în vreme ce Eol dirija curenții de aer după bunul-plac. Dens și amețitor, aducea cu el parfumurile amestecate de liliac și cimbrișor. Tauropolis se foia și țipa cât îl țineau rărunchii, împungându-mi pieptul cu fruntea lui mică. Mi-am desfăcut rochia ca să-l pot alăpta, iar după o clipă am avut din nou parte de liniște.

Ce era în glasul Fedrei? Dulceața cu care i-a rostit numele lui Hipolit. Expresia ei visătoare, când s-a întors să privească spre orizont, în direcția Atenei. Avea chipul radios și nu se uita la mine, atât de pătrunsă era de viziunea pe care și-o țesea singură în fața ochilor. Îmi dădeam seama că nu se mai află pe o cărare de lângă stânci, împreună cu sora ei, ci pierdută și neputincioasă într-un loc de unde nu puteam spera să o aduc înapoi.

Cuvintele ei m-au alarmat, însă și mai îngrijorătoare era schimbarea din tonul ei. Când vorbise despre Minos și Tezeu, vorbele îi fuseseră mânjite de o zeflemea amară, iar tăișul dur al disprețului îi infuza fiecare cuvânt. Acum, în timp ce îmi povestea despre sosirea fiului ei vitreg la Atena, glasul îi era precum mierea cea mai fină. Dulci și vâscoase, cuvintele curgeau unul după altul, inevitabile și de neoprit.

– Fedra, am exclamat în cele din urmă, căutându-mi cuvintele.

Tauropolis și-a dat brusc capul pe spate, cu laptele scurgându-i-se pe piept, iar eu am încercat stângaci să-l șterg cu un colț de eșarfă și să-l fac să se simtă mai comod, însă îmi simțeam degetele greoaie, neîndemânatice și confuze. Trebuia să mă gândesc bine cum să rostesc mai exact următoarele cuvinte, însă am șovăit, distrasă de pruncul de la piept, iar înțelepciunea de soră pe care o căutam nu a prins a curge.

– Vorbești despre Hipolit cu atâta... parcă ai zice că te simți mai mult decât o mamă...

Glasul mi s-a stins, lăsând ultima parte nerostită, deși simțeam cuvintele răsunând clar și răspicat în aerul dintre noi.

– Oh, Ariadna!

Părea că nu mai are răbdare cu stupiditatea și încetineala mea.

– Ce am știut eu vreodată despre iubire? Când Tezeu a venit în Creta, eram doar o copilă. Am fost orbită de iluzia pe care a țesut-o, însă foarte curând am înțeles cum e cu adevărat, așa că inima mi-a rămas curată și neatinsă. Până să vină Hipolit, nu am știut cât de plină și bogată poate să-mi fie inima. El e tot ce nu e Tezeu. E serios acolo unde Tezeu e neglijent, tandru acolo unde Tezeu e rece. Și e atât de puternic în puritatea sa... spre deosebire de degeneratul și scârbosul de taică-său!

Nota inflamată a vocii ei mi-a stârpit orice răspuns aș fi putut da, înainte să concep în minte măcar jumătate din acesta. Fedra credea că e atât de diferită de fetița pe care o lăsasem în urmă, dar am recunoscut acea hotărâre de oțel, acea încăpățânare dintotdeauna. Și-a dat la o parte părul de pe față, răsucindu-și buclele în pumn, și preț de o clipă a părut nesigură ce să spună.

– Îi este devotat lui Artemis, a continuat după un moment. Vânează cu sulița și arcul și închină gloriei zeiței tot ceea ce ucide. La fel ca ea, jură să-și păstreze castitatea. În privința asta, suntem asemenea, fiindcă eu nu am cunoscut niciodată iubirea, așa că în inimă și în suflet sunt la fel de curată ca el. Ne-am descoperi unul pe celălalt din nou; ne-am apropia unul de celălalt la fel de proaspeți ca primul boboc al tinereții.

Arăta la fel ca întotdeauna; zvâcnirea încăpățânată și sfidătoare a maxilarului ei era aceeași, într-atât încât inima mi-a tresăltat dureros la vederea gestului ei. Însă lumina crudă a soarelui îi expunea pielea ușor căzută și urmele fine, dar inconfundabile ale ridurilor care începeau să i se țeasă la colțurile ochilor. Era încă

frumoasă, dar anii lungi ai căsniciei sale nefericite – căsnicia cu însuși tatăl acestui tânăr nobil – i se citeau pe chip. M-am întrebat cum de nu vede că sorții îi sunt potrivnici. Cum putea fi atât de oarbă la povestea pe care chiar ea o spunea?

A râs, un scheunat scurt și lipsit de voioșie, apoi a scuturat ușor din cap.

– Sau cel puțin asta am încercat să-i spun; o dată, de două, de trei ori am încercat! Cuvintele mi-au împietrit pe buze, s-au prefăcut în bolovani duri și n-am mai putut vorbi deloc. În schimb, l-am rugat să mă lase să vânez cu el – eu, care n-am mânuit în viața mea o suliță! Pentru Hipolit, aș fi în stare să înfrunt pădurile și să fug în munți, cu o ceată de câini la picioare. Mă simt ca una dintre menadele tale, pierdută în plăcerea vânătorii, fără griji care să mă împovăreze și fără vreun gând la buna-cuviință sau la demnitatea pe care trebuie s-o aibă mereu o regină. Dacă Hipolit m-ar fi luat cu el, undeva în natură, m-am gândit că am găsi un loc, departe de orice ochi iscoditori, unde să-mi deschid inima în fața lui. Precum Afrodita cu chipeșul ei Adonis, am visat că vom găsi împreună un loc izolat, unde să ne odihnim după vânătoare. Știam că Eos, zeița zorilor, a plecat de multe ori de lângă bărbatul ei bătrân ca veacurile, ca să-l întâlnească pe tânărul și frumosul Cephalus în pădure.

Am rămas cu gura căscată. Fedra a fost întotdeauna directă, dar să vorbească despre asemenea lucruri atât de fățiș...

A strâmbat ușor din buze când mi-a văzut expresia.

– Te uiți la mine cu un fel de groază, dragă surioară, însă eu nu mă uit decât la zei și la ce au făcut ei. Nu propun nimic atât de josnic, atât de murdar, atât de depravat ca lucrurile pe care le-a făcut Tezeu de o mie de ori, și totuși pretutindeni e sărbătorit ca un erou! Până și tu – oricât de șocată te arăți de visurile mele de iubire – te-ai dus de bunăvoie în patul lui Tezeu, chiar aici, pe insula asta, cu toate că nu-i erai nevastă. Nu știu

cum îndrăznești să mă judeci. Eu sunt condusă numai de devotamentul meu profund și autentic față de un bărbat mult mai nobil și mai virtuos decât oricare altul pe care l-ai cunoscut vreodată; tu, care te-ai măritat cu un zeu cunoscut pentru beție și dezmăț, ale cărui adepte își părăsesc bărbații și fiii și-și sfidează tații ca să se rătăcească în riturile frenetice ale lui Dionysos, ascunse în munți, unde nimeni nu le vede perversitățile vulgare.

Am primit cuvintele ei ca pe o căldare de apă rece ca gheața aruncată peste mine.

– Nu e așa cum spui! am protestat.

M-am silit să-mi alung din minte imaginea menadelor care spălau pânza însângerată a robelor lor. Nu voiam să mă gândesc la asta; nu putea fi adevărat ce dădea de înțeles Fedra.

– Riturile sunt private și sacre, e adevărat, dar nu așa cum insinuezi. Orice vulgaritate de care sunt acuzate vine din întunecimea minților acuzatorilor, nu... nu știu...

Cuvintele îmi erau amestecate, defensive, confuze.

– Fedra, gândește-te la ce spui! Băiatul e doar un tânăr, care s-a legat să respecte jurământul de castitate al lui Artemis și care-i e loial tatălui său. Cu siguranță nu se va lăsa sedus de propria-i mamă vitregă ca să părăsească tot ce-i e mai drag. Înțelegi, nu-i așa, că e absurd?

Alesesem cuvântul nepotrivit. Mi-am dat seama de cum l-am rostit. Obrajii surorii mele au prins imediat culoare, aprinzându-se într-un roșu-stacojiu. Nu avusesem de gând s-o iau în derâdere, dar mi-am dat seama imediat că așa a înțeles vorbele mele.

A scuturat din cap, apoi s-a dezlănțuit:

– Absurd? a scuipat ea. Absurd e să vin aici, la tine, să caut orice fel de ajutor. Tu, care ești atât de mulțumită de tine în exilul tău aici, că nici măcar nu știi ce e bărbatul tău cu adevărat! Un zeu! Tu și cu mine știm prea bine cum sunt zeii, Ariadna. Ce poate fi absurd la iubirea mea, la speranțele mele? Eu mi-am păstrat

tinerețea. Mijlocul nu mi s-a îngroșat, chipul abia dacă mi-e atins de trecerea anilor. Nu mai am țânci urlători care să mi se foiască la piept – iar aici mi-a aruncat o privire usturătoare, măsurându-mi corpul din cap până-n picioare –, care să-mi ocupe mintea cu chestiuni mărunte și domestice. Da, poate că e fiul meu vitreg, dar uită-te din nou la zeii noștri, la Zeus care stă pe tronul de pe muntele Olimp cu propria-i soră, Hera, drept nevastă...

S-a oprit o clipă și și-a luat seama. Pentru un moment, tăcerea a căzut asurzitoare între noi, iar apoi Fedra a continuat, mai încet.

– Preocupările tale sunt unele simple, a zis. Înțeleg asta. Ai stat aici, trăind ca o soție casnică în toți anii ăștia. Lumea merge mai departe dincolo de Naxos; nu înțelegi cât de mult s-a schimbat. Ai uitat cum arată o cetate. Adu-ți aminte că în Creta, chiar mama noastră a sedus un taur sălbatic. Nici un bărbat muritor nu-mi va rezista mie, nepoata soarelui!

Am scuturat din cap, exasperată.

– La mama mă gândesc când îți spun să nu faci asta! N-o să uit niciodată persiflările, șușotelile care se înălțau ca un val mizerabil în jurul nostru. Îmi amintesc că am fost cu toții prefăcuți în niște ființe grotești pentru ce a făcut ea; rânjetele și râsetele înăbușite și mai rău de-atât. Asta îți dorești și pentru tine? N-ai învățat nimic din copilăria noastră?

Însă mi-am dat seama că nu a ascultat nici un cuvânt.

– Am venit aici să cer protecția soțului tău, a zis. Nu am crezut că el ne va face judecată morală. Am auzit destule despre dansul pe care-l conduce prin lume, ca să știu că ceea ce sugerez eu nu e ceva ce l-ar putea jigni tocmai pe *el*, dintre toți zeii. Speram să găsesc aici, pe Naxos, un refugiu pentru mine și Hipolit, departe de răzbunarea lui Tezeu. Însă văd că aici nu vom avea tihnă.

– Nu face asta, Fedra, am implorat-o, iar de data asta nu am încercat să-mi îndulcesc vorbele ca să n-o

jignesc. Hipolit n-o să vină cu tine. Da, ești frumoasă, dar ești nevasta tatălui său, și nimic din ce ai spus nu oferă vreun crâmpei de speranță că l-ai putea abate de la calea castității, pe care și-a ales-o deja. Nu te dorește, Fedra, și nu își dorește nici rușinea pe care i-ar aduce-o o asemenea legătură. Și-a găsit tatăl; n-o să vrea să-l piardă într-un fel atât de rușinos. Dacă nu te gândești la el, atunci gândește-te la copiii tăi! Cum o să suporte rușinea dacă tu...

Am văzut cum chipul i se schimonosește de o emoție pe care n-am putut s-o deslușesc. I-au țâșnit lacrimi în ochi și s-a întors brusc cu spatele la mine. Cuvintele aspre pe care le rostiserăm pluteau între noi și mi-am dorit cu disperare să pot relua conversația de la început. Însă bâjbâiam neajutorată să găsesc cuvintele potrivite și nu mi-a venit nimic în minte până când ea s-a întors, cu chipul neted și lipsit din nou de expresie.

– Sunt copiii lui Tezeu, a spus.

Amărăciunea i se scursese din glas și arăta extrem de obosită.

– Nu văd nimic din mine în ei... nu îi înțeleg. Nu ar fi trebuit să mă mărit cu el, iar dacă n-aș fi făcut-o, atunci nici ei n-ar fi trăit.

M-am tras în spate.

– Dar sigur nu asta îți dorești, am zis.

Îmi vâjâia capul numai la gândul acesta. Îmi închipuiam că pruncii îi erau o mare alinare, că îi iubea cu atât mai mult, de vreme ce erau tot ce avea, că putea să-i privească și să vadă că măcar ceva bun ieșise din căsnicia ei nefericită.

Atunci a oftat. În ochi avea un pustiu care m-a înspăimântat. Fedra fusese atât de plină de viață și vigoare pe când crescuserăm împreună. Disperarea ei era ceva ce n-am crezut niciodată că voi vedea.

– Cine ar fi știut? a zis. Am crezut că ai fost atât de norocoasă să fii aleasă de Tezeu, însă până la urmă norocul tău a fost că te-a părăsit.

A încercat să zâmbească, iar eu m-am cutremurat când am văzut cât de fals era surâsul ei.

– Tu ai o viață care te face fericită, a continuat. Nu cred că îți poți închipui alta. Trăiești aici de când aveai optsprezece ani. Eu am condus cea mai măreață cetate din Grecia. Experiențele noastre sunt mai diferite decât mi-am dat seama.

Tonul ei a redevenit mai abrupt, mai tăios.

– Îți mulțumesc pentru ospitalitatea pe care ai oferit-o echipajului meu, dar ne vom întoarce imediat la Atena.

Am scuturat vehement din cap.

– Rămâi o noapte, am rugat-o. Dacă nu pentru mine, atunci măcar din considerație față de oamenii tăi. Lasă-i să se odihnească, avem destule paturi. Curând se lasă întunericul; nu risca vreo nenorocire pe mare.

Și-a țuguiat buzele, uitându-se să traseze drumul soarelui, evaluând adevărul spuselor mele. Mi-am dat seama că ardea de nerăbdare să se întoarcă la Atena, hotărâtă să-și ducă până la capăt aventura nesăbuită și distrugătoare. Însă cu toate că putea ignora tot ce-i spusesem, nici măcar ea nu putea tăgădui că noaptea va cădea cu mult înainte să ajungă pe țărmurile Atenei.

Nu s-a lăsat atrasă din nou într-o conversație despre Hipolit, iar eu nu am mai încercat. Ea și oamenii ei s-au odihnit în scurtele ore de întuneric, apoi au pornit din nou, chiar când primii lujeri ai zorilor au început să se desfacă pe cerul nopții. În ceața palidă, pe plajă, am îmbrățișat-o și am implorat-o încă o dată să se răzgândească.

– Tezeu e plecat din nou, într-o altă misiune nesăbuită de-ale lui, a zis ea. Acum am prilejul și nu am de gând să-l pierd.

Chiar și în semiobscuritatea dimineții, nu am putut să nu remarc încleștarea hotărâtă a maxilarului ei. M-am desprins din îmbrățișare și am făcut un pas înapoi.

– Atunci îți urez noroc bun, am zis.

Vorbeam serios, chiar dacă nu aveam nici speranță, nici încredere.

– Și să știi că aici, pe Naxos, vei găsi mereu un loc sigur, un cămin.

Nu vedeam cum s-ar putea sfârși toată povestea asta altfel decât în dezastru, umilință și disperare. Toate greșelile din copilăria noastră, făcute încă o dată din dorința asta monstruos de perversă. Însă ea nu vedea asta și știam că nu pot s-o conving. Am urmărit-o cum se îndepărtează cu corabia, și am rămas cu ochii pironiți la orizont, multă vreme după ce s-a făcut nevăzută. M-am întrebat dacă o voi mai vedea vreodată pe sora mea.

Le-am mulțumit tuturor zeilor că vânturile au fost puternice. Abia când talazurile au prins a se undui în jurul nostru, iar insula Naxos, ca o nestemată strălucitoare, s-a micșorat și s-a prefăcut într-un punct la orizont, am simțit cum valul clocotitor al umilinței începe să se retragă puțin.

Ariadna se putea preface – cocoloșită în mângâierea pe care era limpede că o găsește în maternitate și în fațada idilică a insulei sale prețioase, atât de îndepărtată de restul lumii –, da, se putea preface că a uitat adevărurile pe care le-am învățat amândouă la Knossos, dar eu știam că se minte singură. Am văzut că a făcut o înțelegere: se va purta de parcă are o viață perfectă și va întoarce privirea, ferindu-se de tot ceea ce ar putea dovedi că nu e așa, numai ca să poată dormi liniștită noaptea.

De parcă n-am fi învățat din traiul cu mama noastră, cu mințile-i rătăcite, și odrasla ei monstruoasă că tot ce poate face o femeie pe lumea asta e să ia ce își dorește din ea și să-i strivească pe cei care i-ar sta în cale, înainte ca ei s-o poată nimici, cum făcuseră cu Pasifae. Eu îmi îngăduisem să port atâția ani povara vinovăției; vinovăție că eram sora care a supraviețuit, care s-a măritat cu eroul și și-a croit o viață suportabilă, în vreme ce-o credeam pe Ariadna moartă. În tot acest timp, ea zburda voioasă pe Naxos, mână în mână cu iubitul ei divin.

Am scrâșnit din dinți de frustrare, vrând să ajung mai repede acasă cu corabia. Acum mă puteam despovăra cu siguranță de vinovăția aceea. Eram obosită să tot plătesc eu prețul: copiii care au murit ca noi să ne păstrăm puterea în Creta, soțul pe care-l înduram ca să mă pot îmbrăca în veșminte scumpe și să beau vin din pocale bătute cu nestemate, dorința pe care încercam s-

o sting ca să-mi pot păstra cinstea și părerea bună a oamenilor, de care de altfel nu-mî păsa deloc.

Hipolit îmi provocase un puseu de claritate – darul de a-mi vedea viața așa cum e de fapt. Că Ariadna nu o putea vedea pe a ei era un motiv să o compătimesc. Oamenii știau ce se petrece în timpul acelor ritualuri de pe Naxos, la lumina lunii, și se cutremurau – cuprinși de aceeași damnare pe care o simțeam că ne arde de rușine pe Creta. Poate i se pare a fi un preț corect pentru viața ei încântătoare. Dar atunci cum îndrăznește să mă judece pe mine?

Îmi venea să bat din picioare și să urlu la cerul înnorat, cu toate că știam că m-ar face să par ridicolă. Și eu mă mințisem singură; și eu îmi spusesem că Tezeu e un bărbat ca oricare altul, așa că aș putea la fel de bine să profit de circumstanțe. Hipolit mi-a arătat că există și un alt fel de viață. Posibilitatea unei lumi în care domnește bunătatea, nu brutalitatea, lăcomia sau rapacitatea.

Cât despre cruzimea surorii mele de a nu accepta ideea că și el simte la fel... inima a început să-mi bată nebunește-n piept. Nu putea fi adevărat. Pur și simplu nu se putea ca o asemenea pasiune, o iuhire atât de pură și de puternică precum aceasta, să curgă doar într-o direcție. Poate că lui Hipolit nu îi trecuse prin minte fiindcă era atât de curat și de modest. Însă când voi vorbi cu el – când mă voi întoarce la Atena și-i voi oferi un viitor alături de mine și de caii lui, departe de lumea politicii și a regulilor sufocante, o lume precum cea din care venise, o lume pe care va trebui s-o făurim chiar noi –, știam, știam în sufletul meu că și el va simți la fel.

Deci insula Naxos ne era închisă – nu-mi păsa. Oricum nu voiam să iau parte la ceea ce se petrecea în pădurile lor. Nu mă interesa unde mergeam, atâta vreme cât era departe de Atena și de Tezeu, și de viața la care nu puteam suporta să mă întorc vreodată. Nu puteam să mă întorc la situația mea și să maî încerc să găsesc un echilibru între datorie și furie.

Pe măsură ce țărmul Atenei începea să prindă formă în depărtare, m-a cuprins din nou o senzație de calm. Nu aveam nevoie de ajutorul Ariadnei. Niciodată nu avusesem nevoie de el. Departe de a mă descuraja, nu reușise decât să mă facă mai hotărâtă ca oricând.

În seara aceea, aveam de gând să mă îmbăiez în cele mai fine uleiuri parfumate, să profit cât pot de luxul pe care îl voi lăsa curând în urmă, de bunăvoie. Dacă Hipolit era plecat la vânătoare, ceea ce se întâmpla atât de des, îl voi aștepta să se întoarcă și nu voi lăsa vorbele să-mi mai moară pe buze. Îmi redescoperisem curajul. Acum nu aveam de gând să-l las să-mi mai scape.

29 ARIADNA

Vizita Fedrei pe Naxos, așa scurtă și dureroasă cum a fost, mi-a înfipt în inimă un spin de care nu mai scăpam. Nu puteam uita ce-mi spusese, oricât aș fi încercat. Venise la mine în căutarea unui refugiu pentru ea și Hipolit, dar nu se gândise la Naxos din pricina mea. După cum chiar ea a recunoscut, căuta căminul lui Dionysos, crezând că aici adăpostim nelegiuiți și că nu am alunga niciodată o asemenea pereche de păcătoși. Ceea ce sugera Fedra – legătura dintre o femeie și fiul ei vitreg – mi se părea înfiorător și nu credeam că restul lumii ar fi acceptat un asemenea aranjament, așa cum susținea ea. De ce ar fi avut nevoie să vină aici, în cazul ăsta? Însă de ce îmi spusese cuvintele acelea despre Dionysos? *Nici măcar nu știi ce e bărbatul tău cu adevărat.*

Sigur, femeile veneau aici cârduri-cârduri ca să scape de lanțurile unor căsnicii nefericite, asta nu puteam tăgădui. Însă nu-și aduceau aici amanții; veneau să trăiască în pace și armonie printre alte femei tânjind după o libertate pe care nu o puteau avea altundeva. Ce insinuase Fedra despre riturile de pe dealuri? Le priveam pe menade urcând pe cărările șerpuite din munți, la asfințitul soarelui, cu flori împletite în părul despletit și cu ulcele de vin înălțate spre cer. Întotdeauna fusesem atât de încrezătoare în inocența dulce și în puritatea ritualurilor lor, crezând că beau vin și își descătușează sufletele în fața bucuriilor sale intense și amețitoare, întărind legăturile de iubire și prietenie dintre ele. Când Fedra mi-a vorbit despre asta, a făcut o sumedenie de insinuări scandaloase. L-a descris pe Dionysos conducând un dans în jurul lumii, de parcă în urma lui ar fi desfășurat un ghem al viciilor și depravării. Eu știam că nu e așa. Eram sigură că bărbații furioși și cuprinși de amărăciune, pe care îi lăsau în urmă menadele, vorbeau astfel despre

petrecerile lor, dar m-a surprins cât de mult credea în vorbele lor nedrepte, când știa și ea cât de crude și de false pot fi asemenea povești. Când și ea putea deveni victima unor bârfe atât de nerușinate dacă și-ar duce planul până la capăt.

Știam că nu poate fi adevărat. Dar nici nu puteam uita cum mi-a descris viața pe Naxos, micșorarea lumii mele. Avea dreptate că nu știam cum s-or fi schimbat lucrurile în lume, și era adevărat că habar nu aveam, de fapt, unde se ducea Dionysos și de ce. De la vizita Fedrei pe Naxos, pacea mea desăvârșită începuse să se fisureze și micile îndoieli pe care le lăsase în urmă mă sâcâiau ca un cor în surdină, iar pe fundal le revedeam mereu pe menade lângă râul însângerat, o imagine pe care nu o puteam uita.

Când s-a întors Dionysos, m-am trezit că îl privesc cu mai multă atenție. Băiatul-zeu neastâmpărat și poznaș care îmi sărise în ajutor cu atâția ani în urmă se schimbase puțin în tot acest timp. Zeii nu îmbătrânesc; frumusețea lui de aur rămânea nealterată, dar în ochii lui am remarcat o transformare. Nu mai scânteiau de încântare așa de mult ca înainte. Rareori vorbiserăm despre lumea exterioară, dincolo de povestioarele lui amuzante și lămuritoare despre meleaguri exotice și obiceiuri străine. Însă acum vorbea mai mult despre locurile pe care le vizita, iar în voce i se furișa o notă de iritare când îmi povestea despre acelea unde cultul său nu era venerat. Locuri în care oamenii nu presau struguri, în care nu ridicau cupele în cinstea lui Dionysos, cel ce aducea vinul. Locuri în care consumul vinului era chiar dezaprobat și se vorbea cu suspiciune despre efectele sale îmbătătoare.

Mă uitam la el să găsesc semne ale zeității impulsive care îi îndeplinise dorința nesăbuită lui Midas și apoi o luase înapoi într-o clipă. Acum vorbea despre muntele Olimp, de unde tocmai se întorsese, iar eu îi așteptam ironia mușcătoare; descrierile pe care avea să le facă celorlalți zei și cât de sarcastic avea să râdă de

decadența lor, de încetineala minții lor și de preocupările lor mărunte. Povestea o conversație pe care o avusese cu Zeus și anticipam că, dintr-o clipă în alta, avea să batjocorească demnitatea severă a mărețului său tată și să râdă de aerul său pompos.

– M-am plâns la el, de vreme ce e și tatăl lui Perseu, și cu siguranță ar fi în stare să-și controleze propriul fiu...

Tonul irascibil al vocii lui Dionysos m-a luat pe nepregătite. Nu-l mai auzisem niciodată să vorbească așa.

– Ce vrei să spui? am întrebat.

S-a încruntat, cu o expresie sumbră.

– N-ai ascultat nici un cuvânt din ce am spus. Acum vrei s-o iau de la capăt? a zis, oftând din greu. Vino, a spus, luându-l pe micul Tauropolis din brațele mele, unde stătea adormit, ca de obicei, fiindcă niciodată nu-l puteam lăsa jos fără să urmeze acele urlete îngrozitoare – iar de când Fedra sosise și plecase într-un fel atât de tulburător, nu îmi găsisem tăria să înfrunt o asemenea perspectivă.

Dionysos îl legăna în brațe pe fiul său. Dacă oricine altcineva ar fi încercat să miște pruncul în timp ce dormea, ar fi simțit întreaga forță a furiei sale mititele, însă toți copiii mei erau niște îngerași în fața tatălui lor nemuritor. Tauropolis s-a cuibărit în scobitura cotului lui Dionysos, a întins o mână grăsuță dintre fețe și a lăsat-o să-i cadă pe piept tatălui său. Degetele sale mici, răsfirate pe tunica lui albă, mi-au atras atenția și a trebuit să mă forțez să-mi întorc atenția la ceea ce spunea Dionysos.

– Fratele meu vitreg muritor, Perseu, a spus el. Ucigașul Gorgonei, cu caii lui zburători, care se crede prea măreț și extraordinar de puternic. Nu îngăduie să mi se ridice altare în cetatea sa, Argos. Interzice cultul meu între zidurile cetății și le interzice femeilor din Argos să pornească spre munți, ca să-mi desfășoare riturile. Amândoi avem același tată nemuritor; ar trebui să îngenuncheze în fața fratelui său mai mare, în schimb

el mă ia în zeflemea, în timp ce Zeus îngăduie ca toate astea să continue!

Perseu. Fiul lui Danae, pe care tatăl ei a închis-o într-un turn înalt, fără acoperiș, ca să nu ajungă la ea nici un pretendent. Singură în toate zilele, putând să privească doar un cerc de văzduh albastru, sus, deasupra capului. Numai un tată nesăbuit ar lăsa un trofeu atât de ispititor la vederea celor din ceruri. Zeus nu a avut a se întrece cu nimeni când a coborât lunecând pe pereții curbați ai temniței ei circulare, prefăcut într-o mie de stropi de ploaie de aur. Perseu. Ucigaș al monștrilor și conducător al cetății Argos. Stătea pe tron, necontestat, cu scutul său monstruos împodobit cu capul Meduzei, ca să prefacă orice posibil rival în stană de piatră, dintr-o singură privire.

– Ce a spus Zeus când te-ai plâns? am întrebat.

Nu mă interesa cultul lui Perseu. Putea să-l umilească pe Dionysos cât voia, din punctul meu de vedere. Nu-l voiam aici, căutând să-i intre în grațiile fratelui său.

– Că nu va interveni.

Felul posomorât în care Dionysos strângea din buze mă avertiza să nu întreb mai multe.

– Atât timp cât altarele lui sunt pline cu mormane de ofrande, nu se va preocupa de ale altcuiva. Îmi spune să-mi caut adepți altundeva, că lumea e largă și plină de idolatri dornici, trebuie numai să îi caut.

– Întotdeauna ai fost fericit să călătorești în căutarea lor, am spus eu blând.

Licărul întunecat din ochii săi, necunoscut mie, a țâșnit ca un șarpe dintre frunze.

– Am obosit să călătoresc, s-a răstit el. Și dacă propriul meu frate mă respinge, atunci de ce ar cădea în genunchi străinii de pe meleaguri barbare, care nici n-au auzit vreodată de mine?

Când ceruse vreodată soțul meu cuiva să îngenuncheze? Întotdeauna își invitase adepții să danseze. Nu știu ce am spus după aceea, fiindcă au sosit Staphylus și Thoas, făcând o zarvă de nedescris.

Chirăind de încântare că s-a întors în sfârșit tatăl lor, s-au aruncat în brațele lui, cățărându-se pe el. Tauropolis a scâncit în semn de protest, dar frații lui nu I-au luat în seamă, orbiți de bucuria ce-o simțeau. Chipul lui Dionysos era din nou zâmbitor și auriu și am văzut cum fețele copiilor mei se deschid precum florile în fața soarelui. Preț de câteva minute zgomotoase, toată scena s-a transformat într-un talmeș-balmeș de brațe și picioare și păr și sărutări, iar inima mi-a tresăltat de o tandrețe aproape dureroasă, văzând toate acestea.

Odată ce și-au găsit locurile lângă el – Staphylus cu picioarele lui deșirate de copil de opt ani, încercând să se vâre sub brațul tatălui său, Thoas înfipt sub celălalt și Tauropolis cuibărit încă la pieptul lui, toți trei privindu-l transfigurați –, au cerut să audă povești din locurile pe unde umblase. Ca întotdeauna, le-a făcut pe plac, povestindu-le despre balaurii înfricoșători din îndepărtatul Colchis, unde până și taurii scoteau flăcări pe nas, despre șerpi de mare care se înălțau din peșterile lor stâncoase, despre meleaguri sălbatice pe unde cutreierau canibalii, iar Ciclopii păstoreau turme numeroase de oi gigantice. Băieții se agățau de fiecare cuvințel pe care-l rostea și abia am reușit să strecor și eu o veste de-a noastră.

– Și noi am avut pe cineva în vizită cât ai fost plecat, i-am spus, când începea o altă poveste despre un loc îndepărtat. Sora mea, Fedra, a venit pe țărmurile noastre ca să-mi ceară ajutorul.

În ochi i-a apărut un licăr efemer de interes, însă mi-am dat seama că, pentru el, vizita aceea nu conta cine știe ce.

– Fedra, căsătorită de mulți ani cu prințul acela despre care mi-ai spus, am continuat, pe un ton caustic.

Acum își amintea.

– Oh, a spus, stânjenit preț de o clipă. Da, Fedra. Cum se bucură de viața alături de eroicul Tezeu? E așa cum a visat?

Eram atentă la copii. Nu puteam să dau glas tuturor simțămintelor care începeau să-mi clocotească în piept.

– Poate că nu, am răspuns. Copii, acum dați fuga în casă și spuneți că s-a întors tatăl vostru, pentru ca menadele să pregătească ospățul.

Le-am întrerupt protestele și i-am îmboldit pe cei mari să plece. Când m-am întors la Dionysos, pe chip avea acea nouă expresie sfidătoare pe care n-o mai văzusem niciodată, iar eu am simțit că îmi pierd cumpătul.

– De ce m-ai mințit? am întrebat. De ce nu mi-ai spus că Tezeu era cel căruia i-a fost promisă?

Acea ridicare din umeri languroasă. Nepăsarea aceea pe care o îndrăgisem întotdeauna mă irita acum într-un fel insuportabil.

– Te-ar fi tulburat, a răspuns el. Și nu ai fi putut face nimic ca s-o ajuți. Ți-am spus adevărul: Fedra era fericită. Mai mult decât fericită. Avea tot ce-și dorea; tot ce visase când era în Creta, când îi asculta poveștile, alături de tine.

– Nu știa cum e Tezeu! am țipat. Nu știa ce a făcut de fapt.

Dionysos l-a scuturat ușor pe Tauropolis în brațe. Nu mă îndoisem niciodată de el. Înainte ca Fedra să vină aici sub steagul Atenei și să sădească semințele neîncrederii. Dionysos m-a privit drept în ochi.

– Nu ar fi schimbat nimic, a spus el încet. Fedra era topită după Tezeu, poate chiar mai mult decât tine. Și era în siguranță la Atena, mult mai mult decât ar fi fost dacă rămânea în Creta. Minos era plecat în căutarea nesăbuită a lui Dedal, iar pacea a revenit în cetate. Am crezut că totul s-a rezolvat considerabil mai bine decât s-ar fi putut întâmpla. Nu ți-am spus toate astea fiindcă n-am vrut niciodată să-ți provoc măcar o clipă de neliniște. Dar judecând după expresia de pe chipul tău, îmi dau seama că Fedrei i-au căzut solzii de pe ochi. Cum a dezamăgit-o?

Am ezitat. Mi-am amintit-o pe Fedra când era mică, în sala de banchete din Knossos, cu strălucirea blândă din ochii ei pironită asupra unui ostatic legat în lanțuri, cu o privire verde de gheață. Oare ar fi fost dezgustată dacă ar fi știut cum m-a abandonat? Sau el ar fi găsit o cale să o convingă, să o înduplece, să o farmece oricum? Femeia mândră, năvalnică, pătimașă, care luase locul fetiței hotărâte, nu fusese dispusă să asculte acum nici una din vorbele mele raționale. Oare ar fi ascultat atunci? Mă foiam neliniștită de pe un picior pe altul. Mi-am dat seama că acum îl cunoșteam pe soțul meu de mai multă vreme decât o cunoscusem pe sora mea.

– Fiul său, Hipolit, a venit să locuiască cu ei la Atena, am început.

Nu îmi doream să povestesc despre pasiunea nechibzuită a surorii mele, dar nu știam cum să evit acest lucru.

– Hipolit, a spus Dionysos. Artemis se laudă cu el. Unul dintre adepții ei devotați, într-adevăr. A jurat să-și păstreze castitatea, nu seamănă deloc cu tatăl lui. Are în el mai mult dintr-o amazoană decât dintr-un erou, trebuie să spun. Un tânăr grozav. Un fiu mult mai bun decât merită Tezeu.

– Cred că Fedra ar fi de acord, am zis.

Nu a fost nevoie să spun mai mult. Dionysos îmi putea citi destul de bine tonul vocii. A făcut ochii mari. Cred că am deslușit pe chipul lui o undă de amuzament. Nu l-aș fi iertat dacă ar fi arătat-o fățiș, am decis.

– Înțeleg că ține morțiș să facă o nouă încercare sortită eșecului, a spus el.

M-am simțit învinsă și cu siguranță că mi se citea pe chip, chiar și fără darul percepției divine. Dionysos m-a cuprins cu brațul. Preț de câteva minute, l-am privit în tăcere pe Tauropolis cum doarme mulțumit.

– Muritorii, a zis el cu un oftat, lipindu-și obrazul de părul meu. Sunt deseori atât de încăpățânați, atât de hotărâți să nu asculte de glasul rațiunii. Toată lumea ar trebui să trăiască atât de lejer cum o facem noi pe

Naxos, în loc să-și pregătească aceste capcane nesfârșite în care se prind singuri. Ei înșiși sunt cauza suferinței pe care o au, și totuși nu înțeleg niciodată acest lucru. Se mânie pe zei cât e ziua de lungă, se roagă la ei și-i imploră să le arate milă, în întunecimea nopții. Însă niciodată nu înțeleg cât de simplu și-ar putea făuri singuri o viață mai bună.

Nu eram obișnuită să aud vorbe atât de melancolice din partea lui Dionysos, cel mereu optimist și neobosit. Și în tot acest timp, ca o bătaie de tobe necruțătoare ascunsă undeva în minte, auzeam vorbele Fedrei: *Nici măcar nu știi ce e bărbatul tău cu adevărat.*

Fusesem încrezătoare și ascultătoare. Crezusem că asta era calea potrivită în viață; calea spre pace și fericire. Mulțumirea domestică pogorâtă asupra insulei noastre ca o ceață de aur făcuse din ea un mic paradis al nostru, iar eu chiar credeam că Dionysos preferă să fie cu noi aici decât tolănit pe un tron de pe muntele Olimp. Credeam că iubirea noastră îi e mai de preț decât o mie de adepte frenetice care să-l adore. Încă mai credeam că lucrurile așa stau. Însă pentru prima dată m-am întrebat dacă e, într-adevăr, destul pentru a mulțumi un zeu.

Când Dionysos m-a găsit pe Naxos, eram gata să-mi accept moartea. Cercetasem balanța vieții și găsisem că viețile ateniene pe care le-am salvat pentru anii ce vor veni depășeau valoarea existenței mele și știam că schimbul e corect. Acum aveam cinci copii, băieții mei, strălucind de curiozitate și inocență. Cinci raze de lumină care îmi umpleau lumea cu o bucurie orbitoare. Nu exista nici un preț care să poată fi plătit pentru ei, nici un schimb nobil care să poată fi făcut, nici o răsplată care să justifice, nici pe de departe, gândul de a sacrifica o fărâmă din confortul lor. Dacă Dionysos începuse să devină neliniștit, am jurat că asta nu le va tulbura fericirea copiilor mei.

Am privit asfințitul împreună, așa cum o mai făcuserăm de o mie de ori înainte, cu brațele lui

împresurându-ne, pe mine și pe copilul nostru, călduroase și protectoare ca întotdeauna. Hotărâsem însă că voi afla mai multe. Le voi urmări pe menade și voi privi ce fac; voi observa riturile sacre din munți, închinate lui Dionysos, și voi afla ce sunt cu adevărat el și adeptele sale. Speram să-i dovedesc Fedrei că se înșală.

Ne-am ospătat, ca întotdeauna, pentru a-i sărbători întoarcerea. Platouri aburinde cu carne friptă de capră se găseau în centrul mesei lungi, măslinele sclipeau adunate mormane și, desigur, vinul curgea fără opreliști. Cei doi băieți mai mari se agățau de fiecare cuvânt al tatălui lor, pe când cei mai mici săreau de gâtul lui, i se cățărau în poală și, după o vreme, își lipeau fețele somnoroase de gâtul lui și căscau. Eu eram mai vigilentă ca de obicei, dar nimic nu părea în dezacord cu purtarea lui obișnuită. Îngăduisem ca vorbele Fedrei să capete mai multă importanță decât meritau?

Ca întotdeauna, m-am dus să-i culc pe copii în paturile lor și, cât timp eu am fost plecată, soțul meu și menadele lui s-au furișat afară din casă. Știam că au apucat-o pe cărarea din pădure, cărarea pe care mi-o arătase Dionysos cu ani în urmă, când am ajuns pe Naxos, și care ducea spre o poiană. Luna ca un ban greu avea să o lumineze în seara asta, însă ea era singura martoră la ceea ce se petrecea acolo.

Am umblat prin încăperile goale ale casei noastre. Ca mamă a unor copii mici, tăcerea serii fusese întotdeauna un lux, dar acum mă simțeam dureros de singură. M-am trezit în pragul ușii, cu aerul blând al nopții mângâindu-mi pielea, scrutând panta ce ducea spre pădure. Mi-am dorit să pot vedea prin încrengătura aceea de copaci, până la locul unde menadele cântau, probabil, în vreme ce pășeau în urma soțului meu.

Am aruncat din nou o privire în camere, unde strălucirea aurie de la nenumărate lumânări se revărsa

în întunericul ce se întindea în fața mea. În spatele meu, se afla sanctuarul nostru, în care copiii dormeau atât de liniștiți. În fața mea, nu știam ce se găsește. Naxos nu îmi aparținea pe timp de noapte. Îi aparținea lui Dionysos, iar eu m-am simțit ca un oaspete nepoftit când am pășit pe pământul moale de dincolo de zidurile casei. Cum se ajunsese aici? Când se schimbaseră lucrurile și de ce nu remarcasem mai din timp?

Am șovăit, nehotărâtă. Să mă duc acum, așa cum jurasem? Cumva, acel jurământ păruse mult mai ușor de făcut la lumina zilei. Nu va fi nimic de văzut, mi-am spus. Pentru o clipă, am văzut din nou sângele care păta apele limpezi ale pârâului. Chipurile menadelor, goale și lipsite de orice expresie, în timp ce își frecau rochiile, cu spuma stacojie învolburându-se în jurul mâinilor lor. Am scuturat din cap, încercând să-mi alung imaginea aceea din minte. Apoi am pășit înapoi pe pardoseala familiară a casei mele.

Hotărâsem. Nu în noaptea asta. Nu mă voi duce în noaptea asta.

Mi-am petrecut orele lungi și agitate de dinaintea zorilor întrebându-mă când se va întoarce. Atunci când s-a strecurat în cele din urmă, atât de ușor, în încăperile noastre, cu tălpile-i de nemuritor pășind tăcut pe podelele din marmură, m-am străduit să disting o schimbare la el, prin lumina subțire. Am căutat cuvintele pe care să i le adresez, dar nu mi-au venit.

*

Somnul lui era netulburat, însă eu m-am dat jos din pat devreme, chiar înainte să se trezească băieții. Am ieșit afară, unde frumusețea proaspătă a insulei Naxos se trezea la viață odată cu primele frământări ale zilei. Simțeam umezeala pământului sub sandale, în timp ce urmam cărarea ce ducea spre pădurile întunecate și tăcute.

Ce căutam? Nu știam. În sufletul meu, căutam să văd că totul e la fel, totul e așa cum mă așteptam. Că pădurile mele familiare nu ascund nici o taină, nici o

întunecime furișă pe insula mea de lumină și bucurie. Că agitația adusă de Fedra putea fi potolită, iar eu aveam să-mi recapăt convingerea că Dionysos e mulțumit cu traiul nostru.

Înainte să le văd, le-am auzit răsuflarea chinuită. O răgușeală bruscă și tremurătoare care a părut la început să vină de la un animal, nu de la vreun om. Ca o pradă înspăimântată ce-și găsea adăpost după o urmărire frenetică prin pădure. Nu m-au văzut în timp ce coborau împleticindu-se pe cărarea abruptă care venea spre mine. Menadele cunoșteau fiecare palmă din întinderea pădurii – pluteau printre copaci cu grație și ușurință –, dar acestea două păreau buimace, de parcă s-ar fi trezit dintr-odată pe un teren necunoscut. Se agățau una de cealaltă, ca să se susțină, și vedeam de aici tivurile rupte ale robelor lor și cheagurile stacojii ce le mânjeau fustele.

Cu inima bubuindu-mi în urechi, m-am retras în spatele trunchiului noduros al unui cedru semeț. Parfumul său familiar mi-a inundat gâtlejul; l-am înghițit cu poftă, lăsându-mă ancorată de dimensiunile sigure ale copacului, pe când le urmăream pe cele două menade înaintând la nimereală.

Când au trecut pe lângă mine, am văzut că obrajii albi le erau mânjiți de pământ și lacrimi. M-am gândit la răsuflarea egală a lui Dionysos, când îl lăsasem adormit, cu fruntea netedă și relaxată. Oare le abandonase pe tinerele astea în pădure? Erau abia trecute de vârsta copilăriei; fete care fugiseră de cruzime și suferință, ca să vină aici, la adăpost.

Ce preț ceruse soțul meu pentru siguranța lor? Ce se întâmplase aici înainte să se întoarcă la mine? Îndrăzneam oare să le întreb ce le cerea zeul lor în pădurea pustie, sub lumina lunii?

Poate că se întâmplase ceva după plecarea lui Dionysos. Vreun atac al unui animal, vreo fiară care le luase prin surprindere, în timp ce ele rămăseseră în urma celorlalte. Ar trebui să le întreb, să mă duc după

ele și să le ajut. Scuturându-mă din perplexitatea împietrită care mă cuprinsese, am dat să pornesc după ele, dar chiar în clipa în care am făcut un pas înainte, am văzut alte menade fugind spre ele de pe aceeași cărare, cuprinzându-le cu brațele și conducându-le departe de acest loc.

Le-am urmărit cum se îndepărtează. Dacă le-aș întreba ce s-a întâmplat, Dionysos ar afla. Singura cale de a mă dumiri era să fac ce ar fi trebuit să fac noaptea trecută. Știam că nu am de ales decât să le urmăresc și să văd cu ochii mei.

30

În seara aceea, ne-am ospătat din nou, până s-a făcut atât de târziu, încât băieții cei mai mici au ațipit în brațele tatălui lor. Genele li se răsfirau pe obrăjorii rotunzi și netezi, cum stăteau talmeș-balmeș la el în brațe. Dionysos mă privea de peste masă și, în felul acela tăcut și amical pe care îl împărtășeam, a înclinat ușor capul și ne-am ridicat amândoi. Îi purta ușor în brațe. Arăta atât de uman în asemenea clipe, cu chipul ușor îmbujorat de vin și râsete, încât puteam să uit că e zeu până nu-l vedeam cum merge fără grijă cu toți cei trei copii în brațe. Pășea atât de ușor, încât nici unul dintre ei nu s-a mișcat vreun pic. L-am urmat în camera luminată slab, unde i-a așezat blând împreună, pe saltele moi. Luna tăia o linie dură de argint pe gresia de pe podea. Am simțit cum aerul răcoros îmi mângâie ușor chipul. Dionysos a pășit în spatele meu, acoperind pentru o clipă lumina dată de torțele arzând, iar apoi a dispărut.

Pe fereastră, le-am văzut siluetele în razele argintii ale lunii. O lungă procesiune ce urca pe cărarea șerpuită de pe versant. Fustele lor subțiri și albe le fluturau în urmă, părul le era despletit, iar zumzetul grav al cântecului lor plutea în frânturi spre mine, purtat de adierea vântului.

Casa era goală. Enopion și Latromis se duseseră deja singuri la culcare. Singurul sunet era răsuflarea măruntă a copiilor adormiți. Știam că Tauropolis se va trezi curând cu un țipăt ascuțit de foame, care va face țăndări liniștea. Dacă voiam să-i urmez, trebuia s-o fac acum.

Nimeni nu ar fi îndrăznit să încalce sanctitatea casei lui Dionysos. Nici măcar o fiară ce ar fi dat târcoale prin pădure, vreun mistreț înnebunit sau un lup înfometat nu ne-ar fi trecut pragul. Protecția lui divină învăluia fiecare treaptă, fiecare fereastră. Ne ținea în siguranță

când el era departe, peste mări, sau când se furișa în noapte pe versanții munților, împreună cu menadele. Chiar și așa, am ezitat să-i las pe copii singuri, în beznă. În depărtare, auzeam șuieratul mării când se izbea de stânci și țipătul grav și plângăreț al unei bufnițe ce protesta la stele.

Dacă ar fi fost doar ce spusese Fedra, aș fi putut să alung gândul, punându-l pe seama bârfelor răutăcioase. Fata luminoasă și plină de speranță cu care îmi împărțisem copilăria în Creta se făcuse scrum amar, iar vorbele ei nu erau decât fulgii pârjoliți ai furiei sale, ce pluteau pe aripile vântului. Ea îi judeca pe toți bărbații după cum era Tezeu. Și cum să nu o facă? Însă pârâul însângerat, menadele care plângeau în pădure... Și cumva, amestecată cu toate astea, mi-am amintit de străfulgerarea din ochii lui Dionysos, în timp ce vorbea despre altarele celorlalți zei, încărcate cu ofrande, în timp ce el era nesocotit. Imaginea aceea nu-mi dădea pace. Să fie mânie? Dispreț? Sau focul invidiei, crud și înnebunitor?

Nu aveam ce decizie să iau. M-am întors brusc pe călcâie. O să fiu iute; Tauropolis nici n-o să știe că am fost plecată. Mi-am înfășurat un șal în jurul umerilor și am ieșit în grabă din casă, tăcută ca o stafie. Menadele dispăruseră deja de mult, însă puteam urma cărarea întortocheată care urca pe versant, iar stejarii strâmbi care o străjuiau îmi vor oferi destul adăpost, în timp ce mă furișez tot mai aproape. Aerul nopții era mai rece și mai înțepător decât mă așteptasem, iar inima îmi bătea iute, ținând ritmul pașilor mei grăbiți.

În zilele de la început, stăteam alături de Dionysos în luminișuri, în vreme ce menadele cântau și închinau libațiile. Nu știam exact când s-au schimbat lucrurile. Sigur, când s-a născut Enopion, am rămas la căpătâiul pruncului meu, iar apoi, la scurt timp, l-am avut pe Latromis. Când se lăsa noaptea, legănam un sugar în brațe, cu ochii împăienjeniți de somn, în loc să urc pe munte ca să sorb vin dintr-un pocal de aur. Însă am

simțit întotdeauna că l-aș fi putut însoți pe bărbatul meu, că prezența mea ar fi fost binevenită.

Acum simțeam cum mă răscolește neliniștea că dacă aș fi văzută, i-aș invoca mânia, și nu știam când sau de ce se întâmplase asta. Unde era Ariadna cea îndrăzneață, care sărise în barca lui Tezeu, lăsându-și vechea viață în flăcări în urma ei, pentru a porni spre un viitor necunoscut? Fata care descuiase Labirintul, femeia care purtase cununa lui Dionysos, mama care își adunase ultimele forțe ca să-și aducă pruncii pe lume? Cum se face că devenisem nesigură de dreptul meu de a cutreiera dealurile propriei insule, unde domneam alături de un zeu? De ce mă furișam atât de tainic printre copaci, în loc să pășesc cu încredere și să-mi reiau locul lângă soțul meu?

Eram sfâșiată în două direcții: dornică să ajung în poiană și să aflu în sfârșit totul, dar și tulburată la gândul că Tauropolis ar putea să se trezească și să vadă că nu sunt acolo. Poate că de-asta am simțit cum mi se strânge pântecul de teamă. Poate că era pur și simplu instinctul meu matern natural, care mă îndemna să mă întorc la pruncii adormiți, atât și nimic mai mult.

Cântecul menadelor răsuna limpede și neîntrerupt acum, pe fundalul constant al unor bătăi de tobe, ce bubuiau grav și necontenit; deschizătura dintre copaci se afla chiar în fața mea, scăldată în lumina lunii. Dincolo de cântec și de tobe, am auzit un alt zgomot, un behăit. Semăna atât de tare cu plânsetul unui copil, încât am tresărit, gândindu-mă că trebuie să fie Tauropolis cumva, însă sunetul a continuat și mi-am dat seama că vine mai degrabă de la un animal decât de la un om. Un ied, cu blana lins㠠și moale și ciufuri abia crescute. Când m-am apropiat mai mult, cu palma lipită de trunchiul străvechi al unui stejar, ca să nu-mi pierd echilibrul, l-am văzut înălțat în aer, în mijlocul cercului de femei.

Sigur ar fi știut că sunt acolo, dacă nu ar fi fost atât de vrăjit și absorbit de ceea ce făcea. Umerii îi erau

acoperiți cu o piele grea de animal; în mână ținea un corn mare și încovoiat, din os alb, pe care se vedeau dâre lungi de lichid roșu, vâscos. Aerul era încărcat de aroma dulce și îmbătătoare a vinului. O cunună din lauri îi stătea strâmbă printre buclele aurii. Ochii lui, goi în lumina lunii, erau pironiți asupra iedului ale cărui țipete cuprinse de panică deveneau tot mai zgomotoase și mai stridente.

Nu l-am văzut niciodată așa pe soțul meu, băiatul-zeu neastâmpărat și poznaș. Nu-mi puteam desprinde ochii de la chipul lui. Cu coada ochiului, vedeam cercurile albe ale fețelor menadelor, hăurile căscate ale ochilor lor, cavernele vlăguite ale gurilor lor. Bătaia tobei, neregulată acum, pe măsură ce devenea tot mai frenetică, mai sălbatică. Acum nu un cântec li se revărsa de pe buze, ci mai degrabă un tânguit prelung și unduios. Aceste femei, care ingrijeau grădinile alături de mine zi de zi, care îi strecurau struguri în palmă micului Thoas, când el le trăgea de fuste cu degetele mânjite deja de zeama violetă, ale căror hohote de râs răsunau pretutindeni pe insula mea, păreau acum niște manechine fantomatice, făurite neîndemânatic din ceară, în așa fel încât trăsăturile le erau distorsionate și neobișnuit de goale.

M-am retras, cuprinsă de groază. Nu recunoșteam nimic în poiana aceasta, nimic din riturile săvârșite, nimic din silueta care stătea în mijloc, ridicând brațele la cer, de parcă el ar fi smuls această cacofonie discordantă de țipete din gâtlejurile lor. Nu voiam să văd mai mult. Palmele îmi erau alunecoase pe scoarța copacului, pielea mă furnica în disperare și inima îmi bătea tot mai iute, mai iute decât tobele. Eram îngrozită că ar putea să mă vadă, deși nu știu dacă ar fi reușit să întrezărească ceva prin vălul nebuniei, care părea să fi coborât asupra adunării lor. Mai mult ca orice, știam că nu vreau să fiu atrasă în acel cerc, că nu vreau să-mi ocup locul printre ele și să uit cine sunt.

M-am gândit la copiii mei adormiți, cu trupurile calde, cuibăriți laolaltă printre perne umplute cu fulgi, și mi s-a făcut dor să-i cuprind din nou în brațe. Mi-am îndemnat picioarele tremurânde, ca de cauciuc, să se miște, dar nu m-au ascultat.

Nu m-am putut împiedica să nu văd ce a urmat apoi.

Una dintre menade ținea iedul în aer. Din cercul tânguitor a ieșit o mână albă și i-a apucat unul dintre picioarele din care dădea cu disperare. Apoi alta și alta. Îl țineau bine între ele, degete subțiri strângeau fiecare membru și se cufundau adânc în blănița lui, răsucind cocoloașe de lână. Iedul a țipat; un sunet nesfârșit și aspru, care am crezut că o să-mi facă țăndări mințile.

Un zgomot înăbușit în tăcerea bruscă, neașteptată. O sfâșiere delicată, o desprindere lipicioasă.

Și apoi, nimic.

Acum țineam palmele peste ochi, însă, cu ochii minții, revedeam scena care tocmai se petrecuse în fața mea. Mi-a urcat fierea în gât, acră și înțepătoare. Am înghițit-o, rugându-mă să nu mă trădeze corpul. Nu am îndrăznit să mă mai uit încă o dată, dar nu aveam de gând să mă ascund în spatele propriilor mele brațe. Dacă era să mă vadă, aș fi stat dreaptă. Am tras aer în piept, adânc și tăcut, și m-am forțat să-mi las palmele tremurânde în jos, pe lângă corp.

M-am uitat.

Dionysos stătea deasupra rămășițelor sfâșiate și însângerate ale iedului. Chipul parcă îi era săpat în marmură. Menadele care se zvârcoliseră și țipaseră în gura mare cu doar o clipă în urmă erau acum nemișcate și tăcute. Singura mișcare din poiană era pârâiașul lent de sânge care le curgea pe brațe și pe obraji, atât de gros și închis la culoare, că părea aproape negru. Acum chipurile lor începeau să prindă formă. Lângă Dionysos stătea Eufrosina, ultima sosită pe țărmurile din Naxos. Îmi aminteam cum, cu numai o zi în urmă, pășise ușor din barca ei cu vâsle, cu părul strălucind ca lemnul lustruit și obrajii cu gropițe, atunci când zâmbea. Acum,

părul îi atârna în șuvițe lungi și încurcate. Singurul sunet pe care-l auzeam era gâfâitul ușor al răsuflării ei.

Atunci a vorbit Dionysos. Un sunet sălbatic, străvechi. Cuvinte pe care nu le mai auzisem niciodată, ciudate și mușcătoare.

Am auzit un scâncet și mi-am vârât mâna în gură, temându-mă că s-ar putea să vină de la mine și că voi fi descoperită. Însă nu eu scosesem acel miorlăit slab. Era cu neputință așa ceva, însă la picioarele lui Dionysos, cocoloașele împrăștiate de blană și tendoane se mișcau și fojgăiau și, în timp ce eu mă holbam neîncrezătoare, s-au adunat laolaltă în forma inconfundabilă a unui ied. Întreg și nou și proaspăt, a țâșnit în picioare, cu copitele bocănind nesigur pe piatră. Blana lui era de albul cel mai curat, nepătată și netedă precum zăpada necălcată.

Încordarea stranie a cercului s-a destrămat. Le-am văzut pe menade cum se destind, își mișcă umerii și încep să se întoarcă una către alta. Spirale de râsete, căpătând o notă dementă, se înălțau unduitor în aerul liniștit al nopții.

Era prilejul meu să fug înainte să plece din poiană. Voi fugi în tăcere înapoi pe versanți și nimeni nu va ști vreodată că am fost aici. Îmi voi îngropa fața în carnea caldă și grăsuță a copiilor mei adormiți și voi încerca să uit ce am văzut. Dar am privit în urmă o dată, înainte să fug. El stătea încă acolo, nemișcat, în mijlocul cercului. Avea chipul neschimbat, în timp ce privea iedul cum îi zburdă la picioare. O gheară rece și lipicioasă mi-a înșfăcat inima.

Am luat-o la fugă înapoi spre casă, cât de iute mă țineau picioarele.

31

În noaptea aceea, i-am privit pe copiii mei dormind, până când linia trandafirie a răsăritului la orizont mi-a ars ochii grei de somn. Am privit cum piepturile lor mici urcă și coboară și cum pe pleoapele netede li se citesc visele, ca niște aripi de fluture. Mi-am amintit de Minotaur, cum pândea șobolani în staul, pe când era doar un prunc. Mi-am amintit de chițăitul lor ascuțit, când se năpustea asupra lor, și de fojgăiala măruntaielor lor revărsate pe podeaua întunecată. M-am gândit la carnea frântă și la oasele smulse din încheieturi și la sângele îmbibat în rochiile albe și subțiri pe care le purtau menadele. M-am gândit la tendoane și zgârciuri și la urâțenia mizeră și fetidă a lumii. Mi-am trecut încheieturile degetelor peste pleoape, pe care le simțeam învinețite, întrebându-mă dacă voi mai închide vreodată ochii fără să văd chipul lui Dionysos, pustiu și cu ochii privind fix în lumina aceea de argint rece.

Copiii s-au trezit, vociferând și cerându-și micul-dejun, dezmierdările, jucăriile favorite. În pofida poverii ca de plumb a oboselii, le-am primit cu drag sporovăielile și pretențiile. Mai mult ca orice, m-am agățat de senzația brațelor lor încleștate în jurul gâtului meu și am tras în piept aroma aceea aparte pe care o emana creștetul capetelor lor, dulcele miros al copiilor mei. După ce au mâncat, Staphylus s-a dus în crângul de măslini din spatele casei să se joace de-a vânătoarea, în timp ce Thoas a pornit să caute hețe cu care să izbească în trunchiurile copacilor, provocând un zgomot care numai lui îi plăcea. L-am legat pe Tauropolis la pieptul meu și m-am dus să culeg struguri de pe crengile grele din podgorie. Era o sarcină pe care o făceam de obicei cu bucurie, însă azi, duhoarea lor dulce m-a făcut să tresar, amintindu-mi de aerul fermentat din poiană, de noaptea trecută. Nori grei și

amenințători se adunau la orizont și aerul părea gata să explodeze de căldură. Am smuls ciorchinii și mi-am umplut coșul, până mi-am dat seama că sunt urmărită.

Nu rămăsese nici o urmă a chefurilor din noaptea trecută. Pielea îi era curată și nepătată, părul nu-i mai era încâlcit și mânjit de cheaguri închise la culoare. Azi nu avea gropițe însă; chipul îi era serios și nu zâmbea. Arăta atât de tânără – poate de-o seamă cu mine când m-am trezit prima dată pe Naxos. Părea să fi trecut o veșnicie de atunci.

– Eufrosina? am întrebat șovăielnic, deși eram sigură că am nimerit.

Numele ei însemna bucurie sau veselie. Părea să i se potrivească atunci când am văzut-o că sosește toată numai un zâmbet. Nu eram sigură ce nume ar căpăta masca netedă și lipsită de orice expresie care îi transformase trăsăturile în noaptea precedentă.

A încuviințat din cap. Părea nesigură, neștiind cum să mă abordeze. M-am întrebat dacă știe ce am văzut. M-am întrebat de ce a venit pe insula asta. Oare ispita sângelui și a extazului din pădure din miez de noapte o adusese încoace, traversând apele de un albastru scânteietor?

M-am întrebat de ce se află acum aici, în podgorie. Înlăuntrul meu se umfla un val de oboseală și mi-am dus o mână la ochi, dorindu-mi să pot să mă întind și să dorm. Nu aveam starea de spirit necesară ca să port o discuție, iar șovăiala ei îmi irita dispoziția deja inflamată.

– Mă întrebam..., a început și s-a oprit.

– Vorbește, te rog, am zis eu, și cu siguranță că glasul ciobit îmi trăda nerăbdarea.

Am văzut cum face ochii mari și am oftat. Am arătat spre buturuga unui copac, lată, netedă și tocită.

– Hai să ne așezăm puțin. Ziua e toridă, iar eu am dormit prea puțin azi-noapte. Tu cum te-ai odihnit?

Între noi s-a lăsat tăcerea. Nu mi-a răspuns la întrebare, cu toate că s-a așezat lângă mine. În pumn,

mototolea un petic din fustă. Am înțeles că îi e teamă de mine. Eram nevasta lui Dionysos, desigur, și se temea să nu mă mânie. Oare credea că furia mea îl va provoca pe Dionysos s-o prefacă în cenușă? De parcă eu aș fi avut ciuda răzbunătoare a Herei, iar Dionysos, ferocitatea clocotitoare a lui Zeus. Noi nu eram ca ei; așa ne spuseserăm mereu, iar eu mă învăluisem în alinarea acelei convingeri.

– Cred că te-am văzut azi-noapte... o străfulgerare a părului, printre copaci, a început ea, cu poticniri.

Am tras adânc aer în piept. Așadar, fusesem zărită, chiar și doar într-o clipă de frenezie, doar pe jumătate amintită. Iar acum biata fată nu știa încotro să se întoarcă, de teamă să nu se trezească prinsă în cearta dintre un zeu și soția lui.

– Atunci de ce vii la mine și nu la soțul meu? am întrebat-o.

– Nu participi la ritualuri, a răspuns ea, ridicând privirea.

– Nu sunt pe gustul meu. M-aș bucura însă dacă nu i-ai pomeni lui Dionysos despre asta.

– N-o să spun, a răspuns ea imediat.

Cu toate că fusesem enervată de prezența ei și tot nu înțelegeam, de fapt, de ce a venit la mine, voiam să aflu ceva despre ea. Întrebările mă ardeau pe dinăuntru; trebuia să știu de ce unei făpturi cu un aer atât de dulce și de nevinovat i-ar face plăcere să ia parte la ceea ce văzusem acolo, în poiană. Așa că am rugat-o să-mi spună ce a adus-o pe Naxos, de ce și-a lăsat viața dinainte ca să urmeze pașii de aur ai soțului meu divin.

– Locuiam în Atena, mi-a spus. Familia mea era săracă; abia câștigam destul cât să ne hrănim de pe o zi pe alta. Tata spunea mereu că o recoltă proastă, o iarnă grea ne-ar fi adus sfârșitul. Se ruga la Demetra să ne facă recoltele sărace să crească și să ne ofere ce ne trebuia ca să supraviețuim. Când am împlinit șaisprezece ani, mi-a spus că mă voi mărita și nu voi mai fi o povară pentru el, deși, pentru numele cerurilor,

nu știu unde a putut găsi destule daruri cât să convingă vreun bărbat să mă ia de nevastă. Soțul pe care mi l-a ales avea ochii reci, precum cremenea. Nu-mi plăcea de el și am plâns, dar mama era obosită și stoarsă de puteri și nu a avut vorbe de alinare pentru mine, fiindcă anii cei lungi și grei i-au răpit orice urmă de bunătate. Nu îndrăzneam să arăt vreun semn de nesupunere față de tatăl meu, fiindcă știam care vor fi urmările. Așa că ne-am căsătorit și am sperat că atunci când o să am un copil al meu, va exista pe lume măcar o ființă pe care s-o iubesc. Pântecul mi s-a umflat și, când puneam mâna pe el, simțeam cum pruncul dă din picioare. Știam că viața aceea micuță comunică atunci cu mine, îmi spune că nu are răbdare să iasă și să-mi stea în brațe. Nu am avut nici o teamă când au început chinurile facerii. A fost lung și greu, dar n-am simțit altceva decât încântare. Când mi-au pus-o pe fetița mea în brațe... nu pot să descriu în cuvinte.

Știam fără să-mi spună. Îmi aminteam și eu farmecul splendid de a-i ține în brațe pentru prima oară pe pruncii mei nou-născuți. Mă întrebam ce s-a întâmplat cu copila ei.

– Am dus-o pe fetiță la soțul meu, să-i arăt ce miracol desăvârșit a creat împreunarea noastră lipsită de bucurie.

În ochi avea o căutătură care m-a făcut să las privirea în jos, de teamă să nu fiu martoră la ceva atât de crud.

– „O fată", a spus el, „ce să fac eu cu o fată? Arunc-o de pe deal, nu-i decât o gură de prisos de hrănit."

Chipul i s-a schimonosit de durere, apoi a continuat.

– Mi-au smuls-o din brațe chiar și atunci când am urlat. Ea plângea și eu urlam, dar mi-au luat-o și eu am urlat și mai mult, până ce lumea s-a întunecat în jurul meu. Nu m-am trezit zile întregi, iar atunci fetița mea era moartă de mult, pe un deal pustiu, dar eu încă o auzeam cum plânge, oriunde mă duceam, orice făceam. Plânsul nu s-a potolit decât atunci când am urcat pe corabie și am venit la Naxos. Am tras singură la vâsle,

fără nici un ajutor. Când am ajuns pe acest țărm, a fost prima fericire pe care am cunoscut-o vreodată, în afara clipei aceleia desăvârșite când mi-am ținut copila în brațe. Am zâmbit atât de mult, că am crezut că o să mi se frângă fața în două.

Am scos un oftat adânc și tremurat. I-am văzut din nou chipul gol în luminiș. Animalul acela mic, readus la viață în fața ei. M-am gândit că știu în ce fel spera ca Dionysos s-o răsplătească pentru că îl slujea. Mi s-a făcut greață și m-am simțit pustiită și foarte, foarte obosită.

Lumina se scursese cu totul din cer, unde se adunau nori întunecați. Nu găseam nici un cuvânt pentru femeia asta disperată, plină de speranță și amăgire.

– Atunci mă bucur că ai venit aici, a fost tot ce am putut rosti.

Am luat-o de mână și i-am strâns-o între palmele mele. Groaza simplă și obișnuită a poveștii ei mă sfâșiase pe dinăuntru. Nu puteam concepe că există vreo ființă umană care să se uite în ochii unei mame și să facă ce i-au făcut oamenii aceia ei și fetiței sale. Însă știam că așa ceva se întâmplă în fiecare zi. Iar zeii își continuă ospețele, savurând fiecare fuior de fum care se înalță din altarele hrănite cu o disperare ca a ei; atâtea rugăminți fierbinți și chinuite înălțate la ceruri pentru ca suferința să înceteze. Muntele Olimp ar trebui să răsune până în vârful coloanelor din aur de tânguielile durerilor omenești. Însă Dionysos mi-a spus că singurul zgomot ce răsuna în sălile olimpiene erau pălăvrăgelilor vesele ale nemuritorilor.

– Și eu mă bucur, a răspuns.

Mi-a strâns palmele la rândul ei și apoi și-a desprins degetele din mâinile mele.

În noaptea aceea, nu am mai urmărit procesiunea care urca pe munte. În schimb, m-am întins lângă copiii mei și m-am gândit cât de norocoasă sunt că-i pot ține pe toți lipiți la piept.

Când m-am trezit a doua zi, eram hotărâtă. Aveam să mă duc la Atena. Am mai părăsit-o o dată pe Fedra. Nu aveam de gând s-o abandonez și de data asta.

32

De îndată ce am luat acea decizie, ardeam de nerăbdare să plec.

– Dar nu înțeleg de ce vrei să te duci după ea, a zis Dionysos, încruntând din sprâncene, tolănit pe patul meu, în vreme ce eu îmi căutam lucrurile pe care trebuia să le iau cu mine.

Când mă pregătisem să părăsesc Creta, călătorisem fără bagaje, purtată pe aripile iubirii. Nici copii nu aveam atunci. Nu-l puteam lăsa pe Tauropolis, era prea mic. Însă greutățile unei călătorii pe mare împreună cu un bebeluș îmi făceau capul să-mi vâjâie de amețeală.

– Și-a exprimat suficient de clar sentimentele când a plecat de aici, a continuat Dionysos.

– Cu atât mai mult trebuie să mă grăbesc, m-am răstit la el. Nu vreau să las lucrurile așa. Nu vreau ca sentimentele urâte să supureze, să stagneze și să se închege.

– Speri să o faci să se răzgândească, dar nu poți, mi-a spus el.

Am simțit că mă cuprinde iritarea.

– Cum poți să fii atât de sigur? am zis, dar nu l-am lăsat să răspundă. În plus, important e să încerc, orice s-ar întâmpla.

A pufnit disprețuitor.

– Ai face mai bine să rămâi aici, cu copiii.

– Cât de ușor ți-e să spui! Dar nu te obosești să-ți urmezi propriile sfaturi! i-am întors-o eu.

Ochii i s-au mărit de uimire, dar acum nu mă mai puteam opri.

– Mereu dai fuga de colo-colo. Te străduiești să-ți răspândești faima, deși chiar tu spuneai că nu-ți pasă de asemenea lucruri. Căutarea gloriei era pentru ceilalți zei – sau mai rău, pentru eroii lor supuși. Acum, dispari oricând te lovește cheful și mă lași să mă întreb unde ai plecat, ce faci acolo, când te vei întoarce!

Răsuflam acum iute și toate lucrurile care mi se învolburaseră în minte de la vizita Fedrei, de la sacrificarea iedului, toate astea se revărsau acum, înainte să-mi pot tempera cuvintele.

– N-ai spus niciodată că te deranjează călătoriile mele, a remarcat el.

Avea privirea blândă, dar gura îi era strânsă într-o linie dură, ce nu semăna deloc cu surâsul lui mereu vesel.

– N-ai întrebat niciodată dacă mă deranjează, am ripostat. Nici dacă vreau să vin cu tine. Mă întreb de ce.

La auzul acestor cuvinte, s-a îndreptat mai bine de spate.

– N-ai vrut niciodată să vii!

– Putem să ne învârtim în cerc de o sută de ori, am mormăit. Dar acum e rândul meu să plec. Și chiar am să plec.

M-am răsucit pe călcâie, gata să ies din cameră, însă el m-a prins ușor de umăr.

– N-am să te opresc, a zis. Vreau doar să te protejez de durere. Iar Fedra... a pornit pe un drum pe care l-am mai văzut. Nu se va sfârși bine.

Mi-am înăbușit sentimentele, mi-am alungat din minte lucrurile pe care nu aveam timp să i le spun acum și l-am luat de mână.

– Atunci cu siguranță înțelegi că trebuie să fac tot ce pot ca s-o ajut, până nu e prea târziu.

Nu mi-a spus că este deja prea târziu. Pentru asta, măcar, i-am fost recunoscătoare.

A rămas pe țărm cu cei patru băieți mai mari, ca să ne facă cu mâna în semn de rămas-bun. În timp ce corabia uriașă învolbura apele, îl strângeam pe Tauropolis la piept, speriată să nu-mi alunece din brațe, însă el a fluturat, pentru amândoi, din pumnișorul lui grăsuț.

Corabia lui Dionysos era iute și străbătea lin valurile. Nu a durat mult și am ajuns la Atena, cu toate că mi s-a părut o veșnicie. Fedra trebuie să fi avut santinele

excelente în posturi, fiindcă era în port și mă aștepta înainte să acostăm măcar.

A zâmbit subțire, un zâmbet care nu i-a ajuns până la ochi.

– Ariadna, a spus când am coborât de pe corabia înaltă pe digul care scârțâia.

– Fedra! m-am grăbit să o salut.

– Ce te aduce aici atât de repede? a întrebat.

M-am apropiat mai mult de ea, am vorbit în șoaptă, departe de urechile slujitorilor ei, adunați în jurul nostru.

– Nu voiam să las lucrurile așa cum au fost.

– În cazul ăsta, ești binevenită la Atena, surioară, a spus ridicând din umeri, dar tonul vocii sale sugera tocmai opusul. Vino. E destul de abrupt urcușul până la palat. Poate te-ai dezobișnuit de când locuiam la Knossos.

M-am trezit mai derutată de zgomotul și priveliștea cheiurilor decât mă așteptam. După atâția ani petrecuți în atmosfera calmă a insulei Naxos, mă dezobișnuisem nu doar să urc șiruri lungi de trepte, ci și să străbat o gloată însuflețită și vioaie. Ar fi trebuit să-l însoțesc pe Dionysos în unele din călătoriile sale. Îmi îngăduisem să plutesc aiurea într-un vis idilic, iar acum mă trezeam dintr-odată din nou în lume, respingând un val de oameni care părea că amenință să mă tragă după sine. Eram recunoscătoare că îl purtam pe Tauropolis legat strâns la pieptul meu.

Mulțimile îi făceau loc Fedrei, desigur. Eu rămâneam aproape în umbra ei, întrebându-mă cum de se ajunsese aici. Când am sosit în vârf, s-a întors brusc spre mine.

– Dacă ai venit cu alte predici..., a început ea.

Eu am ridicat mâinile, ca s-o opresc.

– Te asigur, nu de-asta sunt aici.

Expresia i s-a îmblânzit ușor și a continuat:

– Bine. Tezeu nu s-a întors încă și am de gând să vorbesc cu Hipolit chiar în după-amiaza asta.

M-am simțit ușurată să aflu că Tezeu nu era încă la curte. Am așteptat o clipă, apoi mi-am ales cu grijă cuvintele.

– Cum te aștepți să răspundă?

Și-a dat părul la o parte de pe față.

– Nu e cu putință să ai asemenea simțăminte... să ai legătura asta cu cineva, să o simți așa cum o simt eu în fiecare oscior din corp... și să nu fie ceva reciproc. Și el simte la fel, știu că trebuie să fie așa.

Mă simțeam de parcă aș fi pășit pe un lac înghețat, precum cel pe care mi-l descrisese Dionysos, aflat pe unul din meleagurile îndepărtate pe care le vizitase. Fiecare pas trebuia făcut extrem de delicat, ca să nu-mi crape gheața sub tălpi și să mă tragă în adâncurile reci de dedesubt.

– Nu caut să te judec, Fedra, ți-o jur. Vreau doar să-ți spun că odinioară am simțit la fel în privința lui Tezeu, iar el m-a lăsat singură să mor.

– Hipolit nu e la fel ca tatăl lui, a zis, apoi s-a oprit. De-asta îl iubesc.

Era atât de greu de clintit, atât de încăpățânată în refuzul ei de-a asculta. Însă mă bucuram că sunt aici chiar în ziua în care alesese să-și declare pasiunea. Mai târziu, poate o să vrea să vină cu mine, când arsura umilinței o să înceapă s-o frigă.

Ne-am adăpostit la umbra din curtea palatului. Fedra m-a invitat să mă întind pe o canapea și a zis că îmi va aduce struguri și apă ca să mă înviorez după călătorie. Am slăbit legăturile care-l țineau pe Tauropolis la pieptul meu și l-am lăsat să-mi șadă în poală, ținându-l bine. Ochii lui mari și negri au început să cuprindă împrejurimile necunoscute.

Mi-a atras atenția o mișcare lângă una dintre coloanele ornamentate ce flancau curtea. Un tânăr a pășit în față. Era întocmai așa cum l-a descris Fedra. Înalt, drept, puternic și strălucind de vitalitate. S-a apropiat de mine timid, dar curtenitor. M-am întrebat cum de s-a ales Tezeu cu un fiu aparent atât de dulce.

– Tu trebuie să fii Hipolit, am zis. Eu sunt Ariadna, sora Fedrei.

– Desigur, a răspuns el. Atunci, de fapt, sunteți mătușa mea.

– Oh... presupun..., am șovăit eu, nedumerită.

Zâmbetul i-a pierit pe dată. Mi-am dat seama că se îngrijora să nu fi încălcat vreo limită a familiarității, dar nu asta era problema. Dacă pe mine mă vedea ca pe o mătușă, atunci pe Fedra trebuie că o privea ca pe o mamă. Am închis ochii pentru o clipă și mi-am dorit cu ardoare ca ea să renunțe la visul acela lipsit de speranță.

Fedra s-a întors, venind în grabă printre coloane, cu un platou plin cu struguri. Când l-a văzut pe Hipolit stând în fața mea, s-a retras o clipă.

– Oh... văd... văd că ai cunoscut-o pe sora mea, a zis ea.

Cum de el nu-și dădea seama, nu puteam înțelege cu nici un chip. Ori era extraordinar de naiv, ori era un actor desăvârșit. În fața ochilor mei, Fedra a redevenit fetița de treisprezece ani pe care mi-o aminteam privindu-l pe Tezeu triumfător în arena din Creta; avea ochii mari de admirație, iar degetele îi tremurau – da, îi tremurau! – pe marginea platoului de argint care se scutura acum ca o corabie zgâlțâită de valuri.

Poate că Hipolit nu observase nimic, dar puteam pune rămășag că slujitorii, însoțitorii și lingușitorii Fedrei își dăduseră seama. Aș fi fost surprinsă dacă nu era din nou subiectul bârfelor de la palat.

– Te duci la grajduri? l-a întrebat ea, nerăbdătoare.

El a încuviințat din cap.

– Vin și eu acolo, mai târziu, a răspuns ea, cu chipul înroșit până la rădăcinile părului ei de aur.

– Rămas-bun, a spus el, aparent fără să-și dea seama de nimic, apoi mi-a făcut un semn din cap. Rămas-bun, mătușă Ariadna.

În clipa în care a plecat, purtarea tandră a Fedrei s-a prefăcut imediat în răceala arțăgoasă pe care mi-o

arătase înainte. Privirea ei ucigătoare mi-a poruncit să nu spun nimic.

Am mâncat strugurii. Poate că era mai bine să îi vorbească despre sentimentele ei acum, oricât de dureros ar fi fost. Speranța mea era că, odată produsă ruptura, puteam părăsi amândouă Atena, împreună, înainte să se întoarcă Tezeu.

L-am luat pe Tauropolis, ca să-l pun la un somn de după-amiază. Încăperile palatului erau spațioase și luxoase și aveau perne moi din abundență. Când, după o vreme, chipul i s-a relaxat sub bagheta somnului, iar eu am îndrăznit să mă îndepărtez în vârfurile picioarelor, am găsit curtea goală. Deci plecase, hotărâtă să-și urmeze visurile nesăbuite.

După-amiaza s-a scurs cu greu, și Fedra tot nu se întorcea. Am început să umblu prin curte, trăgând cu ochiul pe coridoare și în jurul coloanelor de marmură. Nu-mi puteam reține un licăr de curiozitate. Odinioară crezusem că locul acesta îmi va fi cămin. Ce fel de viață aș fi dus aici, măritată cu Tezeu? Am închis ochii, iar Naxos mi-a venit plutind în fața ochilor, cu vastele sale golfuri de smarald, cu crestele gri-albăstrui ale munților, ce dispăreau în ceața văzduhului. Am auzit râsetele copiilor mei răsunând dintre stânci, l-am văzut pe soțul meu înaintând pe nisip spre mine.

Dintr-odată, un cor antrenant de goarne a răsunat cu putere din golful de dedesubt. O clipă mai târziu, m-a chemat urletul lui Tauropolis și am dat fuga să-l ridic din cuibul confortabil, încântată să-i simt obrazul moale, ca un dovlecel, în scobitura gâtului, în timp ce el se scutura de urmele somnului.

L-am dus înapoi. Coridoarele păreau atât de tăcute, atât de goale pentru un palat regal. M-am întrebat unde e toată lumea, ce înseamnă urletul goarnelor. Tauropolis a întins mâna să traseze contururile frescelor luminoase care împodobeau pereții: Atena și măslinul ei, Poseidon cu izvorul lui de apă sărată,

nașterea unei mari cetăți, etalată cu mândrie. I-am șoptit poveștile la ureche, în timp ce ne întorceam spre curte. Apoi m-am oprit brusc.

Era cineva acolo, dar nu Fedra.

33 FEDRA

Sosirea Ariadnei m-a dat peste cap. Sper că i-am părut stăpână pe mine; sper că nu vede tulburarea care mă amețește cu disperare, de parcă m-ar fi luat pe sus un uragan.

M-am întors aici atât de plină de încredere și hotărâre. Hipolit se dusese la vânătoare când am sosit, dar am așteptat cu o răbdare sigură și calmă să se întoarcă. Am jurat că voi profita de prilej, dar curajul mi s-a stins iarăși. Iar acum Ariadna e aici, și eu tot nu am vorbit. Orice ar spune ea, știu că va încerca să mă convingă din nou. Nu am încredere în mine să o ascult. Nu pot suporta să-i aud cuvintele.

Așadar, mi-a forțat mâna. Trebuie să se întâmple azi.

Degetele îmi tremură prea tare ca să-mi iau în mână pieptenii de argint, să-mi aranjez părul. Nu contează. Hipolit va prefera să mi-l vadă despletit, curgându-mi pe umeri, sunt convinsă de asta.

Acum. Cât timp e distrasă de copil. Trebuie să se întâmple acum.

Nu simt că sunt picioarele mele cele care mă poartă afară din camere, din palat. Întregul meu viitor, destinul meu, atârnă în fața mea și tot ce trebuie să fac e să pășesc spre el.

E acolo, la grajduri. Bineînțeles. Zeii îmi sunt alături – îndrăzneața, frumoasa Afrodita trebuie că îmi zâmbește, fiindcă e singur și nu se zărește nimeni altcineva. Îl am doar pentru mine și într-o clipită voi avea totul. Îmi spun că poate vom pleca împreună cu corabia Ariadnei, la urma urmei; poate că sosirea ei e cu adevărat providențială.

E surprins să mă vadă. Expresia serioasă de pe chipul lui nu se schimbă niciodată. Tânjesc atât de mult să-l fac să zâmbească, să-l văd cum se înmoaie în fața mea, să-i simt căldura blândă cum mă readuce la viață ca pe o floare ce se înalță către soare. Când se întoarce cu fața la

mine, încadrat în lumina slabă a grajdului din spate, îmi pierd reținerea și îl apuc de braț. Îngrijorarea de pe chipul lui... își face griji pentru mine, se vede.

– Hipolit, icnesc eu, răsufiând iute, și toate cuvintele pe care le am de spus se amestecă laolaltă. Hipolit, trebuie să vorbim... de îndată!

Se încruntă, se retrage într-o clipă de confuzie, însă eu mă țin strâns de brațul lui. Pielea lui e caldă sub degetele mele și acum mă silesc să-i privesc chipul.

Cu ochii lui ațintiți asupra mea, simt că tumultul care m-a azvârlit în toate direcțiile se potolește deodată. În liniștea ce urmează, găsesc că, în sfârșit, pot deschide gura să vorbesc.

34 ARIADNA

S-a întors să mă vadă. Pe chipul lui se citea limpede șocul. A făcut un pas în spate, iar preț de o clipă a părut că o să cadă.

Trecuseră cincisprezece ani de când ne priviserăm ultima oară. Adormisem în brațele lui și mă trezisem înconjurată de cenușă rece și niște zori pustii.

– Chiar mă întrebam când ai să vii, a spus, cu vocea pe jumătate gâtuită.

Cu toate cuvintele usturătoare ale Fedrei despre soțul ei, am văzut că timpul nu a fost prea crud cu el. Era încă puternic; mușchii îi erau încă sculptați neted în relief, părul, încă des. Iar verdele ochilor, desigur, era la fel de pătrunzător ca întotdeauna.

De câte ori, în primele zile pe Naxos, nu visasem la clipa asta? Atâtea lucruri pe care crezusem că o să i le spun, o să le zbier, o să i le cer. Însă acum, când am deschis gura, nici unul dintre ele nu părea să mai conteze deloc.

– Ești bine? a întrebat. Am auzit... am auzit despre căsătoria ta.

Privirea i s-a îndreptat fugitiv spre copilul din brațele mele. Eu l-am privit fără ezitare.

– Și eu despre a ta. Până la urmă, o prințesă a Cretei a fost pe placul Atenei.

El a înghițit în sec.

– Poate că poporul meu a fost mai iertător decât am crezut.

Oare chiar mă părăsise deoarece credea că Atena m-ar respinge? Mi-am dat seama că nu mă pot convinge să-mi pese. Am înaintat mai mult în curte.

– Sunt aici să o văd pe Fedra, i-am spus. Nu caut să discut despre trecut.

Părea vizibil ușurat.

– Și unde e nevasta mea? Nu era nimeni în port când m-am întors.

Am ridicat din umeri.

– O fi ieșit la plimbare, poate? Nu sunt sigură. Se va întoarce la timp, fără îndoială.

Eram intenționat vagă, sperând că nu mă va întreba mai multe. Ultimul lucru pe care-l voiam era să se ducă să o caute. Speram că nu va fi prea vădit devastată când se va întoarce.

O adiere rece a fremătat prin aer, făcându-mă să mă cutremur. Tezeu privea dincolo de mine, de parcă ar fi ascultat atent ceva. Într-o clipă, l-am auzit și eu. Un sunet strident, tremurat, unduindu-se prin aer, din depărtare. Când adierea și-a schimbat direcția, zgomotul s-a stins, după care a revenit.

Tezeu a înlemnit.

– Ce e? am întrebat, dar el nu a răspuns.

Sunetul a devenit mai puternic. Era un tânguit. Poate o procesiune funerară? Jelania spinteca aerul, cu tăișul ascuțit al disperării feminine. Mi-a trimis furnicături pe șira spinării. Nu era Fedra; nu era posibil ca o singură persoană să producă un asemenea vacarm.

– Vino, a zis Tezeu.

L-am urmat, ieșind pe arcada semeață, în grădinile întinse și luxuriante ale palatului. Urletele au crescut în intensitate și volum până am avut senzația că o să-mi crape capul.

Și atunci le-am văzut. Slujnicele pe care le remarcasem prin absența lor, toate venind în șir prin grădini, ca un șarpe urlător al disperării. Cu gurile căscate, smulgându-și părul și robele cu mâinile, și în tot acest timp, cacofonia sinistră devenea tot mai puternică. Tauropolis a scâncit.

Tezeu a sărit spre ele.

– Ce înseamnă asta?

La vederea lui, unele dintre ele au prins a urla și mai tare. Altele s-au aruncat la pământ.

Mă furnica pielea de frică; tânjeam să se sfârșească totul. Am căutat printre chipurile femeilor tulburate s-o văd pe Fedra, dar n-am zărit-o nicăieri.

Tânăra din fața procesiunii – mai degrabă o fată decât o femeie – i-a întins lui Tezeu o bucată de hârtie mototolită. O scrisoare? Trebuia să fie de la Fedra. Oare fugise deja? Era asta vestea plecării ei? Inima mi-a tresăltat dureros. Oare reușise? Fugise cu Hipolit până la urmă? E posibil să-i fi învins rezervele și reticența și să fi părăsit deja împreună Atena? Mă durea că nu și-a luat rămas-bun, că nu a mai căutat refugiul insulei Naxos, fiindcă asta nu putea fi decât din vina mea. Dar chiar și așa, dacă scăpase de Tezeu, nu putea fi decât spre binele ei.

Tezeu a pălit brusc când a citit ce scria pe hârtie. Cu un strigăt de durere, a mototolit-o în pumn și a azvârlit-o pe jos, în direcția de unde veniseră femeile care jeleau.

M-a cuprins panica. Dacă era să-i prindă, numai zeii știau ce avea să le facă. M-am străduit să-l dezleg pe Tauropolis de la pieptul meu, cu degete neîndemânatice și tremurânde.

– Te rog, i-am spus tinerei care îi dăduse biletul lui Tezeu. Te rog, ai grijă de el.

I-am întins copilul. Tauropolis a țipat când i-am dat drumul, iar zbieretele lui creșteau în intensitate odată cu ale femeilor, în vreme ce eu mi-am ridicat fustele și am fugit, oprindu-mă doar să ridic scrisoarea pe care Tezeu o aruncase pe jos.

Cerul se făcea plumburiu, cu soarele la asfințit pierdut după nori, dar vedeam silueta lui Tezeu, deja uluitor de departe. Am luat-o la goană peste pământul moale, urmărindu-l, nestânjenită măcar de data asta de vreun copil purtat în brațe. Răsuflarea îmi ardea în plămâni, picioarele îmi urlau după un răgaz, dar eu eram hotărâtă să-l prind din urmă.

Se oprise într-o dumbravă. Am încetinit, luând-o la pas, iar gâfâielile mele chinuite străpungeau liniștea de aici. Nu-i vedeam chipul.

– Tezeu? l-am strigat.

Am sperat că dacă Fedra și Hipolit se aflau pe undeva prin preajmă, mă vor auzi și vor afla că e și el aici.

S-a întors. Îl văzusem înflăcărat de câte un scop glorios, îl văzusem cuprins de valul victoriei, când ieșise din Labirint, îi văzusem chipul scăldat de o intimitate tandră, care nu îmi închipuisem vreodată că ar putea fi falsă. Însă niciodată nu-l mai văzusem distrus. Cu chipul veșted, prăbușit.

– Nu te uita, m-a avertizat.

Nu l-am înțeles. Am crezut că nu vrea să-i văd slăbiciunea.

Nu am întors privirea.

În nopțile ce au urmat, imaginea pe care am văzut-o nu m-a părăsit nicidecum, oricât de mult m-am rugat și am implorat să-mi dispară din gând.

35 FEDRA

La început, mi se pare că Hipolit nu înțelege. Cuvintele mele au fost destul de clare, însă bănuiesc că nu se aștepta la asta, așa că îmi slăbesc strânsoarea în care-i țin brațul și fac un pas în spate, ca să-i acord o clipă să cuprindă cu gândul noua noastră libertate și fericirea care ne e acum atât de la îndemână.

Chipul lui însă... Mă uit la chipul lui și se schimonosește, nu de bucurie, ci de altceva. În mine prinde să se înalțe, precum o spirală, frica.

– Știu că te preocupă tatăl tău, încep eu, încercând să-i liniștesc îngrijorările. E firesc...

– Nu mă preocupă tatăl meu, spune el în cele din urmă. Mă preocupi dumneata, regină Fedra. Mă tem că ți-ai pierdut cu totul uzul rațiunii.

Împietresc. Nu așa mă așteptam să fie. Crezusem că va fi uimire, poate chiar și agonia nehotărârii în timp ce se luptă cu trădarea, dar chiar și asta nu anticipasem că va dura prea mult. La urma urmei, eu am avut nevoie doar de câteva clipe în Creta, în urmă cu atâția ani, ca să aleg să-l urmez pe Tezeu și să sfidez tot ce era sacru pentru tatăl meu. Abia dacă a fost, de fapt, o decizie. Hipolit de ce arată acum atât de trist, atât de furios, atât de... scârbit?

Începe să mă furnice pielea. Nu se poate. Ca prin vis, îmi silesc buzele uscate să se miște și vorbesc din nou.

– Ce treabă are iubirea cu rațiunea? îl întreb, cu un glas spart.

El scutură vebement din cap și se îndepărtează de mine.

– Te-am privit ca pe o mamă aici, la Atena, șoptește el.

Rușinea, fierbinte și stacojie, mă inundă. Am zburat încoace pe aripile iubirii, având încredere că ne vor purta pe amândoi departe. Imaginea de odinioară a lui Icar îmi licărește în minte. Mă simt bătrână, ridicolă, cum stau aici. Sunt o nechibzuită care ar fi trebuit să

știe mai bine de atât, iar dintr-odată nu-i mai pot suporta prezența, la fel cum nici el nu o mai suportă pe a mea.

Tresare de scârbă, de aversiune față de mine.

Iar acum văd atât de limpede lucrurile. Iubirea pentru el, pe care am prețuit-o într-atât, a fost întocmai cum a spus: o nebunie.

Trece brutal pe lângă mine, dar eu nu-l urmăresc cu privirea. Sunt înlemnită. Dacă mă mișc, atunci înseamnă că e adevărat ce se întâmplă. Dacă fac un singur pas, e un pas spre un viitor care a luat-o brusc la vale și nu am nici o speranță să mai recapăt vreodată controlul asupra lui.

În fiecare zi, de câteva luni întregi, am visat să fug împreună cu Hipolit. De ce mi-am pus eu, Fedra din Knossos și Atena, speranțele într-un bărbat? Când ar fi trebuit să văd că ceea ce îmi doream, de fapt, cu adevărat era pur și simplu să evadez.

Acum nu mai pot să pășesc înapoi în cealaltă viață. Las gândurile să-mi gonească prin minte – nevasta lui Tezeu, o regină singuratică, o mamă pentru niște copii pe care abia dacă-i cunosc. Nu asta era viața pe care trebuia s-o am, știu lucrul acesta cu toată ferocitatea pe care am confundat-o cu iubirea.

Dar ce e de făcut acum? Hipolit e tânăr, iar tinerii sunt repeziți și impetuoși. Ar trebui să știu. Panica din ochii lui... pun rămășag că nimic din viața lui simplă nu l-a pregătit pentru un asemenea moment. Înțeleg acum că, desigur, nici măcar nu a bănuit ce sentimente îi port. Nici pentru o clipă. Sinceritatea nu i-ar îngădui să-și închipuie că altcineva și-ar putea ascunde adevărul din suflet în fața lui.

Sinceritatea lui. Sinceritatea lui simplă și virtuoasă. Îmi duc mâna la gură, gura mea nesăbuită, care lăsase să se reverse un asemenea dezastru.

Hipolit nu va ține ascunsă povestea asta nici măcar o clipă. De îndată ce-l va vedea pe tatăl său, îi va povesti – e la fel de sigur ca faptul că noaptea vine după ziuă.

Numai zeii știu ce a făcut Tezeu cât a cutreierat lumea, în anii căsniciei noastre. Însă dacă aude că am lăsat să-mi treacă prin minte fie și cel mai mărunt licăr al atracției față de alt bărbat – și nu orice bărbat, ci fiul lui... Deodată, mă cuprinde groaza. Văd negru în fața ochilor, îmi pierd echilibrul, mă clatin și mă agăț de peretele aspru al grajdului, ca să rămân în picioare.

Trebuie să-l opresc. Trebuie să-l opresc pe Hipolit, să-l implor să mă protejeze. El nu înțelege nesinceritatea, știu asta, dar înțelege mila. E blând până în adâncul ființei sale. Dacă mă arunc la picioarele lui, născocesc o poveste cum că m-ar fi cotropit nebunia – că n-a fost decât o sminteală de moment. Sau că i-am jucat o festă ori că i-am pus la încercare loialitatea în vreun fel. Dacă ar ști ce-o să-mi facă tatăl lui – n-are cum să-și închipuie singur, nu e capabil să-și imagineze așa ceva –, dacă îi spun, cu siguranță nu mă va lăsa pradă furiei lui Tezeu. Dar dacă nu-i e milă de mine, cum rămâne cu copiii mei? Îmi amintesc prea bine de rușinea pe care o mamă adulteră a abătut-o asupra familiei noastre. Acum și copiii mei vor suferi?

Îmi simt picioarele vlăguite sub mine, dar trebuie să fug. Să fug ca să-l prind din urmă. Mă împleticesc până la ușă, dar a dispărut – poate să fie oriunde pe dealuri. Dacă a luat unul dintre caii de pe pășune, poate să fie deja la leghe distanță.

Mă uit în jurul meu, copleșită de confuzie și teroare. Poate dacă fug înapoi la palat, la Ariadna, reușim să plecăm împreună? Am pus-o și pe sora mea în primejdie, înțeleg acum. Fiindcă dacă Tezeu se întoarce, iar ea se întâlnește cu el înaintea mea... N-a avut nici o remușcare s-o lase pe Ariadna să moară o dată, la urma urmei. Eu am adus-o în furtuna iminentă a mâniei lui, aici, departe de protectorul ei nemuritor; e singură și vulnerabilă din pricina mea.

Smulg o bucată de papirus de pe o poliță aflată pe peretele grajdului. Un inventar al cailor; nu mă interesează să-l citesc. Dar dacă Hipolit vine mai întâi la

grajduri, pot să-i las o scrisoare, prin care să-l implor să-mi cruțe viața.

Apuc doar să-i scrijelesc numele pe papirus, apoi mă opresc, îl mototolesc în pumn și-l vâr sub cingătoare. O scrisoare, dacă va fi găsită, mă va condamna mai abitir decât ar putea s-o facă vreodată vorbele lui Hipolit. Mai bine am să ard papirusul.

Mă întorc afară, întorcând capul ba spre priveliștea palatului îndepărtat, ba spre cea a dealurilor din zare și a pădurii amenințătoare din apropiere. Unde să mă duc? Ce să fac? Îmi vine să mă sfâșii în bucăți, să-mi jupoi singură pielea – și odată cu ea, umilința și durerea care mă înnebunesc.

Mă gândesc pentru o clipă că am putea să fugim împreună, eu și Ariadna, că aș putea s-o găsesc chiar acum. O să iau eu în mână vâslele corabiei sale dacă e nevoie, orice ca să scăpăm de aici.

Însă e prea târziu. Deja e prea târziu pentru mine. Fiindcă aud sunetul care mi-a vârât groaza în suflet de fiecare dată când a răsunat peste câmpia netedă a Atenei, de la prima plecare a lui Tezeu.

Întâi, nota prelungă a unei singure goarne, căreia i se alătură apoi încă una și încă una, până când un cor triumfător răsună între zidurile de piatră care ne prind aici în capcană. Anunțând sosirea în siguranță a regelui.

Tezeu s-a întors. Am pierdut prilejul să scap.

Pe față îmi lunecă lacrimi și un scâncet crud pe care nu-l recunosc îmi scapă din gâtlej. Hipolit nu-i de găsit. Ar putea fi deja la palat, gata să le spună tuturor.

Într-o direcție se găsesc văile pustii și munții de dincolo de ele. Dacă fug într-acolo, o să fiu sfâșiată de fiarele sălbatice. Sau Tezeu și Hipolit o să urce pe cai și-o să vină după mine. N-o să mă las vânată ca o creatură neajutorată, pitindu-mă după vreun bolovan și ascultând bocănitul copitelor. În cealaltă direcție, palatul se înalță din stâncă și nu-mi pot îngădui să mă gândesc ce m-ar aștepta acolo. Speranțele mele intime, visurile nesăbuite pe care le-am lăsat să se dezlănțuie,

expuse în fața lumii, afișate spre disprețul și judecata tuturor celor peste care am domnit până acum. Vai, ce s-ar mai bucura de rușinea mea. O femeie decăzută e cea mai dulce distracție pe care o cunosc; am mai văzut asta și în Creta. N-o să las să mi se întâmple așa ceva.

N-am unde să mă duc. Preț de o clipă, mă gândesc să mă ascund sub paiele din grajd, ca o fetiță care se crede în siguranță dacă strânge numai din pleoape suficient de tare. Însă eu știam de când eram copilă că nu există apărare împotriva unui monstru.

Un lucru din grajd îmi atrage atenția. Trag aer în piept, adânc și tremurând, și încerc să-mi vin în fire destul cât să gândesc. Ce am văzut ar putea să fie singura mea speranță de scăpare din coșmarul acesta pe care mi l-am adus singură pe cap...

Arunc o privire spre dumbrava deasă din fața grajdului. Groaza care m-a mistuit începe treptat să se topească acum, înlocuită de ceva mai statornic. Ceva mai sigur.

O cale de scăpare. E singurul lucru la care mai pot spera acum.

36 ARIADNA

Mai întâi am auzit pârâitul funiei. Copacii erau întunecați, iar un vânt liniștit le înfoia ramurile, făcându-le frunzele să fluture. Numai o formă se legăna în spatele lui, diferită de celelalte. El a întins brațul să mă oprească, dar eu am mers mai departe, de parcă ar fi fost un vis.

Fața ei era umflată. Înnegrită. M-am răsucit pe călcâie de îndată ce mi-am dat seama ce privesc, însă imaginea surorii mele – dezolantă și rigidă în lațul funiei ce atârna de ramura de deasupra – îmi era deja arsă pe retină.

– Hipolit, a gemut Tezeu. Biletul ei îl pomenește pe Hipolit.

– Dă-o jos, am șuierat.

Îi vedeam trupul greu, legănându-se dezgustător, și nu puteam suporta.

– Fiul meu, a spus. El a făcut asta.

Cu coada ochiului, am văzut cum se apropie de noi alte siluete. Bărbați tineri, grăjdari probabil. Nu Hipolit.

– Dă-o jos, am spus din nou.

Am văzut cum li s-au schimonosit chipurile când au înțeles ce privesc, înghețați o clipă de șocul descoperirii. Apoi unul dintre ei s-a căutat la brâu după un cuțit, s-a apropiat de copaci, cu ceilalți în urma lui.

Nu i-am privit.

Tezeu se învârtea de colo-colo, smulgându-și părul din cap.

– Ce vrei să spui? m-am silit să întreb, luptându-mă cu groaza neagră ce amenința să mă cuprindă cu totul. Hipolit i-a făcut asta? Cum așa?

A scrâșnit din dinți.

– Îl pomenește în scrisoare. Hipolit, asta scrie. Biata mea, nevinovata mea Fedra. N-a găsit tăria să scrie ce i-a făcut, însă eu știu.

În spatele meu, pârâitul funiei încetase. M-am îmboldit să mă uit din nou. Cu o blândețe care m-a făcut să mă simt recunoscătoare în mijlocul acestui coșmar, grăjdarii i-au luat trupul în brațe, lăsând-o ușor pe pământ, în timp ce funia retezată flutura grotesc în adierea vântului.

– Ce știi? am întrebat eu dintr-o suflare.

– Știu ce fac bărbații, a răspuns, cu o notă sumbră în glas.

M-am convins să despăturesc scrisoarea, mi-am convins mâna s-o țină nemișcată și ochii să se concentreze pe buclele elaborate ale scrisului ei copilăresc.

– Scrie... scrie doar numele lui, am zis. Nu că i-ar fi făcut ceva.

Tezeu a scuturat din cap. Am văzut cum îi mocnește furia în ochi, pârjolind disperarea.

– Nu a putut să scrie, nu a putut să numească ce i-a făcut, dar sigur a făcut-o. Altfel de ce... altfel de ce ar fi luat ea o funie din grajd, ca să facă una ca asta...?

Am lăsat capul în jos. Nu voiam s-o trădez, dar nu puteam să-l las să creadă că fiul lui e un monstru.

– Îl iubea, am șoptit. Și cred că el nu simțea la fel. Și probabil i-a spus. Asta e tot.

Am închis ochii, nevrând să-i văd reacția.

– Ha! a scuipat el.

Am deschis ochii, uluită.

– Ariadna, tu nu cunoști bărbații. Bineînțeles că a pângărit-o; Fedra n-ar fi făcut așa ceva dacă n-ar fi scos-o din minți. Știu asta.

Oare avea dreptate? Oare Fedra îi spusese că îl iubea, iar el înțelesese din asta că putea face tot ce poftea? Oare legământul lui de castitate fusese doar o fațadă, genul de minciună pe care ar fi spus-o tatăl lui ca să facă o femeie să-l creadă nevinovat, când de fapt era un animal cu sângele fierbinte? Oare Fedra se gândise mai bine la planul ei, oare încercase zadarnic să-l respingă?

Din câte îmi povestise Fedra despre Hipolit, nu credeam așa ceva. Nu puteam să împac imaginea tânărului timid pe care-l întâlnisem pentru un scurt moment în curte cu ceea ce spunea Tezeu. M-am temut că își judecă fiul după propriile standarde.

– Tezeu, fiul tău nu îți seamănă, am spus, și nu-mi păsa dacă vorbele mele păreau brutale. Fedra nu a scris nimic care să sugereze ce zici tu. Îți spun, îl iubea și avea de gând să-i mărturisească astăzi.

– Atunci el a luat-o ca pe o invitație! a mugit Tezeu.

– De ce? am strigat și eu. Când a răpit fiul tău vreo femeie, a luat-o cu el și a lăsat-o făcută fărâme, fără să privească înapoi? A învățat de la mama lui, nu de la tată!

Tezeu a scuturat din cap.

– Ești la fel de naivă ca atunci când te-am lăsat pe Naxos.

Acum îmi clocotea mie furia în vene. Eram bucuroasă; orice, numai nu hăul care simțisem că se cască în mine când am văzut trupul spânzurat al surorii mele.

– Tu ești cel naiv, i-am șuierat. Orb la tot ce se petrece în jurul tău. Fedra a petrecut atâția ani nefericiți alături de tine; mă bucur că ai fugit și m-ai părăsit. Aș fi preferat să putrezesc pe plaja aia decât să mă mărit cu tine. Mi-aș dori doar să o fi putut salva și pe ea.

A pornit spre mine. O clipă am crezut că mă va lovi, în schimb m-a împins la o parte din drumul lui, trecând valvârtej pe lângă trupul neînsuflețit al Fedrei și plecând departe de noi toți.

Grăjdarii se zgâiau la mine. Cel care o dăduse jos a dat să spună ceva, dar părea să nu-și poată găsi cuvintele.

– O puteți duce înapoi la palat? am întrebat.

Mă ustura fața și glasul mi-era firav.

Tânărul a încuviințat din cap; a făcut un pas înainte, de parcă ar fi vrut să mă aline, apoi s-a răzgândit.

– O ducem, mi-a promis. Dar Tezeu...

– Trebuie să-l avertizați pe Hipolit, am spus eu, mecanic. Spuneți-i ce crede tatăl lui despre el, ziceți-i

să fugă.

Pe chipul tânărului era întipărită groaza.

– Hipolit călărește pe plajă, a spus.

– Încotro e plaja? am întrebat.

Am știut dinainte să răspundă.

– E încotro a pornit Tezeu.

Băiatul își frângea mâinile. Nu putea fi cu mult mai mare decât era Fedra când am plecat eu din Creta.

– Luați-i trupul, i-am spus și am luat-o din nou la fugă.

Ploaia a început să se prăvălească din cer, care căpătase acum o nuanță înfiorătoare de galben. Sub tălpile mele care-l izbeau ca niște ciocane, pământul părea să se cutremure, un huruit grozav ce răzbătea dinspre stânci, când am ajuns la plajă; o fâșie lungă și pustie de nisip, sub cerurile monstruoase. Departe de tot, vedeam o siluetă tânără călare, iar făptura masivă gonea cuprinsă de panică, galopa dezlănțuită spre Tezeu, care stătea în mijlocul plajei, cu brațele întinse către mare.

– Măreț tată, Poseidon, urla el peste mugetul valurilor. Răzbună-mi soția nevinovată; pedepsește-mi fiul demn de dispreț pentru nelegiuirea sa depravată!

Marea clocotindă s-a umflat, de parcă i-ar fi auzit rugăciunea. Armăsarul necheza frenetic, disperat, izbind cu copitele în nisip, destul de aproape de-acum cât să văd spuma la botul animalului și panica din ochii lui Hipolit în timp ce trăgea de hățuri.

– Tezeu, oprește-te! am urlat cât mă țineau plămânii.

Simțeam gustul sângelui în fundul gâtlejului.

– Greșești, Tezeu, nu face asta!

Era prea târziu; era foarte departe de mine, pierdut în setea lui disperată de răzbunare.

Un val s-a înălțat în spatele tânărului călăreț și al calului său îngrozit; un perete uriaș de apă verde. I-a izbit pe amândoi, făcând calul să-și frângă picioarele. S-au rostogolit în muntele agitat de apă, un amalgam de brațe și picioare zdrobite. Acolo unde stăteam eu, apa

îmi șuiera la glezne, un șoc rece pe piele. Forța apei îl răsturnase pe Tezeu la pământ, dar în clipa când valul a fost supt înapoi în mare, s-a ridicat gâfâind în capul oaselor.

Hipolit zăcea frânt, prins fără speranță în curelele de piele ale hățurilor. Calul zăcea nemișcat, puțin mai departe. Sub amândoi se întindea o pată închisă la culoare.

Norii s-au împrăștiat, iar cutremurarea pământului s-a oprit; furia lui Poseidon se mistuise.

Cu doar câteva ore în urmă, o îmbrățișasem pe Fedra la piept. Fusese rigidă și neclintită în brațele mele, însă totodată atât de plină de viață și hotărâre. Ce s-o fi schimbat înlăuntrul ei? Pasiunea și vitalitatea, scurse amândouă prin lațul unui știreang pe care l-a legat chiar ea.

Care era adevărul? Oare Hipolit chiar făcuse ce presupunea Tezeu și se dovedise a nu fi cu nimic mai bun decât tatăl lui cel hoinar, prăduitor și amăgitor? Sau pur și simplu o refuzase, așa cum îi spusesem Fedrei că se va întâmpla? Orice s-ar fi petrecut între ei era pierdut acum, cunoscut doar de ei doi.

L-am lăsat pe Tezeu în locul unde stătea, nemișcat, uitându-se lung la băiatul stâlcit în ghearele morții. Nu mai existau cuvinte; nu mai aveam nimic să ne punem.

La palat, o hărnicie tăcută era în toi. Femeile se apucaseră deja să spele trupul Fedrei, s-o ungă cu uleiuri și s-o pregătească de îngropăciune. Ochii îmi ardeau de lacrimile ce nu voiau să cadă, iar gâtul mi-era prea uscat și iritat ca să vorbesc, însă am reușit să rostesc cu greu că și Hipolit a murit. Am înclinat capul ca să nu fiu nevoită să le văd chipurile. Mi-am luat pruncul în brațe și m-am lăsat cutremurată de suspinele pe care nu le puteam elibera. Voiam să plec înainte să se întoarcă Tezeu; nu mai voiam să rămân în Atena nici măcar o noapte.

Nu știu cum am petrecut călătoria înapoi, mută sub cerul înstelat. Îmi doream numai să fiu acasă, să nu fi venit niciodată aici. Când am acostat la Naxos, am ținut capul jos, incapabilă să privesc în jur, în caz că aș fi văzut chipul lui Dionysos și aș fi citit pe el reproșul – sau, mai rău, un memento al faptului că el îmi spusese adevărul, și anume că din călătoria asta nu putea ieși decât un dezastru.

Îi cunoșteam statura, forma umărului lângă umărul meu, senzația brațului său pe spinarea mea. Chiar și așa, nu am ridicat capul. Îmi doream ca lumea să revină la ceea ce fusese înainte ca Fedra să vină încoace, înainte să știu lucrurile acelea.

A pășit alături de mine, fără să spună nimic. Când Tauropolis s-a mișcat și s-a foit și a plâns, l-a luat în brațe și l-a liniștit. A rămas cu brațul în jurul meu, dar nu a încercat să mă forțeze să vorbesc înainte ca, după multă vreme, să-l privesc în față.

Expresia lui era atât de familiară, atât de neschimbată. Nici urmă de zeul sălbatic al pădurii nu ardea în fundul ochilor săi. Nu era nimic acolo decât căldură, dragoste și grijă. Abia atunci m-au podidit lacrimile și am plâns – cu suspine prelungi și dureroase, care îmi făceau oasele să se zgâlțâie și îmi înăbușeau aerul din plămâni.

PARTEA A PATRA

37

Soțul meu m-a lăsat să vorbesc fără să mă întrerupă, m-a lăsat să-i spun tot ce s-a întâmplat. S-a mulțumit să mă asculte. Apoi m-a lăsat să dorm, un somn lung și greu, din fericire, lipsit de vise.

A doua zi, m-a condus înapoi pe plaja unde ne plimbam întotdeauna înainte, în vremuri mai vesele.

– Dacă aș fi știut ce o să se întâmple, nu te-aș fi lăsat să te duci, a spus.

– Nu contează, am răspuns eu, scuturând din cap.

M-a privit cu atenție.

– Ai fost în poiană în noaptea aceea.

Oare știuse în tot acest timp? Am încuviințat din cap.

– Te-a înfricoșat? a întrebat. Ți-e teamă încă? De-asta te ferești de mine acum?

Îmi înconjuram corpul cu brațele, parcă pentru a mă împiedica să mă prăbușesc. Nu-mi dădusem seama că mă feream de el, dar acum am înțeles că asta făceam.

Nu a așteptat un răspuns.

– Știu că poate părea..., a început el, căutând cuvântul potrivit, un olimpian confuz pentru o clipă. Tulburător, a completat apoi. Pentru cineva din exterior, poate părea ceva barbar.

M-am întrebat cum de devenisem cineva din exterior. Credeam că formăm un cerc desăvârșit, el și cu mine, cu copiii noștri strânși în îmbrățișarea noastră protectoare. Când se îndepărtase de noi? Și cum de nu observasem?

– Riturile sângelui, a spus, iar vocea i-a zăbovit asupra cuvintelor, savurându-le ca pe un vin rafinat.

Mi-a aruncat o privire și mi-a văzut repulsia din ochi.

– Nu e un dans al morții ce facem noi, a spus.

Acum glasul i-a devenit mai sincer, iar degetele lui s-au încleștat în jurul brațului meu.

– Iedul... moare ca să poată trăi. Ca să-l pot readuce la viață. Mi-aș dori să-ți pot explica, Ariadna, mi-aș dori

să poți vedea!

Arăta din nou ca un puștan – zeul tinerel care sărise de pe corabie cu ani în urmă, cu delfinii care se năpusteau sălbatic în valuri în urma lui –, atât de plin de veselie și de o exultare ce părea nevinovată.

– Dintre toți zeii, cu toate trucurile lor – tunete, sandale zburătoare, arcuri de argint și tot restul –, care dintre ei poate ține moartea în mâini și o poate transforma la loc în viață? Care dintre ei poate reînnoi ceea ce se destramă în fum rece în fața ochilor și poate să-i redea suflul vieții, cald și viguros? Numai eu, Ariadna, numai eu mă aflu la cumpăna aceea fragilă dintre viață și moarte. Numai eu mă pot avânta chiar în clipa în care viața se scurge din trupul cald încă, pentru a o reda ființei sale întregi și vioaie, de parcă nu s-ar fi stins niciodată.

Imaginea Fedrei, legănându-se încet și greoi de o creangă, a pâlpâit între noi pentru o clipă.

– Nu pot s-o fac după ce trupul se răcește, a recunoscut el. Când sufletul s-a dus de tot și e pe drum spre Hades, nu pot să-l smulg înapoi. Abia în clipa finală, când ultima pulsație a vieții continuă să curgă, abia atunci pot să-i abat cursul. Dacă aș putea să mai iau înapoi vreun suflet din regatul acela umed și rece, crede-mă, Ariadna, că ți-aș aduce-o înapoi pe sora ta. Asta nu se poate, altfel aș face asta pentru tine.

L-am crezut. Și măcar pentru asta m-am bucurat.

– Dintre toți olimpienii, numai eu am puterea asta, a zis din nou. Este o măreție pe care ei nu o pot pretinde. Iar adeptele mele, menadele... pentru ele, e ceva dincolo de orice închipuire. Le aduce aici în cete mai numeroase ca oricând. Pe măsură ce se va răspândi vestea că Dionysos poate aduce morții înapoi la viață, vor veni la mine cu miile...

S-a oprit. Știam că privea mai departe de mine, la altarele fumegânde, la sacrificii și rugăciuni și cântece, în fiecare cetate măreață care răsărea în lumea largă, dincolo de insula noastră. Era o ispită grozavă, într-

adevăr. Nu aveam destulă putere cât să-i arăt că e pură înșelătorie. Se vor aduna toate să-l slăvească pe Dionysos, în speranța că el le va aduce morții înapoi, știam asta. Însă surorile și frații lor iubiți, scumpii lor fii și fiice, dragii lor părinți vor rămâne sub privirea neînduplecată a lui Hades. Tot ce le putea oferi soțul meu era un ied reînviat, îmbinat la loc la câteva clipe după ce îl sfâșiaseră cu mâinile goale.

Odinioară, poate, i-aș fi spus toate astea. Însă ceva mi-a spus că acum nu va voi să audă aceste lucruri de la mine. La fel ca Fedra, care rămăsese impasibilă, în vreme ce eu îi spuneam adevărul nedorit.

Nici nu știam de unde să încep.

– Nu mi-a plăcut, am zis cu glas subțire.

Moale. Fără rost.

– Atunci să nu ne mai urmărești și altă dată, a răspuns, fără vreo notă de asprime în glas.

L-am lăsat să mă ajute să mă ridic în picioare. Ne-am întors împreună acasă, unde copiii noștri se jucau. Eram unul lângă altul, iar el poate credea că suntem la fel de apropiați ca întotdeauna. Însă eu știam că între noi s-a căscat un hău și nu credeam că îl va mai putea traversa vreodată.

Nu eram sigură nici măcar că aș vrea să încerc.

Pe Naxos, viața mergea mai departe. Bucuria simplă a existenței noastre era distrusă, dar am găsit că era surprinzător de ușor să continui ca înainte. Dionysos și cu mine râdeam în continuare, stăteam de vorbă în continuare, deși niciodată despre ceea ce văzusem sau despre zei. Copiii creșteau în continuare. Menadele cântau zi de zi sub razele soarelui și urcau legănându-se în munți, la adăpostul întunericului.

Dionysos venea și pleca, așa cum făcuse întotdeauna, dar eu nu-i mai ceream acum povești despre ce a văzut și a auzit. Nu mai tânjeam după vești de dincolo de mare. Nici nu mă mai oboseam să întreb de ce nu se gândea niciodată să mă ia cu el.

Dispoziția i se luminase; măcar atât era limpede. Noua sa putere îi aducea adepte, așa cum anticipase, și nu mai părea să se întoarcă din călătorii îmbufnat și cu toane. În schimb, se întorcea ca Dionysos cel de altădată – sprinten și mereu vesel.

Uneori, în orele liniștite ale nopții, deschideam ochii în întuneric și vedeam chipurile acelea din poiană, contorsionate și cu ochii goi, auzeam geamătul sinistru al cântecului lor. Pe fundal, Fedra se legăna în ștreang, cu mugetul mării în depărtare. Apoi mă trezeam și ieșeam în ceața care se învolbura pe plajă înaintea zorilor și mă plimbam încolo și încoace, până când soarele răsărea și stingea imaginea.

La lumina limpede a zilei, puteam găsi argumente raționale. Ritualul lor nu făcea nici un rău – animalul trăia mai departe nevătămat, și până dimineața totul era bine. Nu vedeam nici o urmă de cruzime la menade, în vreme ce cutreierau ziua pe câmpurile noastre. Mă întrebam dacă asta nu cumva contribuia la blândețea lor. Ritualul dădea o formă înfricoșătoare furiei și durerii care le conduseseră pe atâtea dintre ele încoace; noaptea urlau și dansau în frenezia aceea însângerată, astfel încât la lumina zilei să poată trăi senine. Dionysos nu îi adusese înapoi pruncul Eufrosinei; oasele fiicei sale zăceau încă acolo unde murise, singură-singurică, fără să-i audă nimeni plânsetele. Când îmi imaginam lucrul acesta, înțelegeam că se poate găsi o oarecare satisfacție în urletul acela comun de extaz visceral, în timp ce sfâșiau piele și mușchi ca să ajungă la inima încă bătând a creaturii, pierdute împreună în nebunie, zbierându-și durerea și frustrarea. Cine eram eu, mamă a cinci copii sănătoși, ca să judec suferința altei femei? Poate cultul soțului meu era un antidot la aceste pierderi, purtate altfel în tăcere.

Am găsit un fel de pace, eu, Dionysos și menadele. Întorceam hotărâți privirea și navigam spațiile stânjenitoare într-o tăcere neîndemânatică, fără a

recunoaște ce evitam și de ce. Mergea bine așa. Însă eu respiram mai ușor când era plecat, când îmi puteam revendica plajele și pădurile și tăcerea calmă, sub lumina lunii mari și argintii.

Însă problema celor din Argos îl tulbura încă pe Dionysos. Încă spumega de ranchiună față de fățarnicul său frate vitreg, care își păstra poziția împotriva cultului vinului.

– Nu mă surprinde însă, i-am spus într-o seară, când se plângea din nou de sfidarea neclintită a cetății Argos.

Parfumul iasomiei venea în valuri, dens și senzual, dinspre inima insulei, plutind în aer peste valurile leneșe. Dionysos nu părea să observe frumusețea locurilor în care ne aflam. Pe vremuri, se delecta cu ea când se întorcea de pe câmpii deșertice sau din orașe împuțite. Lăsa capul pe spate și inspira aerul proaspăt și curat al insulei Naxos și se declara sătul și mulțumit, îmbătat de briza parfumată. Acum dădea șuturi în nisipul de la picioare, încercând să scoată o piatră înfiptă adânc în pământ. O încruntătură îi zbârcea fruntea perfectă.

– Ce nu te surprinde? Aroganța sau nesupunerea lui? a bombănit el.

– Oricare. Amândouă. Oricare.

Am privit cum degetul lui mare lovește piatra. Un muritor ar fi tresărit, și-ar fi luat laba piciorului în mână, ar fi țopăit într-o pantomimă a durerii. O vânătaie s-ar fi deschis ca o floare lividă, verde cu galben, pe pielea lui. Dionysos a țintit iar și a lovit. O crăpătură subțire, cât un fir de păr, a crescut în zigzag pe suprafața aspră a pietrei.

– Orice bărbat care etalează un asemenea scut nu poate înțelege ce înseamnă respectul.

Ori de câte ori Dionysos îl aducea în discuție pe Perseu, eu mă gândeam la Meduza. Vedeam sabia grozavă a eroului cum sfârteca aerul, sclipind în lumina soarelui, în vreme ce el înclina privirea spre reflexia ei din scutul său ca o oglindă și ținteа spre grumazul ei

vulnerabil. Meduza, care avusese un singur păcat, și anume mândria ridicolă față de părul ei minunat. Mă gândeam la chipul ei desfigurat, contorsionat și monstruos, fixat acum într-un urlet nesfârșit și mut pe același scut. Se spunea că statui înghețate din piatră sunt înșirate de-a lungul zidurilor ce înconjoară Argos; toate surprinse pentru totdeauna în grimasa lor de teroare din clipa când Perseu i-a arătat acel disc teribil flecărui nelegiuit sau păcătos sau dușman nefericit care-l jignea.

– Povestea Gorgonei te nemulțumește, a remarcat Dionysos. De ce te dezgustă atât de tare?

Când discutaserăm prima dată despre Pasifae și Semele, îmi citise cu ușurință pe chip sentimentele. Știuse cum mă simt, fiindcă și el simțea la fel. Acum de ce nu știa?

– Meduza a fost prefăcută în monstru ca să plătească pentru fărădelegea lui Poseidon, i-am reamintit. Acum un bărbat se fălește cu capul ei, înfiorător și grotesc, ca să-și pedepsească dușmanii. Toată lumea se ferește de ea. Însă altarele lui Poseidon sunt încă pline de ofrande fumegânde.

– Perseu s-a folosit de Meduza, la fel cum tatăl tău s-a folosit de Minotaur, a spus Dionysos încet.

Am întors capul, surprinsă. Deci își amintea. M-a luat de mână, iar palma lui era caldă și uscată. Am simțit cum spațiul dintre noi se micșorează puțin.

– Minos și-a primit pedeapsa la o curte îndepărtată, unde străinii au făcut dreptate. Nu ar fi trebuit să fie așa. Eu ar fi trebuit să fac dreptate – să-i pedepsesc și pe el și pe Tezeu deopotrivă – pentru ceea ce au făcut.

Niciodată nu mai tânjisem după răzbunare; era suficient doar să fiu eliberată de amândoi. Mă întrebam dacă Meduza mai putea gândi și simți cu capul retezat, fixat pentru totdeauna pe scutul cuceritorului său, spre a-i aduce gloria și victoria oriunde s-ar afla. Ce răzbunare i-ar potoli setea? Ce ar fi de ajuns ca să-i astâmpere furia încinsă, care trebuie că o consuma clipă

de clipă, dacă vedea cum o afișează Perseu ca pe un trofeu și cum face oamenii să se cutremure la picioarele lui, și nu la ale ei?

– Ce gâlceavă ai avut tu cu regele Cretei sau cu prințul Atenei? am întrebat. Nu ți-au greșit cu nimic. Tezeu m-a adus aici și așa m-ai găsit tu, așa că poate ar trebui să-i fim recunoscători, am zis eu râzând, cu un glas ce mi-era străin. Însă Perseu... Perseu e fratele tău mai mic. Ai dreptate; ar trebui să te respecte. Și cine ar fi mai nimerit să-l pedepsească, dacă nu tu?

Era o minciună. Nu-mi păsa deloc că Perseu interzicea cultul lui Dionysos. Fie ca iezii din Argos să trăiască nestingheriți, mă gândeam. Însă îmi plăcea ideea că Dionysos i-ar putea aduce puțină umilință lui Perseu. Dacă ar putea să-i ia scutul acela respingător, poate să-i aducă în cele din urmă liniștea fecioarei monstruoase...

Și-a strecurat degetele printre ale mele. Când zâmbea, simțeam cum lucrurile se așază ușor la locul lor.

– Dacă am merge într-o aventură în Argos? a sugerat el, iar în ochi i se citea o veselie veche. Spuneai că vrei să mă însoțești în călătoriile mele, iată că acum e momentul. Poate i-am arăta ce le refuză supușilor săi prin interzicerea riturilor mele.

Nu l-am întrebat ce vrea să spună. Însă m-am învoit oricum pe loc. Așadar, cum pot să nu-mi asum responsabilitatea pentru ceea ce a făcut?

În noaptea aceea, peste Naxos s-au năpustit furtunile. Cerurile s-au umplut de nori amenințători, și Eol a dat drumul vânturilor mânioase peste insulă, care au prins a lovi chiparoșii și vița-de-vie, încovoind până și cei mai semeți stejari de pe munte, prăvălindu-i cu un zgomot grozav și făcându-i țăndări. Fulgerele pulsau ca niște perdele vii de un alb orbitor, iar tunetele mugeau ca o fiară flămândă.

I-am strâns pe băieți aproape și le-am spus povești, pe pernele moi pe care le strângeam în jurul nostru. Le-am povestit despre nimfele blânde de pe muntele Nysa, care îl crescuseră pe tatăl lor. Le-am povestit despre hoardele amazoanelor care goneau sălbatice și libere, care puteau slobozi săgeți cu o precizie mortală de pe spinarea cabrată a unui cal, și a căror pricepere la aruncarea suliței e neegalată. După o vreme, în pofida ploii violente ce răpăia fără încetare pe zidurile din piatră, copiii au adormit. Când am îndrăznit să-mi eliberez brațele din jurul trupurilor lor mititele, m-am furișat până la fereastra de unde urmărisem de atâtea ori procesiunea lui Dionysos, în timp ce urca pe munte. În noaptea asta, pe Naxos nu se plimba nici o menadă. Poiana era, probabil, pustie. Erau acolo doar copacii și furtuna.

Da, mă întrebam ce are de gând Dionysos să facă în Argos, dar recunosc că gândurile mele erau lenețe și vagi. Urma să fie un fel de spectacol al puterii, bănuiam, ca să-și dovedească superioritatea față de fratele lui cel încrâncenat și încăpățânat. Ce avea să se petreacă mai exact, nu îmi puteam închipui. Genul acesta de aventură era tipică mai degrabă celorlalți olimpieni; zeilor pe care Dionysos îi disprețuise întotdeauna. Nu eram sigură cum avea el de gând să procedeze.

Până în zori, furtuna s-a potolit. Când ne-am trezit, am mâncat smochine cu miere la micul-dejun, în lumina slabă a soarelui, apoi ne-am plimbat pe plajă, inspirând cu putere aerul proaspăt. O zi bună să pornim pe mare.

Copiii erau neliniștiți că plec din nou – de data asta și cu tatăl lor. Erau obișnuiți să mă aibă întotdeauna prin preajmă. L-am lăsat până și pe Tauropolis; acum era destul de mare cât să se descurce în lipsa mea, în grija menadelor atente.

Mă îndurera să plec. Nu știam la ce să mă aștept, dar nu îndrăzneam să-mi expun băieții priveliștii aceleia de coșmar, cu iezi sfârtecați în bucăți.

– Nu vă faceți griji, sunteți pe mâini bune, i-am liniștit eu.

Dionysos i-a legănat în brațe și i-a sărutat, apoi i-a declarat a fi bravii păzitori ai insulei Naxos, câtă vreme noi eram plecați.

Ne-au privit cum ne îndepărtăm, împreună cu cele câteva menade care rămâneau pe insulă. Celelalte veneau cu noi. Blazoanele grozave de iederă atârnau grele pe catarg, iar valurile tivite cu alb scânteiau în soare. Dionysos și-a strecurat mâna într-a mea. Pentru prima dată de la moartea Fedrei, am simțit un crâmpei de speranță.

38

Prima clipă când am văzut peninsula Peloponez, mi-a stârnit un oarecare entuziasm. Deplasarea mea dezastruoasă la Atena îmi retezase gustul înfloritor pentru călătorii, însă acum mă bucuram să mă aflu într-un loc nou, într-un loc care nu adăpostea nici o urmă a istoriei mele. Într-un loc nepătat de familia mea și de ghinionul pe care-l târam după noi.

Nu am mers direct la cetate. Aici nu aveam să fim întâmpinați de rege; știam să nu mă aștept la așa ceva. În schimb, am ancorat corabia într-un golf liniștit, străjuit doar de munți.

– De aici mergem pe jos? l-am întrebat pe Dionysos, surprinsă.

El a zâmbit.

– Mergem smeriți, a spus. Nu caut să-l orbesc pe fratele meu cu spectacolul divinității mele – nu încă. Pentru un rege, e un bărbat cu gusturi neașteptat de simple.

Era plăcut să ne aflăm în aer liber, înconjurați de parfumul proaspăt al copacilor și de sarea adusă de briza mării.

– Așa e când pleci de acasă? l-am întrebat. Fără car, fără zboruri?

– Uneori, a zis el, ridicând din umeri. Dar cea mai bună cale de a vedea lumea este la pas. Zeii pierd atât de multe când trec cu viteza fulgerului prin ceruri sau o iau la galop pe pământ, prefăcuți în animale. Mie îmi place să cunosc o țară, să simt diferențele. Dacă m-ai duce legat la ochi în douăsprezece locuri de pe pământ, ți-aș spune unde mă aflu numai după cum se simte adierea vântului pe piele.

Destul de ușor când ești zeu, m-am gândit. Însă deși iubeam insula Naxos, m-am întrebat de ce nu făcusem asta mai devreme.

Mergeam, poate, de vreo oră când am văzut-o, amenințătoare în depărtare. O statuie colosală, ce se profila pe cer. Vedeam aurul și fildeșul sclipind în lumina soarelui. Pe măsură ce ne apropiam, distingeam mai multe detalii. Chipul disprețuitor, inelul de bucle rigide de sub coroana strălucitoare. Ochii mari, care ne priveau de sus, severi și reci. Undele vălului de mireasă, sculptate pe spinarea ei. Într-o mână ținea o rodie imensă sculptată în piatră, cam de mărimea capului meu. Niciodată nu mai văzusem o statuie atât de mare, atât de detaliată și de glorioasă. Stătea în fața templului ei: Hera, regina olimpienilor. Persecutoarea soțului meu. I-am aruncat o privire lui Dionysos. Chipul lui era lipsit de orice expresie.

– O capodoperă, nu crezi? a întrebat.

Nu-mi puteam imagina nici cât a costat, nici câte luni de muncă trebuie să fi intrat în făurirea unui asemenea lucru. Numai un rege putea plăti pentru așa ceva; numai ocrotitoarea nemuritoare a unei mari cetăți putea fi cinstită astfel. Bucuria simplă pe care o simțisem pe când mă plimbam prin locul acesta nou începea să se închege ca laptele prins.

Însă nu am avut timp să zăbovesc asupra statuii, fiindcă după ce am trecut de întinderea următorului golf, zidurile cetății se înălțau în fața noastră. De-a lungul crenelurilor, vedeam gărzile cum patrulează. Mi-a tresărit puțin inima, întrebându-mă ce fel de confruntare ne așteaptă.

Dionysos s-a oprit la poalele zidurilor. Și-a făcut palmele căuș în jurul gurii și a strigat: „Perseu!“ Știam că zidurile nu înseamnă nimic pentru el, că juca un joc în care nu-i arăta fratelui său muritor ce atuuri are, de fapt. Poate că voia să-l tachineze: *Poftim, vin la zidurile tale ca unul dintre voi, însă tu știi că eu nu sunt așa. Ai grijă cum te porți cu mine, fiindcă s-ar putea să ajungi să vezi cât de puternic sunt cu adevărat.*

S-a lăsat liniștea, prea scurtă, înainte ca ușile mari din bronz să se deschidă. L-am cunoscut pe Perseu după

coroană și scutul rotund uriaș, pe care-l purta la șold. Acum era acoperit cu o bucată mare, pătrățoasă, de pânză purpurie. La fel ca Dionysos, și el părea că își controlează puterea. Gărzile s-au răsfirat în jurul lui, izbind cu sulițele în pământ, la unison, când au luat poziția de drepți.

– Dionysos, a spus, iar mie mi s-a părut că simt o umbră de oboseală în glasul lui. Vii iarăși în cetatea mea. De ce?

– Ce fel de primire îi oferi fratelui tău? a replicat Dionysos, zâmbitor. Ești un fiu al lui Zeus; cu siguranță știi că nu se cade să disprețuiești *xenia*, obiceiul nostru sacru?

– Ai mai abuzat și înainte de ospitalitatea mea, a zis Perseu pe un ton egal. Data trecută ți-am spus că porțile cetății mele îți rămân închise, și totuși iată-te din nou.

Ne-a măsurat pe amândoi cu privirea, oprindu-se când m-a văzut.

– Ți-ai adus nevasta? a întrebat, surprins.

Dionysos m-a strâns ușor de braț, ca să-mi dea de înțeles că trebuie să vorbesc. M-am întrebat ce căutăm, de fapt, aici.

– Într-adevăr, eu sunt Ariadna, soția lui Dionysos, am răspuns.

Perseu a dat din cap curtenitor.

– Îmi cer iertare pentru neobrăzarea mea. Nu vreau să te jignesc, dragă doamnă.

– Atunci de ce ții porțile închise pentru soțul meu, fratele tău? am întrebat.

Mă așteptasem să-l disprețuiesc pe Perseu. Încă un erou după modelul tuturor celorlalți – fiul unui zeu puternic, învingător al monștrilor, nesăbuit când venea vorba de urmări. Oare se sinchisea vreun pic de soarta Meduzei? Sau doar se bucura de supremația pe care i-o acorda capul ei furat? Arăta atât de neașteptat de blând; nu părea a fi câtuși de puțin neghiobul lăudăros la care mă așteptasem.

– Soțul tău ne amintește tuturor că sunt, într-adevăr, un fiu al lui Zeus, a răspuns. Aidoma lui, și eu m-am născut dintr-o împreunare de ocară, o insultă îngrozitoare adusă credincioasei Hera. Eu știu ce suferință îi provoacă să ne vadă, pe noi, dovada vie a ispitelor ce l-au convins pe bărbatul ei să calce strâmb.

I-a aruncat o privire rece lui Dionysos, apoi a continuat.

– Dar spre deosebire de tine, fratele meu, eu nu mă mândresc cu asta în fața ei, ca să-i întețesc agonia. Eu mă revanșez în fața zeiței. I-am construit o statuie semeață și un templu unde aducem ofrande în cinstea ei. Pe mine mă privește cu blândețe. Îmi iartă nașterea și ne onorează cetatea cu ocrotirea ei.

Atunci am înțeles. Perseu era fiul lui Zeus, dar nu avea nici o fărâmă de divinitate care să-i ofere protecție împotriva mâniei Herei. Nici măcar Dionysos nu putuse face față caznelor la care îl supusese ea odată. Ce speranță să aibă Perseu împotriva ei? I-am înțeles frica. Zeița ar fi putut face cetatea asta fărâme între degete, ba chiar mai rău. Era suficient să-i privească pe ceilalți nefericiți născuți în urma păcatelor lui Zeus. Sânge, suferință, pierdere și moarte, toate se adunau în jurul lor. Într-adevăr, era suficient să privească cerul nopții ca să-i vadă pe unii dintre ei înghețați acolo pe vecie.

Așa că Perseu trebuia să aleagă între a o jigni pe Hera și a-l jigni pe Dionysos. O dilemă îngrozitoare pentru un muritor. Îi vedeam strădania în priviri, în timp ce încerca atât de implacabil să ne respingă. Probabil că pe Dionysos îl înfuria să vadă cât de multă putere avea Hera pe lângă el. Acum înțelegeam de ce Perseu îi fusese un asemenea spin în coastă; o iritare pe care n-o putea alunga. O luptă pe care nu suporta s-o piardă.

Dionysos a pufnit zgomotos.

– Hoașca aia geloasă, a spus el. Credeam că ești mai curajos, ucigaș al Gorgonei.

Perseu s-a retras de teamă.

– Vii cu blasfemii la zidurile cetății mele. Așa ceva nu se cade.

– Dar blasfemia ta împotriva mea? i-a zis Dionysos, pe un ton batjocoritor. Împotriva fratelui tău, un zeu care deține puterea asupra vieții și morții.

Perseu a ridicat din sprâncene. Vedeam cum clocotește furia în el, dar părea în același timp extrem de obosit.

– Nu ai o asemenea putere, a spus el. Adepții tăi sunt bețivi, oameni de rușine, alungați din rândurile celor cumsecade. Oamenii decenți nu-și doresc vinul tău, decadența ta, viciile tale. Cultul tău e o pată asupra omenirii. Poporul din Argos nu ți se va supune nicicând.

În ochii lui Dionysos se citea un dispreț amuzat. Deasupra noastră, cerul a fulgerat o clipă, scăldat într-un alb orbitor.

– Vorbești sincer, a spus el, cu vocea gravă. Îngăduie-mi să-ți răspund la fel. Ai să regreți cuvintele astea, Perseu din Argos. Alungi un zeu din Olimp și-i întorci spatele propriului frate. Disprețuiești vinul și adevărul pe care îl aduce acesta. Insultele tale sunt meschine și slabe, la fel ca tine, dar intenția din spatele lor taie adânc. Îți făgăduiesc, va veni timpul când o să-ți dorești să nu fi vorbit deloc.

Gărzile se întorseseră pe călcâie, strânseseră rândurile în jurul lui Perseu și se întorceau deja spre porțile uriașe și strălucitoare. Când au ajuns acolo, Perseu s-a întors, incapabil să-și mai stăpânească frustrarea.

– Piei, Dionysos! a urlat peste spațiul dintre noi.

Strigătul său a răsunat pretutindeni, între zidurile înalte și munți, repetându-se iar și iar peste câmpie. Ușile s-au închis în urma lor, iar zăngănitul zgomotos al metalului m-a făcut să tresar.

Îmi ardea fața. De ce venisem să iau parte la așa ceva? Eu crezusem poveștile lui Dionysos despre aroganța lui Perseu. Îl crezusem a fi un alt Tezeu. Nu mă pregătisem

pentru calmul său demn, nici pentru suferința lui. Nu-i puteam ierta mândria nesăbuită datorată scutului, dar nu puteam să nu mă las înduioșată de situația în care-l adusese orgoliul lui Dionysos.

Drumul înapoi spre corabie mi s-a părut mai lung, iar tăcerea dintre noi, înțepătoare. Abia când am ajuns la adăpostul vasului nostru, departe de urechile menadelor, m-am întors să vorbesc cu el. Știam că nu va accepta niciodată ca reputația să-i fie știrbită în fața adeptelor sale, însă speram să-l conving între patru ochi.

– Hai să plecăm, l-am implorat, în clipa în care ne-am aflat în spatele unei uși închise.

El s-a încruntat, a turnat vin într-un pocal și a băut cu poftă.

– De ce să plec? Am zis că am venit aici să-i dăm o lecție neghiobului pompos de frate-meu. Crezi că a învățat-o deja?

– Cred că a învățat destule despre zei, am răspuns eu. Chiar ai de gând să abați furia Herei asupra ta? Dacă rade Argos de pe fața pământului, tu nu vei fi mai bogat în adepți. Lasă-i în pace. Să mergem altundeva.

– Nicăieri altundeva nu-mi e de ajuns, a zis el, apoi a dat pe gât vinul și și-a mai turnat un pahar. Eu vreau Argosul. Am să capăt supunerea lui. Mi se cuvine!

Mi-am trecut mâna prin păr, plin de praful zburătăcit de pe câmpiile din jurul zidurilor cetății.

– Dar nouă ce ni se cuvine? am întrebat.

– Cum adică? a zis, ridicând privirea.

– Ai cinci băieți și o nevastă pe Naxos, am spus. Cu toții îmbătrânim, zi de zi. Tu știi asta și totuși ne părăsești, iar și iar. De ce urmărești dragostea lumii întregi, când pe noi ne ai alături doar atâta cât durează viețile noastre scurte? De ce trebuie să cauți să forțezi o cetate să ți se supună, în timp ce copilăria băieților tăi se face praf și pulbere, și din ea nu mai rămân decât amintiri pe care le dai la o parte?

A tăcut o bună bucată de timp. Și-a mai turnat vin și l-a băut cu o grabă tăcută, o hotărâre pe care n-o mai remarcasem niciodată.

– Tu nu înțelegi ce înseamnă să fii zeu, a spus după o vreme.

– Înseamnă că vei avea la dispoziție veșnicia după ce noi nu vom mai fi. Poate ar trebui să te gândești la asta, am zis eu încet.

A întors capul spre mine, cu o tresărire.

– Nu mă gândesc la nimic altceva!

S-a ridicat, parcă prea înalt pentru spațiul acela mic, agitat și umblând de colo-colo, ca o fiară-n cușcă.

– Să fii un zeu și să iubești muritorii nu înseamnă altceva decât să-i privești cum mor. Știu asta mult prea bine. De fiecare dată când îi văd pe copiii mei că învață un lucru nou, că rostesc un cuvânt nou, că mai fac un pas departe de noi, le văd umbra peste ani, plutind prin sălile lui Hades, acolo unde nu o pot atinge. Și cu tine-i la fel, într-o bună zi nu vei fi nimic mai mult decât fum și cenușă.

Înflăcărarea din glas i s-a mai domolit, dar cuvintele îi rămâneau la fel de crude.

– Poți să mă învinovățești că prefer să adun, în schimb, iubirea a mii de muritori, să am parte de adorația unei cetăți, în locul cărnii plăpânde și muritoare a consoartei mele?

Mi-am întors fața de la el. Nu voiam să-l las să vadă că mă podidesc lacrimile.

– Întotdeauna ai știut asta, i-am amintit. Mi-ai spus odinioară că o viață de iubire omenească merită pierderea.

– Am fost un neghiob, a spus.

În sfârșit, era sincer. Am auzit ropotul ploii și plescăitul ușor al vinului în pocalul său. Știam dinainte că îl pierdusem, poate chiar dinainte de noaptea aceea în pădure. Însă nu știam că pierderea îl sfâșie și pe el la fel de mult ca și pe mine, dacă nu chiar mai mult.

Cu ani în urmă, mă îndrăgostisem de vulnerabilitatea sa. Crezusem că asta îl făcea diferit de toți ceilalți bărbați și zei deopotrivă. Însă nefericirea lui mă făcea acum să mă simt atât de tulburată. Fiindcă dacă învățasem un singur lucru, acela era că un zeu îndurerat e un zeu primejdios.

39

Când a ridicat din nou pânzele corabiei, mi-am simțit inima ușoară. Pentru o clipă, am crezut că mergem acasă. Mă înșelam însă. A schimbat cursul spre golful principal din Argos, chiar în fața cetății unde Perseu îl batjocorise. Apoi a dispărut, călcând peste valurile ce se spărgeau la țărm, urlând la zidurile goale. Cu glasul răsunându-i peste golf, le-a chemat la el pe femeile din Argos. De pe puntea corabiei, le-am privit cum se adună, ca un stol de păsări, în vârful zidurilor cetății.

– Femei din Argos! le-a strigat.

Vocea îi era pătrunzătoare, fină și onctuoasă, în clipa când și-a desfăcut brațele către ele.

– Vă cheamă zeul vostru! Ascultați-mi cuvintele, fiindcă am nevoie de voi toate.

Un zâmbet i s-a ivit fulgerător pe chip, cald și expansiv, iar ochii îi sclipeau de acea ghidușie glorioasă pe care mi-o aminteam din prima zi când sosise pe Naxos, după ce abia îi învinsese pe proprietarii de sclavi, țopăind de veselie și atât de irezistibil.

Precaute și atente, femeile îl priveau de sus. Nici una dintre ele nu s-a mișcat.

El a continuat, deși mă întrebam dacă nu cumva percep o ușoară șovăială dincolo de purtarea sa exuberantă.

– Acum aveți prilejul de a-i face pe plac unui zeu olimpian, a spus. Nu vă cer altceva decât să veniți la mine acum și să mă ascultați. Ce v-a spus regele vostru despre mine e greșit. Nu-i nici un păcat, nu-i nici o rușine în a urma un zeu măreț. Veniți cu mine și descoperiți tainele lui Dionysos. Dacă nu vreți să rămâneți, nu vă voi ține cu de-a sila. Nu vreau decât să împărtășesc gloria mea cu voi toate – tinere și vârstnice deopotrivă, nimănui nu-i sunt interzise minunile riturilor mele! Tainele pe care vi le pot împărtăși...

cheia vieții și a morții înseși... veniți acum și vă veți bucura toate de protecția mea.

Cu siguranță, femeile nu erau surde la amenințarea sugerată de cuvintele sale neobișnuit de încurcate.

M-am simțit cuprinsă de frig și deznădejde, văzând cum roagă o sută de femei să vină cu el. Un spin al umilinței se amesteca și el cu dezolarea pe care o simțeam. Ce îmi mai rămânea de făcut acum, că soțul meu, zeul, tânjea după tovărășia tuturor femeilor din lume, acum, că iubirea pe care o clădiserăm împreună părea să nu-i provoace decât durere?

Chiar și așa, femeile nu s-au apropiat de el, iar în pieptul meu s-a înfiripat spaima. Pe cât de mult îmi doream să rămână la locurile lor – în speranța că Dionysos va renunța și va face cale-ntoarsă, lăsându-le pe toate în pace –, pe atât am simțit cum în mine se înalță o convingere sumbră. El nu avea să cedeze.

– Urmați-mă! le-a strigat. Eliberați-vă de tații voștri, de bărbații voștri, de asupritorii voștri tiranici! Veniți în pădure cu menadele mele; înțelegeți ce ați putea fi dacă sunteți cu adevărat libere!

M-am temut că începea să pună stăpânire pe el vreo sminteală. Deasupra lui, femeile scuturau din capete, întorcându-i spatele. Am înțeles care-i era planul: să atragă femeile afară din cetate și să le inițieze în tainele lui. Credea că Perseu va fi silit astfel să-i accepte cultul, ca să recapete femeile.

Însă nu reușea. Vedeam că femeile nu vor să plece. Au coborât în grupuri către adăpostul oferit de casele lor. Acum Dionysos răgea în gol.

A întors spatele cetății. l-am văzut chipul, neobișnuit de pustiit. Și-a ridicat spre cer toiagul împodobit cu iederă în vârf și apoi l-a izbit cu putere de pământ. Am tresărit. Buzele i-au dezvelit dinții și acum vorbea în limba străveche și indescifrabilă.

Șerpii au venit primii, desfășurându-se ca niște panglici uriașe din pădure. Se auzea un cor de șuierături, ca niște valuri ce se izbeau de țărm sau ca

ploaia care răpăia din văzduh. Cerurile s-au întunecat deasupra noastră și totul a fost scăldat într-o lumină lividă.

Acum femeile au ieșit la iveală, revărsându-se într-un șuvoi uriaș pe porțile din bronz. Le-am văzut rostogolindu-se la pământ, ținându-se cu mâinile de cap, de parcă țeasta le era gata să se zdrobească. Zbierau de durere, de chin, iar valuri de bolboroseli le ieșeau din gură. Erau înnebunite, ca niște animale turbate.

M-am gândit la marinarii pirați, cum s-au prăvălit pe punte în noile lor forme stranii de delfini. M-am întrebat înspăimântată dacă nu avea de gând să le transforme și pe femei. Însă părea că numai mințile le erau atinse, nu și corpurile. Scrâșneau din dinți și gemeau laolaltă, după care s-au ridicat de la pământ. lar apoi le-am văzut cum se mișcă la unison, precum un val uriaș, înapoi spre cetate. Zgomotul monstruos al procesiunii lor tânguitoare îmi amintea de femeile care țipau de durere în Atena, la moartea Fedrei. Am simțit cum mi se adună în stomac o greață găunoasă și mi-a venit să vărs, în vreme ce lacrimi de panică îmi curgeau șiroaie pe față.

Avea de gând să abată nebunia asupra tuturor? Asta era lecția pe care avea de gând să le-o dea? M-am uitat lung la el, înconjurat de șerpii tulburați pe care îi chemase și de urletele nepământene ale femeilor, reverberând în ceruri. Nu mai puteam fi martoră la așa ceva. Cu mâna la gură, am fugit sub punte, unde stăteau îngrămădite menadele, amuțite de spaimă. Chipurile lor mi-au spus că furia asta pe care o dezlănțuia acum Dionysos le era străină; suferise o transformare, iar speranța mea plăpândă că ele ar putea ști cum s-o împiedice s-a stins pe dată.

– Ce putem face? le-am întrebat disperată.

Dincolo de urletele îngrozitoare ale femeilor, am auzit un zgomot nou. Un cor de țipete subțiri, ascuțite, ca niște behăituri.

Mai văzusem un ied sfâșiat în frenezia ritualică. De fiecare dată când închideam ochii, vedeam din nou mâinile menadelor în jurul picioarelor sale fragile. Îi auzeam țipetele neajutorate. Vedeam chipurile goale și nesimțitoare ale femeilor, care se adunau mai aproape în jurul lui. Mi-am blestemat lașitatea, dar nu mi-am găsit forța să părăsesc corabia, să văd sălbăticia aceea din nou, săvârșită iar și iar.

Am rămas împreună cu menadele, ținându-ne strâns de mâini.

Am așteptat să se sfârșească.

40

Nu știu cât timp a trecut până când zgomotul s-a stins cu totul. Zbieretele înnebunite care îmi răsunau în cap aidoma unui coșmar au lăsat loc unui cântec sinistru, care îmi făcea carnea să mi se cutremure pe oase, până când, la rândul său, acela a lăsat loc unor urlete de bucurie dementă. În cele din urmă, plânsul. Delicat la început, apoi întețindu-se ca ploaia.

Și apoi tăcere.

M-am uitat la femeile înspăimântate adunate în jurul meu. Veniseră la Dionysos, pe Naxos, în căutarea unui refugiu. A unui trai liniștit, departe de cei care căutau să le facă viețile numai chin și suferință. Nu pentru asta veniseră la noi. În piept am simțit o furie mocnită față de soțul meu. Ne ținuse aici să suspinăm de frica lui, în întunericul corabiei, în vreme ce el își făcea jocurile cumplite cu femeile din Argos. Ele nu făcuseră nimic altceva decât să-l refuze.

Nu aveam de gând să las situația să se repete. M-am ridicat, m-am poticnit până pe puntea vasului, am tras în piept aerul binevenit de deasupra. M-am întors cu fața la cetate.

Simțeam adierea ușoară și proaspătă; norii de deasupra promiteau căderea purificatoare a ploii, care să spele lumea și s-o reînnoiască. Fără șerpi, fără furtuni, fără vreun zeu înnebunit care să-și ridice toiagul la cer, căutând o răzbunare teribilă. Fără femei. Porțile vaste din bronz ale cetății erau ferecate, iar tainele sale erau încuiate bine înăuntru.

Iar pe plajă, un tânăr cu părul de aur, care stătea în picioare pe nisip, fără nici o grijă, neschimbat din ziua în care am dat prima dată cu ochii de el. Așa va fi până ce mările vor fierbe cu totul și nu va mai rămâne nimic din ele, iar cupola cerului se va prăvăli peste pământ.

A ridicat ochii spre mine. Nu puteam citi în ei faptele pe care le săvârșisem.

Iar apoi s-a înființat în fața mea, pe corabie. Ca o statuie a lui însuși, chipul lui nu trăda nimic. Nu-mi puteam lua inima-n dinți să mă apropii de el.

Un urlet stingher și monstruos a sfâșiat liniștea. Zidurile cetății rămăseseră în picioare, imperturbabile și netede, însă acum s-a auzit alt urlet, și încă unul; răcnete cumplite și zăngănit de metale se revărsau afară.

– Ce se petrece acolo? l-am întrebat.

A zâmbit, cu gura într-o schimonosire stranie, aproape o grimasă.

– Presupun că se pregătesc de luptă.

– De ce?

Nu-mi venea să cred că purtăm o asemenea conversație liniștită. Îmi venea să-l apuc de tunică, să-l scutur până când aveam să primesc răspunsuri, dar nu știam dacă am să mai pot să-l ating vreodată.

Preț de o clipă, masca impasibilă a chipului său s-a crăpat, s-a fărâmat într-o tristețe care a dispărut aproape înainte să o văd. Apoi a oftat.

– Perseu trebuie că vrea să se răzbune.

Suna de parcă ar fi vorbit despre un mic inconvenient. M-am silit să fac un pas tremurând spre el.

– Pentru *ce*? am întrebat. Dionysos, ce-ai făcut?

S-a mișcat iute, m-a apucat de cot și m-a condus înăuntrul corabiei. Am tresărit la senzația degetelor sale în jurul brațului meu. Era ca un străin pentru mine, de parcă cineva ar fi turnat alt bărbat în forma soțului meu. Nu știam ce gândește.

Și-a dat la o parte buclele aurii de pe frunte.

– Nu am vrut...

Inima îmi zvâcnea dureros.

– Vine o armată după noi? Spune-mi.

– Armata lui Perseu nu înseamnă nimic în fața mea, a spus iute. Tu stai aici, o să-i țin eu la distanță.

Mi-am înăbușit reținerea de a-l atinge, instinctul de a mă retrage din fața lui, și i-am luat fața în mâini. M-ar fi putut scutura ca pe o muscă, însă a ezitat. Arăta atât

de tânăr, cu chipul între palmele mele, cu soarele revărsându-și lumina în spatele lui. Era ca un băiețandru, surprins în timp ce făcea o șotie, iar în expresia lui se amestecau vinovăția și sfidarea.

– Perseu e furios și se dă în spectacol. Ar fi trebuit să știu că așa va fi. O să mă ocup de asta, n-o să ne facă nici un rău. Dar e mai bine să rămâi aici, unde nu te vede nimeni, cât timp îl potolesc eu.

Aș fi putut să râd de ridicolul situației – deși dacă era cineva care să poată liniști o armată de soldați dezlănțuiți, presupun că Dionysos ar fi fost acela. Era cunoscut pentru că aducea darul relaxării, o beție blândă a simțurilor, o bucurie liniștitoare și o tovărășie veselă. M-am întrebat cum de a avut tăria să-și abată asupra capului furia unei cetăți hotărâte acum să se răzbune pe noi. Iar dacă nu-i putea convinge cu vorba bună, atunci ce s-ar fi întâmplat? Cu ani în urmă, în Creta, l-am auzit pe Tezeu spunându-i Fedrei că nu și-ar dori o armată la porțile cetății, dacă ar ști ce fac armatele.

– Dionysos, spune-mi de ce.

Îi adusesem pe lume băieții, îi oferisem ani din viața mea. Meritam o explicație când aducea războiul pe capul meu, iar el știa asta.

Mi-a dat drumul la mâini și s-a îndepărtat de mine.

– Am chemat femeile, a spus, de parcă n-aș fi văzut cu ochii mei ce s-a întâmplat. Mi-au respins cuvintele, invitația mea la închinare. Au spus din nou ce spusese și Perseu, și-au întors capetele, au protestat că ele n-o să bea vin, fiindcă e spurcat și nu le-ar aduce decât rușine și depravare. Nu își doresc riturile mele, au spus; au refuzat tot ce le-aș fi putut arăta. Vor rămâne să asculte de bărbați, au insistat... M-am înfuriat, a spus după o pauză.

– Așa că ai abătut sminteala asupra lor, cum ți-a făcut Hera când te-a alungat din Olimp, am zis eu, cu răsuflarea tăiată.

Pentru o clipă, a întors privirea către mine.

– Ai văzut că așa am făcut. L-am invocat pe tatăl meu, Zeus, iar apoi femeile au venit la mine. Nu știau ce fac. Aveam să le arăt puterea mea, extazul. Aveam să le dovedesc...

S-a oprit.

– Iezii? am îndrăznit eu.

El a scuturat din cap.

– Femeile s-au întors între zidurile cetății și, orbite de vălul nebuniei, nu au știut ce fac. Nu iezi au adus.

S-a întors cu spatele la mine. Mi-am înfipt adânc unghiile în palmă, în timp ce așteptam.

– Întotdeauna i-am readus la viață. După frenezie, întotdeauna puteam să-i fac la loc, teferi și nevătămați. Acesta e darul pe care îl aduc.

În stomac mi se învolbura greața.

– Ce ți-au adus?

Între noi s-a căscat o prăpastie. A scuturat din cap, cu un aer exasperat, de parcă imaginea aceea ar fi fost o sursă tulburătoare de confuzie.

– Și-au adus pruncii.

Nu putea fi soțul meu. Nu putea fi zeul tandru și chinuit de care mă îndrăgostisem. Dionysos cunoștea dulceața trupșoarelor moi ale băieților săi, cuibărite în brațele sale. Cunoștea fragilitatea lor indescriptibilă și prețioasă. Am scuturat violent din cap. Nu. Nu era cu putință.

– Să aduci înapoi o viață de om de pe marginea prăpastiei..., a spus. Nu a fost la fel. Vreo diferență, poate, în incantație... Nu știu. Însă odată sfârșită frenezia, nu am mai putut să le aduc pruncii înapoi.

Pasifae. Semele. Meduza. Acum, o sută de mame îndurerate. Prețul pe care îl plăteam noi pentru resentimentele, poftele și lăcomia bărbaților aroganți era durerea noastră, strălucitoare și orbitoare precum lama unui cuțit proaspăt ascuțit. Demult, Dionysos îmi păruse cel mai bun dintre toți, dar acum îl vedeam așa cum este, cu nimic diferit de cei mai mari dintre zei. Sau de cei mai josnici dintre bărbați.

În spatele meu, suspinau menadele. Nici nu băgasem de seamă când s-au adunat în jurul nostru. Sunetele liniștite ale disperării femeilor se pierdeau în mugetul înăbușit al armatei, înălțându-se din cetate, hoarda răzbunătoare pe care Dionysos se aștepta s-o potolească. M-am gândit ce aș face dacă cineva ar smulge un singur fir de păr din capul unuia dintre copiii mei. El măcelărise toți copiii cetății. Nici măcar gura aurită a unui olimpian nu putea găsi cuvintele care să liniștească indignarea față de o asemenea atrocitate.

Nu puteam plânge pentru mamele acelea. Enormitatea, hăul imens al agoniei lor, era ceva ce nici nu puteam concepe în mintea mea. Lacrimile ar fi fost zadarnice, o insultă la adresa unei suferințe mai adânci decât cel mai mare abis din ocean. Pacea fragilă de pe Naxos se păstrase fiindcă îmi spuneam că soțul meu le oferă femeilor chinuite ale lumii un refugiu și o cale de a scăpa de durere. Însă până la urmă își întrecuse tatăl ce mânuia fulgerele și unchiul ce cutremura pământul: nici măcar ei nu distruseseră atâtea femei dintr-o singură lovitură. În ce privește durerea sufletească, Dionysos putea spune acum că e cel mai măreț dintre zei. Își putea măsura gloria după calvarul femeilor și își putea scrie legenda în ceruri, cu litere de foc, drept cuceritor al pruncilor, distrugător al sufletelor nevinovate.

Stropi mari și reci de ploaie au prins să cadă din cer, împroșcându-mi chipul înălțat spre văzduh. Am simțit cum îmi răcoresc pielea și îmi limpezesc mintea. M-am gândit la Eufrosina. Pierderea ei era la fel de mare ca a oricărei mame îndoliate, însă ea își găsise alinarea pe Naxos, chiar dacă insula nu îi adusese pruncul înapoi. Chiar și fără valul de durere pe care Dionysos l-a dezlănțuit asupra cetății Argos, atâtea alte femei vor avea nevoie disperată de un asemenea refugiu. Însă nu-l pot găsi acolo cât timp Dionysos ne conduce insula, și nu-l vor găsi acolo dacă Naxos va fi arsă din temelii de armata lui Perseu, fiindcă știam că dacă Dionysos nu-i

va putea ține pe loc aici, aceștia vor căuta dreptatea cuvenită. Cei cinci copii ai mei erau pe Naxos. Băieții lui Dionysos.

Am auzit zăngănitul bronzului. Porțile cetății s-au deschis larg. Soldații strigau și înaintau spre noi.

Îmi simțeam mintea precum cristalul: limpede, dură și strălucitoare.

– Du-te, i-am spus repede lui Dionysos. Ține-i pe loc; fă tot ce poți. Dar nu le face rău. Iar când termini aici, vei pleca. Răspândește-ți cultul depravat oriunde vrei. Dar lasă-mi insula Naxos, mie și femeilor.

S-a uitat la mine fără să răspundă, apoi a plecat.

M-am întors către menade, cu răsuflarea tăiată.

– Am de gând să cer pacea, le-am spus iute. Am să mă duc la Perseu și am să-i cer să aibă milă. Noi suntem femei și copii și nu i-am făcut nimic. Vina este numai a lui Dionysos. Noi nu vom plăti prețul pentru ce a făcut el. Am să-i făgăduiesc lui Perseu că Naxos nu va mai adăposti rituri de sânge și jertfă. Vom rămâne doar noi, femeile și copiii, și nu vom fi o amenințare pentru nimeni.

Vedeam acceptarea în ochii lor, amestecată însă cu îndoiala că voi putea reuși.

M-am întors și am văzut soldații revărsându-se pe plajă, ca un val negru și vâscos. Dionysos înainta către carapacele negre, ca de scarabei, ale luptătorilor, un zeu impunător de aur. Un adevărat olimpian, în sfârșit.

Deasupra mulțimii de bărbați, stând în picioare în vârful dealului din spate, Perseu era inconfundabil. Scutul lui strălucea argintiu prin ploaie, descoperit ca să scoată la iveală chipul monstruos al Meduzei, urlând din metalul în care era prinsă pe vecie. Trebuia să fac ceva acum, iute, până nu avea să dea ordinul de atac. Trebuia să spun ce aveam de spus înainte ca soțul meu să poată face și mai mult prăpăd, fără a binevoi să se gândească deloc că femeile vor fi cele care vor avea de suferit din pricina asta, încă și încă o dată.

Mi-am încleștat maxilarul. Nu aveam nici o armură, nici un scut. Trebuia să mă duc acum sau ar fi fost prea târziu.

Am coborât de pe corabie, sărind în valurile înghețate. M-am luptat să ajung la mal, cu ochii pironiți asupra lui Perseu.

Dionysos a început să vorbească, iar glasul lui divin răsuna tunător în întregul golf.

– Oșteni, asta e singura voastră șansă! Aruncați armele și nu vă ridicați împotriva zeului vostru. Am să mă îndur de voi toți și am să vă iau să-mi fiți adepți.

Și-a continuat discursul măreț, în timp ce eu fugeam, cât mă țineau picioarele, uitându-mă doar la Perseu. Nu-mi puteam îngădui să mă gândesc că armata asta ar putea ajunge pe Naxos, nu mă puteam gândi la groaza întipărită pe chipurile băieților mei.

Eram la marginea trupelor, luptându-mă cu mulțimea de soldați din Argos, strecurându-mă printre platoșele grele de bronz, legate de fiecare piept zdravăn și vânjos. Le auzeam nedumerirea, frazele trunchiate, în vreme ce greutatea lor mă apăsa, înăbușindu-mi aerul din plămâni. Nu mai simțeam ploaia pe față, doar răsuflarea grea a bărbaților din jurul meu, care blocau lumina cerului cu fețele lor, până ce m-am poticnit, gâfâind, și am ajuns într-un loc miraculos de liber.

La poalele dealului. Am început să mă cațăr. Tufele rare și țepoase îmi zgâriau carnea, în timp ce urcam. Îl vedeam în vârf pe Perseu, panta se netezea pe măsură ce mă apropiam tot mai mult, însă el nu mă vedea. Eram atât de aproape, că auzeam șuieratul șerpilor colcăind pe capul Gorgonei, expus pe scutul lui, însă, dincolo de asta, am auzit sunetul catifelat al unei voci femeiești.

Alături de Perseu stătea o femeie, mai înaltă decât el. I-am văzut scânteierea coroanei când a înclinat capul, șoptindu-i ceva la ureche. Brațele ei goale erau de un alb strălucitor.

Am încetinit și m-am zgâit la ei. Ochii lui Perseu erau sticloși, goi, în timp ce o asculta.

Femeia a ridicat capul, s-a îndepărtat de el. Un zâmbet satisfăcut îi licărea pe chipul frumos. Am văzut-o cum întoarce capul spre Dionysos, iar din ochii mari îi radia ura. Și apoi s-a uitat direct la mine, orbitoare și mândră. Hera. Desigur că venise la bătălia asta dusă pentru cetatea ei. Vechiul coșmar s-a dezlănțuit în jurul meu, amețindu-mă pentru o clipă, în timp ce simțeam, încă o dată, greutatea sufocantă a privirii sale.

Perseu a dat capul pe spate, a scos un urlet cumplit, un strigăt de luptă. Dionysos a ridicat și el privirea și i-am văzut chipul stupefiat, când m-a zărit stând acolo, sus. Dedesubtul nostru, se auzea zarva armurilor de bronz, iar urletul bărbaților, drept răspuns, a răsunat în întregul golf, în clipa când au pornit la atac împotriva soțului meu.

Eram atât de aproape de Perseu. Îmi aminteam cum mă privise pe câmpie înainte, îmi aminteam licărul de înțelegere care trecuse între noi. Am deschis gura, gata să las cuvintele de tocmeală să mi se rostogolească de pe buze. Însă cu toate că ochii lui erau ațintiți asupra mea, privirea îi rămânea nevăzătoare. Viziunea pe care i-o făurise Hera, oricare ar fi fost aceea, îi captiva privirea și îl făcea orb față de mine. Am întins brațele spre el, sperând disperată să-l opresc, să-l scot brusc din transă, însă el a pășit înainte. Și-a ridicat sabia cumplită, gata s-o împlânte în vâltoare, iar eu m-am ferit tocmai când a întors de la șold discul acela grozav de argint. M-am uitat direct la scut, înainte să pot întoarce capul, drept în chipul contorsionat din centru.

Ochii ei erau pironiți într-ai mei. Crezusem că sunt verzi, precum carnea rece de reptilă care îi fojgăia în jurul capului. Însă erau albaștri: un cer fără nori, un ocean liniștit. Un puț nesecat al suferinței; o melancolie de safir, de o blândețe surprinzătoare. Bubuitul luptei s-a prefăcut într-un zumzet liniștit, ce devenea tot mai îndepărtat de la o clipă la alta. M-am gândit că ar trebui

să încerc să mă ridic din nou, însă picioarele îmi erau nespus de grele. Undeva, departe, ardea panglica unei flăcări de aur și o zăream cu coada ochiului, însă nu reușeam să întorc capul s-o privesc.

Pe măsură ce valul lent de piatră îmi cuprindea trupul, rigid și rece, el s-a mișcat și a ajuns în fața mea. Acum nu mai auzeam nici un sunet, iar gura mea era înghețată într-o formă uluită și neghioabă. Nu-i puteam rosti numele, dar printre zvâcnetele încetinite ale creierului, l-am recunoscut.

Am observat, cu un fior abia perceptibil de uimire, că plângea.

– Ariadna, a zis el.

Degetele lui trasau contururile sculptate ale chipului meu, însă nu le mai puteam simți atingerea.

Știam că în jurul nostru nu se duc lupte și că m-a ridicat, cumva, departe de toate. Dincolo de chipul său nu era decât cerul gol. Vorbea din nou, însă eu nu auzeam nimic. Și-a lipit chipul de al meu: piatră rece și carne nemuritoare. Durerea lui. A străpuns paralizia ce-mi cuprindea treptat mintea. Am simțit-o, am simțit chinul durerii sale, pulsând istovit. Durerea unui zeu. Atunci am știut; am știut că nu poate face nimic. Undeva, în pâcla tot mai deasă a gândurilor mele, m-am agățat de imaginea chipurilor copiilor mei; i-am adus în fața ochilor din care-mi dispărea darul vederii și ne-am văzut pe toți laolaltă, din nou, așa cum fuseserăm și până atunci.

Douăsprezece bătăi de inimă în pragul morții. Ultima noastră îmbrățișare.

Apoi Dionysos s-a retras de lângă mine, cu trăsăturile potolite de o privire hotărâtă, care îi netezea expresia torturată și îl făcea să-și recapete chipul pe care ajunsesem să-l cunosc atât de bine.

A schițat un gest pe care-l mai văzusem o singură dată înainte. Cu ani în urmă, mișcarea aceea îmi trimisese cununa de mireasă drept pe bolta cerească. Atunci crezusem că s-a pierdut în adâncurile mării,

însă el îmi spusese să mă uit noaptea pe cer, unde o voi vedea arzând pentru totdeauna.

Acum nu auzeam ce spune, însă nu putea fi decât un singur lucru.

Adio.

Ochii mei îl priveau goi, dar speram că mă poate auzi cum spun și eu același lucru, când sângele care-mi zvâcnea în vene s-a întărit și a înghețat, iar ultimul licăr al minții mele a împietrit și el.

EPILOG

Plutesc în bezna de cerneală. Un punctuleț de lumină de unde mă priviți, dar luminos ca o flacără. Prind viață într-o străfulgerare, când Helios își conduce carul în jos, dincolo de orizont, sunt nestemata scânteietoare din mijlocul cununii. Gândurile mele sunt lente și împovărătoare acum, vuind în inima adâncă a veșniciei, însă acolo, jos, văd viața în întregimea ei.

Băieții mei, crescuți de blândele menade, la fel ca tatăl lor înainte. Ei nu sunt blestemați cu povara sângelui nemuritor, ci sunt nepăsători și nu-i străbate nici o dorință de glorie. Au dus vieți liniștite, deloc remarcabile – cel mai scump dar care le putea fi oferit. Când li se va împlini sorocul, Hermes îi va conduce cu blândețe pe malurile acelea întunecate și vor trece în tărâmul lui Hades, fără regrete sau visurile unui renume de legendă. Dionysos le-a lăsat insula Naxos lor și menadelor, după ce a făcut pace cu Perseu și le-a oferit despăgubiri uriașe locuitorilor din Argos. Cei doi frați nu și-au încetat rivalitatea, însă n-au mai făcut vărsare de sânge, iar lupta lor înflăcărată pentru întâietate s-a stins. Dionysos și-a ocupat locul pe muntele Olimp, iar insula noastră le-a rămas femeilor.

Aici, sus, plutind în întunericul nesfârșit, le aud rugăciunile: femeile din Naxos, din Creta, din Atena, din Argos și din toate colțurile îndepărtate ale lumii. Mă cheamă atunci când chinurile le cuprind, când se străduiesc să biruiască în cea mai grozavă luptă a omenirii, când își adună și ultima fărâmă de hotărâre și dârzenie pentru a aduce încă o lumină în univers; mă cheamă să le îndrum pruncii în siguranță, călduți și umezi în brațele lor. lar aici, pe bolta neagră a cerului nopții, eu le aud. Îmi întorc lumina către ele și le scald în strălucirea sa de nestins, adunându-le pe toate, să ne împărtășim laolaltă forța nesecată.

MULȚUMIRI

Mi se pare aproape imposibil să scriu aceste mulțumiri; nu știu de unde să încep pentru a le mulțumi atâtor oameni de care e nevoie pentru a aduce pe lume o carte. Voi începe prin a-mi cere scuze oricărei persoane de care am uitat! Se pare că, deși mi-am scris mulțumirile pentru roman într-o mie de vise cu ochii deschiși, când vine vorba să le scriu cu adevărat, mi-e greu să-mi găsesc cuvintele care să exprime cu adevărat recunoștința mea.

În primul rând, trebuie să-i mulțumesc agentei mele incredibile, Juliet Mushens. Ea a văzut potențialul celei dintâi schițe a romanului, iar la prima noastră întâlnire, mi-a oferit viziunea și instrumentele cu care să o transform. Nu este o exagerare să spun că mi-a transformat și viața.

De asemenea, sunt profund recunoscătoare echipei minunate de la Wildfire Books. Mă simt extrem de privilegiată să lucrez cu oameni atât de devotați, a căror pasiune sunt cărțile. Redactoarea mea, Kate Stephenson, e iscusită și mă inspiră și sunt incredibil de norocoasă că și-a pus talentul în slujba *Ariadnei.* Redactoarea mea din SUA, Caroline Bleeke de la Flatiron Books, este la fel de minunată și mă simt foarte onorată ca romanul meu să fie promovat de asemenea femei talentate. Îi mulțumesc și redactoarei mele stilistice, Shan Morley Jones, care are o meticulozitate uluitoare când vine vorba de detalii. De asemenea, vreau să mulțumesc echipei responsabile cu drepturile de autor, pentru că a dus-o pe *Ariadna* în jurul lumii.

Am vrut să scriu un mit grecesc care aduce femeile în prim-plan, așa că trebuie să le mulțumesc numeroaselor femei din viața mea care mă impresionează și mă inspiră. Femeile de la catedra de engleză de la Honley (Caroline, Racbel, Sarah, Suriana,

Claire, Emma, Lucinda și Nicole) au crezut în mine și m-au susținut ani de zile. Am învățat atât de multe lucruri de la toate și sunt extrem de fericită să le am în viața mea. De asemenea, sunt norocoasă să am aproape prietenii din copilărie, de la școală, de la muncă și de când eram proaspătă mămică, căci ei m-au încurajat dintotdeauna să scriu.

Mulțumirile mele deosebite se îndreaptă către Bee, care mi-a fost alături de dincolo de Oceanul Atlantic, la fiecare pas al călătoriei Ariadnei, și către Clare, Fiona, Johanna, Jo și Sean, pentru toți anii de prietenie.

Ariadna este o carte ce are la bază relația dintre surori. La baza vieții mele se află relația cu surorile mele, Sally și Catherine, care îmi sunt izvoare nesecate de alinare, înțelepciune, amuzament și iubire.

De asemenea, am avut marele noroc de a mă căsători cu un bărbat cu o familie minunată și gata să mă sprijine. Îi sunt recunoscătoare mai ales soacrei mele, Lynne, pentru atâtea lucruri – nu în ultimul rând pentru *la petite maison* din Normandia, unde am scris finalul *Ariadnei.*

Părinții mei, Tom și Angela, au o încredere nestrămutată în mine, iar iubirea și sprijinul lor m-au încurajat întotdeauna.

În sfârșit, îi mulțumesc lui Alex pentru că nu seamănă deloc cu bărbații din cartea de față, ci este tot ce îmi trebuie.